

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ● ผลงานวิจัยดีเยี่ยม

2
5
3
9

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
ลักษณะและความมุ่งหมาย
ของรางวัล

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ หมายถึง นักวิจัยไทยซึ่งได้อุทิศตนให้กับการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็นผลงานวิจัยที่ทำสะสมกันมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้น ๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยผู้อื่นได้

การประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

กระทำเป็นประจำทุกปี โดยการมอบเงินรางวัลมูลค่า 200,000 บาท เหนียวินนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติและประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติคุณ

ภาพจากปกหน้า
คำอธิบาย

ซุ้มเฉลิมพระเกียรติ "ซุ้มมณีแก้ว (มณีรัตนนะ)"

ซุ้มเฉลิมพระเกียรติจัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน 2539 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระกรุณาธิคุณต่อพสกนิกรทุกหมู่เหล่าอันหาที่เปรียบมิได้ กรุงเทพมหานคร จึงจัดสร้างซุ้มเฉลิมพระเกียรติบนถนนราชดำเนินตลอดสาย มีจำนวน 7 ซุ้ม ดังนี้

1. ซุ้มจักรแก้ว (จักรรัตนนะ)
2. ซุ้มข่างแก้ว (หัตถ์รัตนนะ)
3. ซุ้มม้าแก้ว (อศวรัตนนะ)
4. ซุ้มมณีแก้ว (มณีรัตนนะ)
5. ซุ้มนางแก้ว (อิตติรัตนนะ)
6. ซุ้มขุนคลังแก้ว (คหปติรัตนนะ)
7. ซุ้มขุนพลแก้ว (ปรีณายกรัตนนะ)

มีคติความเชื่อถือทางพุทธศาสนาว่า พระมหากษัตริย์ที่เป็นจักรพรรดินั้น จักต้องมีธรรมะเป็นธรรมจักร คือ มีคุณธรรม อันประกอบด้วย ทศพิธราชธรรม (ธรรมของพระราชา 10 ประการ) เป็นหลัก เกี่ยวกับเรื่องนี้มีปรากฏในพระไตรปิฎกว่า "พระมหากษัตริย์ที่ดีเลิศนั้น เมื่อได้ทรงประพฤติตาม ทศพิธราชธรรมแล้วก็จักได้ชื่อว่าพระมหากษัตริย์ผู้ทรงไว้ซึ่งคุณธรรมสมควรได้รับยกย่องเป็นจักรพรรดิ"

ซุ้มมณีแก้ว (มณีรัตนนะ)

แก้วมณีโชติเป็นแก้วไพฑูริย์ มีชาติอันดี มีสีอันงาม มีลักษณะเป็นแปดเหลี่ยม สื่อความหมายโดยใช้รูปพญานาค 5 เศียรพันน้ำ ประกอบด้วยดอกบัวทอง ทั้งสองข้าง มีพวงแก้วมุกดาห้อยอยู่ พญานาคจะคายน้ำออกมาเป็นแก้วมณี หมุนได้รอบทิศ เปล่งแสงแวววาวไปทั่วปฐพี

คำบรรยาย

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี กรมประชาสัมพันธ์

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539:

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ISBN 974-8260-61-5

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำนำ

การให้รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ และรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและเชิดชูเกียรตินักวิจัยไทย ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้มีกำลังใจในการทำงานวิจัย ให้มีคุณภาพและมีประโยชน์ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเจริญรุ่งเรืองของชาติบ้านเมือง

ในปี 2539 นี้ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้พิจารณาตัดสินให้รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ จำนวน 8 ราย และรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งสำนักงานฯ ได้จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับประวัตินักวิจัยและผลงานวิจัยที่ได้รับรางวัลไว้ในหนังสือ "รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539" เพื่อเชิดชูเกียรติคุณและเผยแพร่ผลงานให้ปรากฏ ต่อไป

(นายสุวิทย์ วิบุลย์เซษฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 7

- ★ รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ 10
- ★ ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา 30
- ★ รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วิไลรัตน์ 68
- ★ ศาสตราจารย์ จรัญ จันทลักขณา 88
- ★ ศาสตราจารย์ สมชาติ โสภณรณฤทธิ์ 102
- ★ ศาสตราจารย์ อมร จันทรสุมบูรณ์ 110
- ★ รองศาสตราจารย์ เมธี ครองแก้ว 116
- ★ ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน 130

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2539 153

- ★ แนวพระราชดำริทางกฎหมายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 156
- ★ การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรีย 166
- ★ การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน 176
- ★ การศึกษาวิวัฒนาการหุ่นกระบอกไทยสื่อพื้นบ้านในภูมิภาคตะวันตก 186
- ★ วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่า : กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน 204

ภาคผนวก 211

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539

รองศาสตราจารย์
ยีน ภู่วรรณ

ศาสตราจารย์
วันเพ็ญ ชัยคำภา

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

ศาสตราจารย์
จรรย์ จันทักขณา

ศาสตราจารย์
สมชาติ โสภณรณฤทธิ

ศาสตราจารย์
อมร จันทรสมบุรณ์

รองศาสตราจารย์
เมธี ครองแก้ว

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่อง รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ประกาศเชิญชวนองค์กรต่างๆ เสนอชื่อนักวิจัยซึ่งได้อุทิศตนให้กับการวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง ในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการอย่างต่อเนื่อง มีผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่ม และเป็นผลงานวิจัยที่ทำสะสมกันมา ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้นๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยผู้อื่น เข้ารับการคัดเลือกเพื่อประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 6/2539 เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2539 ได้พิจารณาและมีมติให้ประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 ดังนี้

1. นายยี่น ภู่วรรณ
(สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์)
2. นางวันเพ็ญ ชัยคำภา
(สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์)
3. นายประพนธ์ วิไลรัตน์
(สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช)
4. นายจรัญ จันทลักขณา
(สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา)
5. นายสมชาติ โสภณรณฤทธิ์
(สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย)
6. นายอมร จันทรสมบูรณ์
(สาขานิติศาสตร์)
7. นายเมธี ครองแก้ว
(สาขาเศรษฐศาสตร์)
8. นางดวงเดือน พันธุ์นาวัน
(สาขาสังคมวิทยา)

ประกาศ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2539

(นายสุวิทย์ วิบุลย์เศรษฐ์)
เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ
สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นนักวิจัยที่ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยด้านการประมวลภาษาธรรมชาติด้วยคอมพิวเตอร์อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเป็นเวลามากกว่า 10 ปี ผลงานวิจัยจำนวนมากเป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่งต่อวงวิชาการ รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ เป็นผู้มีความเสียสละ ได้นำเงินรางวัลที่ได้รับจากผลงานวิจัยทุกครั้งมาปรับปรุงห้องปฏิบัติการวิจัยของมหาวิทยาลัยทำให้งานวิจัยสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ใช้ชีวิตอย่างสมถะมีจริยธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

■ ประวัติส่วนตัว

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

เกิด วันที่ 5 พฤศจิกายน 2493 อายุ 46 ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 99/36 ซอยหมู่บ้าน 99 ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10903

โทรศัพท์ 579-0777

สมรสกับ นางวรรณภา ภู่วรวรรณ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ปัจจุบันมีบุตร และธิดา 3 คน คือ

1. นางสาววรรณพร ภู่วรวรรณ อายุ 18 ปี
2. นางสาวณัญญา ภู่วรวรรณ อายุ 16 ปี
3. ด.ช. ณัฏ ภู่วรวรรณ อายุ 11 ปี

■ ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	วุฒิ	สถาบันการศึกษา
2509	มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย-นครปฐม
2511	มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย-นครปฐม
2515	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2518	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2518	M.Eng. Industrial Engineering.	Asian Institute of Technology

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

ณ ห้องทำงานสำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

ประวัติการทำงาน

● ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 ชั้น 33,310 บาท

- สถานที่ทำงาน
- สำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
โทร. 562-0950-7 โทรสาร 5798559
 - ห้องปฏิบัติการวิจัยปัญญาประดิษฐ์ และการประมวลผลภาษาธรรมชาติ
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร. 5614621, 5614635

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ
กำลังบรรยายและสาธิตสิ่งประดิษฐ์
พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์แบบมือถือ
ที่ได้รับรางวัลจากสภาวิจัยแห่งชาติ
ประจำปี พ.ศ. 2535
คอร์ดุมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(หม่อมราชวงศ์ เกษมสโมสร เกษมศรี)

ตำแหน่งในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ผู้อำนวยการสำนักบริการคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ปี 2533
- อาจารย์สอนทางด้านคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ปี 2516
- หัวหน้าห้องปฏิบัติการวิจัยไมโครคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2524
- กรรมการบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2536
- ประธานกรรมการ กรรมการควบคุม และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2523
- กรรมการประจำสำนักหอสมุด ตั้งแต่ปี 2535
- กรรมการประจำสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2532
- กรรมการประจำสำนักทะเบียนและประมวลผล ตั้งแต่ปี 2538
- กรรมการประจำสำนักส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2539

- รองประธานกรรมการวางระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2538
- อาจารย์พิเศษโครงการบัณฑิตศึกษาระดับบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร (Ex-MBA) ในวิชา Management Information System ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534

เป็นกรรมการ/อนุกรรมการขององค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

- กรรมการสมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ปี 2539
- กรรมการสมาคมอิเล็กทรอนิกส์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2529
- ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำปรึกษา การพิจารณาระบบงานคอมพิวเตอร์ของส่วนราชการขอสำนักงานงบประมาณ ตั้งแต่ปี 2536
- เป็นตัวแทนประเทศไทยในคณะกรรมการ International Scientific Committee ในฐานะรองหัวหน้าทีมไทยในการจัดส่งเยาวชนไทยเข้าสอบแข่งขันคอมพิวเตอร์โอลิมปิก ตั้งแต่ปี 2533
- กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2538
- กรรมการรับเชิญเฉพาะคราวพิจารณาทุน ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
- กรรมการรับเชิญเฉพาะคราวพิจารณาทุน ของสำนักงานคณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สกว)
- รองประธานกรรมการ คณะกรรมการวิชาการที่ 478 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จัดทำมาตรฐาน มอก. 620-2529 UDC 681.3.04:003.62 **“Standard for Thai Character Code for Computer”**
- รองประธานกรรมการ คณะกรรมการวิชาการที่ 536 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จัดทำมาตรฐาน มอก. 820-2531 UDC 681.3.02:003.62 **“Standard for Layout of Thai Character Keys on Computer Keyboards.”**
- กรรมการปรับปรุงวิธีการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน ตามมาตรฐาน TC 92 ขององค์การว่าด้วยเรื่องมาตรฐานระหว่างประเทศ (ISO) จัดดำเนินการโดยราชบัณฑิตยสถาน
- เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำหลักสูตรคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนในระดับมัธยม สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532
- กรรมการในคณะที่ 446 ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จัดทำมาตรฐานเรื่องมาตรฐานเขียนแบบวงจรไฟฟ้า
- เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา โครงการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยราชการ ของสำนักงานงบประมาณ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535
- เป็นอาจารย์พิเศษบรรยายวิชา การประมวลผลภาษาธรรมชาติ ให้กับคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยรังสิต
- เป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
- ที่ปรึกษาด้านระบบงานคอมพิวเตอร์ของ การประปานครหลวง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2529
- เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534
- เข้าร่วมผลิตชุดวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์พิเศษ ของการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2538

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรณ

- เป็นประธานจัดการประชุมนานาชาติ "International Symposium on Natural Language Processing" ครั้งที่ 2 ในวันที่ 3 - 5 สิงหาคม 2538
- เป็นกรรมการจัดประชุมนานาชาติ ICASE-ASIAN SYMPOSIUM ครั้งที่ 9 จัด ณ กรุงเทพฯ
- เป็นตัวแทนในคณะกรรมการ International Olympiad in Information ในฐานะที่ประเทศไทย จะรับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน Computer Olympic ใน ปี 2544
- เป็นที่ปรึกษาโครงการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดเก็บภาษา ของกรมสรรพากร ตั้งแต่ปี 2533

● **อดีต**

ตำแหน่งหน้าที่การงานในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในอดีต

- 2522 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
- 2524 รองศาสตราจารย์ ประจำห้องปฏิบัติการวิจัยไมโครคอมพิวเตอร์
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
- 2531-2532 ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2532-2533 ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายวิจัย
- 2536 รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
สังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรณ

กับการบุกเบิกสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์เน็ต เชื่อมโยงเข้าสู่อินเทอร์เน็ต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

- **งานที่ปรึกษาจัดทำการศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศให้กับหน่วยราชการอื่น**
 - ปี 2533 ศึกษาออกแบบระบบสารสนเทศ โดยจัดทำเป็นแผนหลักให้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - ปี 2535 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ กรมส่งเสริมการเกษตร
 - ปี 2536 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
 - ปี 2536 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ กรมป่าไม้
 - ปี 2537 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ กรมวิชาการเกษตร
 - ปี 2537 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ สำนักฝนหลวง
 - ปี 2538 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ กรมประมง
 - ปี 2538 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ กรมส่งเสริมการเกษตร
 - ปี 2539 ศึกษาออกแบบและจัดวางระบบสารสนเทศ ให้กับ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร

- **เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ**
 - 5 ธันวาคม 2521 จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย
 - 5 ธันวาคม 2523 ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
 - 5 ธันวาคม 2526 ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
 - 5 ธันวาคม 2531 ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
 - 5 ธันวาคม 2534 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
 - 5 ธันวาคม 2537 ประถมาภรณ์ช้างเผือก

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

เข้ารับรางวัลผลงานคิดค้นและสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ประจำปี พ.ศ. 2533

จากนายกรัฐมนตรีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรณ

● เกียรติยศ และรางวัลที่ได้รับ

- 2525 ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่นและสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันสถาปนาฯ เรื่อง “หุ่นยนต์อุตสาหกรรม”
- 2526 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ รางวัลที่ 2
จากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “การประมวลผลข้อมูลภาษาไทย ด้วยไมโครคอมพิวเตอร์”
- 2527 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ รางวัลที่ 2
จากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “อัลกอริทึมคำไทย และการสังเคราะห์เสียงพูดภาษาไทย”
- 2527 ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่นและสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ในวันสถาปนาฯ เรื่อง “การประมวลผลข้อมูลภาษาไทย และไทยเวิร์ดโปรเซสซิ่ง”
- 2528 ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่นและสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวัน
สถาปนาฯ เรื่อง “การประยุกต์ใช้อัลกอริทึมภาษาไทย”
- 2529 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ รางวัลที่ 3
จากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “การประยุกต์ใช้ฐานความรู้ด้วยไมโครคอมพิวเตอร์”
- 2530 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ รางวัลที่ 3
จากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “ระบบการจัดเรียงพิมพ์ด้วยไมโครคอมพิวเตอร์”
- 2531 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ รางวัลที่ 3
จากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “ซอฟต์แวร์ไบออสสำหรับไมโครคอมพิวเตอร์”
- 2533 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ รางวัลที่ 3
จากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “ไมโครคอมพิวเตอร์ 32 บิต และระบบแก่นภาษาไทย”
- 2535 ได้รับรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
รางวัลชมเชยจากสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่อง “พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์แบบมือถือ”
- 2535 ได้รับรางวัลการนำเสนอผลงานดีเด่น สาขาเทคโนโลยี ในการประชุม
วิชาการประจำปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง “อรรถาภิธาน”

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรณ

ประชุมร่วมกับตัวแทนประเทศต่าง ๆ กว่า 40 ประเทศ ในคณะกรรมการ Scientific Committee
ในการจัดแข่งขัน International Olympiad in Informatic ที่ประเทศอาร์เจนตินา เมื่อปี พ.ศ. 2536

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ
เข้ารับรางวัลจาก พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
นายกรัฐมนตรี ด้วยผลงานชื่อ
การประยุกต์ใช้ฐานความรู้ด้วยไมโครคอมพิวเตอร์
ประจำปี พ.ศ. 2529

การประชุม สัมมนา และดูงานต่างประเทศ

20 กันยายน - 30 ตุลาคม 2523

ตุลาคม 2526

กรกฎาคม 2527

ปี 2529 - 2532

พฤศจิกายน 2530

พฤศจิกายน 2530

มิถุนายน - กรกฎาคม 2531

20 - 30 ตุลาคม 2532

ทำวิจัยด้วยทุน JSPS เรื่อง **Thai Text Editor**

ณ สถาบัน National Museum of Ethnology
นครโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น

เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง **"Microcomputer
Technology Trend"** ณ ประเทศสิงคโปร์

ประชุมโครงการความร่วมมือระหว่างอาเซียน-
ออสเตรเลีย ในเรื่อง **ไมโครอิเล็กทรอนิกส์**

ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

ทำงานวิจัยโครงการ **Multilingual Machine Translation**
ระหว่าง ญี่ปุ่น ไทย จีน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

โดยได้เดินทางไปร่วมประชุมที่ประเทศญี่ปุ่น

เพื่อรายงานความก้าวหน้าและประสานงานร่วม

ที่สถาบัน CICC และบริษัท NEC โดยเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง

เข้าศึกษาและดูงานการทำวิจัย ณ มหาวิทยาลัยเปิด

ประเทศอิสราเอล เน้นการพัฒนาชุดฝึกการทดลอง

ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

ดูงานการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยี ณ

มหาวิทยาลัยเปิด แห่งประเทศเยอรมันนี เนเธอร์แลนด์

และประเทศอังกฤษ เน้นความร่วมมือระหว่าง

ภาคอุตสาหกรรมกับมหาวิทยาลัย

ศึกษาและดูงานการใช้คอมพิวเตอร์ในภาคราชการ

และงานวิจัยเกี่ยวกับการประมวลผลภาษาธรรมชาติ

ณ ประเทศแคนาดา โดยทุนรัฐบาลแคนาดา

ศึกษาดูงานการทำวิจัยที่ Sukuba University และที่ศูนย์

วิจัยของบริษัทไอบีเอ็ม ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

รองศาสตราจารย์ ชื่น กุวัตรวณ

- ตุลาคม 2532
บรรยายเรื่อง Computer and Thai Language Processing ให้กับสมาชิก สมาคม JTEC ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
- 3 - 9 สิงหาคม 2533
ประชุมสัมมนาวิชาการ ECAI'90 : European Conference on Artificial Intelligence ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน
- 18 - 30 พฤษภาคม 2534
นำทีมนักเรียนไทยไปแข่งขัน คอมพิวเตอร์โอลิมปิก ครั้งที่ 3 ณ กรุงเอเธน ประเทศกรีซ
- 28 มิถุนายน - 8 กรกฎาคม 2534
ศึกษาและดูงานการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บภาษีที่ประเทศเดนมาร์ก และเข้าศึกษาดูงานศูนย์วิจัยทางด้านคอมพิวเตอร์ของบริษัทไอบีเอ็ม ที่ประเทศเยอรมนี
- 26 - 28 พฤศจิกายน 2534
เข้าร่วมสัมมนาและบรรยายเรื่อง การประมวลผลภาษาธรรมชาติในประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์
- 29 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม 2534
หัวหน้าคณะนำนักเรียนไทยเข้าร่วมแข่งขัน International Software Competition ในงาน SEARCC'91 ณ กรุงจาร์กาต้า ประเทศอินโดนีเซีย
- 3 - 7 ธันวาคม 2534
หัวหน้าคณะนำนักเรียนไทยเข้าร่วมแข่งขัน International Software Competition ในงาน Singapore IT week ณ ประเทศสิงคโปร์
- 9 - 22 กรกฎาคม 2535
นำคณะนักเรียนไทยเข้าร่วมแข่งขัน Computer Olympic ครั้งที่ 4 ณ กรุง Bonn ประเทศเยอรมนี
- 7 - 11 สิงหาคม 2535
หัวหน้าคณะนำนักเรียนไทยเข้าร่วมแข่งขัน International Software Competition ในงาน SEARCC'92 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
- 13 - 20 ตุลาคม 2536
นำคณะนักเรียนไทย เข้าร่วมแข่งขัน Computer Olympic ครั้งที่ 5 ณ เมืองเมนโดซา ประเทศอาร์เจนตินา
- 3 - 10 กรกฎาคม 2537
นำคณะนักเรียนไทย เข้าร่วมแข่งขัน Computer Olympic ครั้งที่ 6 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน
- พฤศจิกายน 2537
เข้าร่วมสัมมนาเรื่อง Microcomputer Technology Trend จัดโดยบริษัท Compaq ณ ประเทศสิงคโปร์
- 7 - 20 กรกฎาคม 2538
นำคณะนักเรียนไทยเข้าร่วมแข่งขัน Computer Olympic ครั้งที่ 7 ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์
- 7 - 20 พฤศจิกายน 2538
เข้าศึกษาดูงานการทำวิจัย เพื่อเตรียมการสร้างหน่วยวิจัยคอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพสูง เพื่องานประมวลผลภาษาธรรมชาติ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ณ Michigan State University, Minnesota University และเยี่ยมชมศูนย์วิจัย ของบริษัทเคลย์รีเสริช ประเทศสหรัฐอเมริกา

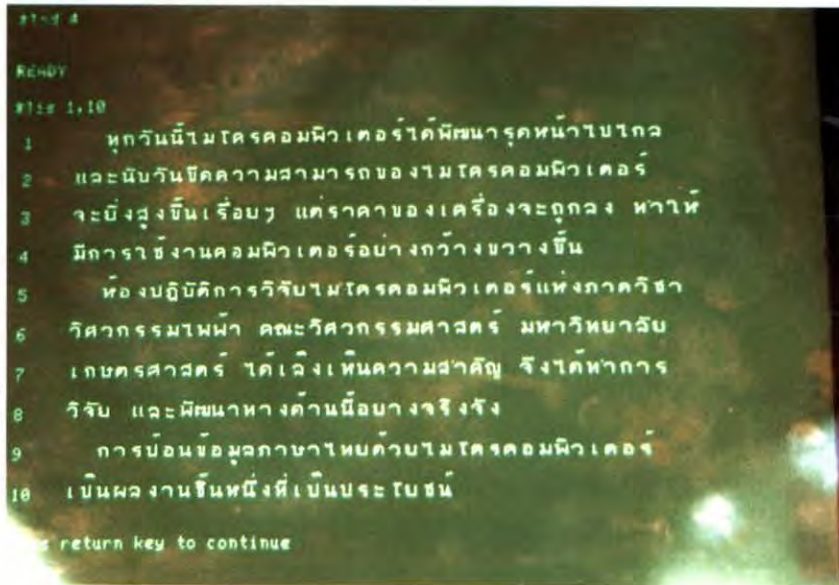
รองศาสตราจารย์ ชัย กุ๊วรวาน

19 - 21 พฤษภาคม 2539

เข้าศึกษาดูงานการทำวิจัยที่ Institute of Information Technology และดูงานเรื่อง Cyber City ของบริษัทไอบีเอ็ม ที่ประเทศสิงคโปร์

23 - 31 กรกฎาคม 2539

นำคณะนักเรียนไทยเข้าร่วมแข่งขัน Computer Olympic ครั้งที่ 8 ณ ประเทศอังกฤษ

ผลงานเรื่อง Thai Text Editor เป็น editor ภาษาไทย-อังกฤษรุ่นแรก
 ที่พัฒนาขึ้นจากการไปทำวิจัยร่วมที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2523

■ รายชื่อผลงานวิจัย

● ผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไทยเป็นภาษาไทย

- ◆ Poovarawan Y., "Optimum Design for HF Ferrite Transformer Using Multiobjective Programming Techniques", Proceeding of the 1st Electrical Engineering Symposium, Bangkok, June 29, 1978.
- ◆ Poovarawan Y. "Microcomputer Application in Scheduling Problem with Breakdown Case", Proceeding of the 3rd Electrical Engineering Symposium, Bangkok, July 10, 1980, pp.309-317.
- ◆ Poovarawan Y., "Design and Construction of K.U. Microcomputer", Proceeding of Microcomputer Conference, Songkla University., Jan., 1981.
- ◆ Poovarawan Y., Srisuchinwong P. "Modification of TSA OS for Using with CP/M Hardware System", Proceeding of Microcomputer Conference, Songkla University, Jan., 1981.
- ◆ Poovarawan Y., "Dynamic Debugging Tool for KU-MICRO-Z80 Developing System", Proceeding of the 4th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, August 26, 1981, pp.9-18.

รองศาสตราจารย์ ยืน กุวัชรวรรณ

- ◆ Poovarawan Y., Tasiripong P., “**Computer Aided Printed Circuit Design**”, Proceeding of the 4th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, August 26, 1981.
- ◆ Poovarawan Y., Patomnupong S., “**Microprocessor Application on Distance Measuring for Paper Cutting Machine**”, Journal of Engineering, Faculty of Engineering, No.1, 1981.
- ◆ Poovarawan Y., “**Thai Character Display and Thai Text Editor**”, The Journal of Engineering, Faculty of Engineering, Kasetsart University, 1981.
- ◆ Poovarawan Y., Kereto S. and Patomnupong S., “**Single Dimension Linear Distance Numerical Controlled**” Proceeding of the 5th Electrical Engineering Symposium, Chiang Mai, Nov 1, 1982.
- ◆ Poovarawan Y., Kereto S. “**8048-80 Dual Processor Development System**” Proceeding of the 5th Electrical Engineering Symposium, Chiang Mai, Nov 1982, pp.2/91-2/101.

รองศาสตราจารย์ ยืน กุวัชรวรรณ
ถ่ายรูปร่วมกับนักเรียนเมื่อคราวไปแข่งขัน
คอมพิวเตอร์โอลิมปิก IOI'92
ผลการแข่งขันประเทศไทย
ได้รางวัลเหรียญทองสองเหรียญ
เหรียญเงินหนึ่งเหรียญ
และเหรียญทองแดงอีกหนึ่งเหรียญ
มีลำดับเป็นลำดับที่สองรองจากประเทศจีน

- ◆ Poovarawan Y., “**Thai Text Editor**”, Proceeding of the 5th Electrical Engineering Symposium, Chiang Mai, Nov 2, 1982.
- ◆ Poovarawan Y., Kereto S. and Pingkachalalat J., “**Thai Word Processing**”, Final Research Report for National Research Council of Thailand, 1983.
- ◆ Poovarawan Y., “**The Suggestion for Thai Standard Character Code**”, Proceeding of the 6th Electrical Engineering Symposium, Songkla, Nov., 17, 1983.
- ◆ Poovarawan Y., Chitrawee S. “**8048 Cross Assembler**”, Proceeding of the 6th Electrical Engineering Symposium, Songkla, Nov. 18, 1983.
- ◆ Poovarawan Y., Chongsatitvatana P., Imarom V. and Sensarn A., “**Thai Algorithms and Thai Speech Synthesizer**”, Final Research Report for NRCT, 2 nd prize award, 1984.
- ◆ Poovarawan Y., “**Thai Dictionary**”, Proceeding of the 7th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec. 6-7, 1984.
- ◆ Poovarawan Y., “**Thai Words Analysis**”, Proceeding of the 7th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec. 6-7, 1984.

ผลงานการวิจัยพัฒนาสร้าง
พจนานุกรมรอกากิธาน ฉบับนทรี เพื่อใช้
ประโยชน์ในการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

- ◆ Poovarawan Y., Chongsatitvatana P., Sanguanpong S., “**A Computer Aided Instruction for Science and Mathematics**”, Journal of Engineering, Faculty of Engineering, No. 1, 1985.
- ◆ Poovarawan Y., Savetsaeranee S., “**Development of Thai Algorithms : Leveling and Sorting**”, Proceeding of the 22nd Conference, Kasetsart University, Feb 2, 1984
- ◆ Chongstitvatana P., Poovarawan Y., “**Graphic Algorithms : Reduce-Compressed Picture**”, Proceeding of the 8th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec. 1985., pp. 3.70-3.87.
- ◆ Chuenkhack V., Poovarawan Y., “**The Robot Arm**”, Proceeding of 8th Electrical Engineering Symposium. Dec. 19-20, 1985.
- ◆ Prasertrungruengsri V., Poovarawan Y., “**Computer Aided Printed Circuit Board Drawing**”, Proceeding of the 8th Electrical Engineering Symposium, Dec. 19-20, 1985.
- ◆ Poovarawan Y., “**Computer Aided Instruction for Science and Mathematics**”, 11th Conference of Science and Technology of Thailand, Oct. 24-26, 1985, Kasetsart University.
- ◆ Poovarawan Y., Chongsatitvatana P., Kereto S., Sanguanpong S., “**An Application of Knowledge Base by Microcomputer**”, Journal of Engineering, Faculty of Engineering, No. 1, 1985.
- ◆ Poovarawan Y., Imarom V., “**Thai Syllable Separater by Dictionary.**”, Proceeding of 9th Electrical Engineering Symposium, Khonkaen University, 1-3 Dec., 1986., pp.2-25-1, 2-25-14.
- ◆ Sirirachatapong P., Srisuksan P., Poovarawan Y., “**A Design and Construction of Digital PABX and ISDN**”, Proceeding of the 10th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, 1987.
- ◆ Poovarawan Y., Imarom V., “**Thai Spell Check by Computer**”, Proceeding of the 10th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, 1987.
- ◆ Chongsatitvatana P., Poovarawan Y., Sanguanpong S., “**Thai Typesetting by Microcomputer**”, Proceeding of the 10th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, 1987.

ศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ

- ◆ Wongchaisuwat C., Chongsatitvatana Y., Suriyawong P., Poovarawan Y., **“Development of 16 bit Microcomputer and BIOS”**, Proceeding of the 10th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, 1987.
- ◆ Wongchaisuwat C., Suriyawong P., Poovarawan Y., **“Thai Kernel System”**, Proceeding of the 11th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec 16-17, 1988.
- ◆ Leadsudwichai J., Wongchaisuwat C., Poovarawan Y., **“Electronic Dictionary for Thai Language Processing”**, Proceeding of the 11th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec. 16-17, 1988, pp.1-48-1, 1-48-10.
- ◆ Poovarawan Y., Kheanprasit R., **“Very High Speed Data Enquiry”**, Proceeding of 12th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec. 16-17, 1989.
- ◆ Wongchaisuwat C., Poovarawan Y., **“English-Thai Semantic Transfer by Computer”** Proceeding of 12th Electrical Engineering Symposium, Bangkok, Dec. 16-17, 1989. pp.511-520.
- ◆ Poovarawan Y., **“A Development of Interlingua for English Thai Machine Translation”**, Proceeding of 13th Electrical Engineering Symposium, Chiang Mai, November 8-9, 1990.
- ◆ Poovarawan Y., et al, **“The Development of English Thai Thesaurus”**, Proceeding of 13th Electrical Engineering Symposium, Chiang Mai, Nov 8-9, 1990, p.808-816.
- ◆ Leadsudwichai J., Poovarawan Y., **“Design of Data Structure for Royal Thai Dictionary”**, Proceeding of 13th Electrical Engineering Symposium, Chiang Mai, November 8-9, 1990.
- ◆ Wongchaisuwat C., Youtawee M., Poovarawan Y., **“A Development of English Thai MT by Interlingua Approach”**, Proceeding of 14th Electrical Engineering Symposium, Songkhla, November 7-8, 1991.
- ◆ Leadsudwichai J., Wongchaisuwat C., Poovarawan Y., **“A Design of Pocket Electronic Dictionary”**, Proceeding of 14th Electrical Engineering Symposium, Songkhla, November 7-8, 1991.
- ◆ Poovarawan Y., Pracharakpakdee M., **“Development of Dictionary for E-T Machine Translation”**, Proceeding of 14th Electrical Engineering Symposium, Songkhla, November 7-8, 1991, pp.3-40, 3-44.
- ◆ Poovarawan Y., Viphatavanij K., et al, **“NontriNet A Case Study of Campus Network”**, Proceeding of Computer Thai Conference'93, Bangkok, Dec. 2-4, 1993, pp.15-1 - 15-14.
- ◆ Kortakul A., Piumsanga P., Poovarawan Y., **“Grammar and Style Checking for Thai Sentences”**, Proceeding of National Computer Symposium, 1994, pp. 93-99.
- ◆ Poovarawan Y., **“A Development of Information Super Highway for University : A Case Study for Kasetsart University”**, The Engineering Technology Symposium, Bangkok, 1995, pp. EE333-343.

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ
 กับงานการประชุมร่วมไทย-ญี่ปุ่น
 ในโครงการวิจัยการแปลภาษาด้วยคอมพิวเตอร์
 ซึ่งเป็นโครงการวิจัยร่วมของประเทศในเอเชีย
 5 ประเทศ

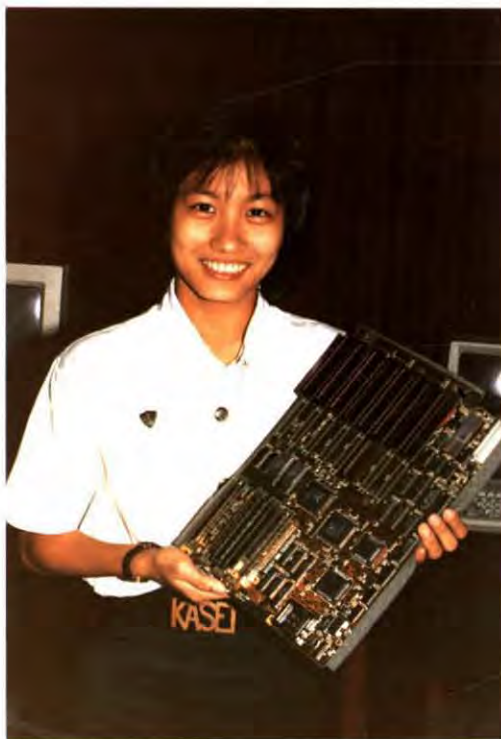
● ผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไทยเป็นภาษาต่างประเทศ

- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P., **“Thai Data Processing on Computer”** Proceeding of Regional Seminar on Application of Microcomputers - Microprocessors, KMITL and UNESCO, Bangkok, 21-25 November 1983.
- ◆ Poovarawan Y./, Leretjip S., **“AI Approach in Thai Syllable Separation”**, Proceeding. of the Regional Symposium on Computer Science and Its Applications, KMITL,JAN 22-29, 1987, pp.15-1, 15-6.
- ◆ Poovarawan Y., Wongchaisuwat C., Suriyawong P., **“A Development of Algorithms for Thai Language Data Processing”**, Proceeding of the Regional Workshop on Computer Processing of Asian Language, September 26-28, 1989, pp. 27-36.
- ◆ Poovarawan Y., Wongchaisuwat C., **“Data Compression Techniques for Electronic Dictionary in a Thai Word Processing System”** Proceedings of the Regional Workshop Computer Processing of Asian Language, Sept 26-28, 1989, pp. 221-228.
- ◆ Suriyawong, Poovarawan Y., Wongchaisuwatc., **“A Development of Thai Kernel System”**, Proceeding. of the Reginal Workshop on Computer Processing of Asian Language-CPAL, Sep. 26-28, 1989, pp.2-8.
- ◆ Kereto S., Wongchaisuwat C., Poovarawan Y.,**“Machine Translation Research and Development”**, Proceeding of the SNLP'93, March 17-21, 1993, Bangkok, pp. 167-195.
- ◆ Poovarawan Y., Viphatavanij K., ed al, **“NontriNet A Case Study of Multiprotocol Connectivity”**, Proceeding of National Computer Symposium, 1994,Bangkok,March 31 - April 1, pp. 75-90.

ศาสตราจารย์ ยืน ปู่อารวน

- ผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ
 - ◆ Shariff M.N., Poovarawan Y., “**NXM Job Shop Scheduling by Heuristic Method**”, Journal of Operations Research Society of America, Operation Research Vol.24 Supp 4 Fall 1977.
 - ◆ Poovarawan Y., Wongchaisuwat C., “**Thai Input Output System and 2 bytes Character Code for Thai**”, Joint Meeting Conference on Multilingua Machine Translation, CICC, Japan, 1988.
 - ◆ Poovarawan Y., Chongsatitvatana P., Kereto S., “**Multivendor Connectivity : The Solution of Corporate Networks - NontriNet Case Study**”, The Proceeding of the Network Computing Symposium, Compaq World'93, Singapore Sep. 30 - Oct 1,

ผลงานวิจัย เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ 32 บิต
และระบบแก่นภาษาไทยที่ได้รับรางวัล
จากสภาวิจัยประจำปี พ.ศ. 2533

1993.

- รายชื่อตำรา/หนังสือที่เขียนเป็นภาษาไทย
 - ◆ Poovarawan Y. (1977), “**Electronics : Theory and Applications Vol 1.**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-509-260-6, 304p.
 - ◆ Poovarawan Y. (1978), “**Electronics : Theory and Applications Vol 2.**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 248p.
 - ◆ Poovarawan Y. (1979), “**Electronics : Theory and Applications Vol 3.**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 294p.
 - ◆ Poovarawan Y. (1978), “**Computer : Structure and Architecture - Microprocessor**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok.
 - ◆ Poovarawan Y. (1978), “**TV-FM Antenna**”, Science, Engineering and Education

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

Co., Ltd., Bangkok, 255p.

- ◆ Poovarawan Y. (1978), “**TTL-IC Applications**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 294p.
- ◆ Poovarawan Y. (1978), “**Linear IC Applications**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 283p.
- ◆ Visawateeranon K. and Poovarawan Y. (1980), “**Introduction to Microprocessor**”, Technology Promotion Society (Thai-Japan), Bangkok, 408p.
- ◆ Poovarawan Y. (1981), “**Industrial Electronics**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 944-509-212-6, 208p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P. and Kereto S. (1982), “**BASIC Programming Language**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7964-59-7, 147p.

รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ
 เข้าเยี่ยมชมศูนย์วิจัยคอมพิวเตอร์ชั้นยอด
 ของบริษัท เคลย์ รีเสิร์ช ในคราวดูงาน เพื่อเตรียมการ
 สร้างหน่วยวิจัย Scientific and
 Engineering Computation Research Lab
 ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ◆ Poovarawan Y., Chengkul W. (1982), “**Microprocessor and Microcomputer**”, Science Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 292p.
- ◆ Poovarawan Y., Kereto S., (1983), “**Database Management System with dBASE II**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7965-21-6, 172p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P. and Chanjaruean N. (1983), “**FORTRAN IV Programming Language**”, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7965-22-4, 240p.

ศาสตราจารย์ ดร. กุศลธรรม

- ◆ Poovarawan Y. (1983), "**Introduction to Microcomputer**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-2965-28-3, 184p.
- ◆ Poovarawan Y., Kotakul A. (1983), "**Electronic Worksheets**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-2965-31-3, 150p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P., Kereto S. (1983), "**CP/M Operating System**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-2965-39-9, 146p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P., Kereto S. (1983), "**Introduction to BASIC Programming**", Technology Promotion Society (Thai-Japan), Bangkok, 222p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P. (1984), "**Multiplan**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7965-66-6, 250p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P. (1984), "**Word Processing and Thaeasy Writer**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7965-58-5, 184p.
- ◆ Poovarawan Y., Chongsatitvatana P. (1984), "**LOGO Programming Language**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7965-70-4, 254p.
- ◆ Sukcharueanpong P., Poovarawan Y. (1985), "**dBASE II and dBASE III Programming Language**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 232p.
- ◆ Sanguanmoo P., Poovarawan Y. (1985), "**Data Communication and Microcomputer Network**", Electronic Association of Thailand, Bangkok, ISBN 974-7966-29-8, 224p.
- ◆ Poovarawan Y., Sanguanpong S. (1985), "**dBASE III plus Programming**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-509-364-5.
- ◆ Poovarawan Y., Sanguanpong S. (1985), "**8086-8088 Assembly Language Programming**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7966-27-1, 104p.
- ◆ Poovarawan Y., Sanguanpong S. (1985), "**MS-DOS Operating System**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7966-25-5, 190p.
- ◆ Uiamtasana B., Poovarawan Y., Kereto S. (1986), "**C Programming Language**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7966-40-9, 308p.
- ◆ Sukcharueanpong P., Poovarawan Y. (1986), "**LOTUS 123**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7966-48-4, 348p.
- ◆ Poovarawan Y., Sukcharueanpong P. (1986), "**Advance LOTUS 123 and Macro Programming Technique**", Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7966-77-8, 300p.
- ◆ Sukhothai Thammatiraj (1986), "**Computer for Teachers**", 1st edition, Bangkok, ISBN 974-611-486-7, 585p.
- ◆ Poovarawan Y., Wongchaisuwat C., Sanguanmoo P. (1986), "**16 Bits Microcomputer Technology**", Electronics Association of Thailand, Bangkok, ISBN 974-7966-91-2, 310p.

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรวม

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรวม
 กับงานความร่วมมือในกิจการพัฒนาระบบสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 กับมหาวิทยาลัยมินเนโซต้า สหรัฐอเมริกา

- ◆ Poovarawan Y. (1989), **“Z-80 Microprocessor-Theory and Application”**, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-509-011-5, 235p.
- ◆ Poovarawan Y., Sanguanpong S. (1986), **“Hard Disk Management”**, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-7967-634, 232p.
- ◆ Poovarawan Y.,(1986), **“dBASE IV”**, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, 180p.
- ◆ Poovarawan Y. (1989), **“Technology Hardware for IBM PC”**, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-509-167-7, 336p.
- ◆ Poovarawan Y. (1991), **“16-32 bit Microporcessor”**, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-509-553-2, 308p.
- ◆ Poovarawan Y., Wongchaisuwat C. (1992), **“Natural Language Processing”**, NECTEC, ISBN 974-8157-77-6, 310p.
- ◆ **“Programming Language 1-Introduction to PASCAL”**, (1994) Kurusapa Publishing, Bangkok, 210p.
- ◆ Poovarawan Y., et al. (1992), **“Thai Theasurus”**, Science, Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-509-471-4, 680p.
- ◆ Poovarawan Y. (1995), **“163 Computer Olympiad Problems”**, Science,Engineering and Education Co., Ltd., Bangkok, ISBN 974-512-237-8, 200p.
- ◆ Poovarawan Y. (1995), **“Internet for Beginner”**, Science, Engineering and Education Ltd., ISBN 974-5124-22-2, (236 p).

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรณ

- 4.4.41 Poovarawan Y. (1995), “**Advanced Electronics and Electricity for Teachers**” Unit 13, Sukhothai Thammathiraj Open University, ISBN 974 614138-4, pp. 91-202.
- 4.4.42 Poovarawan Y., (1996), “**Microprocessor Architecture - 16/32-64 bits**” Vol.2, Science, Engineering and Education Ltd., ISBN 974 512553-9, (260 p).

รองศาสตราจารย์ ยืน กุ้ววรรณ
กับการแสดงผลงานวิจัยทางการประมวลผลภาษาธรรมชาติ
ในงานแสดงนิทรรศการเกษตรศาสตร์ 50 ปี

■ งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

- งานวิจัยเรื่อง การตรวจสอบไวยากรณ์และรูปแบบของประโยคภาษาไทยโดยอัตโนมัติ (Grammar and Style Checking Automatically for Thai Sentences) ในโครงการของห้องปฏิบัติการวิจัยการประมวลผลภาษาธรรมชาติ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะเวลาปี 2538-2540 โครงการได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบทางด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา : Information Super Highway Testbed for Education โครงการหลักที่สนับสนุนโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทำร่วมกับห้องปฏิบัติการเครือข่าย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ระยะเวลาปี 2539-2540
- งานวิจัยเรื่อง Data Compression for Electronic Dictionary โครงการวิจัยพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถเรียกค้นพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ขนาดกระเป๋า งานวิจัยร่วมกับบริษัทถาวรคอมพิวเตอร์ จำกัด ระยะเวลาปี 2539
- งานวิจัยเรื่อง Computer Assisted English-Thai Machine Translation งานวิจัยที่ทำร่วมกับภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา
สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า
ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา แห่งมหาวิทยาลัยมหิดล
เป็นนักวิจัยที่ได้อุทิศตนให้กับงานวิจัยด้านโรคเขตร้อนโดยอิมมิวโน
วิทยาอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นเวลา 20 ปี ได้ริเริ่มโครงการวิจัย
และความรู้ใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก อาทิ การวินิจฉัยโรคเขตร้อนโดย
อิมมิวโนวิทยาและอนุชีววิทยา ฯลฯ อันเป็นผลสมบูรณ์ต่อวงวิชาการ
และเกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาสาธารณสุขของประเทศไทย ผลงานวิจัย
ได้รับการอ้างอิงอย่างแพร่หลายในระดับชาติและนานาชาติ ศาสตราจารย์
วันเพ็ญ ชัยคำภา เป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัย ได้รับการยอมรับอย่างสูง
ทั้งในด้านความสามารถเชิงวิชาการและการเป็นนักวิจัยที่ดีทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหาร
สภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์
วันเพ็ญ ชัยคำภา** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

ศาสตราจารย์ วังเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

■ **ประวัติส่วนตัว**

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

อายุ 54 ปี

เกิด วันที่ 28 พฤษภาคม 2485

สกุลเดิม นิลกำแหง (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ หลวงกำแหงพลล้าน (นิล) เจ้าเมืองอินทร์บุรีผู้เป็นคุณปู่ทวด)

บิดาชื่อ นายสมรุต นิลกำแหง อาชีพ รับราชการ
 ตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

มารดาชื่อ นางน้อย นิลกำแหง (สกุลเดิม เกตุกะคุปต์ ซึ่งเป็นนามสกุลพระราชทานแก่ หลวงเทพอาญา ผู้เป็นคุณตา)

ที่อยู่ปัจจุบัน 2/036 เมืองทอง 1 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210
 โทรศัพท์ 5731552, 5741141 และ 01-8153917
 โทรสาร 66-2-5741141

สมรส กับ ดร. วีระชาติ ชัยคำภา ผู้อำนวยการกิจกรรมพิเศษ บริษัทเครื่องบินไทย จำกัด มีบุตร 1 คน
 คือ นายวนชาติ ชัยคำภา ผู้จัดการฝ่ายพัฒนา บริษัทเรดิสัน เซอร์วิสเซอเซีย

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
 กับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นมหาวิรมงกุฏ

■ **ประวัติการศึกษา การฝึกอบรมและดูงาน**

● **ประวัติการศึกษา**

วุฒิ	พ.ศ.	สถาบันการศึกษา/ประเทศ
◆ มัธยมศึกษาปีที่ 6	2501	โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประเทศไทย
◆ มัธยมศึกษาตอนปลาย (เตรียมอุดมศึกษา)	2503	โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประเทศไทย
◆ สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต* (เกียรตินิยม)	2509	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย
◆ Doctor of Philosophy** (Ph.D. Microbiology)	2517	University of Adelaide, South Australia, Australia
◆ Certificate of Honour in Genetic Engineering Techniques in Tropical Diseases Research	2527	World Health Organization, Geneva, Switzerland และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

* ได้รับทุนเรียนดีตลอดหลักสูตร

** ได้รับทุน Colombo เพื่อไปศึกษาระดับโท-เอก แต่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเรียนปริญญาโท (M.Sc.) เพราะสอบความรอบรู้แล้ว
 เกือบได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (First Class Honour; Distinction) ของ University of Adelaide จึงได้ผ่านขึ้นไปเรียนในระดับ Ph.D. เลย

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยอุปถ

● การฝึกอบรมและดูงาน

Postdoctorate ฝึกอบรมและดูงานสาขาวิชา Clinical Immunology, Clinical Microbiology และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกหลายครั้ง ณ มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

■ ประวัติการทำงาน

● ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง

- ◆ ศาสตราจารย์ระดับ 11 สาขาวิชาจุลชีววิทยาและอิมมูโนโลยี ภาควิชาจุลชีววิทยาและอิมมูโนโลยี คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยมหิดล ประเภทผู้แทนคณาจารย์
- ◆ รองประธานสภาคณาจารย์คนที่ 1 ของสภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล (เป็นประธานกรรมการวิชาการ กรรมการพัฒนาอาจารย์ และกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์)
- ◆ กรรมการสภาคณาจารย์ ประเภทผู้แทนคณะ (โดยเป็นผู้แทนของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน)
- ◆ ประธานสภาอาจารย์คณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- ◆ กรรมการประจำคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ประเภทผู้แทนอาจารย์
- ◆ กรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ ประธานกรรมการรางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ Editor in Chief of Asian Pacific Journal of Allergy and Immunology
- ◆ Editorial Board ของวารสารมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ Editorial Board ของวารสารสมาคมอายุรศาสตร์เขตร้อน และปรสิติวิทยาแห่งประเทศไทย
- ◆ เป็นที่ปรึกษาคณะผู้จัดทำ News Letter DTU/ORT Corner กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ในวันรับพระราชทานปริญญา
สัทยแพทยศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) พ.ศ. 2509
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายคู่กับ
ดร. วีระชาติ ชัยคำภา

● ตำแหน่งหน้าที่ราชการในอดีต เรียงจากตำแหน่งแรกเป็นต้นไป

ตำแหน่งหน้าที่	จาก พ.ศ. ถึง พ.ศ.	หน่วยงาน
อาจารย์โท	2509-2517*	คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน (ปัจจุบันคือคณะเวชศาสตร์เขตร้อน) มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยมหิดล)
อาจารย์เอก	2517-2519	คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

* ลาศึกษาระดับปริญญาเอก ณ ประเทศออสเตรเลีย พ.ศ. 2512-2517

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ร้อยคำภ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2519-2522	คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์	2522-2526	คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาสตราจารย์	2526-ปัจจุบัน	คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย	2531-2533	คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	9 ม.ค. 2534- 8 ธ.ค. 2538	มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ เมื่อไปเจรจา
ธุรกิจที่ U.S.S.R. ถ่ายที่ Moscow
พ.ศ. 2532

● ตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และกิจกรรมต่างๆ ที่ทำในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา ประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการ กรรมการ และเลขานุการ **resource person, referee หรือ expert committee** หรือการได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมในระดับองค์การระหว่างประเทศ กระทรวง ทบวง กรม กอง มหาวิทยาลัย สถาบันหรือคณะวิชาต่างๆ

- ◆ รักษาการหัวหน้าภาควิชา/รองหัวหน้าภาควิชาจุลชีววิทยาและอิมมิวโนโลยี คณะเวชศาสตร์เขตร้อน พ.ศ. 2517-2531
- ◆ ที่ปรึกษาเฉพาะด้านควบคุมโรคคอตีบระบาด ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization)
- ◆ Referee ขององค์การอนามัยโลก (WHO) เพื่อตรวจ และ evaluate โครงการวิจัยที่เสนอขอทุน WHO
- ◆ ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญกระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรคติดต่อ กองโรคติดต่อทั่วไป ฝ่ายอาหารและน้ำ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กองวิเคราะห์อาหาร กองวิเคราะห์อาหารส่งออก กองพยาธิวิทยาคลินิก กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง เป็นต้น)
- ◆ ที่ปรึกษาศูนย์เนื้อเยื่อชีวภาพแห่งชาติ
- ◆ ที่ปรึกษาของอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในคน กระทรวงสาธารณสุข
- ◆ ที่ปรึกษาของศูนย์ทดสอบวัคซีน มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ ผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อประเมินผลงานทางวิชาการ
- ◆ เคยเป็นผู้พิจารณาผลงานของผู้เสนอขอเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา
- ◆ เป็นกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2530-2534 เป็นประธานคณะกรรมการ 9 ธ.ค. 2534-8 ธ.ค. 2538 ปัจจุบันเป็นกรรมการในฐานะผู้แทนจากสภาคณาจารย์

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยเก่า

- ◆ เป็นประธานกรรมการพิจารณาดำเนินงานทางวิชาการ ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พ.ศ. 2531-2533
- ◆ เป็นประธานกรรมการวิชาการของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พ.ศ. 2531-2533
- ◆ เป็นประธานกรรมการพิจารณารางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2538 เป็นกรรมการฯ พ.ศ. 2530-2534 และเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการฯ พ.ศ. 2534-2537
- ◆ เป็นประธานกรรมการ ศูนย์วิจัยโรคเขตร้อน และเครื่องมือกลาง พ.ศ. 2531
- ◆ เป็นผู้ประเมินโครงการที่ขอทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- ◆ เป็นกรรมการการศึกษาหลังปริญญา ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พ.ศ. 2517-2531 ในบางปีเป็นเลขาธิการคณะกรรมการฯ และบางปีเป็นประธานหลักสูตร Ph.D. & M.Sc. (Trop.Med.) ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการประจำหลักสูตร Ph.D. (Trop.Med.)
- ◆ เป็นกรรมการบริหารการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล และปัจจุบันเป็นกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยที่เสนอขอทุนมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทุนประเภทมุ่งเป้าหมาย และทุน China Medical Board

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ กับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประถมาภรณ์ช้างเผือก

- ◆ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิของศูนย์บรรณาธิการ ของมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ เป็นผู้พิจารณาโครงการวิจัย ตรวจสอบงานการวิจัย และเป็นที่ปรึกษาเฉพาะเรื่องของสภาวิจัยแห่งชาติ
- ◆ เป็นประธานข่างงานอิมมิวโนวิทยา และข่างงานอุจจาระร่วงของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- ◆ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและ Referee ของ Science and Technology Development Board(STDB) ซึ่งต่อมาคือสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน (ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ) และกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ
- ◆ เคยเป็นกรรมการข่างงานจุลชีววิทยา ปาราสิตวิทยาและอิมมิวโนวิทยาของมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นประธานอนุกรรมการสาขาอิมมิวโนวิทยา ต่อมาเป็นที่ปรึกษาของข่างงานนี้
- ◆ เป็นกรรมการพัฒนาหลักสูตรของ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน พ.ศ. 2527-2531
- ◆ เป็นที่ปรึกษาชมรมอณูชีววิทยา ของมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ เป็น Advisor ของ International Diarrhoeal Diseases Information Service and Document Center (DISC) ของประเทศบังคลาเทศ
- ◆ เคยเป็น Editorial Board ของ Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health
- ◆ เคยเป็น Editorial Board ของ Mosquito-Borne Diseases Bulletin สาขา Vaccine และ Immunology
- ◆ เคยเป็น Editorial Board ของวารสารชมรมผู้บำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย
- ◆ เป็นสมาชิกและกรรมการบริหารสมาคมวิชาชีพ และสมาคมอื่นๆ :-
 1. กรรมการบริหารสมาคมโรคภูมิแพ้ และอิมมิวโนวิทยาแห่งประเทศไทย
 2. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 3. สมาคมอายุรศาสตร์เขตร้อนและปรสิตวิทยา แห่งประเทศไทย

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยกล้าหาญ

4. สมาคมผู้บำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย
 5. สมาคม "Australian-Society of Immunology"
 6. สมาคม "Parasitology and Tropical Medicine" ประเทศมาเลเซีย
 7. สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย
 8. สมาคม "Thai-Australian Association"
- ◆ เป็นอนุกรรมการพัฒนาทางภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก ของคณะกรรมการพัฒนาการขั้นสูงตร สาธารณสุข กองมาตรฐานขั้นสูงตรสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2534-2537
 - ◆ เป็น Resource person ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ในการประชุมหรือเรื่องการขอทุนวิจัย และขอผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ
 - ◆ เป็นกรรมการช่วยงานมะเร็งของมหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นผู้ประเมินโครงการวิจัยที่ขอทุน มหาวิทยาลัยสาขานี้
 - ◆ เป็น Resource person ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน เกี่ยวกับการทำและเสนอโครงร่างการ วิจัยไปยังแหล่งทุนต่างๆ (โดยเตรียม proposal ไว้ก่อนเมื่อมีแหล่งทุนใดเสนอมาจึงคัดเลือก proposal ที่เหมาะสมส่งไป)
 - ◆ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ "โครงการจัดตั้งคณะสัตวแพทย์และสัตวศาสตร์" ของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ พ.ศ.2536
 - ◆ เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการผลิตสื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล
 - ◆ เคยได้รับเชิญเป็นกรรมการภายนอกผู้ทรงคุณวุฒิของหลักสูตร Dip. Medical Microbiology ที่ Institute of Medical Research ประเทศมาเลเซีย

Accurate!
 ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยกล้าหาญ
 ขณะทำการทดลอง
 เกี่ยวกับงานวิจัย

- ◆ เคยเป็นประธานกรรมการร่างหลักสูตรสัตวแพทยศาสตร์ และสัตวศาสตร์ประยุกต์ของ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้เสนอขออนุมัติบรรจุหลักสูตรดังกล่าวไว้ในแผนฯ 7 ของ มหาวิทยาลัยมหิดลจนเป็นผลสำเร็จ และเคยเป็นคณะกรรมการรองประธานโครงการจัดตั้งคณะ สัตวแพทยศาสตร์ และสัตวศาสตร์ประยุกต์ของมหาวิทยาลัยมหิดล และบรรจุโครงการดังกล่าว ไว้ในแผนฯ 8
- ◆ ได้รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อออกข้อสอบวิชา Immunology ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อ คัดเลือกบุคคลไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ และออกข้อสอบสาขาอิมมิวโนวิทยาให้แพทยสภา
- ◆ เป็นประธานกรรมการ หรือกรรมการสอบคัดเลือกบุคคลผู้ขอรับทุน SEAMEO-TROPMED เพื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรต่างๆ เช่น M.Sc. และ Ph.D. (Trop.Med.), Dip. Medical Microbiology, Dr.P.H. เป็นต้น ตั้งแต่ปี 2517-ปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

- ◆ เคยเป็นกรรมการนโยบายของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ เป็นกรรมการดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหา หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ และข้าราชการอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ เป็นประธานกรรมการพิจารณาหลักสูตรทุกหลักสูตร ซึ่งบรรจุไว้ในแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 และแผนฯ 6 บางหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2534-2538
- ◆ เป็นประธานกรรมการพัฒนาการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2534-2538
- ◆ เป็นประธานหรือประธานร่วมในภาคการประชุมวิชาการต่างๆ ทั้งระดับนานาชาติในต่างประเทศ และในประเทศหลายครั้งมาก
- ◆ เป็น resource person ในการประชุมเรื่อง "สหวิทยาการ" ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2537
- ◆ เป็น resource person ในการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ทางระบอบวิชาของกระทรวงสาธารณสุขบางปี
- ◆ เป็นประธานกรรมการพิจารณาการเลื่อนตำแหน่งชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ และเชี่ยวชาญ ข้าราชการสาย ข และ ค ทุกตำแหน่งของมหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ พ.ศ. 2534-2538
- ◆ เป็นกรรมการจัดฉลองคณะเวชศาสตร์เขตร้อน เนื่องในโอกาสครบรอบ 20 ปี 25 ปี และ 30 ปี ของการก่อตั้งคณะฯ
- ◆ เป็น Associate member ของ Asian Institute of Technology
- ◆ เป็น resource person ในการสัมมนาเรื่อง "ข้อมูลการรักษาผู้ป่วยมะเร็ง" 8-9 พค. 2534

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (นั่งแถวหน้า คนที่ 5 จากซ้าย) ในวันพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2537

- ◆ เป็น resource person ในการประชุมวิชาการ เรื่อง "มหิดลวิจัยเพื่อพัฒนา" 25-27 กพ. 2534
- ◆ เป็น resource person เข้าร่วมประชุมสัมมนาผู้บริหารของกระทรวงสาธารณสุข เรื่องการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (EPI-MHC Seminar) 11-12 มิย.2534 ณ โรงแรมรัตนโกสินทร์ กรุงเทพฯ
- ◆ เป็น Referee ของวารสารวิชาการต่างๆ
- ◆ เป็นผู้ประเมินผลโครงการงานควบคุมโรคคอตีบระบาด ของกระทรวงสาธารณสุขในส่วนของสถานบริการ 17-23 พค. 2535 จ.ชลบุรี
- ◆ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ CAI Courseware Development ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยถ้ำกา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยถ้ำกา
เมื่อเข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นสายสะพายเป็นครั้งแรก
(ประถมาภรณ์มงกุฎไทย)
จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร
เมื่อ พ.ศ. 2531

- ◆ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ◆ เป็นคณะทำงานเกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ชื่อหรือตรามหาวิทยาลัยมหิดลรับรองคุณภาพ
- ◆ เป็นผู้แทนมหาวิทยาลัยมหิดลในคณะกรรมการกองทุนหมุนเวียนบัตรประกันสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข
- ◆ เป็นผู้เชี่ยวชาญโรคอุจจาระร่วงของ International Center for Diarrhoeal Diseases Research Bangladesh (ICDDR)B
- ◆ เป็นผู้ประเมินเอกสารขออนุญาตชุดตรวจการติดเชื้อ เอชไอวี ของสำนักงานอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
- ◆ และอื่นๆ

● เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

2514	จ.ช.	จัตุรภรณ์ช้างเผือก
2519	ต.ม.	ตรีตภรณ์ช้างเผือก
2526	ท.ม.	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
2529	ท.ช.	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
2531	ป.ม.	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
2534	ป.ช.	ประถมาภรณ์ช้างเผือก
2534		เหรียญจักรพรรดิมาลา
2537	ม.ว.ม.	มหาวชิรมงกุฎ

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยถ้ำกา
กับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ประถมาภรณ์มงกุฎไทย

● รางวัล เหรียญรางวัล โล่ประกาศเกียรติคุณและเกียรติที่ได้รับ

- รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2539
- รางวัลนักประดิษฐ์คิดค้นแห่งชาติ พ.ศ. 2538 จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เป็นรางวัลสิ่งประดิษฐ์คิดค้นที่ชนะเลิศจากจำนวนผลงานทั้งสิ้น 144 ผลงาน รวมจาก 5 สาขา คือ (1) สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ (2) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (3) สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช (4) สาขาเกษตรศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และ (5) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และอุตสาหกรรมวิจัย
- รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พ.ศ. 2530 จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

ศาสตราจารย์ ยันเพ็ญ ชัยคำภา

- รางวัลผลงานวิชาการดีเด่น กระทรวงสาธารณสุข ปี 2537
- รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พ.ศ. 2523 จากสำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ
- เป็นผู้ร่วมวิจัยของผลงานวิจัยที่ได้รับรางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาการวิจัย พ.ศ. 2518
- รางวัลสมนาคุณงานวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติหลายรางวัล
- ศิษย์เก่าดีเด่น คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2538
- ศิษย์เก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2539
- รางวัลอาจารย์มหาวิทยาลัยดีเด่นพระราชทาน จากกองทุนอนุสรณ์ จอน เอ เอकिन ปีการศึกษา 2538 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- โล่ประกาศเกียรติคุณ จากสมาคมสัตวแพทย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2530
- อาจารย์ตัวอย่าง/อาจารย์ดีเด่น คณะเวชศาสตร์เขตร้อน 2533-2535, 2537 และ 2538 (ทุกปีที่มีการคัดเลือก)
- ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติให้ส่งผลงานวิชาการเข้าชิงรางวัล Australia Prize ประจำปี พ.ศ. 2539 โดยเป็นตัวแทนผลงานจากประเทศไทย
- ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัล Ramon Magsaysay สาขา Government Service จากประเทศฟิลิปปินส์ พ.ศ. 2539
- เหรียญเกียรติคุณ สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ยันเพ็ญ ชัยคำภา
ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ในห้องประชุมพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการ
มหาวิทยาลัยมหิดล
(ถ่ายคู่กับ ศาสตราจารย์ นพ. พงษ์วรินทร์ ผู้แทนสภา
คณาจารย์)

- การเป็น Visiting Professor/Visiting Lecturer อาจารย์พิเศษ การประชุม สัมมนา และดูงานต่างประเทศ
 - ◆ ได้รับเชิญให้เป็น Visiting Professor, Visiting Lecturer, Expert Committee, External Examiner, Resource Person อาทิ เช่น
 - เป็น Visiting Professor ที่ Department of Bacteriology, University of Goteberg, Sweden เมื่อปี พ.ศ. 1981 โดย Professor Jan Holmgren เป็นผู้เชิญ และ World Health Organization : Control of Diarrhoeal Diseases Programme (WHO.CDD) เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ (1986)
 - เป็น Visiting Lecturer ที่ Department of Clinical Immunology, Flinders Medical Centre, Flinders University, South Australia ในปี 1982 โดย Professor John Bradley เป็นผู้เชิญ และ ADAB เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้
 - เป็น Visiting Lecturer ที่ Department of Microbiology, University of Western Australia ในปี 1982 Professor N. Stanley (เสียชีวิตไปแล้ว) เป็นผู้เชิญ และ ADAB ออกค่าใช้จ่ายให้
 - เป็น Associate Member และอาจารย์พิเศษของ Asian Institute of Technology (AIT) โดย Dr. Edward และ Dr. North เป็นผู้เชิญ
 - เป็นอาจารย์พิเศษสอน Resident ของโรงพยาบาลเด็ก กระทรวงสาธารณสุข ทุกปี

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พ.ศ. 2530

เรื่อง "ความสามารถของเซลล์เอ็น-เค ในการทำลาย เชื้อมาลาเรียชนิดพลาสโมเดียมในเม็ดเลือดแดงที่ติดเชื้อ ซึ่งเลี้ยงไว้ในอาหารเลี้ยงเชื้อ"

จาก อดีตพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ ณ ทำเนียบรัฐบาล

(ในปี 2523 ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

ก็ได้รับรางวัลเดียวกันนี้จากผลงานวิจัย

เรื่อง "การศึกษากัมมิตัมกันของงูได้ต่อเชื้อทิวาคี : การเตรียม อีแมกกลูตินินที่บริสุทธิ์และการศึกษาความคุ้มกัน

ของแอนติบอดีต่ออีแมกกลูตินินในการป้องกันงูหัวดำในสัตว์ทดลอง")

เป็น Visiting Professor ตามคำเชิญของ Professor N.K Ganguly, Department of Experimental Medicine, Postgraduate Institute of Medical Education and Research, Chandigarh, India

เป็น External Examiner ของหลักสูตร Diploma of Medical Microbiology ที่ Institute of Medical Research ประเทศมาเลเซีย

เป็น Visiting Expert Committee ของ ICDDRB ประเทศบังกลาเทศ โดยมหาวิทยาลัย Harvard เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้

ได้รับเชิญเป็น Visiting Professor ที่ Research Institute, International Medical Center of Japan, 22-27 Nov. 1996 โดยทางสถาบันเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ได้รับเชิญเป็น Visiting Professor ที่ Tsukuba University, Japan, Nov. 1996 โดยทางมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกค่าเดินทาง

ได้รับเชิญให้เป็น Resource Person ใน US-JAPAN Cooperative Medical Science Program ใน Conference เรื่อง "Emerging Diseases" วันที่ 27-28 July 1996 โดย Organizing Committee เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้

ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยาย อภิปราย สัมมนาทางวิชาการหรือแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ (Invited speakers in congresses or symposia or presentation of posters at international levels) อาทิ เช่น

- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Genetic engineering. In the 7th Congress of Indonesia Association of Internal Medicine 27th August 1987 at Ujung Pandang City, South Sulawesi, Indonesia. Sponsored by TROPMED, Indonesia.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Immunodiagnosis by detecting antigens. At the University of Indonesia, 24th August 1987, Jakarta, Indonesia. Sponsored by TROPMED, Indonesia.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on: Recent immunology aspect on epidemiology of tropical medicine. In the 7th Congress of the Indonesian Association of Internal Medicine, Ujung Pandang City, South Sulawesi, Indonesia. 25th August 1987. Sponsored by TROPMED, Indonesia.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Immunodiagnosis of tropical infections : Clinical and epidemiological uses. At the 28th Anniversary of the Children's Medical Center, Philippines, Inc.

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา เมื่อรับรางวัล
ศิษย์เก่าดีเด่น พ.ศ. 2539
จาก พณฯ องคมนตรี ดร. อ่ำพล เสนาณรงค์
2 ก.พ. 2539

- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on :Plenary Session on "Meet Professors" on the last day (27th Nov, 1985) of the 28th Anniversary of the Children's Medical Center, Z only 4 professors from all overseas were invited to this plenary session.)
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Enzyme immunoassay. In the Second International Workshop on Enzyme Immunoassay Techniques in Animal Reproduction and Health. Organized by W.H.O., 20th August 1985.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Pathogenesis. In the 3rd Asian Conference on Diarrhoeal Diseases, 10-14 June, 1985. Sponsored by W.H.O.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Mechanism of immune response to gastrointestinal tract infections. In the 3rd Asian Conference on Diarrhoeal Diseases, 10-14 June, 1985. Sponsored by W.H.O.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** as a moderator for the session "Meet Professors" of the Third Acran Conferewce or Diarrhoeal Dioeascs 1985.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa**, Puengjesda, U., Martinez, B. and Atthasistha, N. on : Soluble haemagglutinin of classical vibrios. At the Symposium on Enteric Infections in Man and Animals : Standardization of immunological procedures. Sponsored by International Association of Biological Standardization and Co-sponsored by W.H.O., Dublin, Ireland, 6-8 Sept. 1982.

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
รับรางวัลนักประดิษฐ์ดีเด่นแห่งชาติ
จากผลงานเรื่อง "ผลิตผล กรรมวิธี กระบวนการ
และวิธีการวินิจฉัยโรคเขตร้อนด้วยกรรมวิธี
ทางอิมมิวโนวิทยา"
จาก พณฯ ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
เมื่อ 2 ก.พ. 2538

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

- ◆ **Wanpen Chaicumpa**, Roca, R., Atthasistha, N. and Chongsuphajaisidhi, T. on : Effects of antimalarial drugs on natural killer cell activity. At the 25th SEAMEO-TROPMED Seminar on Immunology of Tropical Parasitic Infections. in Asia and Pacific Regions. 19th -21st October, 1982, Kuala Lumpur, Malaysia.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Cholera vaccines. In the International Symposium on Immunology for the Developing Tropics, 31st August - 3 September, 1983.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on: Antigenicities of cell-bound haemagglutinin-lipopolysaccharide complexes of *Vibrio cholerae*. The 5th International Congress of Immunology, August 21-27, 1983, Kyoto, Japan. Sponsored by W.H.O., Geneva.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Cholera. In the Formal Meeting of the Medical Committee for Co-ordination to Displaced Persons in Thailand (CCSDT), 8th October 1987. At the British Club.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on :Immunogenicity of liposome-entrapped oral cholera vaccine prepared from combined *V. cholerae* antigens. In the 5th Asian Conference on Diarrhoeal Diseases, Kathmandu, Nepal, 21st -23rd September, 1989.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on: Purification of *Gnathostoma spinigerum* specific antigen and immunodiagnosis of human gnathostomiasis. In The Malaysian Society of Parasitology and Tropical Medicine, 22nd - 24th February, 1990. Sponsored by TROPMED, Malaysia.

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

เมื่อไปประชุมและเสนอผลงานใน International congress of Immunology ที่ Kyoto ประเทศญี่ปุ่น เมื่อ พ.ศ. 2526

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

เมื่อได้รับเชิญไปบรรยายในการประชุมอายุรแพทย์ ครั้งที่ 7 ของประเทศอินโดนีเซีย ณ เมือง Ujung Pandung ถ่ายรูปร่วมกับแพทย์ชาวอินโดนีเซีย ซึ่งเคยเป็นลูกศิษย์ในหลักสูตร Dip.Trop. Med. & Hyg. เมื่อ พ.ศ.-2530

- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Immune mechanism. In The Third Country Group Training Program on Foot and Mouth Disease Control. 26th February, 1986. Indra Regent Hotel, Bangkok. Organized by the Livestock Department, Ministry of Agriculture, Thailand.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Diarrhoea. In the Tropical Communicable Diseases Control. Organized by U.S. International Development Cooperative Agency (USAID) 28th and 29th March 1985.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Vaccine and Vaccine Development. In the same USAID training program, 4th April 1985.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : General Measures of CDC,National Control Programs and Constraints. In the same training USAID program 5th April, 1985.

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
นักประดิษฐ์ดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2538

- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Further Research Studies. In the same USAID training program
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Cholera. In The Medical Subcommittee Meeting of the Committee for Coordination of Service to Displaced Persons in Thailand. 7th June, 1990 at the British Club, Bangkok.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Soluble and cell-bound haemagglutinin of *Vibrio cholerae*. In The XI International Congress for Tropical Medicine and Malaria. September 19, 1984, Calgary, Alberta, Canada.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Haemagglutinin of *V. cholerae*. At the Geelong University, Victoria, Australia and Poster presentation at The International Seminar on Diarrhoeal Diseases in Southeast Asia and the Western Region, 10th -14th February, 1985
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Detection with monoclonal antibody to *Salmonella typhi* antigen 9 in specimens from patients. In The 25th Annual Scientific Seminar : Research Priorities for Tropical Medicine in the 90s. 23rd - 25th February, 1989. At the Institute for Medical Research, Jalan Pahang, Kuala Lumpur, Malaysia.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** invited to give a talk on: Monoclonal antibodies and their applications. In the 7th Congress of Federation of Asian Veterinary Associations (FAVA), 4-8th Nov, 1990. Pattaya, Thailand.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Update on immunodiagnosis of gnathostomiasis. In The SEAMEO-TROPED Seminar on Emerging Problems in Food-Borne Parasitic Zoonoses. 14th -17th Nov., 1990. Chiang Mai, Thailand.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Current research on cholera immunity and vaccine development. At the Department of Bacteriology, University of Goteberg, Sweden, invited by Professor Jan Holmgren, Head of the Department and Dr. Ann Marie Svenerholm. Sponsored the trip by WHO CDD Programme, Geneva, September, 1982.
- ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Cellular and molecular basis of tissue allograft. In The Regional Workshop on Radiation and Nuclear Techniques for Sterilization and Clinical Quality Control of Tissue Grafts in Tissue Banking, IAEA Meeting 21st Nov., 1989, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Bangkok.

- ◆ **Wanpen Chaicumpa** invited to talk on: Microbial toxins. In Asia Pacific Toxin Congress, Varanasri, India, December, 1989.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Detection of enteropathogens by immunological methods. In Memorial Seminar Research Promotion Project in National Institute of Health. Sponsored by JSPS, Japan, 21st-23rd June, 1994 at The National Institute of Health, Nonthaburi Province.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Immunodiagnosis of human gnathostomiasis. In The 4th ASEAN Conference of Medical Laboratory Technology. 1st - 5th April, 1991. At Bangkok Convention Centre, Bangkok.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Detection of *Salmonella* contamination in foods. In The 13th International Conference on Tropical Medicine and Malaria, December, 1991, Ambassador Jom Thien, Pattaya, Thailand.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Recent advances in diagnosis of food-borne parasitic zoonoses. In The 2nd Seminar on Food-Borne Parasitic Zoonoses, 6th-8th December, 1995. Kosa Hotel, Khon Khan Province, Thailand. Supported by SEAMEO- TROPMED
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Gnathostomiasis and strongyloidiasis. In the SEAMIC/ IMFJ Technical Meeting on Molecular Biology and Immunology in the Diagnosis of Parasitic Diseases with Emphasis on Malaria. 3rd-7th July, 1995. At Shang Grilla Hotel, Bangkok.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa**. Invited in advance by the organizing committee to give a lecture on : Epidemiology of newly identified pathogens causing diarrhoea. At the 14th Congress in Tropical Medicine and Malaria, Nagasaki, Japan, Nov, 1996.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa**. Laboratory demonstration and poster presentation on "Immunodiagnosis of Some Tropical Infections" at The 4th ASEAN Science & Technology Week. Organized by the National Research Council of Thailand, Bangkok Convention Center, Bangkok.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa**. Immunodiagnosis of Cholera, Typhoid, Salmonellosis and Gnathostomiasis. The National Inventor Day. 2nd-6th Feb, 1996, The Mall, Bang-gapi, Bangkok. Organized by the National Research Council, Thailand.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Liposome associated oral cholera vaccine prepared form combined *V. cholerae* antigens. In The 5th Asian Conference on Diarrhoeal Diseases, Kathmandu, Nepal. Sponsored by UNICEF and W.H.O.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on : Cell-bound haemagglutinin of *V. cholerae*. In "W.H.O. CDD. Expert Committee Meeting" 1982. Geneva, Switzerland.
 - ◆ **Wanpen Chaicumpa** on: Emerging Diseases. In "Conference on Emerging Diseases". Kyoto, Japan, 27-28th July, 1996.
- ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยาย อภิปราย สัมมนาทางวิชาการ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ หรือเผยแพร่งานวิชาการผ่านสื่อมวลชนในประเทศอาทิเช่น
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง " **Vaccines for Bacterial Diarrhoea** " ในการประชุมใหญ่ประจำปี 2528 จากสมาคมโรคภูมิแพ้และอิมมิวโนวิทยาแห่งประเทศไทย 22 มีค. 2528
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง " **Immunology** " โดยครอบคลุมหัวข้อต่างๆ คือ Basic immune response, T & B cells, vaccination and immunity, CMI & HIR, gut immunity and respiratory tract immunity, vaccination failure และ

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
ถวายรายงานเกี่ยวกับงานวิจัยและประดิษฐ์คิดค้น
แก้มเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในงานสัปดาห์อาเซียนเทคโนโลยี

- allergic reaction after vaccination ในหลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของ
สำนักเทคนิคและวิชาการสัตว์เลี้ยงเชตประเทศไทย 18 มิย. 2528
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคท้องร่วง” ในการประชุมวิชาการ
เรื่องการวิจัยทางด้านเวชศาสตร์เขตร้อน ในวาระงานฉลองครบรอบ 25 ปี ของคณะเวช-
ศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล 27 กพ. 2529
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “ภูมิคุ้มกันต่อหวัดตกโรคและวัคซีนป้องกันหวัดตกโรค” ใน
การอบรม “Symposium on Cholera” ของกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข
9 พย. 2527
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Pathogenesis of Infectious Diarrhoea” ในการจัดอบรม
แพทย์เรื่องการรักษาอุจจาระร่วง ของกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ที่โรง-
พยาบาลบาราศรนคร 17 พย. 2530 (จัดทุกปีและได้รับเชิญทุกปี)
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “เซลล์ซึ่งให้ความต้านทานตามธรรมชาติ (Natural-killer cells)”
ในการประชุมวิชาการทางสัตวแพทย์ ของสมาคมสัตวแพทย์แห่งประเทศไทยในพระบรม-
ราชูปถัมภ์ ครั้งที่ 14 เมื่อ 27 พย. 2530
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “ความสามารถของเซลล์เอ็น-เค ในการทำลายเชื้อมาลาเรีย” ใน
การประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ครั้งที่ 13 ซึ่งจัดโดยสมาคมวิทยาศาสตร์
แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ 22 ตค. 2530 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ◆ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรและผู้ประสานงานกลุ่มในการสัมมนาเรื่อง “การใช้ภาษาไทยทาง
วิทยาศาสตร์การแพทย์” โดยเป็นวิทยากรและผู้ประสานงานกลุ่มย่อยเรื่อง “ความสำเร็จ
ของการใช้ภาษาอังกฤษทางวิทยาศาสตร์การแพทย์” ของมหาวิทยาลัยมหิดล 21 กพ. 2528
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Wistar Rats for the Study of Adjuvanticity of
Liposome-Associated Oral Cholera Vaccine” ในการประชุมปฏิบัติการเรื่อง สัตว์
ทดลองกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพ การผลิตชีววัสดุ และการทดสอบความเป็น
พิษของสิ่งแวดล้อม (Laboratory Animals in Life Science Research, Biological
Production and Toxicological Monitoring of Environments) จัดโดยสำนักสัตว์
ทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ 17-19 มกราคม 2533
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Laboratory Animals in Parasitic Research” ในการ
ประชุมปฏิบัติการเรื่อง สัตว์ทดลองกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพ การผลิตชีววัสดุ
และการทดสอบความเป็นพิษของสิ่งแวดล้อม (Laboratory Animals in Life Science

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยกล้า

Research, Biological Production and Toxicological Monitoring of Environments) จัดโดยสำนักสัตวทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ 17-19 มกราคม 2533

- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **“Update on Human Diarrhoeas”** ในการประชุมปฏิบัติการเรื่องโรคอุจจาระร่วง ครั้งที่ 5 ของมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ 3 มีค. 2529 และตีพิมพ์คำบรรยายใน **“พฤติกรรมอนามัยกับโรคอุจจาระร่วง”** พ.ศ. 2530
- ◆ ได้รับเชิญให้เข้าเป็น Resource person ในการประชุมวิชาการทางระบาดวิทยาครั้งที่ 2 จากปลัดกระทรวงสาธารณสุข เมื่อ 15 กค. 2527
- ◆ บรรยายเรื่อง **“การพัฒนาวัคซีน”** แก่แพทย์ประจำบ้านโรงพยาบาลรามารับดี เชิญโดย รศ.พญ. สยมพร ศิรินาวิน
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **“Current Knowledge and Future Research in Invasive Diarrhoea : Invasive Diarrhoeal Disease Vaccine and Future Research”** ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องโรคอุจจาระร่วง ครั้งที่ 5 ของมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ 3 มีค. 2529 และตีพิมพ์ คำบรรยายใน **“พฤติกรรมอนามัยกับโรคอุจจาระร่วง”** พ.ศ. 2530 หน้า 31-58

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยกล้า
บรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับงานประดิษฐ์คิดค้น
เมื่อ 20 ก.พ. 2538

- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **“Vaccine Development”** ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องโรคอุจจาระร่วง ครั้งที่ 5 ของมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ 3 มีค. 2529 และตีพิมพ์คำบรรยายใน **“พฤติกรรมอนามัยกับโรคอุจจาระร่วง”** พ.ศ. 2530
- ◆ ได้รับเชิญให้เป็นผู้สรุปผลการประชุมปฏิบัติการเรื่อง **“การควบคุมโรคอุจจาระร่วงและโรคติดต่อทางเดินหายใจด้วยงาน สาธารณสุขมูลฐาน”** (7th Workshop on CDD and CARI through PHC) ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้จัด เมื่อวันที่ 27-29 มิถุนายน 2531 ตีพิมพ์เป็น Proceeding
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **“Update of vaccines for diarrhoeal diseases”** ในการประชุมปฏิบัติการเรื่อง **“การควบคุมโรคอุจจาระร่วงและโรคติดต่อทางเดินหายใจด้วยงาน สาธารณสุขมูลฐาน”** (7th Workshop on CDD and CARI through PHC) ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้จัด เมื่อวันที่ 27-29 มิถุนายน 2531 ตีพิมพ์เป็น Proceeding
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **“Purification of specific antigen of *Gnathostoma spinigerum* and immunodiagnosis of human gnathostomiasis”** ในการสัมมนาทางวิชาการและวิจัยเนื่องในวันสถาปนามหาวิทยาลัยมหิดล ปี พ.ศ. 2533 เรื่องการวิจัยเพื่อเป้าหมายสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2533
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **“Serodiagnosis of Paragonimiasis”** ในการประชุมใหญ่วิชาการของสมาคมปรสิตวิทยาและอายุรศาสตร์เขตร้อนแห่งประเทศไทย วันที่ 29 มีนาคม 253

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Immunogenicity of two formulations of oral cholera vaccines in Thai volunteers” ในการประชุมวิชาการของสมาคมโรคภูมิแพ้และอิมมูนวิทยาแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2533 ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลสงฆ์
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Nucleic acids : structures and functions of DNA and RNA” ใน lunch time seminar ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเมื่อ พ.ศ. 2531
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “ประสบการณ์ในงานวิจัย” ที่คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Advances of Diarrhoeal Diseases” แก่แพทย์จากโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 รุ่น รุ่นละ 15 คน ตามโครงการจัดอบรมแพทย์โรงพยาบาลชุมชน เรื่อง Clinical Management of Diarrhoeal Diseases ในวันที่ 20 และ 27 เมษายน พ.ศ. 2533
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Update of cholera vaccines” แก่แพทย์ประจำบ้านโรงพยาบาลเด็ก กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2533
- ◆ ได้รับเชิญจากสมาคมปรสิตวิทยาและอายุรศาสตร์เขตร้อนแห่งประเทศไทยให้บรรยายเรื่อง “Immunodiagnostic methods of opisthorchiasis” 3 พย. 2532 ณ ห้องประชุม ชั้น 3 โรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยาย Immunology โดยครอบคลุมหัวข้อเรื่องต่างๆ คือ Basic Immunology: Antigen, Antibody, Immune System, HI titer, Serum Neutralization Test และ Immune System in Poultry, Virus Laboratory Tests และ Vaccines in Poultry แก่สัตวแพทย์ของบริษัท May & Baker เมื่อเดือนเมษายน 2532
- ◆ ได้รับเชิญจากวิทยุแห่งประเทศไทยให้ออกอากาศเรื่อง “การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคอุจจาระร่วง” เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2528
- ◆ ได้รับเชิญจากสภาวิจัยแห่งชาติ และกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน และวิทยุกองพลที่ 1 รัชชาพระองค์ 98.0 MH. ให้ออกรายการสนทนาในรายการ “กองทัพบกสู่ประชาชน” เรื่อง “มาลาเรีย” วันที่ 17 ธันวาคม 2530 เวลา 6.00 - 6.45 น.

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา (กลาง) ร่วมให้การต้อนรับและเจรจาธุรกิจกับ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

- ◆ ได้รับเชิญจากสภาวิจัยแห่งชาติและกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ให้ออกอากาศวิทยุแห่งประเทศไทย วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2531 เรื่อง “N-K cells และมาลาเรีย”
- ◆ ได้รับเชิญจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย รายการ 93.5 MH. ให้ออกอากาศเรื่องการพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ โดยคุณวัลภา มงคลประเสริฐเป็นผู้สัมภาษณ์
- ◆ ได้รับเชิญให้แถลงข่าวการจัดประชุมวิชาการแห่งเอเชีย ครั้งที่ 3 เรื่องโรคอุจจาระร่วง แก่สื่อมวลชน ณ กรมประชาสัมพันธ์ ร่วมกับอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ ได้รับเชิญให้ร่วมแถลงข่าวการจัดประชุมนานาชาติเรื่อง “The 3rd International Symposium on Locomotor Tissue Bank” โดยพูดในหัวข้อ “การเพาะเลี้ยงผิวหนัง” แก่

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

สื่อมวลชน วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ เมื่อเดือนตุลาคม 2531

- ◆ ได้รับเชิญให้แถลงข่าวเรื่องการจัดประชุมวิชาการ เรื่อง “สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย และแนวทางการแก้ปัญหา” แก่วิทยุแห่งประเทศไทย วันที่ 5 ธันวาคม 2532
- ◆ ได้รับเชิญจากบรรณาธิการวารสาร “World Pediatrics and Child Care” ให้เขียนเรื่อง “Pathogenesis and pathophysiology of acute diarrhea”
- ◆ ได้รับเชิญให้เขียนบทความ เรื่อง “โรคท้องร่วง” ในหนังสืออนุสรณ์ครบรอบ 25 ปี แห่งการก่อตั้งคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- ◆ ได้รับเชิญจากนายกสมาคมโรคภูมิแพ้และอิมมิวโนวิทยาแห่งประเทศไทย และบรรณาธิการวารสาร ให้เขียนบทความเรื่อง “Vaccines for Bacterial Diarrhoeas” ลงใน Asian Pacific Journal of Allergy and Immunology
- ◆ ได้รับเชิญจากบรรณาธิการวารสาร Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health ให้เขียนบทความเรื่อง “Biotechnology development in parasitology research”
- ◆ ได้รับเชิญจากบรรณาธิการวารสาร “Mosquito-Borne Diseases Bulletin” ให้เขียนเรื่อง “Immunodiagnosis of Filariasis”
- ◆ ได้รับเชิญจากบรรณาธิการหนังสือ “วัคซีนและซีรัม” ให้เรียบเรียงบทความเรื่อง “cholera vaccines”
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “กรรมวิธีการก่อให้เกิดโรคภูมิคุ้มกันและวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส” ในการประชุมวิชาการประจำปีของ “สัตว์แพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย” ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ วันที่ 17 มิถุนายน 2531
- ◆ ออกรายการก้าวทันโรค (Health Show) ของทีวีช่อง 3 เรื่อง “การวินิจฉัยโรคพยาธิตัวจิ๋ว” ราวเดือนกันยายน 2534 โดย คุณลลนา พานิช เป็นพิธีกร และคุณชวนชม วิสัยจร เป็นผู้สัมภาษณ์
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “ตัวอย่างการใช้ Monoclonal antibodies เพื่อวินิจฉัยโรค” ในการประชุมปฏิบัติการเรื่องการใช้สัตว์ทดลองเพื่องานวิจัยทางชีวการแพทย์ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2534
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง การวินิจฉัยโรคติดเชื้อปรสิตที่ National Institute of Health เมื่อราวกลางปี พ.ศ. 2534 ที่ NIH กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
 กับ Professor และ Mrs.
 Robert Shaw ที่ U.K.

- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Advance on Diarrhoeal Diseases Research” ให้แก่โครงการควบคุมโรคอุจจาระร่วง ของฝ่ายอาหารและน้ำ กองควบคุมโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรคติดต่อกระทรวงสาธารณสุข 4 ครั้ง คือที่เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลบาราศนราดูร และโรงแรมโกลเด้นดราگون นนทบุรี
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “นักเทคนิคการแพทย์ในอุดมคติของผู้ใช้” ในการประชุม

ศาสตราจารย์ รัตนาศรี รัตนาศรี

- สัมมนาเรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานความสามารถนักเทคนิคการแพทย์” วันที่ 16 ตุลาคม 2534 (แต่เนื่องจากป่วยจึงไม่ได้ไปบรรยาย)
- ◆ บรรยายเรื่อง “ตัวอย่างการใช้ monoclonal antibodies เพื่อวินิจฉัยโรค” ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 6 เรื่องสัตว์ทดลองในงานวิจัยชีวการแพทย์ วันที่ 18-20 ธันวาคม 2534
 - ◆ บรรยายเรื่อง “การวินิจฉัยไทฟอยด์อย่างรวดเร็ว โดยใช้โมโนโคลนอลแอนติบอดีต่อแอนติเจน 9 ของเชื้อซัลโมเนลลา” ที่ประชุมคนปดี่ 11 กรกฎาคม 2533 ณ คณะทันตแพทยศาสตร์
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ” สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และที่คณะพยาบาลศาสตร์ 2536
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “งานวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพด้านสุขภาพ” ในการประชุมวิชาการเรื่อง “สถานภาพของงานวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพ” องค์การเภสัชกรรม 1-3 เมษายน 2534
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Pathophysiology of Diarrhoeal Diseases and New Approach of Diarrhoeal Diseases” ในการประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรอบรมผู้นิเทศงานโรคอุจจาระร่วงระดับจังหวัด 25-28 มิถุนายน 2534 จังหวัดเชียงใหม่ โดยกรมควบคุมโรคติดต่อออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งสิ้น
 - ◆ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรอภิปราย เรื่อง “วัคซีนใหม่กับชุมชนไทย : Diarrhoeal Diseases Vaccines including cholera, Rotavirus, Shigella” โดยเน้นวิธีการให้ efficacy และ side-effect ในการประชุมปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาวัคซีนเพื่องานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในประเทศไทย” ณ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 20 กุมภาพันธ์ 2534
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “วิธีการขอตำแหน่งระดับชำนาญการ เชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ และชำนาญการพิเศษ ของข้าราชการสาย ข และ ค” วันที่ 12 พฤศจิกายน 2536 ณ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Rapid detection of Salmonella in foods” ให้แก่ฝ่ายอาหารและน้ำ กรมควบคุมโรคติดต่อกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2537 ในการประชุมเรื่องอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning) 19 พฤษภาคม 37 ที่โรงแรมรอยัล
 - ◆ ได้รับเชิญให้เป็นผู้อภิปรายเรื่อง “ศักยภาพของประเทศไทยในการพัฒนาป้องกันโรคและสารชีววัตถุ” ในสัมมนาวิชาการ เรื่อง “ศักยภาพของการพัฒนาป้องกันโรคและสารชีววัตถุในประเทศไทย” องค์การเภสัชกรรม
 - ◆ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรบรรยาย “Rapid detection of V. cholerae 01 และ 0139” ในการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยาคลินิกของกองพยาธิวิทยาคลินิก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี 21 มีนาคม 2537 เวลา 10.00-12.00 น.
 - ◆ ได้รับเชิญให้สอนปฏิบัติการแก่เจ้าหน้าที่ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เรื่อง “Monoclonal antibody-based dot-blot ELISA for rapid detection of V. cholerae 01” โดยใช้ monoclonal antibody 21 มีนาคม 2537 เวลา 13.00 - 17.00 น.
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “กลไกการเกิดโรคอุจจาระร่วงในอหิวาตกโรค การพัฒนาวัคซีนอหิวาตกโรค และ Vibrio cholerae non-01 ชนิด 0139” ในการประชุมวิชาการเรื่อง “Vibrio cholerae non-01 ชนิด 0139 และอุจจาระร่วงอย่างแรง” สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร 28 กันยายน 2536
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “Mechanism of Immune System (HIR & CMIR), Immunity to Infection and Virus Laboratory-Serology” แก่สัตวแพทย์ของบริษัทโรห์น เมอร์ริเออร์ (ประเทศไทย) จำกัด (เมย์แอนด์เบเกอร์) 30 พฤศจิกายน 2533 ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์ จอมเทียน พัทยา
 - ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “หลักเกณฑ์และมาตรฐานในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ” ในการสัมมนา เรื่อง ยุทธวิธีในการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการจัดโดยสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยกล้า

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ • กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

- 5 สิงหาคม 2536 ณ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน
- ◆ ได้รับเชิญให้เป็นผู้อภิปรายเรื่อง “การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาโรคติดต่อ” ในการสัมมนาเพื่อพัฒนางานป้องกันควบคุมโรคติดต่อประจำปี พ.ศ. 2536 ของกรมควบคุมโรคติดต่อ ณ เมืองพัทยา (โรงแรมดุสิตรีสอร์ท) 24-27 สิงหาคม 2536
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “มุมมองในการขอตำแหน่งทางวิชาการในทัศนระของอธิการบดีฝ่ายวิชาการ” ที่คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 22 กรกฎาคม 2536
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “การตอบสนองในระบบภูมิคุ้มกันและการสร้างภูมิคุ้มกันโรค” ในประชุมสัมมนาวิชาการโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาสุขภาพสัตว์ ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรฯ วันที่ 23 มกราคม 2534 โรงแรมเวล นครปฐม
- ◆ บรรยายเรื่อง “การพัฒนาวิธีการวินิจฉัยโรคพยาธิตัวจิ๊ด” โดยอิมมิวโนวิทยา (Development of specific immunodiagnosis of human gnathostomiasis) ที่ประชุมคนบดีสำนักงานมหาวิทยาลัยมหิดล 13 กุมภาพันธ์ 2533
- ◆ บรรยายเรื่อง “การวินิจฉัยโรคพยาธิตัวจิ๊ด” ในการประชุมวิชาการเผยแพร่งานวิจัย เนื่องในวันสถาปนามหาวิทยาลัยประจำปี 2534 ในวันที่ 24-27 กุมภาพันธ์ 2534 ณ ห้องประชุมสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน ศาลายา
- ◆ เตรียมบทความวิชาการให้แก่อธิการบดี ในการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ในวาระวันสถาปนามหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2535
- ◆ ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน เรื่องการประชุมวิชาการประเพณีระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล-

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยกล้า
เมื่อเจรจาธุรกิจที่ Paris

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยกล้า
เมื่อดูงานด้านการผลิตชีววัตถุที่
บริษัท Bayer เยอรมัน

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง “ความขัดแย้งและทางออกของปัญหาเรื่องทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม” พ.ศ. 2536
- ◆ บรรยายเรื่อง “การเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ” ที่ห้องประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พ.ศ. 2536
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง Modern and Rapid Technology for Detection of Bacterial Pathogens in Foods ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “Modern and Rapid Technology on Microbiological Analysis of Food” ณ โรงแรมโซลทวินทาวเวอร์ กรุงเทพฯ วันที่ 25 ธันวาคม 2538 จัดโดย กองวิเคราะห์อาหารและกองวิเคราะห์อาหารส่งออก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ JICA โครงการ Strengthening of Food Sanitation Activities
- ◆ ได้รับเชิญให้สอนแสดง เรื่อง Rapid detection of enteric pathogens by immunological methods (dot-blot ELISA) ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Modern and Rapid Technology on

ศาสตราจารย์ วิเศษ ชัยภัก

Microbiological Analysis of Food” เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2538 ณ กรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ ยศเส กรุงเทพฯ

- ◆ บรรยายเรื่อง **“Update of enteric vaccine”** แก่แพทย์ประจำบ้านสาขากุมารเวช-
ศาสตร์ โรงพยาบาลเด็ก กรมการแพทย์ วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2538 ณ ห้องประชุม
ชั้น 7 อาคารสยามบรมราชกุมารี โรงพยาบาลเด็กกรุงเทพ
- ◆ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัย เพื่อขอรับทุน MU-CMB ของโครงการ
มหาวิทยาลัยมหิดล-ชั้นนำเมดิคัลบอร์ด
- ◆ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร และ resource person ในการประชุมสัตวแพทยศาสตร์ศึกษา
ครั้งที่ 1 ในฐานะตัวแทนมหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 18-20 ส.ค. 2538 ณ โรงแรม
การ์เดนบีชีรีสอร์ท เมืองพัทยา ชลบุรี
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง Trichinosis, Strongyloidiasis และ Paragonimiasis ในการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการตรวจวินิจฉัยโรคปรสิตโดยวิธีอิมมิวโนวิทยา
วันที่ 24-25 ส.ค. 2538 ณ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขแห่งชาติ นนทบุรี
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง แนวทางการวิจัยทางปรสิตวิทยา ในการสัมมนาเรื่อง ทิศทาง
การดำเนินงานของภาควิชาปรสิตวิทยา ในครึ่งทศวรรษหน้า (ปี 2539-2543)
วันที่ 22-23 ส.ค. 2538 ณ ห้องบรรยายวิจิตร ไชยพร คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
- ◆ ได้รับเชิญให้แสดงปาฐกถาพิเศษในการสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ
เรื่อง **“Immunodiagnosis of tropical infections”** ในการสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ
ครั้งที่ 13 วันที่ 2-4 ส.ค. 2538 ณ โรงแรมรามการ์เด้นส์ จัดโดยกองระบาดวิทยา
กระทรวงสาธารณสุข
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่องเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ ในระดับรองศาสตราจารย์และ
ศาสตราจารย์ วันที่ 17 มีนาคม 2537 ณ ห้อง 217 อาคารมหิตลอดุลยเดช
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง **Pathophysiology of diarrheal diseases-New approach of
laboratory diagnosis on diarrheal diseases และ Vaccines for diarrheal diseases**
ในการอบรมผู้เฝ้าระวังควบคุมโรคอุจจาระร่วง 5-9 กันยายน 2537 ณ โรงแรม
บีพีแกรนด์ทาวเวอร์ หาดใหญ่ สงขลา
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง การใช้เทคนิค **ELISA** ในการตรวจสอบเชื้อโรคในอาหาร ในการ
สัมมนาวิชาการเรื่องความปลอดภัยของอาหาร 20-23 มิ.ย. 2538 จัดโดยโครงการศูนย์
พัฒนาสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเกษตร ไทย-แคนาดา สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ
- ◆ ได้รับเชิญประชุมโต๊ะกลมในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเรื่อง ทิศทางการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้อง
กับเชื้อ **Salmonella spp.** วันที่ 13 ม.ค. 2538 ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารกระทรวง
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- ◆ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษเรื่อง ผลผลิต กรรมวิธีกระบวนการและวิธีการ
วินิจฉัยโรคเขตร้อนโดยอิมมิวโนวิทยา ในการอบรมผู้บริหารการแพทย์และสาธารณสุข
ระดับสูง เพื่อพัฒนาระบบการแพทย์และสาธารณสุข วันที่ 24 เม.ย 2538 ณ อาคาร 6
ชั้น 4 ห้อง 6416 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดโดยวิทยาลัยการ
สาธารณสุขจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและ
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง การตอบสนองระบบภูมิคุ้มกันและปฏิกิริยาการแพ้วัคซีน
วันที่ 9 มิ.ย. 2537 ในการสัมมนาวิชาการประจำปี ของกองผลิตชีวภัณฑ์ กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรฯ ณ โรงแรมดุสิต รีสอร์ท แอนด์ โปโลคลับ ชะอำ เพชรบุรี
ทำให้ควบคุมและเฝ้าระวังโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ◆ ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรอภิปรายเรื่อง วัคซีนเฮโมรายิกเซฟติซีเมีย ในวันที่ 9 มิ.ย. 2537 ที่โรงแรมดุสิต รีสอร์ท และโปโลคลับ จัดโดยกรมปศุสัตว์
- ◆ ได้รับเชิญประชุมโต๊ะกลมในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องความต้องการเทคโนโลยีการผลิตชุดตรวจวินิจฉัยโรคในประเทศไทยหลายครั้ง เช่นเมื่อวันที่ 8 พ.ค. 2538 ณ ห้องประชุม ชั้น 4 อาคารกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จัดโดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง วิธีการพิจารณาผลงานในระดับมหาวิทยาลัย วันที่ 22 มิ.ย. 2538 ณ ห้องประชุมชั้น 9 สำนักงานมหาวิทยาลัยมหิดล จัดโดยโครงการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง การวินิจฉัยโรคทางปรสิตด้วยวิธีทางอิมมูโนวิทยา วันที่ 27 ต.ค. 2538 ณ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่ ในการสัมมนาเรื่อง “ระบาดวิทยา และการควบคุมโรคปรสิตในสัตว์” จัดโดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งสิ้น
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง สาเหตุของโรคท้องร่วง พยาธิกำเนิด พยาธิสภาพ และการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การรักษาผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง ที่ Diarrhea Training Unit สำหรับแพทย์โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน ที่รับผิดชอบในการรักษาโรคอุจจาระร่วง วันที่ 25-26 ก.ย. 2538 ณ ห้องประชุมซัลตินา โรงพยาบาลบาราศนราดูร
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง สารกระตุ้นภูมิคุ้มกันในระบบ CMI และกระบวนการ Phagocytic activity แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทอินเทลโนเวชั่น จำกัด วันที่ 15 พ.ค. 2538
- ◆ ได้รับเชิญเป็นผู้บรรยายและอบรมเรื่อง การตรวจหาเชื้อ *Salmonella* spp. โดยวิธี Dot-blot ELISA แก่สัตวแพทย์ ของสำนักเทคนิคและวิชาการสัตว์เลี้ยง บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ วันที่ 14 และ 16 มี.ค. 2538
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายพิเศษเกี่ยวกับผลงานในวันฟ้าหม่น-นन्हรี 9 ธ.ค. 2538 ณ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ◆ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อบรรยายเรื่อง “Immuno-diagnosis of Some Zoonoses” ในการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 34 สาขา สัตวแพทยศาสตร์ วันที่ 31 มกราคม 2539
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง Immunodiagnostic methods of opisthorchiasis ในการประชุมวิชาการ ครั้งที่ 2/2532 เรื่อง “Recent Advance in Opisthorchiasis” ของสมาคมปรสิตวิทยา และอายุรศาสตร์เขตร้อนแห่งประเทศไทย วันที่ 3 พย. 2532
- ◆ ให้การอบรมแก่เจ้าหน้าที่บริษัท ธเนศพัฒนา เรื่อง diagnostic kits เพื่อตรวจหา specific IgE ต่อ allergens เมื่อ 9 กพ. 2539
- ◆ บรรยายเรื่อง “วัคซีนป้องกันอหิวาต์ซึ่งเกิดจาก *Vibrio cholerae* serogroup 0:1” ในการสัมมนาวิชาการเรื่อง “การพัฒนาและควบคุมคุณภาพชีววัตถุ” วันที่ 23 พฤษภาคม 2539 ณ โรงแรมแกรนด์ จอมเทียนพาเลซ พัทยา จัดโดย กองชีววัตถุ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- ◆ ได้รับเชิญให้บรรยายเรื่อง “บทบาทของงานวิชาการต่อการพัฒนาปศุสัตว์” จัดโดยฝ่ายสุขภาพสุกร บริษัทเบทาโกร กรุ๊ป North Park กรุงเทพฯ วันที่ 4 กันยายน 2539
- ◆ และอื่นๆ

● งานสอน ควบคุมวิทยานิพนธ์ สอบโครงร่างงานวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ สอบวิทยานิพนธ์ และการเป็น Visiting professor หรือ Visiting lecturer

- สอนระดับบัณฑิตศึกษา ของหลักสูตรต่างๆ รวม 10 หลักสูตรดังนี้
 - ◆ หลักสูตรนานาชาติ Diploma in Tropical Medicine and Hygiene (D.T.M. & H.) ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชิตปาน

- ◆ หลักสูตรนานาชาติ Master of Science in Clinical Tropical Medicine (M.C.T.M.)
 - ◆ หลักสูตรนานาชาติ M.Sc. & Ph.D. (Trop.Med.) ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
 - ◆ หลักสูตรนานาชาติคณะวิทยาศาสตร์ วิชา SCMI 602 (Immunology) สำหรับหลักสูตร M.Sc. และ Ph.D.
 - ◆ คณะวิทยาศาสตร์ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชา Advanced Immunology (464, 641)
 - ◆ คณะสาธารณสุขศาสตร์ วิชา PHMI 603 : Current Research, PHMI 695 : Special Studies, PHMI 616 : Immunization against Infectious Diseases PHMI 604 : Fundamental of Immunology, PHMI 605 : Immunology of Infectious Diseases
 - ◆ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี (ศูนย์เวชศาสตร์ชุมชน) วิชา RAEP 602: Applied Epidemiology นักศึกษา M.Sc. สาขาระบาดวิทยา
 - ◆ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิชา MTMI 601: Advanced Clinical Microbiology หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคนิคการแพทย์)
 - ◆ บัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชา 263 701 และ 263 702
 - ◆ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาโท หลักสูตรนานาชาติ สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ วิชา SCBT 591
- ระดับปริญญาตรี
 - ◆ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี นักศึกษาแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 4,5 และ 6 วิชา "Correlated Clinical Sciences"
 - ◆ วิชาจุลชีววิทยา 432 :การเกิดโรคและภูมิคุ้มกัน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ M.Sc. ปีที่ 1 ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - ◆ หลักสูตรสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิชาภูมิคุ้มกันวิทยา
 - ◆ ได้รับเชิญให้สอนหลักสูตรสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิชา 520 342 ภูมิคุ้มกันวิทยา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
ในวันหยุดราชการเมื่อไปเจรจาธุรกิจ
ที่ Pasteur Institute ถ่ายที่พระราชวังแวร์ซาย

- งานควบคุมวิทยานิพนธ์
 - ◆ เคยเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรต่างๆ ซึ่งนักศึกษางบการศึกษาไปแล้ว
 - ◆ ปริญญาเอก (Ph.D. Trop.Med.) 5 คน (หลักสูตรนานาชาติ)
 - ◆ ปริญญาเอก (Ph.D.) คณะวิทยาศาสตร์ 1 คน (หลักสูตรนานาชาติ)
 - ◆ ปริญญาโท (M.Sc. Trop. Med.) รวม 70 คน (หลักสูตรนานาชาติ)
 - ◆ ปริญญาโท (คณะสาธารณสุขศาสตร์) 4 คน
 - ◆ ปริญญาโท คณะเทคนิคการแพทย์ 1 คน
 - ◆ ปริญญาโท สาขาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี 2 คน
 - ◆ ปริญญาโท คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 คน
 - ◆ M.Sc. Asian Institute of Technology 1 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

● ปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2539)

ในประเทศ

- เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
นักศึกษาระดับปริญญาเอก (Ph.D.Trop.Med.) หลักสูตรนานาชาติ 3 คน
นักศึกษาระดับปริญญาโท (M.Sc.Trop.Med.) หลักสูตรนานาชาติ 2 คน
- เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
นักศึกษาระดับปริญญาโท (M.Sc.Trop.Med.) หลักสูตร
นานาชาติ 2 คน
นักศึกษาระดับปริญญาโท (M.Sc. Toxicology) 1 คน
(บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล)

ต่างประเทศ

- ◆ เป็น home advisor ของนักศึกษาระดับปริญญาเอก ในโครงการ Ronpaku 1 คน
ทำวิจัยในสาขา Molecular Biology ที่มหาวิทยาลัย Tsukuba ประเทศญี่ปุ่นเรื่อง
Cloning of *Salmonella enterotoxin gene*
- ◆ เป็น home advisor ของนักศึกษาระดับปริญญาเอกในโครงการ Ronpaku 1 คน
ทำวิจัยเรื่อง "Epidemiology of Salmonellosis in Thailand" ณ Tokyo University
of Agriculture and Technology

● กรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์และ/หรือโครงร่างงานวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์

ได้รับเชิญเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสอบป้องกันโครงร่างงานวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอกและโท จากต่างคณะ ต่างมหาวิทยาลัย หรือต่างสถาบันเสมอๆ รวมทั้งสารนิพนธ์ของหลักสูตรในประเทศ ASEAN

■ รายชื่อผลงานวิจัย

- ผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์เป็นภาษาไทย
 - ◆ Chaicumpa, W. (1980). Mycoplasma(s). The Veterinary Practitioner Circle. 2 (1):1-11.
 - ◆ Chaicumpa, W. (1981). Prevention of cholera. วารสารรามาริบัติ 12:65- 68.
 - ◆ Chaicumpa, W. et al. (1984). Immunity to cholera. The Fourth Workshop on Diarrhoeal Diseases. Diarrhoeal Diseases Research Abstract, Mahidol University and Ministry of Public Health Workshop supported by W.H.O. May 23-24, 1984. Bangkok, Thailand. pp. 3-4.
 - ◆ Chaicumpa, W. (1988). Update of vaccines for diarrhoeal diseases.

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา กับ ดร. วีระชาติ ชัยคำภา (ซ้าย)
และกับบุตรชาย วันชาติ ชัยคำภา (ขวา) ณ เมือง Glasgow, U.K.

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

Proceeding of the 7th Workshop on Control of Diarrhoeal Diseases and Acute Respiratory Tract Infections through Primary Health Care. 27-29 June 1988 at the Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Bangkok. Organized by Mahidol University, Ministry of Public Health and W.H.O. 31 หน้า

- ◆ บทสรุปการประชุมเรื่อง “การควบคุมโรคอุจจาระร่วงและโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ ด้วยงานสาธารณสุขมูลฐาน” ใน Proceeding of the 7th Workshop on Control of Diarrhoeal Diseases and Acute Respiratory Tract Infections Through Primary Health Care. 27-29 June 1988, at the Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Bangkok. Sponsored by Mahidol University, Ministry of Public Health and W.H.O. pp. 1-19.

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา กับศิษย์ซึ่งได้รับปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อายุรศาสตร์เขตร้อน) ส่วนหนึ่ง

- ◆ **Chaicumpa, W.** (1987). Update on human diarrhoea: Bacteriological aspect. In The Proceeding of 6th Workshop on Diarrhoeal Diseases. 15-17th April 1987. At the Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital. Organized by Mahidol University, Ministry of Public Health and W.H.O. pp. 31-58.
- ◆ **Chaicumpa, W.** (1991). สถานภาพปัจจุบันในการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อพาราสิต หนองพยาธิโดยกรรมวิธีทางอิมมูโนวิทยา In Proceeding of “Standard Methods for Laboratory Diagnosis of Parasitic Infections” จัดโดยคณะกรรมการการพัฒนาทางจุลทรรศน์ศาสตร์คลินิก และกองมาตรฐานชั้นสูงตรสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข 2-3 พค. 1991 support โดย W.H.O. และ Japan International Cooperation Agency. pp. 40-51.
- ◆ **Chaicumpa, W.** (1994). วัคซีนป้องกันอหิวาต์ซึ่งเกิดจาก *Vibrio cholerae* serogroup 0:1. ในรายงานทางวิชาการโดยคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอุจจาระร่วง จัดโดยคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอุจจาระร่วง กรมควบคุมโรคติดต่อกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงาน THA DPA 001. pp. 27-38.
- ◆ **Chaicumpa, W.** (1986) รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะทำงานศึกษาเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันอหิวาต์โรค กระทรวงสาธารณสุข 19 พค. 2529- 19 กค. 2529 (เป็นประธาน คณะทำงานและผู้ทำรายงาน)
- ◆ **Chaicumpa, W.** Immunopathogenesis of Allergy คัดจากวารสารสัตวแพทย์ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1-2 มกราคม-มิถุนายน 2536 pp. 49-54.
- ◆ วันเพ็ญ ชัยคำภา วัคซีนป้องกันอหิวาต์ ซึ่งเกิดจาก *Vibrio cholerae* serogroup 0:1 ใน Proceeding ของการสัมมนาวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาและควบคุมคุณภาพชีวิตวัยผู้ใหญ่” กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข 23-24 พ.ค. 2539 หน้า 33-47.

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ • กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

● ผลงานวิจัย/บทบรรณาธิการที่ได้รับเชิญให้เขียน/บทความที่ตีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศในวารสารนานาชาติ

● เรื่องอหิวาต์

- ◆ Chaicumpa, W. and Rowley, D. (1972). Experimental cholera in infant mice : protective effects of antibody. J. Infect. Dis. 125:480-485.
- ◆ Chaicumpa, W. and Rowley, D. (1973). Mechanisms of antibacterial immunity against *Vibrio cholerae* in the intestinal tracts of baby mice. J. Infect. Dis. 128:56-62.
- ◆ Steele, E.J., Chaicumpa, W. and Rowley, D. (1974). Isolation and biological properties of three classes of rabbit antibody to *Vibrio cholerae*. J. Infect. Dis. 130:93-103.
- ◆ Bellamy, J.E.C., Knop, J., Steele, E.J., Chaicumpa, W. and Rowley, D. (1975). Antibody cross-linking as a factor in immunity to cholera in infant mice. J. Infect. Dis.132:181-183.
- ◆ Steele, E.J., Chaicumpa, W. and Rowley, D. (1975). Further evidence for cross-linking as a protective factor in experimental cholera : properties of antibody fragments. J. Infect. Dis. 132:175-180.

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
และครอบครัว ขณะศึกษาระดับปริญญาเอก
ณ ประเทศออสเตรเลีย พ.ศ. 2515

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
กับ ดร. วีรชาติ และเพื่อนนักศึกษา Ph.D. ในวันหยุดพักผ่อน
ที่ South Australia 2516

- ◆ Tharavanij, S. and Chaicumpa, W. (1977). Mechanism of immunity to cholera. J. Med. Ass. Thailand, 58:59-62.
- ◆ Chaicumpa, W. and Atthasishtha, N. (1977). Study of intestinal immunity against *V. cholerae* : role of antibody to *V. cholerae* haemagglutinin in intestinal immunity. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 8:13-18.
- ◆ Chaicumpa, W. and Atthasistha, N. (1979). Purification of *V. cholerae* E1 Tor hemolysin. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 10:18
- ◆ Chaicumpa, W. and Atthasistha, N. (1979). The study of intestinal immunity against *V. cholerae* : purification of *V. cholerae* E1 Tor haemagglutinin and the protective role of its antibody in experimental cholera. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth., 10:73

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
เมื่อยังเป็นนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ ปทุมวัน
พ.ศ. 2507

● ผลงานได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พ.ศ. 2523 และรางวัลสมนาคุณจากสภาวิจัยแห่งชาติ

- ◆ **Chaicumpa, W.,** Pacharaprakiti, C., Hoontongkam, C. and Plueksawan, W. (1980). Antibody responses in cholera patients. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 11:446
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Pacharaprakiti, C., Plueksawan, W. and Atthasistha, N. (1980). Assessment of antibody responses and protective immunity in cholera vaccinated subjects. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 11:58
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Samrejongroj, P. and Atthasistha, N. (1980). Protection afforded by antihemolysin against *V. cholerae* El Tor infection in experimental cholera. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 11:294
- ◆ Foo, E.S.A. and **Chaicumpa, W.** (1980). *Virulence factor of Vibrio cholerae.* *ASEAN J. Clin. Sci.* 1:220-224.
- ◆ Samrejongroj, P., **Chaicumpa, W.** and Riganti, M. (1980). Effects of antibody to *Vibrio cholerae* El Tor hemolysin on pathological changes of the intestines in cholera. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 11:262-266.
- ◆ Foo, E.S.A. and **Chaicumpa, W.** (1981). Protection against *Vibrio cholerae* infection afforded by fragments of antihaemagglutinin. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 3(4):637
- ◆ Foo, E.S.A., Riganti, M., Pongponratn, E. and **Chaicumpa, W.** (1981). Time of maximum colonization by *Vibrio cholerae* El Tor in 5-6 day old mice as an experimental cholera model. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 12 : 609-610.
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Puengjesda, U., Martinez, B. and Atthasistha, N. (1982). Soluble haemagglutinin of classical vibrios. *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 13(4):637- 645.
- ◆ **Chaicumpa, W,** and Swasdikosa, S. (1983). Antigenicities of cell-bound haemagglutinin and soluble haemagglutinin- lipopolysaccharide complexes of *V.cholerae.* *Proceedings of the 5th International Congress of Immunology.* August 21- 27, 1983. Kyoto, Japan.
- ◆ **Chaicumpa, W.** and Swasdikosa, S. (1983). Immunogenicity of soluble haemagglutinin-lipopolysaccharide complexes of classical *Vibrio cholerae.* *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 14(4):548
- ◆ **Chaicumpa, W. et al.** (1984). Immunity to cholera. *Diarrheal Diseases Research*

in Thailand. At the 4th MIP/CDD Meeting. Bangkok, Thailand, June 28-29, 1984.

- ◆ **Chaicump, W.** *et al.* The Fourth Workshop on Diarrheal Diseases. Diarrheal Diseases Research Abstract, Mahidol University and Ministry of Public Health Workshop supported by W.H.O. May 23-25, 1984. Bangkok, Thailand. pp. 3-4
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Boonthum, A., Kalambaheti, T. and Tapchaisri, P. (1984). Cell-bound haemagglutinin (CHA) of *V. cholerae* as protective antigen. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 15:(3):407-413.
- ◆ Chongsa-nguan, M., **Chaicumpa, W.,** Kalambaheti, T. *et al.* (1986). Vibriocidal antibody and antibodies to *Vibrio cholerae* lipopolysaccharide, cell-bound haemagglutinin and toxin in the Thai population. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 17(4):558-566.
- ◆ Chongsa-nguan, M., **Chaicumpa, W.,** Kalambeheti, T. *et al.* (1987). Antibodies against *V. cholerae* lipopolysaccharide, cell-bound haemagglutinin and toxin in the intestinal fluids of patients at recovery. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 18(1):33-38.
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Chaisri, U., Tapchaisri, P., Chongsa-nguan, M. and Pongponratn, E. (1987). Oral vaccine against cholera prepared from *V. cholerae* antigen(s). Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth., 18(2):142-148.
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Parairo, J., New, R.J., Pongponratn, E., Ruangkunaporn, Y., Tapchaisri, P. and Chongsa-nguan, M. (1990). Immunogenicity of liposome-associated oral cholera vaccine prepared from combined *V. cholerae* antigens. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 8:87-94.
- ◆ Chongsa-nguan, M., **Chaicumpa, W.,** Ruangkunaporn, Y. and Looreesuwan, S. (1990). Immunogenicity of two formulations of oral cholera vaccines. Vaccine 9:53-59.
- ◆ Chongsa-nguan, M., **Chaicumpa, W.,** Moolasart, P. *et al.* (1993). *Vibrio cholerae* 0139 Bengal in Bangkok. Lancet. August 14, 342:430-431.

เป็นรายงานแรกของการพบ *V. cholerae* serogroup 0:139 ในประเทศไทยโดยได้รายงานให้อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อในสมัยนั้น (นายแพทย์ประยูร กุณาตล) ได้ทราบทำให้ควบคุมและเฝ้าระวังโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครอบครัวชัยคัมภา ในวันรับปริญญาของวนชาติ ณ University of Strathclyde, U.K.

** paper ได้รับการยกย่องว่าเป็น outstanding work จาก Editor ของ The Clinical Digest Series Journal และ Journal นี้ ได้ขอ reproduce และขอให้เพิ่มเติม Abstract จาก "Vaccine" เพื่อตีพิมพ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภี

- ◆ Sincharoenkul, R., **Chaicumpa, W.**, Pongponratn, E., Limpananont, J., Tapchaisri, P. and Kalambaheti, T. (1993). Localization of *V. cholerae* 01 in the intestinal tissue. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 11(2):155-165.
 - ◆ Kurazono, H., Okuda, J., Takeda, Y., Nair, G.B., Albert, M.J., Sack, R.B., Chongsa-nguan, M. and **Chaicumpa, W.** (1994). *Vibrio cholerae* 0:139 Bengal isolated from India, Bangladesh and Thailand are clonal as determined by pulse-field gel electrophoresis. J. Infection. 29:109-110.
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Thattiyaphong, A., Supawat, K., Chongsa-nguan, M., Kalambaheti, T., Eampokalap, B., Ruangkunaporn, Y., Sricharmorn, S., Tapchaisri, P. and Hoontongkam, C. (1994). Rapid Detection of *V. cholerae* 0:1. Serodiag. Immunother. Infect. disease. 7(4):161-172.
 - ◆ Supawat, K., Hattayanant, S., Kusum, M., Kalambaheti, T. and **Chaicumpa, W.** (1994). A monoclonal antibody-based dot-blot ELISA diagnostic kit for the detection of *Vibrio cholerae* 0:1 in stools of diarrheic patients and household contacts. Asian Pacific J. Allergy. Immunol. 12(2):155-159.
 - ◆ Nair, GB., Bhattacharya, SK. Ramamurthy, T., Mukhopad-yay, A.K., Garg, S., Deb, SC., Albert, MJ., Sack, RB., Chongsa-nguan, M., **Chaicumpa, W.** et al. (1993). Origin, spread and characteristics of *Vibrio cholerae* 0:139 Bengal. Proceeding of the 29th Joint Conference on Cholera and Related Diarrhoeal Diseases. The United States Japan Cooperative Medical Science Programme pp. 9-11.
- เรื่องไทฟอยด์ และ **Salmonellosis**
 - ◆ Songpetsong, V. and **Chaicumpa, W.** (1982). Characterization of *Salmonella* antigens. ASEAN J. Clin. Sci., 3(1):37-44.
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Wechsathanarak, Y., Tantivanich, S. and Plueksawan, W. (1985). Antibody responses to heat-killed, phenol preserved, parenteral typhoid vaccine. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 16:371-376.
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Thin-inta, W., Khusmith, S., Tapchaisri, P., Kalambaheti, T., Chongsa-nguan, M. and Echeverria, P. (1988). Detection of *Salmonella typhi* antigen 9 in clinical specimens with monoclonal antibody. J. Clin. Microbiol. 26(9):1824-1830.
 - ◆ Chongsa-nguan, M., **Chaicumpa, W.**, Kalambaheti, T., Thin-inta, W., Echeverria, P. and Overtoom, R. (1989). Current status of Widal test in diagnosis of typhoid fever in an endemic area. Southeast Asian. J. Trop. Med. Pub. Hlth. 20(3):493-495.
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Ruangkunaporn, Y., Burr, D., Echeverria, P. and Chongsa-nguan, M. (1991). Diagnosis of typhoid by detecting *S. typhi* antigen in urine. J. Clin. Microbiol. 30(9): 2513-2515.
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Ngren-ngarmlert, W., Kalambaheti, T., Ruangkunaporn, Y., Chongsa-nguan, M., Desakorn, V. and Suthienkul, O. (1995). Monoclonal antibody based dot-blot enzyme linked immunosorbent assay for the detection of *Salmonella* in food. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 13:159-166.
 - เรื่อง **Enterotoxigenic Escherichia coli**
 - ◆ Echeverria, P., Seriwatana, J., Chityothin, O., **Chaicumpa, W.**, and Tirapat, C. (1982). Detection of enterotoxigenic *Escherichia coli* in water by filter hybridization

using three enterotoxin gene probes. J. Clin. Microbiol. 16(6):1086-1090.

- ◆ Maidin, M.A., Tharavanij, S. and **Chaicumpa, W.** (1982). Seasonal variation of enterotoxigenic *Escherichia coli* diarrhea and the co-transfer of plasmids coding for enterotoxin and drug resistance. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 13(3):385-391.
 - ◆ Moseley, S.L., Echeverria, P., Seriwatana, J., Tirapat, C., **Chaicumpa, W.**, Sakuladaipeara, T. and Falkow, S. (1982). Identification of enterotoxigenic *Escherichia coli* by colony hybridization using three enterotoxin gene probes. J. Infect. Dis. 145(6):863-869.
 - ◆ Echeverria, P., Tirapat, C., **Chaicumpa, W.**, Leksomboon, U. and Taylor, D. (1984). Application of the DNA hybridization assay using three enterotoxin gene probe to identify enterotoxigenic *Escherichia coli* in Thailand. In "Report of research studies on diarrhoeal diseases in Thailand." The 4th MIP/CDD Meeting, Bangkok, Thailand, June, 1984.
 - ◆ Echeverria, P., Seriwatana, J., Patamaroj, U., Moseley, S., McFarland, A., Chityothin, O. and **Chaicumpa, W.** (1984). Prevalence of heat stable II enterotoxigenic *E. coli* in pigs, water, and people at farms in Thailand as determined by DNA hybridization. J. Clin. Microbiol. 19(4):489-491.
 - ◆ Echeverria, P., Taylor, D. Leksomboon, U., **Chaicumpa, W.** and Tirapat, C. (1984). Application of the DNA hybridization assay to identify enterotoxigenic *E. coli* in Thailand. Mahidol University and Ministry of Public Health Workshop on Diarrheal Diseases. Supported by W.H.O. May 23-25, 1984, Thailand. Diarrheal Diseases Research Abstract. pp. 1-2.
 - ◆ Echeverria, P., Seriwatana, J., Leksomboon, U., Tirapat, C., **Chaicumpa, W.** and Rowe, B. (1984). Identification of DNA hybridization of enterotoxigenic *Escherichia coli* in homes of children with diarrhea. The Lancet : Saturday 14 January, 1984. pp. 63-65.
 - ◆ Echeverria, P., Seriwatana, J., Taylor, D.N., Tirapat, C., **Chaicumpa, W.** and Rowe, B. (1985). Identification by DNA hybridization of enterotoxigenic *E. coli* in a longitudinal study of villages in Thailand. J. Infect. Dis. 151(1):124-130.
 - ◆ Echeverria, P., Taylor, D.N., Seriwatana, J., Leksomboon, U., **Chaicumpa, W.**, Tirapat, C. and Rowe, B. (1987). Potential sources of enterotoxigenic *E. coli* in homes of children with diarrhoea in Thailand. Bull. WHO. 65(2):207-215.
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Sae Er, S., Chongsa-nugan, M. and Echeverria, P. (1988). Simple serological tests for detection of classical heat-labile enterotoxin (LT-I) of *Escherichia coli*. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 19(2):175-185.
- **Other Diarrhoea**
 - ◆ Tantivanich, S., Suwannasophon, N., **Chaicumpa, W.**, Wattanawichan, W. and Leksomboon, U. (1988). Comparison of ELISA with electron microscopy and PAGE for the detection of human rotavirus in stools. J. Med. Ass. Thailand. 71(8):436-442
 - **เรื่องมาลาเรีย**
 - ◆ **Chaicumpa, W.**, Atthasishtha, N., Looareesuwan, S. and Tharavanij, S. (1982). Natural killer (NK) cells in peripheral blood of healthy individuals and malaria patients. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 13(1):61-68.

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
เมื่อไปปฏิบัติงานด้านสัตวแพทย์
ที่ Australia

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา
เมื่อไปบรรยายทางวิชาการ
ที่ Dublin, Ireland

ผลงานที่ได้รับรางวัลสมนาคุณจากสภาวิจัยแห่งชาติ

- ◆ **Chaicumpa, W.,** Roca, R.V., Atthasishtha, N. and Chongsuphajaisiddhi, T. (1983). Effects of antimalarial drugs on natural killer cell activity. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 14(3):413-419.
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Chatkaewmorakot, A., Patarapotikul, J. and Looareesuwan, S. (1983). Effects of natural killer (NK) cells on *Plasmodium falciparum* infected red cells. Asian Pacific J. Allergy. Immunol. 1:135.

ผลงานได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พ.ศ. 2530 จากคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ

- ◆ Tongtawe, P., **Chaicumpa, W.,** Tapchaisri, P., Looareesu-wan, S. and Webster, H.K. (1988). Lymphocyte subpopulations during acute and convalescence phases of malaria. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 60(1):11-18.

● เรื่องพยาธิตัวจิ๊ด

- ◆ Nopparatana, C., Tapchaisri, P., Setasuban, P., **Chaicumpa, W.** and Dekumyoy, P. (1988). Antibody response in human gnathostomiasis. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 19(2):219-224.
- ◆ Tapchaisri, P., Nopparatana, C., Setasuban, P. and **Chaicumpa, W.** (1991). Specific antigen of *Gnathostoma spinigerum* for immunodiagnosis of human gnathostomiasis. Int. J. Parasitol. 21:315-319.
- ◆ Nopparatana, C., Setasuban, P., **Chaicumpa, W.** and Tapchaisri, P. (1991). Purification of *Gnathostoma spinigerum* specific antigen and immunodiagnosis of human gnathostomiasis. Int. J. Parasitol. 21(6):677-687.
- ◆ **Chaicumpa, W.,** Ruangunaporn, Y., Nopparatana, C., Chongsa-nguan, M., Tapchaisri, P. and Setasuban, P. (1991). Monoclonal antibody to a diagnostic Mr 24,000 antigen of *Gnathostoma spinigerum*. Int. J. Parasitol. 21(6):735
- ◆ Nopparatana, C., **Chaicumpa, W.,** Tapchaisri, T., Setasuban, P. and Ruangunaporn, Y. (1992). Towards the diagnostic antigen of *Gnathostoma spinigerum*. Int. J. Parastitol. 22:1151-1156.

☛ หมายเหตุ papers ได้รับยกย่องจาก Referee ของ International Journal for Parasitology ว่าเป็น "excellent work"

● **เรื่องพยาธิใบไม้ตับ**

- ◆ Janechaiwat, J., Tharavanij, S., Vajrasthira, S. and **Chaicumpa, W.**, (1980). The immunological diagnosis of human opisthorchiasis and the humoral immune response to *Opisthorchis* infection in the hamsters. J. Med. Ass. Thailand, 63:439-447.
- ◆ **Chaicumpa, W.**, Ruangkunaporn, Y., Kalambaheti, T., Limavongspranee, S., Chongsa-nguan, M., Pungpak, S. and Sornmani, S. (1991). Specific monoclonal antibodies to *Opisthorchis viverrini*. Int. J. Parasitol 21(8):269-274.
- ◆ Akai, P.S., Pungpak, S., Kitikoon, V., **Chaicumpa, W.**, Bunnag, D. and Befus A.D. (1992). Separation and characterization of proteins and glycoproteins from the liver fluke *Opisthorchis viverrini*. J. Parasitol. 78(4):672-680.
- ◆ **Chaicumpa, W.**, Ybanez, L., Kitikoon, V., Pungpak, S., Ruangkunaporn, Y., Chongsa-nguan, M. and Sornmani, S. (1992). Immunodiagnosis of opisthorchiasis : detection of *O. viverrini* antigens in stool using specific monoclonal antibodies. Int. J. Parasitol. 22(4):527-531.
- ◆ Ruangkunaporn, Y., Akai, P., Chongsa-nguan, M., Sri- Yeythong, S., Kitikoon, V., and **Chaicumpa, W.** (1994). Changes in serum antibodies to *O. viverrini* in humans and hamsters following treatment of opisthorchiasis. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 11(2):83-84.
- ◆ Akai, P., Pungpak, S., **Chaicumpa, W.**, Viroj, K., Bunnag, D. and Befus, A.D. (1994). Serum antibody response to *Opisthorchis viverrini* antigen as a marker for opisthorchiasis-associated cholangiocarcinoma. Trans. Roy. Soc. Trop. Med. Hyg. 88:471-474.
- ◆ Akai, P.S., Pungpak, S., **Chaicumpa, W.**, Kitikoon, V., Ruangkunaporn, Y., Bunnag, D. and Befus, AD. (1995). Serum antibody responses in opisthorchiasis. Int. J. Parasitol. 25(8):971-973.

● **เรื่องพยาธิทริคิเนลโลซิส**

- ◆ Mahannop, P., **Chaicumpa, W.**, Setasuban, P., Morakote, N. and Tapchaisri, P. (1992). Immunodiagnosis of human trichinellosis using excretory-secretory (ES) antigen. J. Helminth. 66(4):297-304.
- ◆ Mahannop, P., Setasuban, P., Morakote, N., Tapchaisri, P. and **Chaicumpa, W.** (1995). Immunodiagnosis of human trichinellosis and identification of specific antigen of *Trichinella spiralis*. Int. J. Parasitol. 25(1):87-95.
- ◆ Ruangkunaporn, Y., Watt, G., Karnasuta, C., Jongsakul, K., Mahannop, P., Chongsa-nguan, M. and **Chaicumpa, W.** (1994). Immunodiagnosis of trichinellosis : efficacy of somatic antigen in early detection of human trichinellosis. Asian Pacific J. Allergy. Immunol. 12(2) : 39-42.

● **เรื่องพยาธิใบไม้ปอด**

- ◆ Indrawati, I., **Chaicumpa, W.**, Setasuban, P. and Ruangkunaporn, Y. (1991). Studies on immunodiagnosis of human paragonimiasis and specific antigen of *Paragonimus heterotremus*. Int. J. Parasitol. 21(3):395-401.
- ◆ **Wongkham, C.**, Tapchaisri, P., Morakote, M. and Chaicumpa, W. (1996). Production and characterization of monoclonal antibodies against the excretory-secretory antigen of the lung fluke (*Paragonimus heterotremus*). Submitted for

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคัมภีร์

- publication in Int. J. Parasitol.
- ◆ Maleewong, W., Intapan, P., **Wongkham, C.**, Tapchaisri, P., Morakote, N. and Chaicumpa, W. (1996). Monoclonal antibodies to *Paragonimus heterotremus*. Submitted for publication in "Parasite Immunology".
 - ◆ Maleewong, W., **Chaicumpa, W.**, Intapan, P., Wongkham, C., Wongratanacheewin, S., Tapchaisri, P. and Morakote, M. (1996). Detection of *Paragonimus heterotremus* by two site polyclonal and monoclonal antibody sandwich ELISA and DNA hybridization. Submitted for publication in "Parasite Immunology".
- **เรื่องโรคพยาธิเท้าช้าง**
 - ◆ Shamsuddin, N., **Chaicumpa, W.** and Atthasishtha, N. (1980). Animal filarial antigens in serological test for human filariasis. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 11:461-467.
 - ◆ Abeywickreme, W., Sucharit, S., Choochote, W., **Chaicumpa, W.** and Tumarasavin, W. (1989). Alteration in *Aedes togoi* susceptibility to *Brugia pahangi* microfilariae induced by *Aedes albopictus* thoracic homogenate. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 20(1):133-137.
 - **เรื่องโรคพยาธิสตรองจิลอยด์**
 - ◆ Mangali, A., **Chaicumpa, W.**, Nontasut, P., Chanthavanich, P., Tapchaisri, P., Dekumyoy, P. and Viravan, C. (1991). Immunodiagnosis of human strongyloidiasis and specific antigen of *Strongyloides stercoralis*. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 22:88-92.
 - **เรื่องพยาธิบิดอะมีบา**
 - ◆ Savanat, S. and **Chaicumpa, W.**, (1969). Immunoelectrophoresis test for amoebiasis. Bull. WHO. 40:343-353.
ผลงานได้รับรางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาการวิจัย พ.ศ. 2518
 - **เรื่องพยาธิใบไม้เลือด**
 - ◆ Usawatanakul, W., Kitikoon, V., **Chaicumpa, W.**, Janecharut, T., Wongwit, W. et al. (1993). Comparison on the protective efficacy on mekongi schistosomiasis in mice induced by antigens derived from cercariae, schistosomulae, and adult worms. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 11:71-77.
 - **เรื่องภูมิแพ้**
 - ◆ Harikul, S., Haruehasavasin, Y., Varavithya, W. and **Chaicumpa, W.** (1995). Cow milk protein allergy during the first year of life: A 12 year experience at the Children's Hospital, Bangkok. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 13:107-111.
 - **รายชื่อตำรา/หนังสือ/บทความวิชาการที่เขียนเป็นภาษาไทย**
 - ◆ ตำรา "อิมมิวโนวิทยาเพื่อวินิจฉัยโรค" 2525 พิมพ์ที่ ห.จ.ก. ทิพย์อักษร 588/233-234 จรัสสินทวงศ์ 34 (ชอยประดิษฐ์ผล) บางกอกน้อย กรุงเทพฯ พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1000 เล่ม
 - ◆ ตำรา "ไวรัสวิทยา" 2525 พิมพ์ที่บุญสงการพิมพ์ บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800 จำนวน 1,000 เล่ม จำหน่ายหมดแล้ว
 - ◆ ตำราชุดปรสิตวิทยาทางการแพทย์และสาธารณสุขเรื่อง ภูมิศาสตร์ ภูมิคุ้มกันโรคปรสิต และโปรโตซัววิทยา เป็นผู้เขียน บทที่ 3 เรื่อง ภูมิคุ้มกัน ต่อโรคติดเชื้อปรสิต หน้า 40 ถึง

62 โดย อ่องุ่น เกียรติวุฒิและคณะเป็นบรรณาธิการ พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด พ.ศ. 2537 ISBN 974-08-1458-1 พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม

- ◆ หนังสือเรื่อง "คู่มือการป้องกันและการใช้วัคซีนรักษาโรคอหิวาต์สุกร" ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และเขียนบทที่ 11 เรื่อง "วัคซีนและภูมิคุ้มกันโรค"
- ◆ Rapid Detection of *V. cholerae* and *Salmonella* spp. by monoclonal antibody based dot-blot ELISA ใน Proceeding of The Modern and Rapid Technology จาก Microbiological Analysis of Food. 25th -27th December, 1995. Supported by JICA. Organized by Division of Medical Sciences, Ministry of Public Health, Thailand. pp. 5-22.

● รายชื่อตำรา/หนังสือ/บทบรรณาธิการ/บทความทางวิชาการที่เขียนเป็นภาษาต่างประเทศ

- ◆ Practical Immunology for Students of Diploma of Tropical Medicine and Hygiene (Revise) ทุกปี พิมพ์ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ Immunodiagnosis of Filariasis Chapter VIII. In : Practical Immunology, Malaria and Filariasis. Published by the Museum and Reference Center (MRC-TROPMED), Siriyod Printing (Thailand) Co., Ltd.
- ◆ Selected Methods in Clinical Immunology. พิมพ์ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ
- ◆ Monoclonal antibody based dot-blot ELISA for rapid detection of *V. cholerae* and *Salmonella* spp. In: Modern and Rapid Technology on Microbiological Analysis of Food. JICA, Department of Medical Sciences, Ministry of Public Health. pp. 82-93.
- ◆ Diarrhoeas. In the 25th Anniversary of the Faculty of Tropical Medicine, Bangkok, Thailand. Sucharit, S. et al. (eds). Krung Siam Press, Thailand. pp. 174-194.
- ◆ **Chaicumpa, W.** and Parairo, J. (1988). Liposomes and their potential in oral cholera vaccine. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 6:70-76.
- ◆ **Chaicumpa, W.** et al. Haemagglutinin of cholera. In "Infectious Diarrhoea in the Young" S. Tzipori (ed.) Elsevier Science Publishers B.V. (Biomedical Division), 1985.
- ◆ Echeverria" P., Tirapat, C., Charoonkul, C., Yangkratoke, S. and **Chaicumpa, W.** (1985). Epidemiology of bacterial enteric pathogens in rural Thailand: application of a DNA hybridization assay to detection enterotoxigenic *Escherichia coli*. In: Bacterial Diarrheal Diseases. Takeda Y. and Miwathani T.(eds). New Perspectives in Clinical Microbiology. Martinus Nijhoff Publishers, Boston, 1985; pp. 53-63
- ◆ **Chaicumpa, W.** (1985). Vaccines for bacterial diarrhoeas. Asian Pacific J. Allerg. Immunol. 2(3):93-98.
- ◆ **Chaicumpa, W.** (1992). Immunological studies on some bacterial and parasitic diseases in Thailand. Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth. 23(4):606-620. (ได้รับเชิญจาก Editor ของ Journal ให้เขียน เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ 25 ปีของ SEAMEO TROP MED)
- ◆ Roca, R.V. and **Chaicumpa, W.** (1983). The Human Natural Killer Cells. ASEAN J. Clin. Sci. 4(4):273-283.
- ◆ **Chaicumpa, W.** Immunodiagnosis of strongyloidiasis. In Proceeding of the 8th SEAMIC/IMFJ Technical Meeting on Molecular Biology and Immunology in the Diagnosis of Parasitic Diseases with Emphasis on Malaria Eamsophana, P. ed. 3rd-7th July, 1995. At Shang Grilla Hotel, Bangkok. pp. 128-136.
- ◆ **Chaicumpa, W.** Immunodiagnosis of Human Gnathostomiasis. In Proceeding of the 8th SEAMIC/IMFJ Technical Meeting on Molecular Biology and Immunology

ศาสตราจารย์ โนเค็ญ ชักดา

in the Diagnosis of Parasitic Diseases with Emphasis on Malaria 3rd-7th July, 1995. At Shang Grilla Hotel, Bangkok. pp. 123-127.

■ งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้วแต่ยังไม่ได้ตีพิมพ์(กำลังเขียน **manuscript**)
ในฐานะหัวหน้าโครงการ

1. The study on resistance to reinfection of *Ancylostoma ceylanicum* in cats
2. Antigen analysis of *Angiostrongylus cantonensis* (Chen, 1935)
3. A study of antigens of *Pseudomonas pseudomallei* and antibody responses in melioidosis
4. Western blot analysis of antibody responses against *V. cholerae* antigens in cholera patients
5. Survival of salmonellae in septage-fed pond and potential of *Tilapia* as carrier of pathogenic organism
6. Humoral antibody response to outer membrane proteins of *V. cholerae*
7. Immune responses of patients with melioidosis
8. Production of specific monoclonal antibodies to *Opisthorchis viverrini* egg antigens
9. Immunogenicity of liposome-associated oral cholera vaccine in Thai volunteers
10. Indirect ELISA for diagnosis of *Opisthorchiasis viverrini* infection
11. Western blot analysis of strongyloidiasis

ในฐานะผู้ร่วมวิจัย

12. Immunogenicity of half-dose purified Vero cell rabies vaccine with and without human rabies immunoglobulin in Thai children
13. Comparison between two different sources of primers in detection of circulating Dengue virus by polymerase chain reaction
14. Protection role of *V. cholerae* 0:1 fimbrial antigen in experimental cholera
15. Immune response to liposome associated *V. cholerae* vaccine in rats
16. Efficacy of vaccine prepared from fimbriated El Tor vibrios in experimental cholera: assessment of vibrio adhesion to intestinal epithelium by electron microscopy

■ งานวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

- 6.1 Rapid Diagnosis of Cholera Caused by *Vibrio cholerae* Serogroup 0:139 and Rapid Detection of Its Antigen(s) ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ เป็นเงิน 3,000,000 บาท
- 6.2 Immunodiagnosis of Tropical Infections โครงการวิจัย 5 ปี ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน 4,000,000 บาท
- 6.3 Immunogenicity of Liposome-Associated Oral Cholera Vaccine ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากองค์การอนามัยโลก Southeast Asian Regional Office เป็นเงิน 551,540 บาท
- 6.4 Detection of *Salmonella* in Contaminated Food Samples by Dot-Blot ELISA, DNA Amplification and Culture method ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 6.5 การพัฒนาการใช้แอนติอิตีโอทัยป์ในการวินิจฉัยโรคพยาธิตัวจิ๊ด ทุนมหาวิทยาลัยมหิดล ประเภท ข. จำนวน 120,000 บาท
- 6.6 การวินิจฉัยโรคพยาธิใบไม้ตับด้วยกรรมวิธีทางอิมมิวโนวิทยา : การตรวจหาแอนติเจนในอุจจาระผู้ป่วยโดยใช้โมโนโคลนาลแอนติบอดีต่อไข่พยาธิทุนมหาวิทยาลัยมหิดล ประเภท ข. จำนวน 90,000 บาท

- 6.7 Detection of *Salmonella* in clinical specimens : comparison on efficacy of immunological test, DNA amplification and culture method
- 6.8 การผลิตโมโนโคลนาลแอนติบอดีเฉพาะ ต่อ somatic antigen(s) ตัวอ่อนระยะติดตัวของพยาธิทริคิเนลโลซิส (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด)
- 6.9 การผลิตโมโนโคลนาลแอนติบอดีเฉพาะต่อ E-S antigen(s) ของตัวอ่อนระยะติดตัวของพยาธิทริคิเนลโลซิส (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด)
- 6.10 การพัฒนาวิธีการวินิจฉัยโรคบิดไม่มีตัวอย่างรวดเร็ว ง่าย และประหยัด (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด)
- 6.11 Cloning of *Salmonella* enterotoxin gene เป็นความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Tsukuba ประเทศญี่ปุ่น
- 6.12 การศึกษาอุบัติการณ์ของผู้ป่วยโรคติดเชื้อซัลโมเนลลาในเวียดนามโดยการตรวจหาแอนติเจนในปัสสาวะผู้ป่วยที่มีไข้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- 6.13 การวินิจฉัยผู้ป่วยไทฟอยด์ ในเวียดนาม : เปรียบเทียบวิธีเพาะเชื้อกับวิธี monoclonal antibody based dot-blot ELISA โดยร่วมมือกับ Wellcome Trust Clinical Research Unit ในเวียดนาม (Dr. Christopher Parry)
- 6.14 การศึกษาพันธุศาสตร์และชีววิทยาของเชื้อ *Trichinella spiralis* ที่แยกได้จากผู้ป่วยภายในประเทศไทย (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด) (ร่วมมือกับกรมควบคุมโรคติดต่อกระทรวงสาธารณสุข)
- 6.15 Towards the diagnostic and protective antigen(s)/immunogen(s) of *Leptospira* spp. (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด)
- 6.16 การพัฒนาวิธีวินิจฉัยโรค Toxoplasmosis โดยวิธีอิมมูโนวิทยา (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด) ร่วมมือกับภาควิชาพยาธิโปรโตซัว คณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- 6.17 Roles of cytokines in various tropical infections (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด) ร่วมมือกับ Armed Force Research Institute of Medical Sciences, Bangkok
- 6.18 Immunology of enterohaemorrhagic *Escherichia coli* (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด)
- 6.19 Rapid, economic and simple detection of *Listeria monocytogenes* in foods (ยังไม่ได้ขอทุนจากแหล่งใด)
- 6.20 Detection of *Vibrio cholerae* 0:139 by DNA amplification ร่วมมือกับภาควิชาเวชศาสตร์สังคมและสิ่งแวดล้อม คณะเวชศาสตร์เขตร้อน และสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 6.21 Epidemiology of salmonellosis in Thailand ร่วมมือกับ Tokyo University of Agriculture and Technology.
- 6.22 Immunodiagnosis of schistosomiasis mekongi : detection of antigen using specific monoclonal antibodies ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ปี 2538 ภายใต้โครงการพิเศษเรื่อง "อิมมูโนวินิจฉัยโรคเขตร้อน" (จำนวน 800,000 บาท)
- 6.23 การผลิตน้ำยาสำเร็จรูปสำหรับวินิจฉัยโรคเขตร้อน ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการพิเศษ งบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2539 เป็นเงิน 800,000 บาท
- 6.24 Dipstick method for rapid detection of *V. cholerae* 0:1
- 6.25 Dipstick method for rapid detection of *Salmonella* spp.
- 6.26 DNA cloning of *Plasmodium vivax*
- 6.27 Production of specific antigen of *Gnathostoma spinigerum* by cloning of cDNA and genomic DNA
- 6.28 Detection of *V. cholerae* 0:1 by bead ELISA

เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยดังต่อไปนี้

1. Immunogenicity of two formulations of oral cholera vaccine comprised of killed whole vibrios and B submit of cholera toxin. (1989). Infect. Immun. 57(1):117.

ศาสตราจารย์ วันเพ็ญ ชัยคำภา

2. Comparison of the reactivities and immunogenicities of procholeraenoid and the B subunit of cholera toxin in Thai volunteers. (1989). *Infect. Immun.* 57(7):1942.
3. Preliminary assessment of the safety and immunogenicity of live oral cholera vaccine strain CVD 103-HgR in healthy Thai adults. (1989). *Infect. Immun.* 57(11):3261.
4. Reactogenicity and immunogenicity of oral cholera vaccine in Thai volunteers. (1988). *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 19(3):423.
5. Dose finding studies of procholeraenoid in Thai volunteers. (1989). *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 20(1):27.
6. Immune responses following killed whole vibrios-B subunit oral cholera vaccine in human volunteers. (1989). *Southeast Asian J. Trop. Med. Pub. Hlth.* 20(27):201.
7. *โครงการ 1-6 เป็นโครงการวิจัยของศูนย์ทดสอบวัคซีน มหาวิทยาลัยมหิดล
7. เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยเรื่อง Sarcocystis ของกรมปศุสัตว์
8. Preparation, characterization and immunogenicity of various polymers and conjugates of *Elapid* postsynaptic neurotoxin (โครงการวิจัยของภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล) ตีพิมพ์แล้ว
9. Dot-blot ELISA for seroepidemiological study of exposure to *Shigella flexneri* (โครงการวิจัยของภาควิชาจุลชีววิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์) ตีพิมพ์แล้ว
10. Development of cholera vaccine against *V. cholerae* 0:1 and *V. cholerae* 0:139 (โครงการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข)
11. งานวิจัยเรื่อง "ภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล" ซึ่งเป็นงานวิจัยสถาบัน ของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหิดล
12. เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยเรื่อง การผลิต diagnostic antigen สำหรับโรคพยาธิตัวจิ๊ดโดย พันธุ์วิศวกรรม ซึ่งเป็นโครงการของภาควิชาปรสิตวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
13. เป็นที่ปรึกษาโครงการเรื่อง การตรวจหาเชื้อ *V. cholerae* 0:139 โดย DNA amplification ซึ่งเสนอขอทุนจากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
14. Cloning of *Giardia intestinalis* Thai isolates ที่ตีพิมพ์แล้วใน *Asian Pacific J. Allergy. Immunol.* 13(1):71-73.
15. Study for development of serodiagnostic kits for human paragonimiasis caused by *Paragonimus heterotremus* ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสภาวิจัยแห่งชาติ

ศาสตราจารย์วันเพ็ญ ชัยคำภา

ในพิธีเปิดสัมมนาวิชาการนานาชาติ เรื่อง Health System Management ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วิไลรัตน์
สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วิไลรัตน์ แห่งมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นนักวิจัยที่มีความวิริยะ อุตสาหะ เสียสละ อุทิศตนเพื่องานวิจัยและวิชาการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 22 ปี มีความรู้กว้างขวางในหลายสาขาวิชาและมีความรู้ลึกซึ้งในแต่ละสาขาวิชา ได้ทำการค้นคว้าวิจัยให้เกิดองค์ความรู้ใหม่โดยเฉพาะด้านการใช้ PCR มาประยุกต์ในการตรวจเชื้อมาลาเรียในเลือดคน การตรวจหาความผิดปกติของยีนฮีโมโกลบินในคนไข้ธาลัสซีเมียและการใช้วิตามินอี เพื่อบรรเทาอาการของคนไข้ธาลัสซีเมีย ผลงานวิจัยได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ และได้รับการอ้างอิงอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันเป็นประโยชน์ต่อวงการวิจัยและประเทศชาติ รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วิไลรัตน์ เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วีลรัตน์

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

■ ประวัติส่วนตัว

- รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ วิไลรัตน์

เกิด วันที่ 30 มิถุนายน 2487 อายุ 52 ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 32 หมู่ 12 ซอยโรงเรียนคลองปลัดเปรียง ถนนบางนาตราด
ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

สมรสกับ นางมัลลิกา วิไลรัตน์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 มีบุตรด้วยกัน 1 คน
ชื่อ นาย นพพล วิไลรัตน์

■ ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	วุฒิ	สถาบันการศึกษา
2505	G.C.E. A levels	Alexandra Grammar School, Singapore
2509	B.Sc.(Honours)	Australian National University
2517	Ph.D.	University of Oregon, U.S.A.

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ในห้องทำงานที่ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

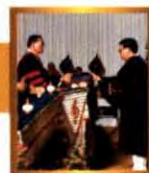
■ ประวัติการทำงาน

- ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

สถานที่ทำงาน ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

โทรศัพท์ 245-5195 โทรสาร 248-0375

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ในขณะที่เข้ารับพระราชทานรางวัล
มหาวิทยาลัยมหิดลสาขาความเป็นครู ประจำปี ๒๕๓๕ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ในงานพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร

● ตำแหน่งอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดล

- ◆ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ◆ คณะกรรมการดำเนินการบัณฑิตวิทยาลัย
- ◆ คณะดำเนินงานโครงการผลิตอาจารย์แพทย์
ตำแหน่งเป็นกรรมการ/อนุกรรมการขององค์การต่างๆ
- ◆ คณะบรรณาธิการวารสาร Journal of Science Society of Thailand
- ◆ คณะบรรณาธิการวารสาร Asian Pacific Journal of Molecular Biology and Biotechnology
- ◆ กรรมการที่ปรึกษาสาขาชีวเคมี สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย
- ◆ Scientific Advisory Committee ของมูลนิธิรางวัลมหิดล
- ◆ คณะกรรมการวิจัยวิทยาศาสตร์ แผนกแพทยศาสตร์ มูลนิธิอานันทมหิดล
- ◆ คณะอนุกรรมการอำนวยการหน่วยปฏิบัติการ/หน่วยบริการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยี-
แห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- ◆ คณะ Scientific Working Group CHEMAL, WHO, Geneva

● อดีต

- พ.ศ. ๒๕๑๗ อาจารย์ประจำภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. ๒๕๒๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. ๒๕๒๔-ปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๔ หัวหน้าภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๓ ประธานสาขาชีวเคมี สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย
- พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๕ บรรณาธิการ Journal of Science Society of Thailand

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ เฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
ขณะเสด็จร่วมรับฟังคำบรรยายจาก Prof William N. Lipscom ณ ภาควิชาชีวเคมี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2533

พ.ศ. 2526	กรรมการจัดการประชุมนานาชาติ 3 rd FAOB Congress
พ.ศ. 2535	กรรมการจัดการประชุมนานาชาติ 13 th International Congress for Tropical Medicine and Malaria
พ.ศ. 2537	กรรมการจัดการประชุมนานาชาติ 11 th FAOBMB Symposium
พ.ศ. 2538	กรรมการจัดการแข่งขันชีววิทยาโอลิมปิกระหว่างประเทศ ครั้งที่ 6 ณ กรุงเทพฯ
- **เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ (ชั้นสูงสุด)**
ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) เมื่อปี พ.ศ. 2536
 - **เกียรติยศและรางวัลที่ได้รับ**

พ.ศ. 2506-2509	ทุนโคลัมโบจากประเทศออสเตรเลียในการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. 2510-2516	ทุนมูลนิธิรอกกีเฟลเลอร์ในการศึกษาระดับปริญญาเอก
พ.ศ. 2530	รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาการวิจัย (ร่วมกับ รศ.ดร.ประหยัด โกมารทัต)
พ.ศ. 2535	รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล สาขาความเป็นครู
พ.ศ. 2538	รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม จากสภาวิจัยแห่งชาติ (ร่วมกับ รศ.ดร.ประหยัด โกมารทัต)
พ.ศ. 2539	เป็นผู้ร่วมคณะในโครงการที่ได้รับรางวัลที่ 1 ผลงานประดิษฐ์คิดค้นยอดเยี่ยม จากสภาวิจัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2539	ทุนพัฒนานักวิจัย (เมธีวิจัยอาวุโส) จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
 - **การประชุม สัมมนา และดูงานต่างประเทศ**
 - ◆ การเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการภายในประเทศไทย

พ.ศ. 2526	* ประชุมวิจัยมาลาเรีย ณ เมืองพัทยา ระหว่างวันที่ 25-27 เมษายน พ.ศ. 2526 ในหัวข้อเรื่อง การโคลนดีเอ็นเอ (DNA cloning) จากเชื้อมาลาเรียของคนและหนู
-----------	--

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

- พ.ศ. 2527 * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง โคมุหน้าใหม่ของยีน ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 7-11 พฤษภาคม พ.ศ. 2527 ในหัวข้อเรื่อง การสังเคราะห์ดีเอ็นเอและอาร์เอ็นเอ
- * ประชุมเรื่อง **JSPS-NRCT Seminar on Biotechnology** ณ จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ 24-29 ธันวาคม พ.ศ. 2527 ในหัวข้อเรื่อง Strain characterization of the human malaria parasite *Plasmodium falciparum* by use of a cloned parasite DNA probe
- พ.ศ. 2528 * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การแยกสารทางชีวเคมี ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างวันที่ 6-9 พฤษภาคม พ.ศ. 2528 ในหัวข้อเรื่อง การแยกสารออกจากกันโดยอาศัยแรงเหวี่ยง
- * ประชุม International Conference on Thalassemia ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน - 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ในหัวข้อเรื่อง **Differential expression of erythrocyte calpain and calpastatin activities in β^0 -thalassemia/Hb E disease**
- พ.ศ. 2529 * ประชุม Third Country Training Programme on Foot and Mouth Disease Control ณ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ - 16 มีนาคม พ.ศ. 2529 ในหัวข้อเรื่อง **Protein biosynthesis and its regulation in eukaryotic cells**
- * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคพื้นฐานทางพันธุวิศวกรรม ณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างวันที่ 12-24 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 ในหัวข้อเรื่อง เทคนิคเบื้องต้นทางพันธุวิศวกรรม
- * ประชุมวิจัยมาลาเรีย ครั้งที่ 2 ณ เมืองพัทยา ระหว่างวันที่ 2-4 ธันวาคม พ.ศ. 2529 ในหัวข้อเรื่อง การจำแนกชนิดและสายพันธุ์ของเชื้อมาลาเรียโดยเทคนิค **DNA hybridization**
- พ.ศ. 2530 * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการขยายและตัดต่อยีน ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 25-28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 ในหัวข้อเรื่อง การหาลำดับเบสของดีเอ็นเอ

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์
ถ่ายรูปร่วมกับ รองศาสตราจารย์ ดร. ประหยัด โกมารทัต
และบอร์ดจัดแสดงงานวิจัยที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ปี 2538
จากสภาวิจัยแห่งชาติ ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2538
ณ ดิ깅สันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ถ่ายรูปร่วมกับผู้เข้าประชุม Global Meet on Parasitic Diseases ที่กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ระหว่างวันที่ 18-22 มีนาคม พ.ศ. 2539

- พ.ศ. 2531 * การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง **ชีวเคมีเพื่อสุขภาพดีถ้วนหน้า** ณ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 2-5 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 ในหัวข้อเรื่อง **ความผิดปกติของโปรตีนในเม็ดเลือดแดง**
- * ประชุมใหญ่ทางวิชาการสมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย ณ ร.พ.รามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ในหัวข้อเรื่อง **The thalassemic red cell membrane**
- พ.ศ. 2533 * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง **การเรียนการสอนชีวเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ** ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปากเกร็ด นนทบุรี ระหว่างวันที่ 24-27 เมษายน พ.ศ. 2533 ในหัวข้อเรื่อง **การเรียนการสอนชีวเคมีระดับบัณฑิตศึกษา**
- * **International Conference on Biotechnology and Environmental Science: Molecular Approaches** ณ กรุงเทพฯ ระหว่าง วันที่ 21-24 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ในหัวข้อเรื่อง **Molecular mechanism of drug resistance in the human malaria parasite, *Plasmodium falciparum***
- * ประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 16 ณ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 25-27 ตุลาคม พ.ศ.2533 ในหัวข้อเรื่อง **Technique of polymerase chain reaction**
- * **International Training Course on Non-radioactive Detection of Nucleic Acids** ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม - 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ในหัวข้อเรื่อง **Amplification of target DNA by PCR**
- * **อบรมวิชาการเรื่อง การใช้ nucleic acid probe ในการวินิจฉัยโรคทางห้องปฏิบัติการ** ณ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่าง 13-14 ธันวาคม พ.ศ. 2533 ในหัวข้อเรื่อง **การใช้ DNA probe technology ในการวินิจฉัย โรคมาลาเรีย**

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วีโรจน์

- พ.ศ. 2534 * ประชุมวิชาการประจำปีของสมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 28 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ในหัวข้อเรื่อง **Oncogene: a brief review**
- * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการเพิ่มจำนวนชิ้นดีเอ็นเอในหลอดทดลองและการประยุกต์ใช้ ณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างวันที่ 13-17 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 ในหัวข้อเรื่อง Polymerase chain reaction
- * NRCT-JSPS Conference on Recent Advances in Thalassemia Research and Related Subjects in Thailand ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 26-27 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 ในหัวข้อเรื่อง **The thalassemic red cell membrane**
- พ.ศ. 2535 * ประชุมสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอนชีวเคมี ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 6-8 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ในหัวข้อเรื่อง การใช้ตำราชีวเคมีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน
- * อบรมระยะสั้นทางวิชาการเรื่อง DNA diagnosis ณ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 21-22 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ในหัวข้อเรื่อง **Principle of DNA diagnosis**
- * ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง **Gene transfer technology** ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างวันที่ วันที่ 22-26 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ในหัวข้อเรื่อง **Genome organization and gene expression : Recombinant DNA technology**
- * อบรมวิชาการประจำปีเรื่อง มะเร็งและการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ ณ คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่าง วันที่ 19-20 พฤศจิกายน พ.ศ.2535 ในหัวข้อเรื่อง **Genetic markers for cancer**
- * **XIII International Congress for Tropical Medicine and Malaria** ณ หาดจอมเทียน พัทยา ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน - 4 ธันวาคมพ.ศ. 2535 ในหัวข้อเรื่อง The thalassemic red cell membrane
- พ.ศ. 2536 * Workshop on Biotechnology Approaches to Diagnosis, Prevention and Treatment of Infectious Diseases ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 24-27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 ในหัวข้อเรื่อง **Polymerase Chain Reaction (PCR) and detection of human malaria**
- * สัมมนาวิชาการพันธุศาสตร์ ครั้งที่ 8 เรื่อง พันธุศาสตร์ยุคใหม่ ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม - 1 เมษายนพ.ศ. 2536 ในหัวข้อเรื่อง **พันธุศาสตร์ยุคใหม่**
- * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง โพลีเมอร์ชีวภาพ ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 10-12 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ในหัวข้อเรื่อง **Structural motifs of protein architecture**
- * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประยุกต์ใช้ PCR ในการตรวจเชื้อมาลาเรีย ณ ศูนย์มาลาเรีย เขต 2 จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 25-28 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ในหัวข้อเรื่อง การเพิ่มปริมาณ DNA โดยวิธี PCR

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

พิธีมอบรางวัล งานประดิษฐ์คิดค้น ประจำปี 2539

เมษายน 2539 เวลา 15.00-20.00 น.

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ถ่ายรูปร่วมกับ ฯพณฯ สมัคร สุนทรเวช คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ และคณะบุคคลที่ได้รับรางวัล
ผลงานประดิษฐ์คิดค้นยอดเยี่ยมประจำปี 2539 จากสภาวิจัยแห่งชาติ

- * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิค PCR ในการวินิจฉัยโรคและแยก
วิเคราะห์ยีน ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ
ระหว่างวันที่ 13-17 กันยายน พ.ศ. 2536 ในหัวข้อเรื่อง PCR in
thalassemia and hemoglobinopathies
- พ.ศ. 2537 * ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง **Thalassemia and Abnormal Hemoglobin**
: วิทยาการก้าวหน้าและการประยุกต์ทางพันธุศาสตร์ ณ คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 4-7 มกราคม พ.ศ. 2537
ในหัวข้อเรื่อง **The molecular basis of thalassemia and abnormal
hemoglobins**
- * สัมมนาทางวิชาการเรื่อง การบูรณาการชีววิทยาเพื่อการเรียนการสอนที่
สร้างเสริมภูมิปัญญา ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 3-6 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 ในหัวข้อเรื่อง
ชีวเคมีเพื่อการสอนชีววิทยา
- * อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคทางพันธุวิศวกรรมในการตรวจ
วิเคราะห์ ณ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
ระหว่างวันที่ 16-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 ในหัวข้อเรื่อง **DNA, RNA,
protein synthesis and mutation**

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

- * ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคนิค PCR เพื่อตรวจวินิจฉัยการติดเชื้อโรคเอดส์ ณ สถาบันวิจัยสาธารณสุขแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี ระหว่างวันที่ 18-29 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 ในหัวข้อเรื่อง Physical-chemical and biological properties of nucleic acids
- * Asia-Pacific Course on The Detection of Single-base Mutations ณ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 1-5 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ในหัวข้อเรื่อง **Application of PCR in the diagnosis of single base mutations**
- * 11 th FAOBMB Symposium ณ กรุงเทพฯ ระหว่าง วันที่ 15-18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 ในหัวข้อเรื่อง **Role of Vitamin E in Health and disease**
- พ.ศ. 2538 * ประชุมประจำปี ของสมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย ณ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 16-18 มกราคม พ.ศ. 2538 ในหัวข้อเรื่อง **Oxidative stress and apoptosis**
- * ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ความก้าวหน้าทางเทคนิคในการแยกเชื้อและศึกษาลักษณะทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัสเอดส์ในประเทศไทย ณ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 16-17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ในหัวข้อเรื่อง **Structure and function of nucleic acids**
- * ประชุมวิชาการทางเทคนิคการแพทย์ ครั้งที่ 19 ณ จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 19-21 เมษายน พ.ศ. 2539 ในหัวข้อเรื่อง **The Structure and function of nucleic acids**
- * Interregional Training Course on In Vitro Nuclear Medicine - Techniques: Monoclonal Antibodies, Receptor Assay, PCR and DNA Probes ณ เวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 24 เมษายน - 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ในหัวข้อเรื่อง **DNA techniques in Malaria; DNA methods in genetic diseases**

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ในขณะที่เข้าร่วมประชุม Second Asia-Pacific Conference on Medical Genetics and Eijkman Symposium on the Molecular Biology of Disease ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 19-23 กันยายน 2538

ห้องทดลองวิจัย
ปะทอนธ์ ไตรถรณ์

* 7th Asian-Pacific Congress of Clinical Biochemistry ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่าง วันที่ 17-22 กันยายน 2538 ในหัวข้อเรื่อง **Biochemical aspects of thalassemia**

* 3rd Annual Conference on the Prevention and control of Thalassemia ณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 9-10 พฤศจิกายน 2538 ในหัวข้อเรื่อง **Hemoglobin Constant Spring: an enigma understood?**

* สัมมนาชีววิทยา ครั้งที่ 13 ในหัวข้อเรื่อง หัตถกรรมเพื่อการเรียนการสอนชีววิทยา ณ พิษณุโลก ระหว่างวันที่ 6-8 ธันวาคม 2538 ในหัวข้อเรื่อง Polymerase chain reaction: application in medical science and fingerprinting

พ.ศ. 2539

* ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคทางชีวเคมี หลักการและการประยุกต์ใช้ ณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างวันที่ 24-26 เมษายน 2539 ในหัวข้อเรื่อง เทคนิคทางชีวเคมี อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

* ประชุมเชิงปฏิบัติการพันธูวิศวกรรม เรื่อง เทคนิคการโคลนยีนที่เพิ่มขยายโดยวิธี พีซีอาร์ ณ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 27-31 พฤษภาคม 2539 ในหัวข้อเรื่อง **Polymerase chain reaction**

* ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การตรวจเชื้อเอ็ดส์ด้วยเทคนิคพีซีอาร์ ณ ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก ระหว่างวันที่ 24-28 มิถุนายน 2539 ในหัวข้อเรื่อง พีซีอาร์ ความเป็นมา ปัจจุบัน และอนาคต

● การเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการต่างประเทศ

พ.ศ. 2524 * Third Symposium of the Federation of Asian and Oceanian Biochemists, Bali, Indonesia, June 25-27, 1981; on **"Protein biosynthetic studies in the human malaria parasite, *Plasmodium falciparum*"**.

พ.ศ. 2527 * Symposium on New Approaches in Oriented Research on Malaria Parasites, Rome, Italy, November 29, 1984; on **"Recombinant DNA techniques as potential diagnostic means"**.

พ.ศ. 2529 * Twenty Second Annual Scientific Seminar of the Malaysian Society of Parasitology and Tropical Medicine, Kuala Lumpur, Malaysia, February 28 - March 1, 1986; on **"Distinguishing malaria parasites by means of a recombinant DNA probe"**.

* International Symposium on Vitamin E, Kyoto, Japan, December 4-6, 1986; on **"Sarcoplasmic reticulum Ca-ATPase in vitamin E deficiency"**.

พ.ศ. 2530 * ASEAN TROPMED Short Course on Application of Molecular Biology in Parasitic Diseases, Kuala Lumpur, October 1-21, 1987; on **"Basic recombinant DNA techniques in *Plasmodium falciparum* research"**.

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

- พ.ศ. 2532 * Second Southeast Asian Symposium on Parasitology and Modern Medicine, Hong Kong, December 14-16, 1989; on “DNA probes for malaria parasite detection: current status and future prospects”.
- พ.ศ. 2533 * ICGEB Practical Course on Molecular Parasitology, Delhi, India, November 5-30, 1990; on “Malaria and Thalassemia”, “Malaria parasite invasion and cytoadherence” and “DNA probes for malaria parasite detection”.
- พ.ศ. 2534 * UNESCO/COSTAM Workshop on Lipid-soluble Antioxidants in Biochemistry of Nutrition and Environmental Health, Penang, Malaysia, September 20-22, 1991; on “Hypocholesterolemic effect of Vitamin E”.
- พ.ศ. 2535 * Second CEC Malaria Contract Holders Meeting, Orvieto, Italy, March 20-22, 1992; on “Sensitive detection of *Plasmodium falciparum* in blood and mosquito by DNA amplification”.
- * Twenty-seventh Joint Conference on Parasitic Disease, the Japan-U.S. Cooperative Medical Science Program, Maebashi, Japan, July 14-18, 1992; on “Search for new targets and drugs of the human malaria parasite *Plasmodium falciparum* and Diagnosis of human malaria by DNA amplification”.

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ขณะเข้าร่วมกิจกรรมเชิกรักกีฬากับนักศึกษา ในการแข่งขันกีฬาภายใน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- พ.ศ. 2536 * Fourth CEC Malaria Contract Holders Meeting, Cali, Colombia, September 5-9, 1993; on “Structure activity relationships of 3, 6-diamino-9-anilinoacridines against *Plasmodium falciparum* in culture”.
- * New Zealand Institute of Chemistry Conference, Auckland, New Zealand, December 7-10, 1993; on “Antimalarials: new targets for new drugs”.

สมาคมการวิจัย
ประเทศไทย ไลโอตัน

- พ.ศ. 2537 * Symposium on Cellular Calcium Homeostasis, Calcutta, September 16-17, 1994; on “**Perturbation to Ca²⁺/Mg²⁺-ATPase properties and phosphatidylserine location in thalassemic red cell membranes**”.
- พ.ศ. 2538 * International Symposium on Natural Antioxidants: Molecular Mechanisms and Health Effects, Beijing, China, June 20-24, 1995; on “**Effect of vitamin E status on red blood cell procoagulant activity in β -thalassemia/Hb E disease**”.
- * Second Asia-Pacific Conference on Medical Genetics and Eijkman Symposium on the Molecular Biology of Disease, Jakarta, Indonesia, September 19-23, 1995; on “**Oxidative stress and thalassemic red cell membrane**” and “**Reaction based-method to detect human malaria (*Plasmodium falciparum* and *Plasmodium vivax*) in blood samples**”.
- พ.ศ. 2539 * Global Meet on Parasitic Diseases , New Delhi, India, March 18-22, 1996; on “**Studies on the drugs targeted of *Plasmodium falciparum* topoisomerase**”

■ รายชื่อผลงานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ
- **Vitamin E Research**
 - ◆ Santianont R., Yaipimol C., **Wilairat P.** Accumulation of orthochromatophilic normoblasts in bone marrow of vitamin E-deficient monkey, *Macaca fascicularis*. J Nutr 1977; 107: 2026-30.
 - ◆ Santianont R, **Wilairat P.** Erythrocyte membrane protein patterns of normal and vitamin E-deficient monkey, *Macaca fascicularis*, IRCS Medical Science 1978; 6: 317.
 - ◆ Boonjawat J., **Wilairat.** Vimokesant SL. Alteration in bone marrow RNA of vitamin E-deficient monkey, *Macaca fascicularis*, Am J Clin Nutr 1979; 32: 2065-7.
 - ◆ Vajanamarhutue C, **Wilairat P.** Komaratat P. Effects of vitamin E- deficiency on the activities of lipid-requiring enzymes in rabbit liver and muscle. J Nutr 1979; 109: 848-55.
 - ◆ Liew saree P, Yuthavong Y., **Wilairat P.** Komaratat P. Protein and lipid composition of sarcoplasmic reticulum from dystrophic muscles of vitamin E-deficient rabbits. Nutr Reports Intern 1980; 22: 853-62.
 - ◆ Uchin P, Komaratat P., **Wilairat P.** Effect of vitamin E-deficiency on fatty acid uptake of rabbit erythrocyte. In *Food and Nutritional Biochemistry* (Khor HT, Ong KK, Oo KC, ed). Malaysian Biochemical Society, Kuala Lumpur, Malaysia, 1980; 237-47.
 - ◆ Patipaporn K., **Wilairat P.** Komaratat P. Altered property of sarcoplasmic Ca-ATPase from vitamin E-deficient dystrophic rabbit is associated with the protein and not the lipid component. Biochem Intern 1983; 6: 334-8.

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ระหว่างงานเลี้ยง ในการประชุม International Symposium on Natural Antioxidants: Molecular Mechanisms and Health Effects ที่กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 20-24 มิถุนายน 253

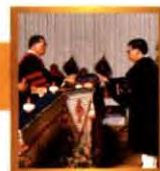
- ◆ Chupukcharoen N, Komaratat P, **Wilairat P.** Effects of vitamin E-deficiency on the distribution of cholesterol in plasma lipoproteins and the activity of cholesterol α -hydroxylase in rabbit liver. *J Nutr* 1985; 115: 468-72.
- ◆ Komaratat P, Chupukcharoen N., **Wilairat P.** Effect of vitamin E on cholesterol plasma lipoprotein distribution and metabolism in rabbit. *Intern J Vit Nutr Res* 1985; 55: 167-71.
- ◆ Promkhatkaew D., Komaratat P, **Wilairat P.** Ascorbic acid- Fe^{2+} treatment mimics effect of vitamin E deficiency on sarcoplasmic Ca-ATPase of rabbit muscle. *Biochem Intern* 1985; 10: 937-43.
- ◆ **Wilairat P,** Komaratat P. Sarcoplasmic reticulum Ca-ATPase in vitamin E deficiency. In *Clinical and Nutritional Aspects of Vitamin E* (Hayaishi O, Mino M, ed). Elsevier Science Publishers, 1987; pp. 85-8.
- ◆ Nirdnoy W., Komaratat P., **Wilairat P.** Comparison of sarcoplasmic reticulum Ca^{2+} -adenosine triphosphatase from vitamin E-deficient dystrophic rabbit skeletal muscle with iron-ascorbate-treated and untreated enzyme. *J Biochem* 1988; 103: 309-12.
- ◆ Settasatian NC., **Wilairat P,** Komaratat P. Effect of vitamin E status on hepatic cholesterol α -hydroxylase. In *CRC Handbook of Free Radicals and Antioxidants in Biomedicine, Vol II* (Miquel J, Quintanilha AT, Weber H, ed). CRC Press Inc, Boca Raton, Florida 1989; pp. 161-5.

- ◆ Phonpanichrasamee C., Komaratat P., **Wilairat P.** Hypocholesterolemic effect of vitamin E on cholesterol-fed rabbit. Intern J Vit Nutr Res 1990; 60: 240-4.
- ◆ **Wilairat P.** Komaratat P., Hypocholesterolemic effect of vitamin E., Biochemistry (Life Science Advances) 1993; 12: 53-5.

● Malaria Research

- ◆ Yuthavong Y, **Wilairat P.** Panijpan B, Potiwan C, Beale GH. Alterations in membrane proteins of mouse erythrocytes infected with different species and strains of malaria parasites. Comp Biochem Physiol 1979; 63B: 83-5.
- ◆ Jearnpipatkul A, Govitrapong P, Yuthavong Y, **Wilairat P.** Panijpan B. Binding of antimalarial drugs to hemozoin from *Plasmodium berghei*. Experientia 1980; 36: 1063-4.
- ◆ Santiyanont R, **Wilairat P.** Red cells containing hemoglobin E do not inhibit malaria parasite development in vitro. Am J Trop Med Hyg 1981; 30: 541-3.
- ◆ Dejkriengkraikhul P, **Wilairat P.** The effect of soluble glycophorin A on invasion of human red cells by the malarial parasite *Plasmodium falciparum*. Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth 1982; 13:662-3.
- ◆ Dejkriengkraikhul P, Santiyanont R, **Wilairat P.** A rapid method for concentrating schizont-infected red cells of *Plasmodium falciparum*. Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth 1982; 13 : 663-5.
- ◆ Dejkriengkraikhul P, **Wilairat P.** Requirement of malarial protease in the invasion of human red cells by merozoites of *Plasmodium falciparum*. Parasitenled 1983 ; 69 : 313-7.
- ◆ Santiyanont R, **Wilairat P.** Identification and localization of antigens of the malaria parasite, *Plasmodium falciparum*, by immune precipitation. Biochem Intern 1983; 7: 671-6.
- ◆ Tungradabkul S, Panyim S, **Wilairat P.** Yuthavong Y. Analysis of DNA from various species and strains of malaria parasites by restriction endonuclease fingerprinting. Comp Biochem Physiol 1983; 74B: 481-5.
- ◆ **Wilairat P.** Tirawanchai N, Intapruk C, Tungradubkul S, Panyim S. Strain characterization of the human malaria parasite, *Plasmodium falciparum*, by the use of a cloned parasite DNA probe. Microbial Utilization of Renewable Resources 1985; 4: 210-12.
- ◆ **Wilairat P.** Tirawanchai N, Intapruk C, Tungradabkul S, Sertsrivanich R, Panyim S, Yuthavong Y. Recombinant DNA techniques as potential diagnostic means. Annals dell Istituto Superiore di Sanita 1985; 21: 299-306.
- ◆ Fucharoen S, Tirawanchai N, **Wilairat P.** Panyim S, Thaithong S. Differentiation of *Plasmodium falciparum* clones by means of a repetitive DNA probe. Trans Roy Soc Trop Med Hyg 1988; 82: 209-11.

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

- ◆ Boonsaeng V, Chansiri K, Vilasineekul P, **Wilairat P**, Panyim S. Detection of *Plasmodium falciparum* using a cloned DNA probe: a simple procedure suitable for field application. Southeast Asian J Trop Med Pub Hlth 1989; 20: 519-22.
- ◆ **Wilairat P**. DNA probes for malaria parasite detection: current status and future prospects. In *Immunological and Molecular Basis of Pathogenesis in Parasitic Diseases* (Ko RC, ed). Hong Kong University Press, Hong Kong 1989; pp. 169-74.
- ◆ Chavalitshewinkoon P, **Wilairat P**. A simple technique for large scale in vitro culture of *Plasmodium falciparum*. Southeast Asian J Trop Med Pub Hlth 1991; 22: 544-7.
- ◆ Tirasophon W, Ponglikitmongkol M, **Wilairat P**, Boonsaeng V, Panyim S. A novel detection of a single *Plasmodium falciparum* in infected blood. Biochem Biophys Res Commun 1991; 175: 179-84.
- ◆ Figgitt D, Denny W, Chavalitshewinkoon P, **Wilairat P**, Ralph R. In vitro study of anticancer acridines as potential antitrypanosomal and antimalarial agents. Antimicrob Agents Chemother 1992; 36: 1644-7.
- ◆ Thaitong S, Chan S-W, Songsomboon S, **Wilairat P**, Seesod N, Sueblinwong T, Goman M, Ridley R, Beale G. Pyrimethamine resistant mutations in *Plasmodium falciparum*. Mol Biochem Parasitol 1992; 52: 149-58.
- ◆ Chavalitshewinkoon P, **Wilairat P**, Gamage S, Denny W, Figgitt D, Ralph R. Structure-activity relationships and mode of action of anilinoacridines against chloroquine-resistant *Plasmodium falciparum* in vitro. Antimicrob Agents Chemother 1993; 37:403-6.

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ในขณะที่สอนนักศึกษาใช้เครื่อง liquid scintillation counter ในห้องเครื่องมือของภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- ◆ Tassanakajon A, Boonsaeng V, **Wilairat P**, Panyim S. Polymerase chain reaction detection of *Plasmodium falciparum* in mosquitoes. *Trans Roy Soc Trop Med Hyg* 1993; 87: 273-5.
- ◆ Tirasophon W, Tassanakajon A, Boonsaeng V, Panyim S, **Wilairat P**. Sensitive detection of *Plasmodium falciparum* in blood and mosquito by DNA amplification. *Parassitologia* 1993; 35 (Suppl): 117-20.
- ◆ Yuthavong Y, **Wilairat P**. Protection against malaria by thalassaemia and haemoglobin variants. *Parasitology Today* 1993; 9: 241-5.
- ◆ Chavalitshewinkoon P, Leelaphiwat S, **Wilairat P**. Partial purification and characterization of DNA topoisomerase II from *Plasmodium falciparum*. *Southeast Asian J Trop Med Pub Hlth* 1994; 25: 32-6.
- ◆ Gamage SA, Tepsiri N, **Wilairat P**, Woljck SJ, Figgitt DP, Ralph RK, Denny WA. Synthesis and in vitro evaluation of 9-anilino-3,6-diaminoacridines active against a multi-drug-resistant strain of the malaria parasite *Plasmodium falciparum*. *J Med Chem* 1994; 37: 1486-94.
- ◆ Ponglikitmongkol M, Duangruitai N, Boonsaeng V, **Wilairat P**, Panyim S. Field evaluation of simplified radioactive and nonradioactive DNA probe method for the diagnosis of falciparum malaria. *Southeast Asia J Trop Med Publ Hlth* 1994; 25: 430-5.
- ◆ Tirasophon W, Rajkulchai P, Ponglikitmongkol M, **Wilairat P**, Boonsaeng V, Panyim S. A highly sensitive, rapid and simple PCR-based method to detect human malaria (*Plasmodium falciparum* and *Plasmodium vivax*) in blood samples. *Am J Trop Med Hyg* 1994; 51: 308-13.
- ◆ Petmitr P, Pongvilairat G, **Wilairat P**. Development of cultivation technique for pure *Plasmodium falciparum* gametocytes. *Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth* 1995; 26: 606-10.
- ◆ Sonthayanon P, **Wilairat P**, Panyim, S. Molecular cloning, sequencing and amplification of *Plasmodium vivax*-specific DNA for use in diagnosis by PCR. *Asia-Pacific J Mol Biol Biotechnol* 1996; 4:118-22
- ◆ **Wilairat P**. A molecular approach in the diagnosis of malaria. In *Proceedings of the 8th SEAMIC/IMFJ Technical Meeting on Molecular Biology and Immunology in the Diagnosis of Parasitic Diseases* (Eamsobhana P ed). Ministry of Public Health, Thailand 1996; pp. 72-6.

● **Thalassemia Research**

- ◆ Wasi P, Pootrakul P, Fucharoen S, Winichagoon P, **Wilairat P**, Promboon A. Thalassemia in Southeast Asia: determination of different degrees of severity of anemia in thalassemia. *Annals NY Acad Sci* 1985; 445: 119-26.
- ◆ Hamabuko T, Ueda M, Fucharoen S, **Wilairat P**, Pimainork Y, Kannagi R, Murachi T. Estimation of calpain and calpastatin levels in thalassemic red blood cells and the study of membrane protein. *ICSU Short Reports* 1986; 6: 624-5.

รองศาสตราจารย์
ประพนธ์ วิไลรัตน์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ วิไลรัตน์ ถ่ายรูปพร้อมกับ กรรมการจัดงานและผู้เข้าร่วมอบรมจากชาติต่าง ๆ ในงาน International Training Course on Non-Radioactive Detection Of Nucleic Acids ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม - 4 ธันวาคม 2533

- ◆ Lamchiagdhase P, **Wilairat P**, Bunyaratvej A, Fucharoen S, Sahaphong S. Altered structure of spectrin in the two types of hemoglobin H disease. Birth Defects: Original Article Series 1987; 23 (5A): 163-8.
- ◆ Lamchiagdhase P, **Wilairat P**, Sahaphong S, Bunyaratvej A, Fucharoen S. Defective spectrin dimer self-association in thalassemic red cells. Eur J Haematol 1987; 38: 246-50.
- ◆ Macotpet G, **Wilairat P**, Fucharoen S, Wasi P. Differential expression of erythrocyte calpain and calpastatin activities in β^0 -thalassemia/Hb E disease. Birth Defects: Original Article Series 1987; 23 (5A): 257-61.
- ◆ Petmitr S, **Wilairat P**, Fucharoen S, Wasi P. Failure to detect large deletions in the β -globin gene of Thai subjects with β^0 -thalassemia/Hb E. Asia Pacific Commun Biochem 1987; 1: 23-5.
- ◆ Pravatmuang P, Fucharoen S, **Wilairat P**. No evidence for a role of disulfide bonds in the attachment of inclusion bodies to the red cell membrane. Birth Defects: Original Article Series 1987; 23 (5A): 227-30.
- ◆ Promboon A, **Wilairat P**, Fucharoen S, Wasi P. Determination of variable severity of anemia in thalassemia: erythrocyte proteolytic activity. Birth Defects: Original Article Series 1987; 23 (5A): 249-56.

- ◆ Petmitr S, **Wilairat P**, Kownkon J, Winichagoon P, Fucharoen S. Molecular basis of β^0 -thalassemia/Hb E disease in Thailand. *Biochem Biophys Res Commun* 1989; 162: 846-51.
- ◆ **Wilairat P**, Kittikalayawong A, Chaicharoen S. The thalassemic red cell membrane. *Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth* 1992; 23 (Suppl 2): 74-8.
- ◆ Winichagoon P, Fucharoen S, **Wilairat P**, Chihara K, Fukumaki Y, Wasi P. Identification of five rare mutations including a novel frameshift mutation causing β^0 -thalassemia in Thai patients with β^0 -thalassemia/hemoglobin E disease. *Biochim Biophys Acta* 1992; 1139: 280-6.
- ◆ Petmitr S, Fucharoen S, Rajkulchai P, Bifani JP, **Wilairat P**. β^0 -thalassemia due to a cytosine deletion in codon 41 associated with hemoglobin E. *Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth* 1993; 24: 384-5.
- ◆ Winichagoon P, Thonglairoam V, Fucharoen S, **Wilairat P**, Fukumaki Y, Wasi P. Severity differences in β -thalassaemia/haemoglobin E syndromes: implication of genetic factors. *Br J Haematol* 1993; 83: 633-9.
- ◆ Winichagoon P, Fucharoen S, **Wilairat P**, Chihara K, Fukumaki Y. Nondeletion type of hereditary persistence of foetal haemoglobin (HPHF): molecular characterization of three unrelated Thai HPHF. *Br J Haematol* 1994; 87: 797-804.
- ◆ Kalpravidh RW, Komolvanich S, **Wilairat P**, Fucharoen S. Globin chain turnover in reticulocytes from patients with β^0 -thalassaemia I Hb E discase. *Eur J Haematol* 1995;55:322-6
- ◆ Winichagoon P, Fucharoen S, **Wilairat P**, Fukumaki Y. Molecular mechanisms of thalassemia in Southeast Asia. *Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth* 1995; 26 (Suppl 1): 235-40.
- ◆ Winichagoon P, Fucharoen S, **Wilairat P**, Chihara K, Fukumaki Y. Role of alternatively spliced β^E -globin mRNA on clinical severity of β -thalassemia/hemoglobin E disease. *Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth* 1995; 26 (Suppl 1) 241-5.
- ◆ Kasemsant S, **Wilairat P**. Effect of vitamin E on red blood cell procoagulant activity in β -thalassemia/Hb E disease. *In Proceedings of the International Symposium on Natural Antioxidants: Molecular Mechanisms and Health Effects* (Packer L, Traber MG, Xin W ed). AOCS Press, USA 1996; pp. 162-6.
- ◆ Peerapittayamongkol C, Bernini LF, **Wilairat P**. Presence of β -CS-globin on membrane of red cell containing hemoglobin Constant Spring (CS). *J Sci Soc Thailand* 1996; 22: in press.

รศ.สาธิตาภรณ์
ประพันธ์ วิไลรัตน์

- รายชื่อตำราที่เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
 - ◆ มนตรี จุฬารัตน์นทล 2530 (บรรณาธิการ) ตำราชีวเคมี บทที่ 15 และ 21 ศ.ส.การพิมพ์ กรุงเทพฯ
 - ◆ Application of Genetic Engineering to Research on Tropical Disease Pathogens with Special Reference to Plasmodia (S.Panyim, P.Wilairat, Y.Yuthavong, eds.) WHO Press , 1984.
- งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ
 - ศึกษาสมบัติของผนังเม็ดเลือดแดงจากผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมีย
 - ศึกษาสารเคมีสังเคราะห์ที่ยับยั้งการทำงานของเอ็นไซม์จำลองดีเอ็นเอของเชื้อมาลาเรีย
 - ศึกษากลไกการตายของเซลล์แบบอะพอพอโทสิส (apoptosis)

ศาสตราจารย์
จรัญ จันทลักขณา

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
ศาสตราจารย์ จรัญ จันทลักขณา
สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า ศาสตราจารย์ จรัญ จันทลักขณา แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นนักวิจัยที่ได้อุทิศตนให้กับงานวิจัยด้านโคและกระบืออย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นเวลามากกว่า 30 ปี เป็นผู้ที่มีบทบาทผลักดันและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์โคและกระบือให้ได้พันธุ์ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประเทศ ได้ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้ประโยชน์จากแรงงานของโคและกระบือมากขึ้นเพื่อลดต้นทุนในการผลิต ศาสตราจารย์จรัญ จันทลักขณา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีจริยธรรมของนักวิจัย เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการอย่างกว้างขวาง สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ ศาสตราจารย์ จรัญ จันทลักขณา เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ศาสตราจารย์ ธีรภัฏ จันทลักขณา

ศาสตราจารย์
จัญญ์ จันทักชญา

■ ประวัติส่วนตัว

ศาสตราจารย์ จัญญ์ จันทักชญา

เกิด วันที่ 28 เมษายน 2479 อายุ 59 ปี

อาชีพ รับราชการ

ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ ระดับ 11

หน่วยงานที่สังกัด สถาบันสุวรรณวาทกกลิจเพื่อการค้นคว้าและพัฒนาปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์สัตว์ (สวพป.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10903
โทรศัพท์ 579-4214 โทรสาร 579-8555

สถานที่ซึ่งสามารถติดต่อได้โดยสะดวกที่สุด

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค สวพป. ม.ก.

ตู้ ปณ. 1014 ปทผ. เกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10903

โทรศัพท์ 579-4214 โทรสาร 579-8555

บรรยายเรื่องงานวิจัยกระบือ ในโอกาสสร้างรางวัลนักวิทยาศาสตร์เกษตรดีเด่น พ.ศ. 2534

■ ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรีสาขา Animal Husbandry สถาบัน Iowa State University ปีที่จบ พ.ศ. 2502
- ปริญญาโทสาขา Animal Breeding สถาบัน Iowa State University ปีที่จบ พ.ศ. 2504
- ปริญญาเอกสาขา Animal Breeding สถาบัน Iowa State University minor in Statistics and Genetics ปีที่จบ พ.ศ. 2511

■ ประวัติการทำงาน

- ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ระดับ 11 และ ผู้อำนวยการสถาบันสุวรรณวาทกกลิจเพื่อการค้นคว้าและพัฒนาปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์สัตว์

ศาสตราจารย์
วิจัย จันทร์เกษม

● ประวัติการทำงานในอดีต

งานบริหาร

- 2504 เป็นอาจารย์ (ลูกจ้างภาควิชาสัตวบาล ม.ก.)
- 2505 บรรจุเป็นอาจารย์ ภาควิชาสัตวบาล
- 2506-09 หัวหน้าสถานีวิจัยทับทวง จ. สระบุรี
- 2511-16 ร่วมบุกเบิกกำแพงแสน
- 2517-19 หัวหน้าภาควิชาสัตวบาล (ครั้งที่ 1)
- 2518-21 ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนา คณะเกษตร
- 2521-25 รองศาสตราจารย์
- 2521-22 คณบดี คณะทรัพยากรธรรมชาติ ม.ก.
- 2522-23 ผู้ช่วยเลขานุการ รมว. กท. เกษตรและสหกรณ์
- 2525-31 ศาสตราจารย์ ระดับ 10
- 2527 (ก่อตั้ง)-34 หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค
- 2527 หัวหน้าภาควิชาสัตวบาล (ครั้งที่ 2)
- 2531 ศาสตราจารย์ ระดับ 11
- 2529-31 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
- 2531-33 รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผนพัฒนา
- 2534- ผู้อำนวยการสถาบันสุวรรณวาทกสิกิจ

งานสอน

เป็นอาจารย์ และอาจารย์พิเศษ

- (1) ม.ก. : วิชาโคเนื้อ, การปรับปรุงพันธุ์สัตว์, สถิติ, การวางแผนการทดลอง, พันธุศาสตร์ประชากร ฯลฯ
- (2) NIDA : สถิติประยุกต์ (ป. โท)
- (3) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : สถิติ (ป. โท)
- (4) ม. มหิดล : สถิติ (แพทย์และพยาบาล)
- (5) AIT : การผลิตสัตว์ (นักศึกษานานาชาติ)
- (6) ม. สงขลานครินทร์

รับมอบโล่เกียรติยศ เมธีวิจัยอาวุโส สกว.(รุ่นแรก) วันที่ 29 กันยายน 2538

ศาสตราจารย์
วิจัย อรรถกฤษณ์

● **เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ**

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก(ม.ป.ช)
- มหาวชิรมงกุฎไทย(ม.ว.ม)

● **เกียรติยศและรางวัลที่ได้รับ**

ในประเทศ

1. นักวิทยาศาสตร์การเกษตรดีเด่น ประจำปี 2534 จากสมาคมวิทยาศาสตร์การเกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. โล่ผู้มีผลงานดีเด่นและสร้างชื่อเสียงแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2535
3. ผู้มีคุณูปการต่อวงการปศุสัตว์ไทย ประจำปี 2537 จากสมาคมสัตวบาลแห่งประเทศไทย
4. โล่บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อวงการโคเนื้อ พ.ศ. 2537
5. เมธีวิจัยอาวุโส สกว. ปี 2538
6. ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2539

รับมอบโล่เกียรติยศ เมธีวิจัยอาวุโส สกว.(รุ่นแรก) วันที่ 29 กันยายน 2538

ต่างประเทศ

1. Gramma Sigma Delta Membership Award, undergraduate, Iowa Chapter, 1959 (ISU, USA)
2. Centennial Scholar Award for Outstanding Foreign Graduate Student, Iowa State University, 1962. (ISU, USA)
3. Science Pioneer Prize, 1985. (Egypt)- Buffalo Research
4. Honorary Doctor Degree, 1996. (Melbourne University, Australia)
5. เป็นกรรมการระดับนานาชาติจำนวนมาก เช่น
 - เป็นนายกสมาคมสัตวศาสตร์แห่งเอเชีย-ออสเตรเลียเชีย (ค.ศ. 1990-1992)
 - TAC (Technical Advisory Committee)/CGIAR (ปี 2529-2533)
 - FAO Expert Panel on Animal Genetic Resources
 - Editorial Advisory Board for the Animal Breeding Abstracts (CABI), UK
 - Technical Advisor (IFS), Sweden
 - Board of Trustee, ILRI (International Livestock Research Institute)/CGIAR
 - คณะกรรมการจัดตั้งสถาบันวิจัยปศุสัตว์นานาชาติ (International Livestock Research Institute, ILRI)

ศาสตราจารย์
อัญญา จันทร์อภัย

■ ผลงานทางวิชาการ บทความ และหนังสือ ที่เคยตีพิมพ์ในรอบ 6 ปี (ค.ศ. 1990-1996)

1996

Chantalakhana, C. Asia/Australia partnership in livestock : an Asian view. A discussion paper presented at the ASAP (Australian Society of Animal Production) Biennial Federal Conference during 8-12 July 1996 in Brisbane, Queensland, Australia.

Chantalakhana, C. Role of livestock in enhancing human welfare. Paper presented at the Plenary Session of the 8th AAAP (Asian-Australasian Association of Animal Production Societies) Animal Science Congress held in Tokyo, Japan, during 13-18 October 1996.

Chantalakhana, C. Role of buffaloes in sustainable rural farming systems in the 21st century. Paper presented at the Special Lecture I of the 2nd ABA (Asian Buffalo Association) Congress held in Manila, Philippines, during 9-12 October 1996.

ประชุมวิชาการเรื่องกระบือ (โครงการ IDRC ครั้งแรก)

1995

Chantalakhana, C. Trends of large ruminant farming systems in Thailand with special reference to the North-Eastern Region : Potential, constraints and recommendations for action. Technical Report to FAO/UN, Rome.

Chantalakhana, C. Dairy development in Thailand : A case of small farm production for urban consumption. Proceedings of the WAAP/FAO International Symposium on Supply of Livestock Products for Rapidly Expanding Urban Population. Seoul National University, Seoul, Korea. pp. 282-292.

Chantalakhana, C. and P. Bunyavejchewin. Buffaloes. To be published in German language in a book entitled "Animal Breeding in the Tropics and Subtropics". Humboldt-Universitat Zu Berlin. Gemany.

ศาสตราจารย์
จรัญ จันทลักขณา

Chantalakhana, C. Sustainable agriculture : A choice for human survival. Proceedings of International Training on "Strategies for Sustainable agriculture and Rural Development", edited by Anuchat Pongsomlee, Mahidol University at Salaya, Nakorn Pathom. pp. 28-39.

Bunyavejchewin, P., C. Chantalakhana ; S. Sangdid and T. Poondusit. Factors affecting draught capacity of buffalo in two villages of Surin province. Proceedings of the IDRC/KU Symposium on Improving Draught Capacity of the Multi-purpose buffaloes in Small-farm Systems, edited by P. Bunyavejchewin, et al. Kasetsart University, Bangkok, Thailand.

จรัญ จันทลักขณา. เทคโนโลยีชีวภาพกับการปรับปรุงพันธุกรรมสัตว์.

เอกสารประชุมวิชาการพันธุศาสตร์ ครั้งที่ 9. จัดโดยคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ. เชียงใหม่ (กำลังจัดพิมพ์).

จรัญ จันทลักขณา. สภาวะการพัฒนาการเลี้ยงโคนมและผลิตภัณฑ์นมในประเทศไทย.

จัดพิมพ์โดยสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรุงเทพฯ. 96 หน้า

1994

Chantalakhana, C. Sustainable animal production and the environment. Proceedings of the 7th AAAP Animal Science Congress held in Balim Indonesia during 11-16 July 1994.

Chantalakhana, C. Swamp buffalo development in the past three decades and sustainable production beyond 2000. Proceedings of the FAO/ABA Symposium on "Long-term Genetic Improvement of the Buffalo" edited by P. Bunyavejchewin et al., Kasetsart University, Bangkok, Thailand

Chantalakhana, C. Sustainable agriculture and the implications on animal production in developing countries. Proceedings of the 7th Conference of Asian-Australasian Associations of Animal Production (AAAP) Societies held in Bali, Indonesia.

ประชุมวิชาการเรื่องกระบือ (โครงการ IDRC ครั้งแรก)

ศาสตราจารย์
จรัญ จันทลักษณ์

Chantalakhana, C., and P. Bunyavejchewin. Buffaloes and draught power. Outlook on Agriculture 23(2) : 91-95.

Bunyavejchewin, P., S. Sangdid and C. Chantalakhana. Socioeconomic conditions affecting the use of draught buffalo versus two-wheeled tractor in some villages of Surin province. Proceeding of the FAO/ABA Symposium on "Long-term Genetic Improvement of the Buffalo" edited by P. Bunyavejchewin, et al., Kasetsart University, Bangkok, Thailand.

Chantalakhana, C. An Assessment of the biogas potential in selected areas of Thailand.

A Technical Report submitted to the Thai-German Biogas Programme (TG-BP), PN90. 2085. 0-01.100.

ประชุม TAC/CGIAR ทว 1989 ที่ Washing tom D.C.

จรัญ จันทลักษณ์. เกษตรทางรอด วัฒนเกษตร หรือเกษตรยั่งยืน.

รายงานสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "การเกษตรกับสิ่งแวดล้อม". สถาบันวิจัยและพัฒนา ม.ก., กรุงเทพฯ. หน้า 1-6.

ผกาพรรณ บุญยะเวชชีวิน, สัตตรัตน์ แสงดิษฐ์, เกரியงค์ดี แก้วสมประสงค์ และจรัญ จันทลักษณ์.

สภาวะและแนวโน้มการใช้กระบืองานและรถไถเดินตามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วารสารเทคโนโลยีสุรนารี 1:15-26. นครราชสีมา.

1993

Chantalakhana, C. Sustainable crop-animal farming systems in developing countries.

Proceedings of IDRC/IRRI/UPLB International Workshop on Crop-Animal Interaction, edited by C. Devendra and C. Sevilla. pp. 1-9.

Bunyavejchewin, P.; C. Chantalakhana and S. Sukharomana. DAP vs mechanisation in rural development. Proceedings of the 6th AAAP (Asian-Australasian Association of Animal Production Societies) Congress on Draught Animal Power in the Asian-Australasian Region, edited by W.J. Pryor. ACIAR Proceedings No. 46. pp. 72-78.

Chantalakhana, C. and P Bunyavejchewin. Improvement of Traditional smallholder animal production through the multipurpose use. Technical Report submitted to the FAO/UN, Rome.

ศาสตราจารย์
จรัส ชันท์กษณา

เป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมวิเคราะห์บทบาทหญิงชาย

1992

Chantalakhana, C. Genetics and breedings of swamp buffaloes. Chapter 4 of "Buffalo Production", edited by N.M. Tulloh and J.H.G. Holmes. Elsevier Science Publishers B.V., Amsterdam, the Netherland. pp. 95-110.

Chantalakhana. C. Animal farming and environment : Heat stress. Paper presented at the Eight Asian Agricultural Symposium held during 20-21 March 1992. Majoe Institute of Agricultural Technology, Chiang Mai, Thailand.

Chantalakhana. C. Practical issues for the conservation and improvement of priority breeds of buffalo. Paper presented at the FAO/Rome Meeting of Expert Panel on Animal Genetic Resources.

Devendra, C. and C. Chantalakhana. Development of sustainable crop-animal systems in Asia. and c. Chanta lakhana of the 6 AAAP (Asian-Australasian Assoc. of Animal Production Societies) Animal Science Congress (Vol. 1), edited by P. Bunyavejchewin, et al., Kasetsart University, Bangkok, Thailand. pp 21-39.

1990-1991

Chantalakhana, C. Buffalo production around the world : Problems and prospects. Editor. FAO/IBIC (International Buffalo Information Center) Scientific Paper presented at the Third World Buffalo Congress, Bulgaria. Kasetsart University, Bangkok, Thailand. 80 pp.

Chantalakhana. C. Positive implications of biotechnology for Asian agriculture with reference to farming systems. In "Biotechnology for Asian Agriculture : Public Policy Implications", edited by I.O. Getubig jr., et al. Asian and Pacific Development Center (APDC), K.L., Malaysia. pp. 169-173.

ศาสตราจารย์
จรัญ จันทลักขณา

Bunyavejchewin, P. and C. Chantalakhana. Buffalo production in East and Southeast Asia : Problems and prospects. In "Buffalo Production Around the World", edited by C. Chantalakhana, Kasetsart University, Bangkok, Thailand pp. 30-45.

Chantalakhana, C. Buffalo Production Research and Development in Thailand. 1990. In Buffalo Genotypes for Small Farms in Asia, edited by M.K. Vidyadaran, T.I. Azmi, and P.K. Basrur, UPM, Kuala Lumpur, Malaysia. p. 177-126.

Chantalakhana, C. Small farm animal production and sustainable agriculture. FFTC Extension Bulletin No. 309. Food and Fertilizer technology Center, Taiwan, ROC. 17 pp.

เป็นนายกสมาคมสัตวศาสตร์แห่งเอเชีย-ออสเตรเลีย
และเป็นประธานจัดการประชุมสัตวศาสตร์นานาชาติ ครั้งที่ 6 ที่กรุงเทพฯ

Chantalakhana, C. ; B. Bunyavejchewin; S. Chotemetepirom and K. Kaewsomprasong. Household characteristics and monitoring of year-round buffalo husbandry and activities in two villages in Northeast Thailand. Proceedings of the IDRC/KU Symposium on Draught Power from Swamp Buffalo in Asia, edited by P. Bunyavejchewin and C. Chantalakhana. Kasetsart Univeristy, Bangkok, Thailand pp. 239-268.

จรัญ จันทลักขณา. งานวิจัยกระบือ-จากวันนั้นถึงวันนี้. วารสารโคกระบือ 14(1) : 7-16.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศาสตราจารย์
จริย อ้นพิทักษ์

2A-10

เป็นนายกสมาคมสัตวศาสตร์แห่งเอเชีย-ออสเตรเลีย
และเป็นประธานจัดการประชุมสัตวศาสตร์นานาชาติ ครั้งที่ 6 ที่กรุงเทพฯ

ก่อนปี 1990

Performance of Thai indigenous cattle and their crossbreds from American Brahman and Charolais Sires. Thai J. Agr. Sci. 11 : 287-295. 1978.

Potentialities of feedlot performance of dairy-beef breeds and crossbreds in Southeast Asia. FFTC Ext. Bull. 112. 1978. (Presented in Suwon, Korea).

Preliminary report on the performance of one-fourth American Brahman crossbreds in villages. Presented and published in the proceedings of the Sixteenth Annual Conference in Agriculture, K.U., Bangkok. 1978. p. 145-156.

(4) Analysis of size and growth of swamp buffaloes. Presented in the Sixteenth Annual Conference in Agriculture, K.U., Bangkok. 1978. Thai J. Agr. Sci. 12 : 1-15. 1979.

Genetic and phenotypic parameters of some traits in Brahman and Brahman crossbreds. Presented and published in the proceedings of the Sixteenth Annual Conference in Agriculture, K.U., Bangkok. 1978. p. 118-126.

Backyard dairy beef farming and feedgrain substitutes in Thailand. FFTC Ext.Bull. 114. 1978.

Performance of swamp, riverine and crossbred buffaloes in Southeast Asia. Paper presented and published in the proceedings of the FAO/SIDA/COI Seminar on Reproduction and Artificial Insemination of Buffaloes. NDRI, Karnal, India.1979.

Artificial breeding and reproduction in swamp buffalo. III. some results from initiation of A.I. work in the villages of Northeast Thailand. Presented and published in the proceedings of the Seventeenth Annual Conference in Agriculture. K.U., Bangkok. 1979.

The Role of Swamp Buffalo in Small Farm Development and the Need for Breeding Improvement in Southeast Asia. 1979. FFTC Extension Bulletin No. 125.

ศาสตราจารย์
จัญญ์ จันทภักขณา

- A scope for buffalo breeding for draft. 1981. FFTC EB 166. Taiwan, ROC.
- Researches on the water buffaloes in Thailand during the last decade (1971-1980). 1981. FFTC Book Series No. 22, pp. 22-35. Taiwan, ROC.
- Comparative evaluation of swamp buffaloes in the SABRAO region. 1981. Proceedings of the Second SABRAO Workshop on Animal Genetic Resources, pp. 91-110. K.L., Malaysia.
- Age at first calving and calving interval of Thai swamp buffaloes. 1981. NBRDC Annual Report, pp. 50-55. Thailand.
- Estimation of birth and weaning weights of the Thai swamp buffalo. 1981. NBRDC Annual Report, pp. 33-42. Thailand.
- Effects of breeding seasons on performance of Thai swamp buffaloes. 1982. Animal Production and Health in the Tropics, pp. 181-184. Penerbit University Pertanian Malaysia.
- Repeatability estimates and effect of parity on calving interval and birth weight of swamp buffalo. 1983. Japanese J. of Tropical Agriculture 27(3) : 187-190.

งานเลี้ยงในการประชุมเรื่องกระบือที่ Isu kuba พ.ศ. 2526 จัดโดย Prof Shimigu

- Recent advances in artificial insemination in Thailand. 1983. FFTC EB 190. Taiwan, Republic of China. Estimates of heritability and relationship of body weights, gains and measurements of swamp buffalo. 1983. NBRDC Annual Report, pp. 80-85. Thailand.
- Breeding potential, goals and approaches for improvement of swamp buffaloes. 1983. Proceeding of the Preconference Symposium of the 5th WCAP, Japan. pp. 21-43.
- Beef cattle and buffalo breeding in Thailand. 1984. Proceedings of an International Workshop held at CSIRO, Rockhampton, Australia. pp. 29-35.
- Genetic characterization of the swamp buffalo. 1984. FAO Animal Production and Health Paper 44/1, pp. 148-160.

ศาสตราจารย์
จรัญ จันทถักขณา

- Breeding improvement of draught buffalo and cattle for small farms. 1985. ACIAR Proceedings No. 10, pp. 101-108. Australia.
- Changes in body temperature and working efficiency of Thai swamp buffalo. 1985. ACIAR Proceeding No. 10, pp 46-50 Australia.
- Effect of seasonal fluctuation and parturition on body weight of swamp buffalo. 1985. Proceeding of the 3rd AAAP Animal Science Congress, pp1231-1234. Seoul, Korea.
- Growth pattern of Thai swamp buffalo. 1985. Proceedings of the 3rd AAAP Animal Science Congress, pp. 278-280. Seoul, Korea.
- Small-farm livestock production systems and research for development. 1985. Proceedings of the 4th Annual Workshop of AAFARR Network, Khon Kaen, pp. 18-24. Canberra, Australia.
- Goat production and development in Thailand. 1985. PCARRD Book Series No. 20/1985, pp. 67-80. Philippines.
- Water buffalo production and development in Thailand. 1985. Proceedings of the 3rd AAAP Animal Science Congress, pp. 54-61. Seoul, Korea.
- Buffalo Banks- A new innovation for increasing smallfarm productivity. 1985. FAO/ APHCA. 40 pp. Bangkok, Thailand.
- Genetics of swamp buffalo. 1985. First World Buffalo Congress, Vol. 2, pp. 291-313. Cairo, - Egypt.
- Small-farm buffalo production system. 1985. First World Buffalo Congress, Vol. 2, pp. 152-168. Cairo, Egypt.
- Draught Animal Power for Production. 1985. ACIAR Proceedings Series No. 10 p.101-108.
- Animal science and smallfarm development. 1986. BRDC Pub. 1986/1. pp. 12. Thailand.
- Breeding improvement of swamp buffalo. 1986. The 3rd World Congress on Genetics Applied to Livestock Production, pp. 694-702, Lincoln, Nebraska, USA.
- Livestock development in Thailand during nineties. 1986. FAO/APHCA Asian Livestock 11(10) : 135-139. Bangkok, Thailand.

เป็นประธานจัดการประชุมนานาชาติ เรื่อง A Symposium Improving Draught Capacity of the Multi - purpose Buffaloes in Small Farm Systems
ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างวันที่ 6-8 ธันวาคม 2537

ศาสตราจารย์
จรัส จับถักขนา

- งานวิจัยที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ
เรื่อง “การจัดการทรัพยากรและสภาพสิ่งแวดล้อมของฟาร์มโคนมในประเทศไทย”
(*Resources Management and Environmental Aspects of Dairy Farming in Thailand*)
ยกตัวอย่างหัวข้อโครงการที่จะทำการวิจัย
 1. สภาพแวดล้อมของฟาร์มโคนมที่สหกรณ์โคนมหนองโพและกำแพงแสน
 2. แหล่งอาหารและระบบการเลี้ยงโคนมในฟาร์มโคนมบางแห่ง
 3. โครงสร้างฝูงโคนมและประสิทธิภาพการผลิต
 4. การจัดการและการใช้ประโยชน์มูลโคและของเสียในฟาร์มโคนม ฯลฯ

ศาสตราจารย์
สมชาติ สยามธรรณฤทธิ์

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
ศาสตราจารย์ สมชาติ สยามธรรณฤทธิ์
สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า ศาสตราจารย์ สมชาติ สยามธรรณฤทธิ์ แห่งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี เป็นนักวิจัยที่อุทิศตนให้กับงานวิจัยอย่างจริงจังมาตลอดระยะเวลา 14 ปี โดยเฉพาะการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการอบแห้งเมล็ดพืช รวมทั้งทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเทคโนโลยีระดับชาวบ้าน เพื่อนำไปพัฒนาเทคโนโลยีการอบแห้งเมล็ดพืชที่เหมาะสมกับเกษตรกรระดับท้องถิ่นจนถึงอุตสาหกรรม ผลงานวิจัยของ ศาสตราจารย์สมชาติ สยามธรรณฤทธิ์ เป็นที่ยอมรับและอ้างอิงทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ก่อปรกกับการที่ศาสตราจารย์ สมชาติ สยามธรรณฤทธิ์ เป็นผู้มีจริยธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติจึงมีมติประกาศเกียรติคุณ ศาสตราจารย์ สมชาติ สยามธรรณฤทธิ์ เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

ศาสตราจารย์ สมชาติ ใสภานุภักดิ์

ศาสตราจารย์
สมชาติ โสภณรณฤทธิ์

■ ประวัติส่วนตัว

ศาสตราจารย์ สมชาติ โสภณรณฤทธิ์

เกิด วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2495 อายุ 44 ปี

สถานภาพสมรส สมรสกับ นางเจิมใจ โสภณรณฤทธิ์

มีบุตร 3 คน คือ ด.ญ. กุลยา ด.ญ. กชพร และ ด.ช. กานต์

ที่อยู่ปัจจุบัน 128 ถนนอิฐผางค์ กรุงเทพฯ 10200

โทร. 4270039 โทรสาร 4279062

■ ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปี พ.ศ.ที่จบ	สถานศึกษา
● Dr.Ing.	2525	Ecole Nationale Superieure Agronomique de Toulouse, France
● M.Eng.	2520	Asian Institute of Technology
● วศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 1)	2518	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

■ ประวัติการทำงาน

- ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ คณบดีคณะพลังงานและวัสดุ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- อดีต รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ ต.ม., ท.ม., ท.ช., ป.ม.

ศาสตราจารย์
สมชาติ โสภณคุณพิสุทธิ์

■ รายชื่อผลงานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ อาทิ
 - ◆ Saponronnarit, S., Assayo, M. and Rakwichian, W. 1991. **Performance evaluation of a solar banana dryer.** RERIC International Energy Journal, 13(2), 71-79.
 - ◆ Saponronnarit, S., Achariyaviriya, S. and Tasaso, P.1992. **Optimum strategies for drying papaya glace.** Asean Food Journal, 7(1), 17-23.
 - ◆ Saponronnarit, S., Dussadee, N., Hirunlabh, J., Namprakai, P. and Thepa, S., 1992. **Computer simulation of solar-assisted fruit cabinet dryer.** RERIC International Energy Journal, 14(1), 59-70.
 - ◆ Saponronnarit, S., Nuimeem, M. and Bunnag, B. 1993. **Maintaining qualities, minimizing time and energy consumption in pineapple glace drying.** RERIC International Energy Journal, 15(1), 33-48.

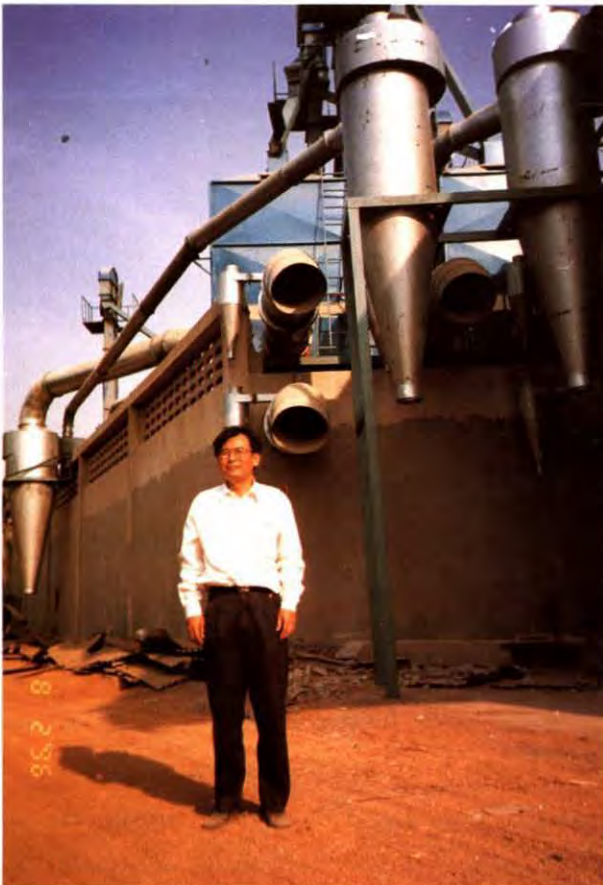

- ◆ Saponronnarit, S., Taechapiroj, C. and Tia, S. 1994. **Comparative studies of built-in-storage solar water heaters.** RERIC International Energy Journal, 16(1), 11-26.
- ◆ Saponronnarit, S., and Prachayawarakorn, S. 1994. **Optimum strategy for fluidized bed paddy drying.** Drying Technology, 12(7), 1667-1686.
- ◆ Saponronnarit, S., 1994. **Review of research and development work on grain drying in Thailand.** Asean Journal on Science and Technology for Development, 11(1), 13-26.
- ◆ Saponronnarit, S., Wongvirojtana, P., Nathakaranakule, A. and Chinsakolthanakorn, S. 1995. **Design charts for in-store paddy drying under hot and humid climates.** Agricultural Engineering Journal, 4(3), 147-162.
- ◆ Saponronnarit, S., Sukjindasatean, M. and Prachayawarakorn, S. 1995. **Improvement in the efficiency and capacity of chopped spring onion drying.** Drying Technology, 13(8&9), 2167-2179,
- ◆ Saponronnarit, S., Yapha, M. and Prachayawarakorn, S. 1995. **Cross-flow fluidized bed paddy dryer : prototype and commercialization.** Drying Technology, 13(8&9), 2207-2216.

ศาสตราจารย์
สมชาย โสภณกุล

- ◆ Soponronnarit, S., 1995. Solar drying in Thailand. *Energy for Sustainable Development*, 2(2), 19-25.
- ◆ Ekasilp, W., Soponronnarit, S. and Therdyothin, A. 1995. **Energy analysis in white rice and par-boiled rice mills for cogeneration in Thailand.** *RERIC International Energy Journal* 17(2), 83-92.
- ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในรายงานการประชุมทางวิชาการนานาชาติ อาทิ
 - ◆ Soponronnarit, S., Wongvirojtana, P. and Nathakaranakule, A. 1994. **Design chart for instore maize drying under tropical climates.** Proceedings of the 6th International Working Conference on Stored-product Protection-Volume 1, pp. 346 -350, CAB International.
 - ◆ Ekasilp, W., Soponronnarit, S. and Therdyothin, A. 1996. **Cost of the reduction of CO₂ resulted from electricity generating by forestation.** Proceedings ENEREX '96, Beijing, China, 3-6 June 1996.
 - ◆ Nathakaranakule, A., Yathip, B. and Soponronnarit, S. 1995. **Feasibility study of paddy drying using heat pump.** Proceedings of the 6th ASEAN Conference on Energy Technology, 28-29 August, 1995, Bangkok, Thailand.
 - ◆ Nathakaranakule, A., Yathip, B. and Soponronnarit, S. 1995. **Feasibility study of paddy drying and cooling using heat pump.** Proceedings of the 17th ASEAN Technical Seminar on Grain Postharvest Technology, 25-27 July 1995, Lumut, Malaysia.

ศาสตราจารย์
สมชาติ โสภณธนฤทธิ์

● ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย อาทิ

- ◆ อารีย์ เทียนไชย และ สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ 2534 : การศึกษาพารามิเตอร์สำหรับวิเคราะห์การอบแห้งสับประตดแช่แข็ง วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์ (วิทยาศาสตร์), 25, 206-218
- ◆ อติศักดิ์ นาถกรณกุล และ สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ 2534: การศึกษาเปรียบเทียบแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของการอบแห้งข้าวโพด วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์(วิทยาศาสตร์),25, 345-357
- ◆ ไพบุรย์ โรจน์วิบูลย์ชัย และ สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ 2535 การอบแห้งข้าวโพดด้วยเครื่องอบแห้งแบบหมุน : แบบจำลองทางคณิตศาสตร์และแนวทางการอบแห้ง วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์ (วิทยาศาสตร์), 26, 50-59
- ◆ สมเกียรติ ปรัชญาวารากร และ สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ 2536: การพัฒนาสมการอัตราการอบแห้งข้าวเปลือกโดยวิธีฟลูอิดไดซ์เบด วิศวกรรมสารฉบับวิจัยและพัฒนา, 4(1), 101-109
- ◆ อรอนงค์ ศรีพวงทกุล สมเกียรติ ปรัชญาวารากร และ สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ 2537: การอบแห้งข้าวเปลือกโดยวิธีฟลูอิดไดซ์เบดอย่างต่อเนื่อง : การทดลองและการจำลองแบบปัญหา วิศวกรรมสารฉบับวิจัยและพัฒนา, 5(2), 1-24
- ◆ สมเกียรติ ปรัชญาวารากร สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ ปราศรัย ชลิตาพงศ์ และ อติศักดิ์ นาถกรณกุล 2537: การออกแบบและทดสอบการอบแห้งข้าวเปลือกในถังเก็บ วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์ (วิทยาศาสตร์), 28, 451-462
- ◆ สมเกียรติ ปรัชญาวารากร สมชาติ โสภณธนฤทธิ์ อติศักดิ์ นาถกรณกุล และ สิทธิชัย อินทร์จันทร์ 2538: การป้องกันการเกิดแอลฟาโทกซิลในข้าวโพดโดยการอบแห้งในถังเก็บ วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์(วิทยาศาสตร์), 29, 404-415

● รายชื่อตำรา/หนังสือที่เขียนเป็นภาษาไทย

- ◆ การอบแห้งเมล็ดพืช
- ◆ การแผ่รังสีดวงอาทิตย์และตัวรับรังสี (2 บท)

ศาสตราจารย์
สมชาติ โสภณเมตฺธิ์

■ งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

งานวิจัยที่กำลังดำเนินการส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการอบแห้ง เช่น การพัฒนาอุปกรณ์และเทคนิคการอบแห้งเมล็ดพืชและผลไม้ เป็นต้น การใช้พลังงานทดแทนในกระบวนการอบแห้ง ตัวอย่างของหัวข้อการวิจัยได้แก่ เครื่องอบแห้งข้าวเปลือกแบบฟลูอิดไคซ์เบด เครื่องอบแห้งแบบสเปาเต็ดเบด เต่าเผาเกลือ เครื่องอบแห้งแบบเคลื่อนที่ได้ การอบแห้งด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การจำลองแบบปัญหาทางคณิตศาสตร์ของระบบอบแห้ง เป็นต้น

■ ความเป็นนักวิจัย

- ความคิดริเริ่มและการอุทิศตนเพื่อการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

ศ.ดร.สมชาติ เป็นนักวิจัยที่มีความคิดริเริ่มที่ดี โดยเริ่มทำการค้นคว้าอย่างจริงจังกับเรื่องการอบแห้งเมล็ดพืช ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 ในประเทศไทย และต่อเนื่องมาโดยตลอด จนมีผลงานเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร และวงการอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการเผยแพร่ผลงานไปสู่ต่างประเทศ มีการริเริ่มโครงการวิจัยร่วมกับต่างประเทศ เช่น ประเทศแคนาดา ออสเตรเลีย และอื่นๆ นอกจากนี้ยังอุทิศตนให้กับงานวิจัยมาตลอด โดยการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการอบแห้งเมล็ดพืช รวมทั้งเปรียบเทียบเทคโนโลยีระดับชาวบ้าน เพื่อนำไปพัฒนาเทคโนโลยีการอบแห้งเมล็ดพืชที่เหมาะสมกับเกษตรกรระดับท้องถิ่น ถึงระดับสหกรณ์และอุตสาหกรรม

■ การได้รับการยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้น

- ในประเทศ

ศ.ดร.สมชาติ มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่างๆทั่วไป โดยเฉพาะวารสารทางวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีการอบแห้ง รวมทั้งได้แต่งตำราหนังสือเทคโนโลยีการอบแห้งฉบับภาษาไทยที่ใช้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ยังควบคุมวิทยานิพนธ์นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการวิจัยเกี่ยวกับการอบแห้ง มีนักศึกษาสำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมาก อันเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยี ต่อไป

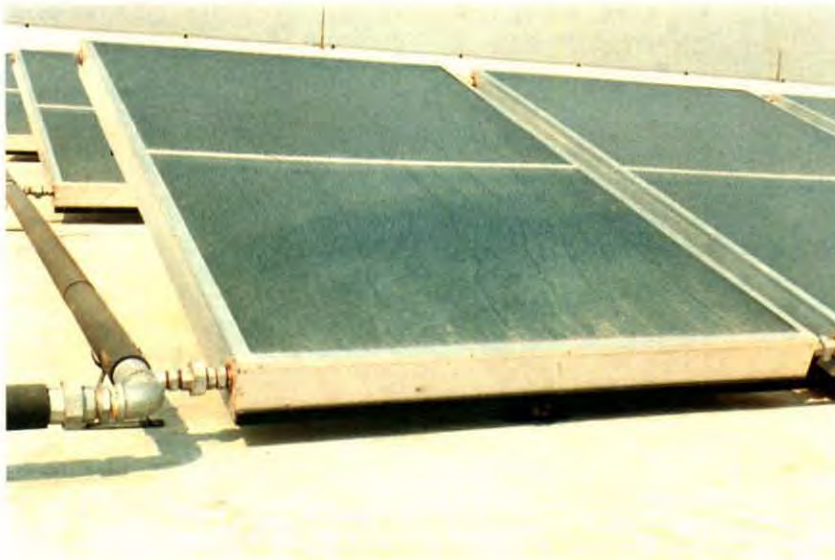
- ในต่างประเทศ

ศ.ดร.สมชาติ มีผลงานวิจัยทางวิชาการตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศเป็นจำนวนมากมีการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่ในต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการโดยทั่วไป

ศาสตราจารย์
สมชาติ สอภครณดุทธิ

■ จริยธรรมและการปฏิบัติตนที่นำเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่นๆ

ศ.ดร.สมชาติ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นบุคคลที่น่านับถือ มีความรู้และความคิดที่ก้าวหน้าและเปิดโอกาสให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้ร่วมงานวิจัย และแลกเปลี่ยนความรู้ มีการสร้างทีมงานวิจัยตั้งแต่ระดับห้องปฏิบัติการ จนถึงระดับอุตสาหกรรม ที่ทำงานได้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการประสานงานกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศ และริเริ่มโครงการแลกเปลี่ยนนักวิจัยกับต่างประเทศด้วย นอกจากนี้ยังปฏิบัติตนเป็นบุคคลที่เหมาะสม และให้ความช่วยเหลือแก่นักวิจัยทั่วไป

■ ประโยชน์เกิดขึ้นแก่วงการวิจัยและจากผลงานวิจัย

ศ.ดร.สมชาติเป็นบุคคลที่สร้างประโยชน์อย่างจริงจังให้กับวงการวิชาการทางเทคโนโลยีการอบแห้ง เมล็ดพืชในประเทศไทย ทำให้มีผลงานที่เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในวงวิชาการและช่วยผลิตบัณฑิตศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมากและติดต่อกันสม่ำเสมอโดยตลอด

ศาสตราจารย์
อมร จันทรสมบุรณ์

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
ศาสตราจารย์ อมร จันทรสมบุรณ์
สาขานิติศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า
ศาสตราจารย์ อมร จันทรสมบุรณ์ อดีตเลขาธิการคณะ
กรรมการกฤษฎีกา เป็นนักวิจัยที่ได้อุทิศตนให้แก่การวิจัยด้านกฎหมาย
มหาชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นผู้มีความรับผิดชอบและมีความกล้า
ในวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ โดยจะแสดงความคิดเห็นด้วยข้อมูลทางวิชาการ
อย่างเปิดเผย เป็นนักคิด นักเขียน และนักแก้ปัญหาคนสำคัญคนหนึ่งของ
วงการเมืองไทย จนเป็นที่ยอมรับยกย่องอย่างสูงทั้งในประเทศและต่าง
ประเทศ เป็นผู้มีจริยธรรมของนักวิจัย เป็นผู้บุกเบิกและพัฒนาศาล
ปกครอง ตลอดจนองค์กรที่ทำหน้าที่กึ่งตุลาการตลอดจนมาตรการอุธรณ์
ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาบทบาท และหน้าที่ของนักกฎหมาย
ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ และประเทศชาติ คณะกรรมการ
บริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์
อมร จันทรสมบุรณ์** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
สาขานิติศาสตร์

ศาสตราจารย์ อมร จันทระสุมบุญ

ศาสตราจารย์
อมร จันทรสมบุรณ์

■ ประวัติส่วนตัว

ศาสตราจารย์ ออมร จันทรสมบุรณ์

เกิด วันที่ 13 กรกฎาคม 2473 อายุ 66 ปี

บิดา ขุนประเสริฐสุภามาตรา

มารดา นางอินทิรา จันทรสมบุรณ์

คู่สมรส นางมุกดา จันทรสมบุรณ์

บิดา นายวิจิต โกศลวิตร

มารดา ท่านผู้หญิงตุน โกศลวิตร

บุตรี นางศศิธร ดารกานนท์ สมรสกับ นายวัชรพงษ์ ดารกานนท์

นางสาวสุขุมล จันทรสมบุรณ์

ที่อยู่ปัจจุบัน 1044 ซ.हरรรษา ถ.ประชาชื่น 31 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10800

โทรศัพท์ 587-2827 โทรสาร 230-2458

■ ประวัติการศึกษา

- ◆ มัธยมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญ พ.ศ. 2491
- ◆ ธรรมศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2494
- ◆ ปริญญาเอกทางกฎหมายระหว่างประเทศ(แผนกคดีเมือง) มหาวิทยาลัยปารีส ประเทศฝรั่งเศส พ.ศ. 2498
- ◆ ปริญญาบัตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (ว.ป.อ.รุ่น 14) พ.ศ. 2514

■ ประวัติการทำงาน

● ประวัติการดำรงตำแหน่ง (ปัจจุบัน)

● กรรมการสภามหาวิทยาลัย

- ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (26 ก.ค. 2523 - ปัจจุบัน)
- ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ◆ กรรมการที่ปรึกษาสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (4 ธ.ค. 2527 - ปัจจุบัน)
- ◆ กรรมการบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (12 ก.พ. 2539 - ปัจจุบัน)

● วุฒิสมาชิก

- ◆ วุฒิสมาชิก (22 มี.ค. 2539 - ปัจจุบัน)

ศาสตราจารย์
อมร จันทรมานู

- **ตำแหน่งทางราชการ**
 - ◆ ประธานกรรมการร่างกฎหมายคณะที่ 6 คณะกรรมการกฤษฎีกา (1 ก.ย. 2518 - ปัจจุบัน)
 - ◆ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (20 ม.ค. 2535 - ปัจจุบัน)
 - ◆ กรรมการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (28 ก.ค. 2535 - ปัจจุบัน)
 - ◆ ประธานอนุกรรมการฝ่ายกฎหมาย ก.ล.ด. (24 ส.ค. 2535 - ปัจจุบัน)
 - ◆ กรรมการปิโตรเลียม กระทรวงอุตสาหกรรม
 - ◆ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายใน อ.ก.พ. สามัญประจำกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (5 มี.ค. 2536 - ปัจจุบัน)
- **ตำแหน่งอื่น**
 - ◆ กรรมการธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (20 เม.ย. 2531 - ปัจจุบัน)
 - ◆ กรรมการบริษัท สหยูเนี่ยน จำกัด (มหาชน) (4 เม.ย. 2531 - ปัจจุบัน)
 - ◆ กรรมการบริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (20 ส.ค. 2534 - ปัจจุบัน)
 - ◆ กรรมการบริษัทเงินทุน ยูเนี่ยนไฟแนนซ์ จำกัด (28 เม.ย. 2535 - ปัจจุบัน)
- **ประวัติการดำรงตำแหน่ง (ในอดีต)**
 - **ราชการ**
 - ◆ 28 ธ.ค. 2491 เริ่มรับราชการที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตำแหน่งเสมียนพนักงาน
 - ◆ 1 ต.ค. 2508 ดำรงตำแหน่งกรรมการร่างกฎหมายประจำ
 - ◆ 25 มี.ย. 2518 รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
 - ◆ 4 ม.ค. 2523 ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
 - ◆ 1 ต.ค. 2533 เกษียณอายุราชการ
 - **สภามหาวิทยาลัย**
 - ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (28 ก.พ. 2529 - 19 พ.ค. 2531)
 - ◆ กรรมการสภาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (10 ม.ค. 2529 - 18 มี.ย. 2535)
 - ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยมหิดล
 - **วุฒิสมาชิก**
 - ◆ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พ.ศ. 2516 - 2517)
 - ◆ วุฒิสมาชิก (11 พ.ค. 2524 - 22 เม.ย. 2528, 22 เม.ย. 2528 - 23 ก.พ. 2534)
 - **ตำแหน่งอื่น**
 - ◆ กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (28 ม.ค. 2527 - 29 เม.ย. 2531)
 - ◆ กรรมการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย (9 พ.ค. 2524 - 30 ก.ย. 2535)
 - ◆ ประธานยกร่างกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ประมวลรัษฎากร
 - ◆ ประธาน อ.ก.พ. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขากฎหมาย สำนักงาน ก.พ.
 - ◆ กรรมการในรัฐวิสาหกิจ เช่น
 - ◆ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
 - ◆ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

ศาสตราจารย์
ดร. จันทองภูมิพาณิชย์

- ◆ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
- ◆ บริษัท ปิโตรเลียมสำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด
เป็นต้น

● เครื่องราชอิสริยาภรณ์

◆ 5 ธันวาคม 2496	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
◆ 5 ธันวาคม 2500	จักรธำภรณ์มงกุฎไทย
◆ 5 ธันวาคม 2506	จักรธำภรณ์ช้างเผือก
◆ 5 ธันวาคม 2508	ตรีธำภรณ์มงกุฎไทย
◆ 5 ธันวาคม 2511	ทวีธำภรณ์มงกุฎไทย
◆ 5 ธันวาคม 2513	ทวีธำภรณ์ช้างเผือก
◆ 5 ธันวาคม 2517	เหรียญจักรพรรดิมาลา
◆ 5 ธันวาคม 2518	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
◆ 5 ธันวาคม 2521	ประถมาภรณ์ช้างเผือก
◆ 5 ธันวาคม 2524	มหาวชิรมงกุฎ
◆ 5 ธันวาคม 2527	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
◆ 5 ธันวาคม 2532	ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ

● ปริญาภิตติมศักดิ์

- ◆ ปริญญานิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2525
- ◆ ปริญญานิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2531
- ◆ กิติเมธี สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2533
- ◆ ปริญญานิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2534

● การประชุม สัมมนา และดูงานต่างประเทศ

- ◆ ด้านกฎหมาย ณ ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เบลเยียม สหรัฐอเมริกา
แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฯลฯ
- ◆ กิจการน้ำมัน ณ ประเทศนอร์เวย์ อังกฤษ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ฯลฯ
- ◆ กิจการไฟฟ้า ณ ประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส ฯลฯ

ศาสตราจารย์
อมร จันทสมบูรณ์

■ ผลงานทางวิชาการ

ตำรา

“วิชากฎหมายปกครอง” มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทความ

- ◆ “ความเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและความเป็นบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย” นิติศาสตร์, เล่ม 1 ตอน 2, กันยายน 2512
- ◆ “เราควรมีศาลปกครองหรือยัง” นิติศาสตร์, เล่ม 2 ตอน 4, พ.ศ. 2514
- ◆ “แบบอีกแบบหนึ่งของการบัญญัติรัฐธรรมนูญสำหรับประเทศไทย” รัฐสารภีรักษ์, เล่ม 14 ฉบับที่ 3, กรกฎาคม 2515
- ◆ “อำนาจสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้อง ในขบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย” บทบัญญัติ, เล่มที่ 30 ตอน 4, พ.ศ. 2516
- ◆ “บทบาทของนักกฎหมายในการวางกฎเกณฑ์เพื่อความเป็นธรรมของสังคม” นิติศาสตร์ปริทัศน์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1, พ.ศ. 2516
- ◆ “ประเภทกฎหมาย” กฎหมายไทย, เล่มกษัตริย์-ข้าราชการ, สวัสดิการข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พ.ศ. 2516
- ◆ “หลักทั่วไปของกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง” กฎหมายไทย, เล่มข้าราชการ, สวัสดิการข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พ.ศ. 2516
- ◆ “นิติศาสตร์หลงทางหรือ” ศิริราช, ปีที่ 1 ฉบับที่ 5, ตุลาคม 2517
- ◆ “ศาลปกครอง” ดราชู, ปีที่ 1 ฉบับที่ 6, มกราคม 2518
- ◆ “เพราะเหตุใดจึงมีวารสารกฎหมายปกครอง” บทบรรณาธิการในวารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 1 ตอน 1, เมษายน 2525
- ◆ “Law Enforcement : มิติที่ 3 ของกฎหมาย” วารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 1 ตอน 1, เมษายน 2525
- ◆ “อิทธิพลของนักกฎหมายไทยในการบริหาร” บทบรรณาธิการในวารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 1 ตอน 3, ธันวาคม 2525
- ◆ “กฎหมายไทยในรอบ 25 ปี” วารสารกฎหมาย, ปีที่ 7 ฉบับที่ 3, กุมภาพันธ์ 2526
- ◆ “วิชาการบริหารกับวิชาการกฎหมายปกครอง” บทบรรณาธิการในวารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 2 ตอน 1, เมษายน 2526
- ◆ “หลักการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย” (นิติบัญญัติ-บริหาร-ตุลาการ) กับการจัดองค์กรของรัฐ (O α M) บทบรรณาธิการในวารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 2 ตอน 2, สิงหาคม 2526
- ◆ “โครงสร้างรัฐธรรมนูญในอนาคตของไทย”
- ◆ “ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อการปฏิรูปทางการเมืองตามแนวทาง Constitutionalism”
- ◆ “Constitutionalism : ทางออกของประเทศไทย
- ◆ หนังสือของสถาบันนโยบายศึกษา สนับสนุนโดย มูลนิธิคอนราด อเดนาร์
- ◆ บทความในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
 1. “โครงการศึกษาเพื่อการปฏิรูปรัฐธรรมนูญสำหรับประเทศไทย”
 2. “พระราชกำหนดนิรโทษกรรม กับ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” “การยุบสภา กับ เผด็จการทางรัฐสภา”
 3. “วันเลือกตั้ง : บทสุดท้าย หรือ บทเริ่มต้น ของพลังประชาธิปไตย”

ฯลฯ

รองศาสตราจารย์
เมธี ครองแก้ว

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
รองศาสตราจารย์ เมธี ครองแก้ว
สาขาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า รองศาสตราจารย์ เมธี ครองแก้ว แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นนักวิจัยที่ได้ทุ่มเทและให้ความสนใจกับการวิจัยและส่งเสริมการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์มาตลอด โดยได้บุกเบิกและได้ใช้แนวคิดบทบาทที่เหมาะสมในระบบเศรษฐกิจเอกชน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ โดยเป็นผู้ริเริ่มคนแรกๆ ของการศึกษาเรื่องระดับความยากจน การวัดระดับความยากจนในประเทศไทยและปรับปรุงวิธีการวัดให้เหมาะสมขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่องตลอดมากกว่า 20 ปี เป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ เมธี ครองแก้ว เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 สาขาเศรษฐศาสตร์

รองศาสตราจารย์ เบนซ์ อรอนกแก้ว

รองศาสตราจารย์
เมธี ครองแก้ว

ประวัติส่วนตัว

รองศาสตราจารย์ เมธี ครองแก้ว

เกิด วันที่ 10 สิงหาคม 2485 อายุ 54 ปี

สถานที่เกิด อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท

สถานภาพสมรส สมรสกับ รศ. กัลยา ครองแก้ว ตั้งแต่ปี 2512 มีบุตรด้วยกัน 3 คน

ที่อยู่ปัจจุบัน 14 ซอยประดับสุข ถนนสุขุมวิท 101 พระโขนง กทม. 10260 โทรศัพท์ 311-6090

ที่ทำงานปัจจุบัน 1. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กทม. 10200

โทรศัพท์ 221-6171 ต่อ 2445 โทรสาร 224-9428

Email : medh i @ ipied. tu.ac.th

2. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

อ.คลองหลวง ปทุมธานี 12121

โทรศัพท์ 516-0040-2 ต่อ 411 โทรสาร 516-4970, 225-8611

ประวัติการศึกษา

ปี	วุฒิ	สถาบันการศึกษา
2493-2503	ป. 1 ถึง ม. 6	โรงเรียนถาวรวิทยา อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท
2504	ม. 7	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา อยุธยา
2505	ม. 8	สมัครสอบ
2505-2506	ปี 1	คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2506-2509	B.A. (Econ. and Pol. Sci.)	Victoria University of Wellington, N.Z. (ทุนโคลัมโบ)
2510	M.A. (Econ.)	University of Canterbury, N.Z. (ทุนโคลัมโบ)
2513-2518	Ph.D. (Econ.)	Michigan State University, U.S.A. (ทุน ม.ธรรมศาสตร์)

ประวัติการทำงาน

● ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- ◆ รองศาสตราจารย์ระดับ 9 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ ผู้อำนวยการ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ กรรมการสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประเภทผู้แทนผู้บริหาร
- ◆ กรรมการ คณะอนุกรรมการสาขากฎหมายการคลัง การธนาคาร สถาบันการเงิน และรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

● ตำแหน่งในอดีต

- ◆ 2511 เศรษฐกรโท กองโคลัมโบ กรมวิเทศสหการ
- ◆ 2511-19 อาจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2519-20 กรรมการ คณะที่ปรึกษาทางวิชาการของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2519-21 ประธาน คณะกรรมการวิจัยและสัมมนา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2519-21 กรรมการ กองบรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์
- ◆ 2519-21 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2519-23 กรรมการ คณะกรรมการประจำสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2520-33 กรรมการ คณะกรรมการหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สาขาเศรษฐศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์
เมธี ก่องแก้ว

- ◆ 2523-24 กรรมการ คณะอนุกรรมการวางแผนมหภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5
- ◆ 2523-24 กรรมการ คณะอนุกรรมการปฏิรูประบบภาษี และการปรับโครงสร้างกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
- ◆ 2523-24 ประธานกรรมการ คณะกรรมการประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี
- ◆ 2523-25 คณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2525-26 นักวิชาการอาวุโส มูลนิธิฟูลไบรท์ (Senior Fulbright Scholar), Department of Economic, and Institute of Governmental Studies, University of California, Berkeley, and Harvard Institute of International Development (HIID)
- ◆ 2527-28 ประธานสภาอาจารย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2528 อาจารย์รับเชิญ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ◆ 2528-31 ผู้อำนวยการ สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ◆ 2528-31 กรรมการ คณะกรรมการประจำสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ◆ 2528-31 ประธานกรรมการ คณะอนุกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
- ◆ 2528-31 นายกสมาคม สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย
- ◆ 2528-33 กรรมการ คณะกรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ◆ 2529-31 กรรมการ คณะที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจของรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ
- ◆ 2530-31 กรรมการ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์
- ◆ 2530-31 ที่ปรึกษา คณะกรรมการการเงินการคลัง สภาผู้แทนราษฎร
- ◆ 2530-33 ที่ปรึกษา คณะกรรมการกิจการสภา สภาผู้แทนราษฎร
- ◆ 2530-33 กรรมการ คณะอนุกรรมการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย
- ◆ 2530-33 ที่ปรึกษา โครงการเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข
- ◆ 2531-34 ที่ปรึกษา คณะกรรมการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร
- ◆ 2531-33 กรรมการ คณะกรรมการการเงิน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย
- ◆ 2531-33 ที่ปรึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ◆ 2531-36 กรรมการ Board of Management, Association of Development Research and Training Institutes of Asia and the Pacific (ADIPA)
- ◆ 2532-33 กรรมการ คณะกรรมการปฏิรูปภาษีทรัพย์สิน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รองศาสตราจารย์
เนธี ทรอแก้ว

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ • กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

- ◆ 2532-33 กรรมการ คณะอนุกรรมการวางแผนอุดมศึกษาฉบับที่ 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 - ◆ 2532-33 กรรมการ คณะกรรมการระดับชาติของ Pacific Economic Cooperation Committee กระทรวงการต่างประเทศ
 - ◆ 2533-37 นักวิจัยอาวุโส (Senior Research Fellow), Department of Economics, Research School of Pacific and Asian Studies, Australian National University, Canberra ประเทศออสเตรเลีย
 - ◆ 2534-36 กรรมการ Board of Management, National Thai Studies Centre, Australian National University, Canberra, Australia.
 - ◆ 2537 นักวิจัยรับเชิญ (Research Fellow), Institute of Southeast Asian Studies (ISEAS) ประเทศสิงคโปร์
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ (ชั้นสูงสุด)
ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) เมื่อปี 2533
 - เกียรติยศและรางวัลที่ได้รับ
 - ◆ ทูนโคลัมโบ จากประเทศนิวซีแลนด์ ไปศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ระดับปริญญาตรีและโท ที่ Victoria University of Wellington และ University of Canterbury ระหว่างปี 2505-2510
 - ◆ ทูนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไปศึกษาวิชาปริญญาเอก ที่ Michigan State University ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2513-18
 - ◆ ทูนวิจัยจากมูลนิธิญี่ปุ่น ไปทำวิจัยที่ Institute of Developing Economics และ Hitotsubashi University กรุงโตเกียว ระหว่างเดือน พ.ย. 2521 ถึง มี.ค. 2522
 - ◆ รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น สาขาเศรษฐศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 - ◆ ทูน Senior Fulbright Scholar ไปสอนและทำวิจัยที่ Department of Economics และ Institute of Governmental Studies, University of California, Berkeley และที่ Harvard Institute of International Development (HIID) ระหว่าง ก.ย. 2525 ถึง ส.ค. 2526

รศ.ดร.ดำรงชาติ
เมธี กุลแก้ว

- ◆ ทู่น Jackson Memorial Fellowship ไปสอนและวิจัยที่ Division of Asian and International Studies, Griffith University, Brisbane, Australia ระหว่าง พ.ค.ถึง มิ.ย. 2533

■ รายชื่อผลงานวิจัย

- 2512 “ความเปลี่ยนแปลงในปรัชญาการทำงานขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา” ใน 20 แห่งคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ 2512
- 2517 “นักเศรษฐศาสตร์มองกระบวนการประชาธิปไตยอย่างไร?” ใน วารสารธรรมศาสตร์ 3 (พฤษภาคม 2517), หน้า 203-221.
- 2518 “การกำหนดระดับความยากจนในประเทศไทย” วารสารธรรมศาสตร์ 5 (มิถุนายน-กันยายน 2518), หน้า 48-68 (ร่วมกับ จินตนา เชิญศิริ)
“The Income Redistributive Effects of taxes and Public Expenditures in Thailand; An Intertemporal Study”, Ph.D. dissertation, Michigan State University, December, 1975.
- 2519 “ภาวะภาษีต่อครัวเรือนไทยปี 2512” ใน ณรงค์ชัย อัครเศรณี และ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (บรรณาธิการ) รักเมืองไทย เล่ม 2 หนังสือรวบรวมบทความเพื่อเป็นเกียรติแก่ศาสตราจารย์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ กรุงเทพฯ 2519
- 2520 “Labour-Management Relations in Public Enterprises in Thailand”, in Arnold Welmhorner (ed.) Labour-Management Relations in Public Enterprises, Bangkok : Fredrich-Ebert-Stiftung, 1977.
“กฎหมายกับระบบเศรษฐกิจ” วารสารธรรมศาสตร์ 6 (เมษายน-พฤษภาคม 2520, หน้า 1-18.
“การกระจายรายได้ในประเทศไทยปี 2515” วารสารเศรษฐศาสตร์, ปีที่ 10, กันยายน-ธันวาคม 2520, หน้า 61-99.
“Social Security in Thailand : Growth, Trend and Problems”, paper prepared for the ILO, Regional Office, Bangkok, November, 1977; also issued as Discussion Paper No. 59, Faculty of Economics, Thammasat University November 1977.
- 2521 รายงานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของระบบการคลังต่อการกระจายรายได้ของไทย”, เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ตุลาคม 2521.
“รัฐ รัฐบาล เศรษฐกิจ และ ประชาชน” ใน ตีรณ ใจวิศิริมณี (บรรณาธิการ) เศรษฐกิจไทย : โครงสร้างและความเปลี่ยนแปลง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521.
- 2522 “The Distributive Impact of Government's Policies : An Assessment of the Situations in Thailand”, a Monograph prepared for the Development Planning Division, UN-ESCAP February, 1979, later published in *Economic Bulletin for Asia and the Pacific*, UN-ESCAP December, 1979.
“The Income and Employment Effects of the Tambon Development Program : A Comment”, a paper prepared for ILO-ARTEP, Bangkok, June, 1979.
“The Distribution of, and Access to Basic Health Services in Thailand”, a monograph prepared for World Employment Programme, International Labour Office,

รองศาสตราจารย์
เนอี ทรวงแก้ว

- Geneva, August, 1979 (appeared as WEP Working Paper No. 93, September, 1980.
 “ลักษณะของความยากจนในประเทศไทย” ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23 ตุลาคม 2522.
 “The Determination of Poverty Band in Thailand”, in Philippines Economic Journal, vol. 18; 1979, pp. 396-417.
- 2523 “รัฐบาลและช่องว่างทางรายได้ของประชาชน” กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2523.
 “ผลกระทบของการขึ้นราคาน้ำมันต่อการกระจายรายได้-วิธีการศึกษาและผลเบื้องต้น”
 วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์, 20 (กรกฎาคม 2523).
 “Socioeconomic Aspects of Poverty in Thailand”, a summary report of the first workshop on Poverty Problems and Policies in Thailand organized by the Thai University Research Association (TURA), February, 1980.
 “Raising Agricultural Income and Productivity of Poor Farmers; a summary report of the second Workshop on Poverty Problems and Policies in Thailand organized by the Thai University Research Association (TURA), March, 1980 (with Benjaporn Shinawatra).
 “Central Government’s Policies and Rural Poverty”, a summary report of the third workshop on Poverty Problems and Policies in Thailand organized by the Thai University Research Association (TURA), April, 1980.
Current Development in the Thai-Japanese Economic Relations : Trade and Investment, Bangkok : Thammasat University Press, 1980 (as editor).
Information Handbook on Taxation in Thailand, Bangkok : Thammasat University Press 1980 (with Kraiyudth Dhiratayakinant and Dow Mongkolsmai).
- 2524 “โครงการสร้างงานในชนบทของรัฐบาล : การประเมินผลและการวิเคราะห์” กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2524 (ในฐานะหัวหน้าโครงการพร้อมด้วยนักวิจัย 10 คน).
 “การปฏิรูประบบการคลังเพื่อการระดมทรัพยากร : รายงานสรุป” นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ธนาคารโลก สำนักงานกรุงเทพฯ 2524.
 “โครงการสร้างงานในชนบทปี 2523 และผลกระทบต่อรายได้และการจ้างงานของชาวชนบทไทย”
 วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์, 21 (เมษายน 2524) หน้า 275-308.
 “การพัฒนาชนบทและความยากจนในชนบท” นายลือชัย จุลาสัย และมิ่งสรรพ์ สันติกาญจน์ (บรรณาธิการ) เศรษฐกิจไทย : อดีตและอนาคต เชียงใหม่ ศูนย์หนังสือเชียงใหม่ 2524.
 “Summary Report of the Monitoring and Evaluation System of the Northern

รศ.สมชาย ฤชอุพัน
เนอี ลอมน้ำ

- Agricultural Development Project**", a report prepared for the Economic Project Division, National Economic and Social Development Board, October 1981.
- Comparative Development : Japan and Thailand**, Thammasat University Press, 1981, (with Chira Hongladarom as co-editor).
- 2525 **"Current Interest and Research on Poverty and Income Distribution in Thailand"**, paper presented at the Conference on Economic Development Strategies, organized by the Regional Institute of Higher Education and Development (RIHED), in Kuala Lumpur, January 1982.
- "การปฏิรูประบบการคลังเพื่อการระดมทรัพยากรในประเทศไทย", แผน 5 : ปฏิรูปเศรษฐกิจ?, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการประจำปี 2525, กรุงเทพฯ, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- "Integration of Tax Planning in Development Planning : the Case of Thailand"**, a paper prepared for the Development Planning Division, UN-ESCAP, Bangkok, 1982 (with Somchai Ruchapan who is major author).
- "Rural Public Works Program and Rural Income Distribution in Thailand"**, paper presented at the Conference of the International Association of Agricultural Economics, in Jakarta, 26-30 August 1982.
- "Doing Business in Thailand"**, paper presented at the Conference on Thailand : National Development and International Relations, organized by the Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University, Boston, 1-2 October 1982.
- "Business and Government Policies in Thailand"**, paper presented at the Conference on Two Hundred Years of the Chakri Dynasty, organized by the Northern Illinois University, De Kalb, 11-13 November 1982.
- 2526 **"Agricultural Supply Response of Some Major Crops in Thailand"**, Research Report No. 41, Faculty of Economics, Thammasat University, February 1983 (with J.Malcolm Dowling).
- "The Growth of Bangkok : the Economics of Unbalanced Urbanization and Development"**, paper presented at the Panel on Urban Processes in Thailand, in the annual meeting of the Association of Asian Studies, San Francisco, 25-27 March 1983.
- "A Study of Low-Income Households in the Northeastern Region of Thailand"**, Research Report No. 74, Institute of Population and Social Research, Mahidol University, May 1983.
- "A Profile of Poverty in the Northeastern Region of Thailand"**, paper presented at the Workshop on Low-Income Studies in Southeast Asia, organized by the Council of Asian Manpower Studies (CAMS) at the Robert Black College, University of Hong Kong, 20-22 December 1983.
- 2527 **"ศักยภาพทางการคลังและการพัฒนาประเทศไทย"** บทความสัมมนา สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2527.
- "รายงานการประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบทปี 2527 ภาคกลาง" กรุงเทพฯ สำนักงานโครงการสร้างงานในชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี กรกฎาคม 2527 (ในฐานะหัวหน้าโครงการพร้อมกับนักวิจัย 7 คน)

รองศาสตราจารย์
เมธี ธรรมแก้ว

- “ความสำคัญของการวางแผนภาษีต่อการวางแผนเศรษฐกิจและสังคมของไทย” ใน 25 ปี
สำนักงบประมาณ กรุงเทพฯ สำนักงบประมาณ 2527 หน้า 123-130.
- “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงภาษีปีน้ำท่วมใหญ่” วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 2 (มีนาคม 2527).
- “ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการลดค่าเงินบาท” บทบัณฑิตย 40 (4 ธันวาคม 2527).
- 2528 “The Economic and Social Impact of a Rural Public Works Program : the Case of Thailand’s Rural Job Creation programs”, a paper prepared for a conference on Major Issues in Manpower and Development Policies organized by the Council for Asian Manpower Studies, January, 1985.
- “Agricultural Development Policies and Income Distribution in Thailand” a paper prepared for the workshop on Income Distribution and the Role of Development Policies, organized by the Institute of Developing Economies, Tokyo, March, 1985. Later this paper is revised and published as “Agricultural Development, Rural Poverty, and Income Distribution in Thailand” in The Developing Economies, vol. 23, no. 4, December, 1985, pp. 325-346.
- “รายงานการประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบทปี 2528 ภาคกลาง” กรุงเทพฯ สำนักงานโครงการสร้างงานในชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี กรกฎาคม 2528 (ในฐานะหัวหน้าโครงการพร้อมกันักวิจัย 5 คน).
- “สภาวะความยากจนและการกระจายรายได้ในประเทศไทย ปี 2518/19 และ 2524” วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 3 (ธันวาคม 2528) (ร่วมกับ ปราณีย์ ทินกร).
- “สถาบันการคลัง” บทที่ 2 ในเศรษฐศาสตร์สาธารณะ ตำราของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2528.
- 2529 “ทิศทางการพัฒนาชนบทไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต”, ในทิศทางการพัฒนาประเทศไทย, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการประจำปี 2529, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- “ทฤษฎีการเลือกของสังคม” บทที่ 8 ใน เศรษฐศาสตร์สวัสดิการและสิ่งแวดล้อม ตำราของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2529.
- “ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ในการศึกษาด้านสาธารณสุข” บทความนำเสนอในที่ประชุมเชิงปฏิบัติการด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข จัดโดย ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล 12-14 มีนาคม.

รองศาสตราจารย์
เมธี คุวงแก้ว

- “**A Study on the Urban Poor in Thailand : Phase I**” a research report submitted to the Urbanization Coordination Division, National Economic and Social Development Board, June, 1986 (with Pichit Likitkijssomboon).
- “**Trends in the Thai Economy and Implications for Thailand’s Foreign Economic Policies**” paper presented at the Second U.S. - Thai Bilateral Forum, Uttaradit, Thailand, November 11-14, 1986.
- “**Imbalance in Agricultural Development and Industrialization and Its Impact on Social Welfare**”, paper presented at the 1986 World Congress of the International Economic Association, New Delhi, December 6-8, 1986.
- “**A Study on the Urban Poor in Thailand : Phase II**” a research report submitted to the Urbanization Coordination Division, National Economic and Social Development Board, March, 1987 (with Vorawoot Hirunruk and Orathai Arj-Aum).
- 2530 “**Financing Public Sector Development Expenditure in Thailand**”, a research report submitted to the Economics Office, Asian Development Bank, May, 1987 (with Dow Mongkolsmai and Varakorn Samakoses).
- “**Poverty and Income Distribution in Thailand**” paper presented at the Third International Conference on Thai Studies, Australian National University, Canberra, July 3-7, 1987.
- “**Thai Studies in the Context of ASEAN Studies**” keynote address prepared for the Regional Conference on Thai Studies in ASEAN : State of the Art, organized by the Thai Khadi Research Institute, Bangkok, September 21-23, 1987.
- “**Institutional Building and Economic Development : A Lesson from Rural Public Works Administration in Thailand**” paper presented at the Seventh General Meeting of ADIPA on the theme : Commonalities and Complementarities in the Asia and Pacific Region, New Delhi, November 2-5, 1987.
- “สถานภาพของแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ในประเทศไทย : ยังมีภาวะวิกฤติอยู่หรือ?” ปาฐกถาหน้าของนายกสมาคมฯ ในการประชุมทางวิชาการประจำปีครั้งที่ 2 ของสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย 19-20 ธันวาคม 2530.
- 2531 “**ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กับการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ : การประยุกต์ใช้ในเศรษฐกิจไทย**”, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการประจำปี 2531, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- “**ASEAN Economic Cooperation after the Manila Summit : A New Breakthrough?**”, paper presented at the Conference on the Pacific Century : Problems and Prospects, organized by the Japan Institute of International Affairs (JIIA), Tokyo, Japan, March 3-4, 1988.
- “**Japanese Economy According to Thai Economists**” paper presented at the Joint Symposium on Thai Perceptions of Japanese Modernization organized by the Center for Southeast Asian Studies, Kyoto University and the Japan Society for the Promotion of Science, Kyoto, Japan, March 25-26, 1988.
- “**Recent Trends in the Regional Economy of Southeast Asia**” paper presented at the Conference on Main Cultural, Socio-political and Economic Trends in

รองศาสตราจารย์
เนธี ศอสมณี

- Contemporary Southeast Asia (ASEAN), organized by the Agnelli Foundation and Institute of Southeast Asian Studies (ISEAS), Turin, Italy, May 5-6, 1988.
- “The Current Development of Small-and Medium-Scale Industries (SMIs) in Thailand”**, paper presented at the Asian Development Bank Development Round Table on the Promotion of Medium-and Small-Scale Industries for Development, Manila, the Philippines, June 27- July 1, 1988. later published in Asian Development Review, vol. 6, no. 2, December, 1988, pp. 70-95.
- 2532 **“Economic Cooperation Between Thailand and Japan”**, paper prepared for the Institute of Development Economics (IDE), January, 1989 (with Atchana Wattananukit who is major author).
- “Trends in the Thai Economy”**, paper prepared for the Third U.S.-Thai Bilateral Forum organized by the Institute of East Asian Studies, University of California, Berkeley, and Chulalongkorn University at San Francisco, April 4-7, 1989.
- “A Textbook on ASEAN Economy : the Scope and Prospective Content”** paper presented at the Seminar on the Teaching of Economics in ASEAN countries, organized by the Indonesian Economic Association, Jakarta, June 23-24, 1989.
- “Recent Economic Management and Structural Adjustments in Thailand”** paper presented at the Second conference on Asia-Pacific Economic Relations, organized by the Foundation of Advanced Information and Research (FAIR), Japan, Fukuoka City, Japan, August 28-29, 1989.
- “ทิศทางการสร้างประสิทธิภาพในระบบอุดมศึกษาไทย”** บทความนำเสนอในการสัมมนาเรื่อง ทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาไทย จัดโดย ทบวงมหาวิทยาลัย 28-29 กันยายน 2532.
- 2533 **“Poverty and Public Policy in Thailand”**, paper presented at the Conference on Poverty and Income Distribution in the 1990, organized by the Sasakawa Foundation, Tokyo, 5-7 March 1990.
- “Trends in the Thai Economy”**, in Clark D. Neher and Wiwat Mungkarndi (eds.), U.S.-Thailand Relations in the New International Era, Berkeley : Institute of East Asian Studies, University of California at Berkeley, 1990, pp. 278-311.
- “Thailand in the Year 2000; An Economic Perspective”**, paper presented at the annual meeting of the Thai Studies Group, Australian National University, 22 November 1990.
- “Development Lessons From Southeast Asian Economies : Can the Present Success Be Sustained?”**, paper presented at the 30 th Anniversary Symposium of the Institute of Developing Economies, Tokyo, 10-12 December 1990.
- 2534 **“Urban Finance and Resource Mobilization in Thailand”**, paper presented at the UNU Conference on Decentralization, Barcelona, 10-12 April 1991.
- “Priority Issues and Policy Measures to Alleviate Rural Poverty : A Case of Thailand”**, a research report submitted to the Asian Development Bank, June 1991 (with Pranee Tinakorn and Suphat Suphachalasai).
- “The Management and Control of Government Expenditure in Thailand”**, a research

รณรงค์ รณรงค์
เมธี ทรงแก้ว

- monograph prepared for the Development Planning Division, UN-ESCAP, September 1991.
- “Urban Finance and Resource Mobilization in Thailand”**, Chapter 4 in Thailand Development Research Institute (TDRI), National Urban Development Policy Framework, Bangkok : National Economic and Social Development Board (NESDB), 1991.
- 2535 **“Development Lessons From Southeast Asian Economies : Can the Present Success be Sustainable?** in Iwasaki Teriyuki, Mori Takeshi, and Yamakuchi Hiroichi (eds.) Development Strategies for the 21st Century, Tokyo : Institute of Developing Economic, 1992, pp. 210-229.
- “Rural Poverty in Thailand; Policy Issues and Responses”**, Asian Development Review, Vol. 20, No. 1, 1992, pp. 199-225 (with Pranee Tinakorn and Suphat Suphachalasai).
- “Changing Urban System in a Rapidly Growing Economy : the Case of Thailand”**, paper presented at the Conference on Asia-Pacific Urban Systems, organized by the Hong Kong Institute of Asia-Pacific Studies, the Chinese University of Hong Kong in Hong Kong, 10-13 February 1992.
- “Local Public Finance in Thailand”**, paper presented at the Second Conference on the Role of Local Public Finance and Economic Development in Asia and the Pacific, organized by the Centre for Advanced Studies, National University of Singapore and the Graduate School of Public Policy, University of California, Berkeley, at the National University of Singapore, 11-12 May 1992.
- “Thai Economy at a Crossroads : the Best Years and Beyond”**, a working paper submitted to the Evaluation Division, Australian International Development Assistance Bureau (AIDAB), July 1992.
- “The Reawakening of the Thai Economy”**, paper presented at the Thailand Update 1992 Conference, organized by the Research Institute of Asia and the Pacific (RIAP), University of Sydney, and the National Thai Studies Centre, Australian National University, at the University of Sydney, 16 October 1992.
- การบริหารและควบคุมการใช้จ่ายสาธารณะในประเทศไทย, กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- “Thai Economy in 1992 and Its Prospects for 1993”**, paper submitted to the Asia-Pacific Economic Group, Australian National University, December 1992.
- “Contributions of Agriculture to Industrialisation : the Case of Thailand”**, paper presented at the Conference on the Making of A Fifth Tiger? Thailand's Industrialisation and Its Consequences, organized by the Department of Economics, Research School of Pacific Studies, Australian National University, at the Australian National University in Canberra, 7-9 December 1992.
- 2536 **“Employment Generation and Poverty Alleviation in Thailand’s Rural Northeast : Case Studies of the Rural Job Creation and Green Esarn Programs”**, research report submitted to the International Labour Organization Regional Bangkok Office, January 1993 (with Pitaksit Chayaputi, Pichit Likhitkitsomboon, and Vorawoot Hirunrak).
- “ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงในนโยบายและมาตรการทางการคลังในประเทศไทย” บทความ

รองศาสตราจารย์
เมธี คางมแก้ว

นำเสนอในการประชุมทางวิชาการประจำปีของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17-18 มีนาคม 2536.

- “**The Economics of Institutional Change : the Private Sector and the Making of Economic Policies in Thailand**”, paper presented at the Institutions and Economic Development Seminar Series, organized by the Department of Economics, Research School of Pacific Studies, Australian National University, 25 May 1993 at the Australian National University.
- “**The Reawakening of the Thai Economy**”, in Peter A. Jackson (ed.), “**The May 1992 Crisis in Thailand : Background and Aftermath**”, National Thai Studies Centre, Australian National University, Thailand Information Papers, No. 2, June 1993, pp. 21-28.
- “**Thailand Country Paper**”, in Development Papers No. 11 : the Control and Management of Government Expenditures, Bangkok : UN-ESCAP, Development Planning Division, 1993.
- “**Poverty and Income Distribution**”, in Peter G. Warr (ed.), The Thai Economy in Transition, Cambridge: Cambridge University Press, 1993, pp. 401-437.
- “**Urban Finance and Resource Mobilization in Thailand**”, in Robert J. Bennett (ed.), Decentralisation : Changes in Rural-Urban Configuration, Tokyo : United Nations University Press, 1993.
- 2537 “**เส้นความยากจนเส้นใหม่สำหรับประเทศไทย**”, ใน ความรู้ นักเศรษฐศาสตร์ไทยปี 2535, ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (บรรณาธิการ), กรุงเทพฯ, สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2537, หน้า 155-180.
- “**เศรษฐกิจไทยในปี ค.ศ. 2000**”, ใน เศรษฐกิจไทยในปี ค.ศ. 2000, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการประจำปี 2531, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537 (ร่วมกับ ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์).
- “**Changes in Poverty and Income Inequality in Thailand, 1962/63 to 1990**”, paper presented at the 4th Biennial Conference of the East Asian Economic Association, Taipei, Taiwan, August 26-27, 1994.
- “**The Development of Thailand-Yunnan/Indochina Economic Zone: A Thai View**”, paper presented at the 4th Research Conference on Asia-Pacific Relations organised by the Foundation for Advanced Information and Research (FAIR), Japan and the China Center for International Studies (CCIS), Beijing, China, 15-16 September 1994.
- “**Income Distribution in East Asian Developing Countries**”, Asian-Pacific Economic Literature, vol. 8, no. 2, November 1994, pp. 58-73
- 2538 **Thailand's Industrialisation and Its Consequences**, Houndmills, Basingstoke: Macmillan, 1995 (as editor).
- “**Contributions of Agriculture to Industrialisation : the Case of Thailand**”, in Medhi Krongkaew (ed.), Thailand's Industrialisation and Its Consequences, Houndmills, Basingstoke: Macmillan, 1995, pp. 33-65.
- “**The Political Economy of Decentralisation in Thailand**”, in Southeast Asian Affairs 1995, Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1995

รองศาสตราจารย์
เมธี สวมแก้ว

- “**Thailand’s Internationalisation and Its Rural Sector**”, ASEAN Economic Bulletin, vol. 11, no. 3, March 1995, pp’ 306-19.
- “**Perils and Prospects of Myanmar’s Economic Reforms**”, paper presented at the Conference on Myanmar into the 21st Century organised by the Institute of Strategic and International Studies, Chulalongkorn University and the Asia Foundation Bangkok Office, Chiang Rai, 1-2 June 1995.
- “**Problems and Prospects of APEC : A View from Thailand**”, paper presented at the International Conference on APEC : Cooperation from Diversity, organised by the Institute of Developing Economics, Tokyo, 20-22 September 1995.
- “**The New Political Economy of Thailand’s Budgetary Process : A Preliminary Look**” paper prepared for the Project on Institutions and Budgetary Process, the World Bank, October 1995.
- “**Government Policies and Sustainable Development : The Thai Experience**”, paper presented at the Biennial General Meeting of the Association of Development Research and Training Institutes of Asia and the Pacific (ADIPA), Kota Kinabalu, Sabah, Malaysia, 25-27 October 1995 (with Supachit Manopimoke):
- “**Poverty Assessment Update**”, research report submitted to the World Bank, October 1995.
- “กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : ระวังจะกลายเป็น สปก. ทางการศึกษา” บทความนำเสนอในการประชุมอธิการบดีทั่วประเทศ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ เชียงใหม่ 16-17 พฤศจิกายน 2538 (ร่วมกับ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์)
- 2539 “**Poverty and Income Inequality Amidst Prosperity**”, Bangkok Post Annual Economic Review, 1 January 1996.
- “**Economic Reforms and Implication : The Thai Experience**”, paper presented at the conference on Economic Reforms in ASEAN organised by the Singapore Institute of International Studies, Singapore, 1-2 March 1996.
- “**Japan’s Role in the Development of Support Industries in ASEAN**”, LOOK JAPAN (Forthcoming).
- งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ
- ◆ Economic Growth, Poverty and Income Inequality in the Asia Pacific Region.
 - ◆ Evaluating the Japanese Involvements in the Thai Economy.
 - ◆ Analysing Poverty Oriented Policies in Thailand.
 - ◆ Thailand and Its Role in the Development of the Greater Mekong Subregion.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539
ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน
สาขาสังคมวิทยา

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า
ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน แห่งสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นนักวิจัยที่ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยด้าน
จิตวิทยาสังคม และการพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องมากกว่า 20 ปี ผลงาน
วิจัยได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเด็กไทยเป็นกรอบในการ
สร้างกิจกรรมการพัฒนาเยาวชนและข้าราชการไทย และกำลังได้รับการ
นำไปใช้เป็นพื้นฐานของโครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบ
พฤติกรรมไทย ของคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนา
ระบบพฤติกรรมไทย เพื่อขยายผลไปทั่วประเทศ เป็นผู้มีความเสียสละ
และความวิริยะอุตสาหะเพื่องานวิจัยอย่างแท้จริงเป็นผู้ที่มีจริยธรรม
ของนักวิจัย จนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ในวงวิชาการทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศ
เกียรติคุณ ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน
เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2539 สาขาสังคมวิทยา

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

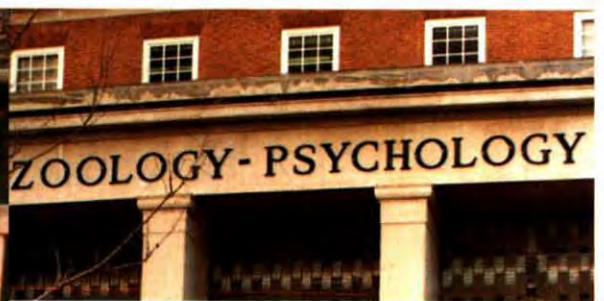
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ • กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

■ ประวัติส่วนตัว

ศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน
เกิด วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2483 ที่กรุงเทพมหานคร อายุ 55 ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 26 ถนนเสรี 1 หมู่บ้านเสรี 1 หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ 10250
โทรศัพท์ 719-0207 โทรสาร 319-6875
สมรสกับ ศาสตราจารย์ วุฒิ พันธุมนาวิน
สกุลเดิม คือ เลขยานนท์
มีธิดา 1 คน คือ นางสาวดวงเดือน พันธุมนาวิน

■ ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	วุฒิ	สถาบันการศึกษา
2500	จบมัธยมบริบูรณ์ สอบได้ที่ 13 ของประเทศ แผนกอักษรศาสตร์	โรงเรียนมาแตร์ เดอี วิทยาลัย
2501	จบปี 1 คณะอักษรศาสตร์ ด้วยเกียรตินิยม และ ได้รับทุนผู้เรียนดี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2502	สอบชิงทุน ก.พ. ได้ และไปศึกษาต่อวิชาจิตวิทยา	ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา
2507	A.B. (Psychology)	University of California, Berkeley, USA.
2509	M.A. (Social Psychology)	University of Illinois, Urbana, USA.
2515	Ph.D. (Social Psychology)	University of Maryland, College Park, USA.

ศ. ดวงเดือน พันธุมนาวิน และสามี
เมื่อไปเยี่ยมภาควิชาจิตวิทยา
ที่ University of Maryland. College Park, USA.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

■ ประวัติการทำงาน

- ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง 2 ตำแหน่ง พร้อมกัน คือ
 - ◆ ศาสตราจารย์ระดับ 10 ชั้น 39,330 บาท คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 - ◆ ผู้อำนวยการ โครงการวิจัยแม่บท ในคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ตำแหน่งในคณะพัฒนาสังคม และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 - ◆ กรรมการหลักสูตร ปริญญาเอก การวิจัยและพัฒนาบุคคลและสังคม
 - ◆ กรรมการบริหารหลักสูตร ปริญญาโท พัฒนาสังคม
 - ◆ กรรมการภาคพิเศษ กรุงเทพมหานคร
 - ◆ วิทยากร ในหลักสูตรต่างๆ ของสำนักฝึกอบรม
 - ◆ กรรมการพิจารณาทุนวิจัย ของสำนักวิจัย
 - ◆ วิทยากร ในวิชาเสริมพื้นฐานร่วมกันด้านจริยธรรม
- ตำแหน่งในหน่วยงานราชการ และหน่วยงานต่างๆ
 - ◆ อาจารย์พิเศษ วิชา“จริยธรรม กับ นักบริหารธุรกิจ”ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ตั้งแต่ปี 2525
 - ◆ อภม. วิสามมัญ ของทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี 2530
 - ◆ กรรมการออกและตรวจข้อสอบชิงทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศ ของสำนักงาน ก.พ. ตั้งแต่ปี 2525
 - ◆ ที่ปรึกษา และวิทยากรหลัก ในโครงการวิจัยและพัฒนาจริยธรรมในงาน ธ.ก.ส. ตั้งแต่ปี 2538.
 - ◆ Consulting Editor ของวารสาร Psychology and Developing Societies : A Journal ของ Sage Publications ตั้งแต่ปี 2536
 - ◆ วิทยากรพิเศษประจำวิชา ทางจิตวิทยา และ พฤติกรรมศาสตร์ ในหลักสูตรของสถาบันนายทหารเรืออาวุโส สถาบันนายทหารอากาศอาวุโส หลักสูตรผู้บริหารกระทรวงการคลัง และ กระทรวงอื่นๆ
 - ◆ วิทยากรหลัก ในหลักสูตรการพัฒนาทัศนคติ และจริยธรรมการทำงานราชการ ของกระทรวงต่างๆ ตามคำแนะนำ ของสำนักงาน ก.พ.
 - ◆ กรรมการ ในคณะกรรมการการศึกษา และพัฒนาจิตพิสัยของเยาวชนไทย ในสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2539
 - ◆ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาการปรับปรุงหลักสูตรจิตวิทยาในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยบูรพา 2539
 - ◆ กรรมการแห่งชาติ ในคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย ตั้งแต่ปี 2534 เป็นผู้ริเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2529 จัดการสัมมนาระดับชาติ พ.ศ. 2531 เป็นกรรมการแห่งชาติ พ.ศ. 2534 เป็นกรรมการในคณะกรรมการดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2534 และเป็นกรรมการในคณะกรรมการติดตามงานวิจัยเฉพาะโครงการ จำนวน 12 โครงการ ตั้งแต่ปี 2534 ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการโครงการวิจัยแม่บท ของคณะกรรมการแห่งชาติคณะนี้ ตั้งแต่ปี 2538 โดยเป็นหลักในการริเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับกรรมการอื่นๆ ได้โครงการวิจัยใหม่ๆ อีก 15 โครงการ จัดสัมมนานักวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 4 ครั้ง และจัดสัมมนานักพัฒนาทางจิต - พฤติกรรมของคนไทย 1 ครั้ง
 - ◆ ประธานคณะนักวิจัย ในโครงการวิจัยมหภาค เรื่อง “ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ของคนไทย : การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย เป็นทุนประเภทกำหนดเรื่อง จากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา ได้เป็นผู้วางแผนให้นักวิจัยในคณะทำการวิจัย 9 เรื่อง แล้วนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกัน นำเสนอเป็นรายงานการวิจัยมหภาค ตั้งแต่ปี 2533

ศาสตราจารย์
พมเดียน หินอุบลชาวี

● ตำแหน่งในอดีต

- 2507-2509 เป็น Research Consultant ของ Group Effectiveness Research Laboratory, University of Illinois, Urbana, USA.
- 2509 เริ่มเข้ารับราชการ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2509 เป็นอาจารย์ประจำ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2510-2511 เป็นอาจารย์พิเศษทางจิตวิทยาสังคม ปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2514 เป็น Lecturer of Psychology และ Research Assistant, University of Maryland, College Park, USA.
- 2514-2515 เป็น Lecturer of Psychology at Montgomery College, Rockville, Maryland, USA.
- 2515 เป็น Research Associate, Department of Psychology, American University, Washington D.C., USA.
- 2517-2527 อาจารย์พิเศษประจำวิชาจิตวิทยาสังคม ระดับปริญญาโท และตรี ของมหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2516-2535 อาจารย์ทางจิตวิทยาสังคม ในหลักสูตรปริญญาเอก 2 หลักสูตร และหลักสูตรปริญญาโท 2 หลักสูตร และเป็นอาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2517-2518 สร้างหลักสูตรจิตวิทยา ในระดับปริญญาตรี และหลักสูตรจิตวิทยาสังคม ในระดับปริญญาโท ให้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2519-2535 หัวหน้าฝ่ายวิจัยพฤติกรรมทางสังคม สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2523-2526 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2523-2527 เป็นผู้ริเริ่ม และเป็นประธานในการวางหลักสูตรปริญญาโทและเอก สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งเปิดการสอนตั้งแต่ พ.ศ. 2529
- 2519-2526 กรรมการประจำ ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2530-2534 กรรมการประจำ ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2519-2534 กรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย และประจำหลักสูตรดุขฎิบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2520-2521 เป็นกรรมการของทบวงฯ พิจารณาหลักสูตร จิตวิทยาการศึกษา ในระดับดุขฎิบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตร จิตวิทยาการศึกษา และหลักสูตรวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และเป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2520-2523 วิทยากรพิเศษ ในหัวข้อ จิตวิทยาการบริหาร และหัวข้อ หัวหน้ากับการเพิ่มประสิทธิผลของกลุ่มให้กับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
- 2520-2537 เป็นกรรมการตรวจและพิจารณารางวัลแก่ตำราทางจิตวิทยา 2 เล่ม ของคณะครุศาสตร์ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณารางวัลงานวิจัยทุนรัชฎาภิเชก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- 2522-2526 เป็นกรรมการของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดประชุมซิมโปเซียม ครั้งที่ 1 ถึง 3 และพิจารณารายงานการวิจัยดีเด่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 3 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 2 ปี และเป็นผู้ได้รับคัดเลือกให้เสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมด้วยในปี 2522 สามเรื่อง, 2530 หนึ่งเรื่อง และ 2538 สองเรื่อง
- 2520-2538 ประธานคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตปริญญาเอก 3 สาขา คือ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร และสาขาบริหารการศึกษาและของนิสิตปริญญาโท 5 สาขา คือ สาขาจิตวิทยาสังคม สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์-ประยุกต์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และสาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รวม 60 เรื่อง
- 2517-2538 กรรมการ ในคณะกรรมการสาขาปรัชญา สภาวิจัยแห่งชาติ พิจารณาโครงร่างงานวิจัยกว่า 300 เรื่อง และพิจารณาคูณภาพของรายงานวิจัยกว่า 100 เรื่อง
- 2535-2538 เป็นอาจารย์ฝ่ายไทย ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในโครงการรอนปากูของมหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ดูแลงานวิจัยระดับปริญญาเอก ทางจิตวิทยาสังคม
- 2519-2533 เป็นวิทยากรประจำในหลักสูตรสารวัตร และผู้บังคับกอง สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ กรมตำรวจ จนได้รับเข็มสารวัตรตำรวจ เข็มชูเกียรติ
- 2527-2529 ผู้เชี่ยวชาญของธนาคารโลก และที่ปรึกษาในโครงการพัฒนาทัศนคติ และจริยธรรมในการทำงานราชการ ร่วมกับคณะสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตลักษณะ 4 ด้าน ตามทฤษฎีตันไม้จริยธรรม เพื่อใช้กับข้าราชการไทย ในงานของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะได้สร้างชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิต-พฤติกรรมการทำงานราชการให้แก่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (พ.ศ. 2528-2537)

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- 2529-2537 เป็นที่ปรึกษาการวิจัย และพัฒนาข้าราชการของสำนักงาน ก.พ. โดยทุนมูลนิธิเอเซีย เป็นวิทยากรหลักในการฝึกอบรมนักฝึกอบรมประจำสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน และกระทรวงต่างๆ
- 2530 องค์ปาฐก ในหัวข้อ จริยธรรมของนักบริหารธุรกิจ ในการประชุมสมโสมสรโรตารี ธนบุรี เชิญโดย ท่านนายกลสมสร คุณฤกษ์ สมบัติศิริ เมื่อ 18 พฤศจิกายน 2530
- 2537 ได้เขียนคู่มือผู้บริหารสำหรับการพัฒนาจริยธรรมแก่ลูกน้องตามความต้องการของ ก.พ. เพื่อให้หัวหน้าหน่วยราชการสามารถพัฒนาลูกน้องได้ตามระเบียบ ก.พ. ของมาตรา 75 และ มาตรา 77
- 2525 เป็นประธานฝ่ายวิชาการในการจัดประชุมนานาชาติ ครั้งที่ 2 (Second Asian Workshop on Child and Adolescent Development) และในงานนี้ได้เป็นบรรณาธิการ ร่วมกับคณะของ ศาสตราจารย์ จรรยา สุวรรณทัต เขียนตำราชื่อ Handbook of Asian Child Development and Child Rearing Practices (1985) และเขียนตำราในเล่ม 3 บท
- 2526 และ 2533 กรรมการในคณะกรรมการเฉพาะกิจ เรื่อง การประมวลสังเคราะห์ผลงานวิจัยในประเทศไทย เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย เล่ม 1 และเล่ม 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยมี ศาสตราจารย์ จรรยา สุวรรณทัต เป็นประธาน
- 2534-2535 สร้างชุดพัฒนาจิตลักษณะด้านที่ 5 คือ ความเชื่ออำนาจในตน ตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เพื่อพัฒนาครู กทม. ร่วมกับนิสิตปริญญาเอก คือ ดร. อ้อมเดือน สดมณี
- 2534-2535 ประธาน ในคณะกรรมการการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และเสนอนโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กวัย 0 ถึง 12 ขวบ ในสมัยรัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน โดยมี ศาสตราจารย์ วิจิตร ศรีสอาน เป็นประธานคณะกรรมการ
- 2530-2536 รองนายก สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย
- 2536-2538 นายกสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย
- 2530-2538 กรรมการของทบวงมหาวิทยาลัย ในการพิจารณาการเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ 4 ราย พิจารณาหลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรม ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยพายัพ และพิจารณาดำรงของทบวงมหาวิทยาลัย 3 เรื่อง

ผลงานของสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย เมื่อศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน เป็นนายกสมาคม (พ.ศ. 2536-2538)

ศาสตราจารย์
ดangkoon พันธุมนาวัน

- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ได้รับ (ชั้นสูงสุด)
คือ มหาวิริยมงกุฎ (ม.ว.ม.) ปี 2537
- เกียรติยศ และรางวัลที่ได้รับ
 - 2501 สอบได้ที่ 13 ของประเทศ เมื่อจบมัธยมบริบูรณ์ แผนกอักษรศาสตร์
 - 2502 สอบชิงทุน ก.พ. ได้รับทุนไปศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 6 ปี (2503-2509)
 - 2506-2508 ได้รับเลือกให้เป็น Research Consultant ขณะกำลังศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 2511-2513 ได้รับเลือกให้เป็น Research Assistant, Research Associate และ Lecturer of Psychology ขณะกำลังศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 2524 รายงานการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย ที่ ศ.ดวงเดือน พันธุมนาวัน เป็นหัวหน้า ได้รับรางวัลชมเชย จากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา สภาวิจัยแห่งชาติ

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวัน เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย 2 เรื่อง ที่ได้รับรางวัล จากสภาวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2524) และสภาการศึกษา (พ.ศ. 2538)

- 2527 เป็น Invited Editor เฉพาะกิจ ของ The International Journal Of Psychology 1984 พิจารณารายงานวิจัยที่เสนอขอลงวารสาร 1 เรื่อง
- 2529 ได้รับเหรียญรางวัลตราจรวง เพราะเป็นวิทยากรในหลักสูตรสารวัตร และผู้บังคับกองนานกว่า 7 ปี
- 2534 ได้รับเชิญให้แสดงนิทรรศการผลงานทางวิชาการ ในฐานะอาจารย์ที่มีผลงานดีเด่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2535 ได้รับของที่ระลึก ในฐานะเป็นอาจารย์พิเศษ ประจำวิชาจริยธรรม กับ นักบริหารธุรกิจ สอนต่อเนื่องมากกว่า 7 ปี จาก ศาสตราจารย์ ไสว สุทธิพิทักษ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

2538 รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และทางป้องกัน โดยมี ศ. ดวงเดือน พันธุมนาวิน เป็นประธานโครงการวิจัย ได้รับรางวัลชมเชย ซึ่งเป็นรางวัลเดียวของปี 2538 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

● **ทุนวิจัยที่เคยได้รับ มี 7 ทุน คือ**

- 2518-2519 ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทสาขาวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา ทำการวิจัย เรื่อง **จริยธรรมของเยาวชนไทย** ร่วมกับคณะ
- 2524-2526 ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทกำหนดหัวข้อ ของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญาให้ทำการวิจัย เรื่อง **การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของวัยรุ่นไทย** ร่วมกับคณะ
- 2524-2527 ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทเงินงบประมาณ แก่หน่วยงาน ทำการวิจัย เรื่อง **จิตวิทยานิเวศกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย** ร่วมกับคณะ
- 2532-2535 ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อกำหนดนโยบาย จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ให้ทำวิจัย เรื่อง **ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และทางป้องกัน** ร่วมกับคณะ

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- 2533-2535 ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทกำหนดหัวข้อ ของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญาให้ทำการวิจัยมหภาค เรื่อง **ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย การปลูกฝังอบรม และคุณภาพชีวิต** ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่
- 2528-2530 ได้รับเชิญให้ร่วมโครงการวิจัยของ The Chinese Culture Connection เป็น International Network of Colleagues จาก 22 ประเทศ ทำวิจัย เรื่อง **Chinese Values and The Search for Culture-free Dimensions of Culture**. ลงพิมพ์ใน Journal of CrossCultural Psychology, 1987, 18(2), 143-164
- 2532-2534 ได้รับเชิญให้ร่วมในโครงการวิจัยของ Prof. John Weisz จาก University Of North Carolina, USA. ทำวิจัยเรื่อง **A Comparative Study of American - Thai Bicultural Families in Thailand and the USA**. โดยมี ผศ. งามตา วนินทานนท์ เป็นผู้ร่วมโครงการ

ศาสตราจารย์
อรุณรัตน์ ทัศนชัย

- ได้รับแต่งตั้งและได้รับเชิญเป็นสมาชิกของสมาคมต่างๆ
 1. Member of The American Psychological Association (2526-ปัจจุบัน)
 2. Chartered member of the International Association of School Psychologist (2525-ปัจจุบัน)
 3. สมาชิกกิตติมศักดิ์ สมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ (2526-ปัจจุบัน)
 4. สมาชิกรับเชิญ ของ East - West Center Association, ที่ Honolulu, Hawaii ตั้งแต่ปี 2528
 5. สมาชิกตลอดชีพ และนายกสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย คนที่ 4 (2536-2538)
 6. สมาชิกของ Religious Research Association ตั้งอยู่ที่ Catholic University, Washington D.C., USA. (2533-ปัจจุบัน)
 7. นักวิจัยแห่งชาติ ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2537-ปัจจุบัน)

- การประชุม สัมมนา และดูงานต่างประเทศ และประชุมนานาชาติในประเทศ
 - 2510 ร่วมประชุมประจำปีของสมาคมนักจิตวิทยาอเมริกัน APA ที่ Chicago, Illinois, USA. โดย University of Illinois เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้
 - 2520 ร่วมประชุมของนักจิตวิทยาโรงเรียนนานาชาติ International School Psychologists ที่เมืองเฮลซิงเกอร์ ประเทศเดนมาร์ก และเสนอบทความวิชาการ เรื่อง "Child Rearing and Personality Development in Thailand"
 - 2522 ร่วมประชุมสมาคมนักจิตวิทยาวัฒนธรรม (First International Association of Cross-Cultural Psychology, Regional Conference) ณ มหาวิทยาลัยฮ่องกง และเสนอผลงาน 2 เรื่อง คือ 1) Psychological Research Contributions to Effective Education in Thailand. 2) The Psychological Modernization of Peasants in Thailand.
 - 2524 ร่วมประชุม Third ASEAN Forum on Child and Adolescent Psychiatry ที่โรงแรมในกรุงเทพมหานคร และเสนอรายงานการวิจัย เรื่อง Importance of Father in Adolescents' Mental Health : A Research Report from Thailand.
 - 2525 ร่วมประชุม Second Asian Workshop on Child and Adolescent Development, February 15-24, 1982, Bangkok, Thailand โดยทำหน้าที่เป็น Chairman ของ Scientific Committee และเสนอ paper เรื่อง "Important Correlates of parent - child conflict in moral reasoning in Thai Adolescent."
 - 2526 ร่วมประชุม Third Asian Regional Conference of International Association of Cross - Cultural Psychologists ที่ UKM, Bangi ประเทศมาเลเซีย และเสนอบทความวิชาการ เรื่อง Socialization Research and Application in Thailand.
 - 2527 ได้รับเชิญเป็น Invited Scholar ในการประชุม เมื่อ 14-26 มกราคม 1984 ใน Conference on "Cross-Cultural Views of Children's Day Care" และเสนอรายงานการวิจัยไทย 1 เรื่อง เกี่ยวกับปฏิกิริยาของมารดาไทยในการอบรมสั่งสอนเด็กก่อนวัยเรียน และการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่สำคัญ 2 ประการ ในประเทศไทย
 - 2533 ร่วมประชุม Sixth Asian Workshop on Child and Adolescent Development ที่จังหวัดนครปฐม และเสนอบทความ 2 เรื่อง คือ 1) รายงานการวิจัย เรื่อง Psychosocial Correlates of Buddhist Monastic Experience of Southern Thai Men. และ 2) New Psychological Theory For The Behavioral Development Of Thai Youth.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- 2535 ได้รับเชิญให้ไปบรรยายที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เรื่อง "Psycho-Behavioral Theory and Research on Human Quality Improvement in Thailand" 2 แห่ง คือ ที่
- 1) Claremont Mckenna College, Department of Psychology โดย Prof. Dr.Martin Chemers เป็นผู้เชิญบรรยายให้แก่คณาจารย์และนักศึกษา
 - 2) California Polytechnic University, College of Behavioral Science โดย Dr. Barbara Goza เป็นผู้เชิญ บรรยายให้แก่คณาจารย์และนักศึกษา
- 2538 ได้รับเชิญให้ไปบรรยายที่ประเทศสหรัฐอเมริกา 3 ครั้ง คือ
- 1) Special Seminar on "Behavioral Science Research and Development in Thailand" ที่ Research institute on Addictions, Buffalo, New York, USA. September 12, 1995 เวลา 10.00-12.00 a.m.
 - 2) HRD Seminar Series on "Behavioral Science Research and Human Resource Development in Thailand" ที่ HRD Research Center, University of Minnesota, St, Paul, Minnesota, USA. September 21, 1995 เวลา 11:30 a.m.-12:45 p.m.
 - 3) "Psychological Approach to HRD in Thailand" ในวิชาปริญญาโทเอก ชื่อ "International HRD" เชิญโดย Prof. Dr. Gary Mclean September 21, 1995 เวลา 20:00-21:30 p.m.

ศ. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ขณะบรรยายที่ Human Resource Development Research Center, University Of Minnesota, USA. สิงหาคม 2538

- 2539 เข้าร่วมประชุม Bahai Asian Regional Conference on Universal Moral Education และได้รับเชิญ บรรยายเกี่ยวกับทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม เรื่อง "Psychological Analysis of Moral Behavior : Research, Theory and Applications in Thailand" เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2539 ที่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร
- 2539 ได้รับเชิญล่วงหน้า 2 ปี ให้บรรยาย เรื่อง Organizational Psychology in Thailand ในการประชุมนานาชาติของนักจิตวิทยาประยุกต์ (IAAP) ในปี 2541 ณ เมือง San-Francisco, California, USA. โดยคณะผู้จัดการประชุม นำโดย Prof. Dr. Matarazzo

ศาสตราจารย์
สามเกลอ พันธุ์นารี

■ รายชื่อผลงานวิจัย

- รายชื่อผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์เป็นภาษาไทย

ประกอบด้วยรายงานการวิจัยฉบับเต็ม (Full Research Reports มีเครื่องหมาย* กำกับ) และรายงานการวิจัยที่ลงพิมพ์ในวารสารเชิงวิชาการรูป (Journal Research Reports) และบทความทางวิชาการรวม 47 เรื่อง แบ่งตามปีดังต่อไปนี้ คือ

2517

- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน และบุญยั้ง เจริญยิ่ง (2517) อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 18 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2518

- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน และ บุญยั้ง เจริญยิ่ง (2518) การวิจัยเจตคติของสตรีมีครรภ์เกี่ยวกับการควบคุมการเกิด และการบริหารทารก วารสารการวิจัยทางการศึกษา 5:1-18
- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2518) การพัฒนาจริยธรรม วารสารแนะแนว 9, 40, 41-47

2519

- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2519, 2520) จริยธรรมของเยาวชนไทย* รายงานวิจัย ฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2519) วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กและลักษณะของเด็กไทย ตอน 1 และ 2 ลักษณะความเป็นพลเมืองดี วารสารคหเศรษฐศาสตร์ 20 (1), 16-25.

2520

- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2520) วิธีการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมลักษณะของเยาวชนไทย, วารสารจิตวิทยาคลินิก 8 (3), 24-31.
- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2520) ผู้ปกครองกับการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน ในหนังสือฉบับปฐมฤกษ์สมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน้า 79-96

2521

- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2521) แนวทางการวิจัยการประถมศึกษา เพื่อพัฒนาจิตลักษณะของเด็กไทย วารสารการวิจัยทางการศึกษา 8, ประจำเดือน มิถุนายน, 12-19.
- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2521) ปัจจัยทางจิตสังคมกับความสันตภาษาไทย* รายงานวิจัย ฉบับที่ 23 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

2522

- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2522) ความสำเร็จในชีวิตเริ่มในวัยก่อนเรียน จุลสารฉบับพิเศษ ปีเด็กสากล สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 23-34 วารสารแนะแนว 2527, 18 (92), 30-37.
- ◆ ดวงเดือน พันธุ์มนาวิน (2522) การวิจัยพัฒนาการเด็กทางจิตวิทยา (เด็กในวัยเรียน) วารสารการวัดผลการศึกษา 1 (1), 60-67.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

2523

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) การวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรส่งเสริมในเยาวชนและประชาชน ไทย วารสารการวิจัยทางการศึกษา, 10 (2), 29-47.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ : เน้นจิตวิทยา และจิตวิทยาสังคม ในเอกสารฉบับพิเศษ ในวันครบรอบปีที่ 25 ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 59-71.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) บทบาทของจิตวิทยาต่อการเสริมสร้างจิตลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาเกษตรกร วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ 10 (6), 1-14 และในเอกสารสัมมนา เรื่อง "มนุษยศาสตร์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ" คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528 หน้า 84-93
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) บิดามารดาปลูกฝังทัศนคติ และนิสัยให้แก่เด็กอย่างไร วารสารคหเศรษฐศาสตร์ 24 (4), 34-44.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) การวิจัยทางจิตวิทยาสังคม ในเอกสารวิชาการหมายเลข 12 สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 80-107

2524

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2524) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 26 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) จุดนัดพบของจิตวิทยา มานุษยวิทยา และสังคมวิทยา ที่สาเหตุและผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก วารสารวิจัย 81 ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 29-36 และวารสารแนะแนว 2527, 18 (94), 16-20

2525

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2525) ผลงานวิจัยจริยธรรมของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ วารสารวิจัยและวัดผล 25, 2 (2), 34-45

2526

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526) ข้อมูลจากการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวไทย วารสารแนะแนว 17 (86), 21-29.

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน

ศาสตราจารย์
จวมเดือน พันธุนาวิน

2527

- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2527) จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน วารสารแนะแนว 18 (91), 58-71.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2527) การเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน : ฐานะหน้าที่ของครูทุกฝ่ายในโรงเรียน วารสารแนะแนว 18 (93), 11-17.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2527) เยาวชนกับสื่อมวลชน : แนวทางการวิจัย วารสารและวัดผล 27 4 (4), 44-53.

2528

- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2528) การพัฒนาจิตใจของข้าราชการ : หลักและแนวปฏิบัติทางวิชาการ วารสารข้าราชการ 30 (2), 21-32.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์ (2528) ปัจจัยทางจิตวิทยานิวเคลที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 32 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2529

- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2529) การส่งเสริมในครอบครัวกับนิสัยการอ่านของนักเรียนวัยรุ่น วารสารการวิจัยทางการศึกษา, 16 (4), 39-66.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2529) การวิจัยเพื่อการพัฒนาจริยธรรม ในหนังสือรวมบทความ ที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หน้า 20-28.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน, งามตา วนินทานนท์ และ อรพินทร์ ชูชม (2529) สภาพแวดล้อมในครอบครัวสุขภาพจิตและการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดา ในกรุงเทพมหานคร วารสารการวิจัยทางการศึกษา 16 (1), 43-71.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์ (2529) การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 40 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์ (2529) การส่งเสริมในครอบครัวกับนิสัยการอ่านของนักเรียนวัยรุ่น วารสารบรรณศาสตร์ 9 (1), 47-82.

2530

- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2530) แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในหนังสือทิศทางการแนะแนวเพื่อคุณภาพชีวิตเยาวชน ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย หน้า 32-38.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์ (2530) สื่อมวลชน ครอบครัว และวัยรุ่นไทย : การวิจัยทางจิตวิทยา วารสารวิจัยสังคมศาสตร์ 3 (1), 66-75.

2531

- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2531) ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย การวิจัยและประยุกต์ ในหนังสือครบรอบปีที่ 33 ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 12-28.
- ◆ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2531) พฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนาจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา วารสารสภาคณาจารย์ มศว. ประสานมิตร 2 (2), 14-26.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531) การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการวารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 5 (1), 62-81.

2533

- ◆ ฉกาจ ช่วยโต และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533) ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวกับการบวชในพุทธศาสนาของชายไทยในภาคใต้* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 43 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533) ผู้บริหารกับการพัฒนาจริยธรรม ในหนังสือครบ 10 ปี สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. หน้า 145-164. และ ในวารสารข้าราชการ ฉบับพิเศษ 2534, 36 (3), 3-16.

2534

- ▶ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2534) การเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ : ทฤษฎีและการประยุกต์ทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ ในหนังสือประมวลบทความและผลงานทางพฤติกรรมศาสตร์ เนื่องในวันครบรอบ 36 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 23-35.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2534) ประสิทธิภาพของหัวหน้าหน่วยงาน : การพัฒนาตามทฤษฎีผู้นำของพีตเลอร์ ในเอกสารครบ 11 ปี สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน หน้า 137-158.

2535

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2535) วิทยาศาสตร์การพัฒนากิจกรรมแก่เด็กและเยาวชนไทยวารสารแนะแนว 26 (140), 54-72.

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน

2536

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนันทานนท์ และคณะ (2536) ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัว และทางป้องกัน* รายงานการวิจัย สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

2537

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะรวมกับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ วารสารจิตวิทยา 1 (1), 81-98.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2537) จิตลักษณะของนักเรียนวัยรุ่น ในครอบครัวปกติ - เครียด - แดก และปัจจัยป้องกัน วารสารจิตวิทยา 1 (2), 20-39.

2538

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2538) ระบบเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในเยาวชนไทย วารสารจิตวิทยา 2 (1), 76-96.

2539

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2539) การพัฒนาหัวหน้างาน เพื่อการเพิ่มและการใช้ “ชุมทรัพย์ทางปัญญา” ในองค์กรที่มีความเครียด วารสารจิตวิทยา 3 (1), 28-36.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2539) การใช้ผลผลิตจากการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคนไทย วารสารจิตวิทยา 3 (2), (กำลังดำเนินการ)
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2539) การวัดและผลการศึกษาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในเยาวชนไทย วารสารเกษตรก้าวหน้า (กำลังดำเนินการ)

ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้เรียนเชิญปรมาจารย์ Dr. F. E. Fiedler และภริยามาเป็นวิทยากรในการประชุมนักวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทย เมื่อเดือน พฤษภาคม 2538

- รายชื่อผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ มี 3 เรื่อง คือ
 - ◆ Fiedler, F. E., Chemers, M. M., & Lekhyananda **Bhanthumnavin D.**, (1966) Some effects of cultural training on leadership in heterocultural task-groups **International Journal of Psychology**, 1, 301-301.
 - ◆ Foa, U. G. & Lekhyananda **Bhanthumnavin, D.**, (1969). Cultural difference in reaction to failure. **International Journal of Psychology**, 4, 21-25.
 - ◆ McGinnies, M. & **Bhanthumnavin, D.**, (1974) Sex and cultural differences in perceived locus of control among students in five countries. **Journal of Consultant and Clinical Psychology**, 42, 451-455.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- รายชื่อตำรา/หนังสือที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาไทย มี 17 รายการ

2519

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2519) ตำราหลักและวิจัยทางจิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์คุรุสภา.

2521

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521) พัฒนาการของพฤติกรรม บทที่ 1 ในตำรา พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา โดย จรรยา สุวรรณทัต และคณะ หน้า 1-40.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521) มนุษย์สัมพันธ์และประสิทธิผลของกลุ่ม บทที่ 4 ในตำรา พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา โดยจรรยา สุวรรณทัต และคณะ หน้า 79-107.

2523

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) การทำนายพฤติกรรมจากทัศนคติ เอกสารประกอบการฝึกอบรม การวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ จัดโดยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 19 หน้า.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) ธรรมชาติของทัศนคติกับการวัดทัศนคติ เอกสารประกอบการฝึกอบรม การวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ จัดโดยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 35 หน้า.
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) การพิจารณาคุณภาพของรายงานการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ 3 เรื่อง เอกสารประกอบการฝึกอบรม การวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ จัดโดยสถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 27 หน้า.

2524

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) ตำราพฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา บริษัทสำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

2526

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526) ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน จุลสาร ฉบับที่ 4 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 77 หน้า.

2528

- ◆ **Bhanthumnavin, D.,** (1985). "Introduction to the handbook" in Suvannathat, C., et. al, (eds.). **Handbook of Asian Child Development and Child Rearing Practices.** Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Prasarnmitr, Bangkok, Thailand, pp. 1-8.
- ◆ **Bhanthumnavin, D.,** (1985). "Moral Development and Child Rearing" in Suvannathat, C., et. al., (eds.) **Handbook of Asian Child Development and Child Rearing Practices.** Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Prasarnmitr, Bangkok, Thailand, pp. 195-214.

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- ◆ Bhanthumnavin, D., & Sucaromana, A., (1985) "Mental health and adjustment." in Suvannathat, C., et. al. (eds.) **Handbook of Asian Child Development and Child Rearing Practices.** Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Prasarnmitr, Bangkok, Thailand, pp. 227-244.

2530

- ◆ Bhanthumnavin, D., (1987). "Social history of Psychology in Thailand" in Blowers, G.H.& Turtle, A. (eds.) **Psychology Moving East : the Status of Western Psychology in Asia and Oceania.** Sydney University Press, pp. 71-88.

2531

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2531) การเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการชุดฝึกอบรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. 533

2533

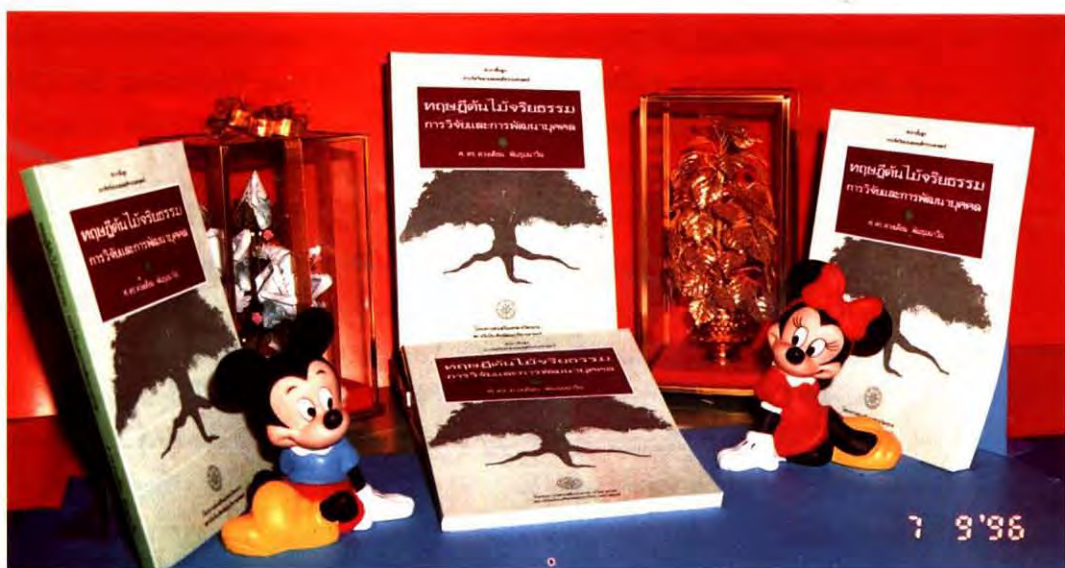
- ◆ Bhanthumnavin, D., (1990). "Psychology in Thailand" In Shouksmith, G., et. al., (eds.) **Psychology in Asia and the Pacific.** UNESCO Publication, pp. 339-394.

2536

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536) การพัฒนาจริยธรรมผู้ได้บังคับบัญชา ชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการบริหารสำหรับหัวหน้าส่วนราชการภูมิภาค สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ.

2538

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล ตำราขั้นสูงทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) หลักและวิธีวิจัยทางสังคมพฤติกรรมศาสตร์ : การเขียนเค้าโครงการวิจัย และการพิจารณาคุณภาพของรายงานการวิจัย คณะพัฒนาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- รายชื่อ บทความ และงานวิจัย ที่ได้เผยแพร่ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการต่างๆ (ทั้งในระดับนานาชาติ และในประเทศ) มีที่สำคัญ 24 รายการ ดังนี้ คือ

2521

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ จรรยา สุวรรณทัต (2521) จิตวิทยากับการศึกษา รายงานการสัมมนาทางวิชาการ ในโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับการศึกษา จัดโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หน้า 1-32

2522

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522) จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์ ในรายงานการสัมมนา เรื่อง "จริยธรรมในสังคมไทยในปัจจุบัน" สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หน้า 29-60

2524

- ◆ **Bhanthumnavin, D.,** (1981) Importance of Father in adolescents' mental health : A research report from Thailand. In Proceedings of Third Asean Forum on Child and Adolescent Psychiatry. **Journal of the Psychiatric Association of Thailand**, 26 (3), 63-70
- ◆ **Bhanthumnavin, D.,** (1981) Psychological research contributions to effective education in Thailand. In Binnie-Dawson, et. al, (eds). **Perspectives in Asian Cross-Cultural Psychology**, Swetz and Zeittinger B. V., Lisse, pp. 132-136
- ◆ **Bhanthumnavin, D.,** (1981) The psychological modernization of peasants in Thailand. In Binnie - Dawson, et. al, (eds). **Perspectives in Asian Cross - cultural Psychology**, Swetz and Zeittinger B. V., Lisse, pp.] 193-198.

2525

- ◆ **Bhanthumnavin, D.,** (1982) Important correlates of parent-child conflict in moral reasoning in Thai adolescents. In **Proceeding of the 2nd Asian Workshop on Child and Adolescent Development** Bangkok, Thailand, pp. 142-145.

2527

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527) โครงการพัฒนาทัศนคติและจริยธรรมเพื่อการทำงานราชการ บรรยายในการสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาค่านิยม ทัศนคติและจริยธรรมของข้าราชการไทย ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. หน้า 20-28
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527) ทบทวนปัญหาการพัฒนาจิตใจในสังคมไทยปัจจุบัน ในรายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่อง แนวทางพัฒนาด้านจิตใจ ณ โรงแรมเอเชีย หน้า 38-40

2538

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) เทคนิคการสอบวัดจริยธรรมและคุณสมบัติที่พึงเน้น ในรายงานการสัมมนาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษาเรื่อง "การสอบวัดด้านวิภาววิสัย" สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หน้า 129-143

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

2530

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2530) การพัฒนาจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา (2530) บรรยายในการสัมมนา เรื่อง "กลวิธีเพื่อบรรลุผลในการพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา" จัดโดยกองบริการ ทบวงมหาวิทยาลัย

2531

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531) สถานภาพและปัญหาการวิจัยพฤติกรรมของคนไทยทางด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม บรรยายในการสัมมนา เรื่อง "แนวทางการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย" จัดโดยคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หน้า 1-48

2533

- ◆ Bhanthumnavin, D., & Chaytuo, C., (1990) Psychosocial correlates of Buddhist monastic experience of southern Thai men. In **Proceeding of the 6th Asian Workshop on Child and Adolescent Development**. Bangkok, Thailand, pp. 277-285
- ◆ Bhanthumnavin, D., (1990). New Psychological theory for the behavioral Development of Thai youth, In **The Proceeding of the 6th Asian Workshop on Child and Adolescent Development**. Bangkok, Thailand, pp. 430-432

2534

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2534) การวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อกำหนดนโยบายเกี่ยวกับครอบครัวและเยาวชนไทย บรรยายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "ครอบครัวและเยาวชนไทยในปัจจุบัน" จัดโดยกองสุขภาพจิต กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2534) การวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาครอบครัวและเยาวชนไทย บรรยายในการสัมมนา เรื่อง "การวิจัยเพื่อพัฒนาครอบครัวและเยาวชนไทย" จัดโดย สถาบันพัฒนาประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ณ โรงแรมเอเชีย

2535

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2535) วิทยาศาสตร์การพัฒนาจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน บรรยายในการสัมมนา เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศีลธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนไทย" จัดโดย คณะมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่หอประชุม พุทธรณีสถิต ศาลายา รายงานการสัมมนา หน้า 79-102

2537

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) การเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ : ทฤษฎี และการประยุกต์ทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ ประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย" จัดโดย คณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมษายน 2537 หน้า 123-136
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) ลักษณะของการวิจัยและปัญหาทางการวิจัย บทความทางวิชาการ ประกอบการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 เรื่อง "การกำหนดปัญหาการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย" จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พฤศจิกายน 2537 หน้า 1-24

ศาสตราจารย์
 ดวงเดือน พันธุมนาวิน

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่จะขาดเสียมิได้ในการเสนอเค้าโครงการวิจัย บทความทางวิชาการ ประกอบการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 เรื่อง "การกำหนดปัญหาการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย" จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พฤศจิกายน 2537 หน้า 25-46
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537) เกณฑ์การประเมินคุณภาพของเค้าโครงการวิจัย บทความทางวิชาการ ประกอบการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 เรื่อง "การกำหนดปัญหาการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย" จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พฤศจิกายน 2537 หน้า 47-104

2538

- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการบทความทางวิชาการ ประกอบการประชุมทางวิชาการและปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีนาคม 2538 หน้า 1-20
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) การพิจารณารายงานการวิจัย บทความทางวิชาการประกอบการประชุมทางวิชาการและปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 จัดโดย คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีนาคม 2538 หน้า 1-27
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย บทความทางวิชาการ ประกอบการประชุมทางวิชาการและปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 จัดโดย คณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีนาคม 2538 หน้า 1-17
- ◆ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) "การพัฒนาหัวหน้างานเพื่อใช้ชุมชนทรัพยากรปัญญา" ในองค์การที่มีความเครียด การสรุปความเป็นไทย จากการบรรยายของ Prof. Dr. F.E. Fiedler ในการประชุมทางวิชาการและปฏิบัติการ ครั้งที่ 3 จัดโดย คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พฤศจิกายน 2538
- การจัดนิทรรศการผลงานวิชาการ ที่เกี่ยวกับทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม มี 4 ครั้ง คือ
 - ◆ ครั้งที่ 1 สัมมนาการวิจัยทางการศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ที่ตึกคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ พ.ศ.2535
 - ◆ ครั้งที่ 2 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย" วันที่ 4 เมษายน 2537 จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ชพนช นายกชวน หลีกภัย เป็นประธาน และได้รับชมนิทรรศการทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมด้วย
 - ◆ ครั้งที่ 3 พิธีแจกรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ของคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ในวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.2538 ณ โรงแรมมารวย การ์เด็น โดยมีท่านเลขาธิการสภาวิจัยแห่งชาติ ดร. อภิรัตน์ อรุณันท์ เป็นประธาน
 - ◆ ครั้งที่ 4 การสัมมนานักวิจัย - นักพัฒนา ครั้งที่ 1 เรื่อง "การแสวงหาความต้องการวิชาการในการพัฒนาจิต - พฤติกรรมของคนไทย" ในวันที่ 18-19 มิถุนายน 2539 จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทยร่วมกับ กรรมการวิจัยแห่งชาติ โดยความ

ศาสตราจารย์
จอมพล พิศุญจน์

ร่วมมือของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ณ อาคารพิทยพัฒน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีท่านประธานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา ศาสตราจารย์ ดร.จุมพล-สวัสดิยากร เป็นประธาน

นิทรรศการเกี่ยวกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม จัดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย โดยมี พงศา ท่านนายกชาน หลีกภัย เป็นประธาน และได้ชมนิทรรศการนี้ด้วย

■ งานวิจัยที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ

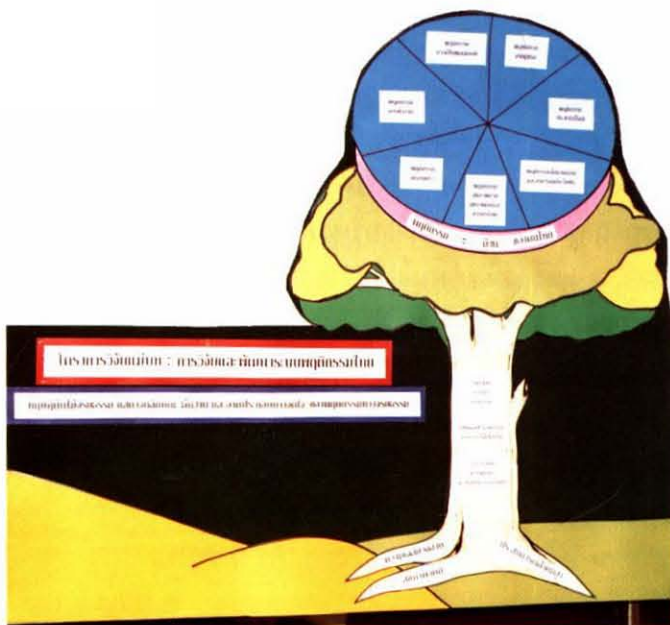
- ดวงเดือน พันธมนาวิน, งามตา วนันทานนท์, ดุษฎี โยเหลา, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และคณะ(กำลังดำเนินการ) ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย : การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต รายงานการวิจัยมหภาค เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์รายงานการวิจัย 9 เรื่อง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประเภทกำหนดเรื่อง จากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา (กำลังดำเนินการ จะแล้วเสร็จเดือน ธันวาคม 2539)
- โครงการวิจัยแม่บทเกี่ยวกับระบบพฤติกรรมไทย ที่ใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมเป็นหลัก เพื่อศึกษาพฤติกรรม 7 ด้าน คือ พฤติกรรมจริยธรรม พฤติกรรมครอบครัว พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมพลเมืองดี พฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมประชาธิปไตย พฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณสุขสมบัติ โดย ศาสตราจารย์ ดวงเดือน พันธมนาวิน เป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่เป็นหลักในการแนะนำปัญหาที่ควรวิจัย และพัฒนาเค้าโครงวิจัย พิจารณาทุนและติดตามโครงการ ร่วมกับกรรมการแห่งชาติ และรองผู้อำนวยการบริหารอีก 2 ท่าน จึงมีการวิจัยนักพฤติกรรมศาสตร์ที่กำลังทำอยู่ 10 เรื่อง และกำลังเขียนโครงร่างการวิจัยอีก 15 เรื่อง ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อการวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2537

ศาสตราจารย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน

นิทรรศการผลผลิตทางการวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีต้นไม้
จริยธรรม ในการสัมมนานักพัฒนา 18-19
มิถุนายน 2539 จัดโดย คณะกรรมการแห่งชาติ
เพื่อการวิจัยและพัฒนาาระบบพฤติกรรมไทย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับมหา-
วิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

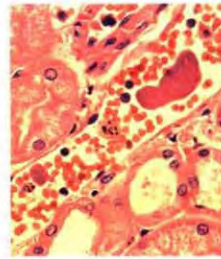
โครงการวิจัยแม่บท ของคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการวิจัยและ
พัฒนาระบบพฤติกรรมไทย 7 ด้าน ได้ใช้ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม
เป็นหลักทั้งในการวิจัย และการพัฒนาจิตใจของคนไทยประเภท
ต่างๆ ที่จะกระทำต่อไปในอนาคต

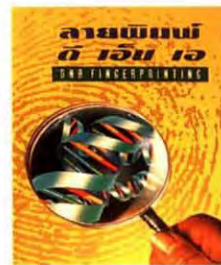
ผลงานวิจัยตีพิมพ์ ประจำปี 2539

แนวพระราชดำริทางกฎหมาย
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การเปลี่ยนแปลงทางเลือด
และการเกิดภาวะแทรกซ้อน
ในมาลาเรีย

การสร้างและการประยุกต์ใช้
ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน

การศึกษาวิวัฒนาการ
หุ่นกระบอกไทยสี่พันบ้าน
ในภูมิภาคตะวันตก

วิวัฒนาการของการบุกเบิก
ที่ดินทำกินในเขตป่า:
กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
เรื่องรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี 2539

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ประกาศเชิญชวนให้ผู้สนใจเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี 2539 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 6/2539 เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2539 ได้พิจารณาผลงานวิจัยที่เสนอขอรับรางวัลและมีมติอนุมัติให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี 2539 ดังนี้

1. สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ เรื่อง "การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรีย"

(Hematologic Changes and Systemic Complications in Malaria)

โดย พันเอกพิเศษหญิง ถนอมศรี ศรีชัยกุล

นางมาคัมครอง โปษยะจินดา

พันโทสมพันธ์ บุญคุปต์

นายวิจิตร บุญพรคนาวิก

นางแสงสุรีย์ จูชา

พันเอกวิชัย ประยูรวิวัฒน์

พันโทอภิชัย ลีละสิริ

พันโทวิเชียร มงคลศรีตระกูล

นายสุภร จันท์จารุณี

Mr. Ward Noyes

นางสาววัฒนา ไชยศิริพุ่มศิริ

พันเอกหญิงจตุพร พูลเกษ

2. สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช เรื่อง "การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน"

(Human DNA Fingerprinting and Its Applications)

โดย นายวิชัย บุญแสง

นายสกล พันธุ์ยิ้ม

นางอัญชลี ทศนาขจร

นายชัยณรงค์ วงศ์ธีรทรัพย์

นางสาวนุสรา สิทธิติลกรัตน์

3. สาขาปรัชญา เรื่อง "การศึกษาวิวัฒนาการหุ่นกระบอกไทยสื่อพื้นบ้านในภูมิภาคตะวันตก"

(The Study on Thai Puppet Development as Folk Media in Western Region)

โดย นายศักดิ์ดา ปั่นเหน่งเพชร

4. สาขานิติศาสตร์ เรื่อง "แนวพระราชดำริทางกฎหมายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว"

(His Majesty The King's Legal Thought)

โดย นายวิษณุ เครืองาม

5. สาขาสังคมวิทยา เรื่อง "วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่าภรณ์ศึกษาภาคเหนือตอนบน"

(The Evolution of Land Clearing in Forest Area : A Case Study of The Upper North)

โดย นายอำนาจ กัญจนพันธุ์ และ

นางมิ่งสรรพ ขาวสะอาด

ประกาศ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2539

(นายสุวิทย์ วิบุลย์เศรษฐ์)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2539

สาขานิติศาสตร์

เรื่อง

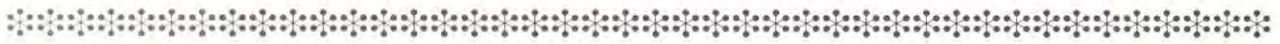
แนวพระราชดำริทางกฎหมายใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัยเรื่อง “แนวพระราชดำริทางกฎหมายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ของศาสตราจารย์วิชญ์ เครืองาม เป็นผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง ผู้วิจัยได้นำพระบรมราโชวาท และกระแสพระราชดำรัสต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานในต่างสถานที่ กาลเวลา และคณะบุคคลมารวบรวมและจัดหมวดหมู่ ทำให้ทราบถึงพระราชดำริในทางกฎหมายของพระองค์ ได้อย่างชัดเจนว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์จะให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้กฎหมาย เพื่อความยุติธรรมของบ้านเมือง พระบรมราโชวาทของพระองค์ สามารถทำให้ผู้ศึกษามีหลักยึดและมีความรู้ความเข้าใจปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการใช้และตีความกฎหมายให้เกิดความยุติธรรมยิ่งกว่าปฏิบัติตามถ้อยคำของกฎหมาย ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าการนำเอาทฤษฎีกฎหมาย ซึ่งเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศมาปรับใช้ตามพระราชดำริในทางกฎหมาย ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมไทยต้องทำด้วยความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง โดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้ผู้ใช้อกฎหมายตระหนักในหน้าที่ของตน เพื่อให้การใช้กฎหมาย เกิดความยุติธรรมไม่ยึดติดกับตัวบทกฎหมายมากเกินไป จึงนับว่าเป็นผลงานวิจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับทฤษฎี และมีส่วนเสริมสร้างทฤษฎีทางด้านกฎหมายนิติปรัชญา คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2539 สาขานิติศาสตร์

แนวพระราชดำริทางกฎหมายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

The Legal Thought of His Majesty the King

■ หัวหน้าคณะผู้วิจัย

ศาสตราจารย์ วิษณุ เครืองาม *

■ ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

ในการศึกษาทางนิติศาสตร์ ถือว่าการศึกษานิติปรัชญาหรือปรัชญากฎหมาย (Philosophy of law) เป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ศึกษา นักกฎหมายที่นอกจากจะมีความรู้กว้างขวาง และลึกซึ้งในหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเพื่อที่จะนำมาใช้งานแล้ว ควรได้ตระหนักถึงความคิดพื้นฐานและคุณค่าต่าง ๆ ในทางจิตใจอันเปรียบเสมือน “วิญญาณของกฎหมาย” (Spirit of law) ในขณะที่หลักเกณฑ์ของกฎหมายเปรียบเสมือน “ร่างกายของกฎหมาย” (Body of law) อันผู้ศึกษาควรต้องเรียนรู้ประกอบกันไปอีกด้วย ความคิดพื้นฐานและคุณค่าต่าง ๆ ในทางจิตใจที่ว้านี้ ได้แก่ ความหมายของกฎหมาย บทบาทของกฎหมายในสังคม ควรใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การตีความกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับศีลธรรมและมโนธรรม ความยุติธรรม และ ความเป็นธรรมในสังคม ความคิดพื้นฐานเหล่านี้มีประวัติความเป็นมายาวนานอย่างน่าสนใจ และมีนักคิดหรือปรัชญาเมธีในแต่ละสมัยให้ความเห็นไว้ต่าง ๆ กันตามความเข้าใจของแต่ละคนและบริบทของสังคมในกาลสมัยนั้น ๆ ซึ่งนักกฎหมายในยุคปัจจุบัน อาจไม่ทราบและไม่สนใจด้วยเหตุที่รับรู้แต่เฉพาะสิ่งที่ปรากฏ มีอยู่ เป็นอยู่ หรือเข้าใจอยู่ในขณะปัจจุบัน หากได้มีโอกาสรับรู้กระแสความคิดเห็นอื่นซึ่งแตกต่างกันออกไป และบางกระแสถึงกับเคยเป็นสิ่งที่ยอมรับเพียงกระแสเดียวในบางยุคสมัยด้วยซ้ำ แต่มาถึงบัดนี้กระแสความคิดนั้นกลายเป็นเพียงปรัชญาในอดีตไปเสียแล้วก็น่าจะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจนิติศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น

ในการศึกษาปรัชญากฎหมาย มักนำเอาความคิดเห็นของปรัชญาเมธี ในยุโรปอย่างที่เราเรียกว่า “สำนักความคิด” (School of thought) มาศึกษากัน เช่น ปรัชญาของจอห์น ออสติน (John Austin) ปรัชญาของลอร์ด เด็นนิง (Lord Denning) สำนักความคิดทางกฎหมายแบบปฏิฐานนิยม (Legal Positivism) สำนักความคิดทางกฎหมายธรรมชาติ (Legal naturalism) อันเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสากล แต่ในหลายประเทศก็นิยมที่จะชี้ให้ผู้ศึกษาได้ใส่ใจในความคิดทางกฎหมายของปรัชญาเมธีพื้นเมืองด้วย ดังเช่นที่ปฏิบัติในสถาบันการศึกษาทางกฎหมายในอินเดีย จีน ญี่ปุ่น โดยชี้ให้เห็นถึงความคิดพื้นฐานที่ปรากฏในคัมภีร์ ตำรา และคำสอนต่าง ๆ เพื่อแสดงว่ามีอารยธรรมหรือความเจริญของทางความคิดของชาติตน

ในประเทศไทย เมื่อมีการศึกษาวิชาการด้านนี้ก็ยังนิยมนำความคิดของปรัชญาเมธีตะวันตกมาอธิบาย จะมีเพิ่มเติมบ้างก็คือ การกล่าวถึงความคิดที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เช่น อัครคัมภีร์สุตตร ตลอดจนคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ และกฎหมายตราสามดวง แต่ยังไม่มีการระบุถึงความคิดของบุคคลใด ไม่ว่าในอดีตหรือร่วมสมัยก็ตาม

* เลขานุการคณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โทร. 281-0030

ผู้วิจัยเห็นว่า พระมหากษัตริย์ไทยเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญในทางกฎหมายมาโดยตลอด ดังเห็นได้จากพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกในบานแผนกกฎหมาย ตราสามดวง บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ในการตราประกาศให้มีผลเป็นกฎหมายหลายฉบับ บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ในการจัดทำประมวลกฎหมายจน ดร.โตกิชิ มาซาโอะ (Tokichi Masao) นักกฎหมายชาวญี่ปุ่นถึงกับสรรเสริญว่าทรงพระปรีชาสามารถเล็งการไกลไม่แพ้พระเจ้าจัสติเนียนของกรุงโรม และพระเจ้านโปเลียนของฝรั่งเศส

บทบาทเหล่านี้ปรากฏชัดขึ้นในรัชกาลปัจจุบันซึ่งแม้จะทรงเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ พระบรมราชโองการมิได้เป็นกฎหมายดังในกาลก่อนอีกต่อไป แต่โดยที่ทรงศึกษาวิชากฎหมาย ณ มหาวิทยาลัยโลซานน์ สวิตเซอร์แลนด์ มาแต่แรกทรงครองราชสมบัติต่อจากสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช มีพระราชประสงค์ยาวนานในการเสด็จเยี่ยมราษฎร ทรงทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาการถูกเอาเปรียบกดขี่ข่มเหงระหว่างราษฎรกันเองก็ดี จากเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ดี โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ และทรงอยู่ในสิริราชสมบัติต่อเนื่องนานปี ท่ามกลางความผันผวนทางการเมือง รวมทั้งได้ทรงตรากฎหมายมากมายหลายฉบับ จึงทำให้มี “พระราชดำริทางกฎหมาย” อันมีลักษณะเฉพาะพระองค์อย่างน่าสนใจ โดยพระราชสถานะแล้ว พระราชดำริเหล่านี้ไม่ได้มุ่งจะถ่ายทอดออกไปในเชิงวิชาการหรือต่อสู้กับปรัชญาใดที่ครอบงำอยู่ก่อน หากแต่สำแดงออกในลักษณะของพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พระราชทานไปยังคณะบุคคลต่างๆ ในที่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง นับเป็นระยะเวลาประมาณ 25 ปี จึงควรแก่การอัญเชิญมาศึกษา วิจัย โดยการนำประเด็นที่ตรงกันมาจัดเป็นหมวดหมู่ เปรียบเทียบการคลี่คลายขยายตัว และเปรียบเทียบกับความคิดของปรัชญาเมธีอื่น ๆ ตลอดจนศึกษาอิทธิพลหรือผลที่บังเกิดติดตามมา โดยวิธีนี้จะเห็นแนวพระราชดำริในทางกฎหมายได้ชัดเจนว่าเป็นระเบียบแบบแผน มีที่มาที่ไป มีความเด่นชัดเฉพาะ จนอาจจัดได้ว่าเป็นสำนักความคิดทางกฎหมายหนึ่งในประเทศไทยซึ่งควรแก่การศึกษาติดตามต่อไปอย่างยิ่ง

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

● การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถในทางกฎหมายและความใฝ่พระราชหฤทัยในการสร้างความยุติธรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวงการนิติศาสตร์ และเพิ่มพูนความจงรักภักดีของพลกนิกร
2. เพื่อศึกษาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสองค์ต่าง ๆ ที่พระราชทานมาตั้งแต่ต้นรัชกาล ซึ่งแสดงให้เห็นแนวพระราชดำรินับร้อยด้วยหลักนิติศาสตร์ที่หนักแน่น แน่วแน่และเป็นธรรม

3. เพื่ออัญเชิญแนวพระราชดำริทางกฎหมายมาเผยแพร่ให้ปรากฏเพื่อวงการนิติศาสตร์จักได้รับพระราชทานใส่เกล้าใส่กระหม่อม น้อมนำไปศึกษาและปฏิบัติสนองพระราชดำริในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ หรือปรัชญากฎหมายฝ่ายไทยในยุคนี้

■ ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยสมมุติฐานว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักกฎหมายที่ทรงพระปรีชาสามารถอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการประยุกต์พระราชประสงค์เข้ากับความคิดพื้นฐานหรือความคิดรวบยอดทางนิติศาสตร์จนก่อตัวเป็นแนวพระราชดำริทางกฎหมายที่ชัดเจนเป็นระเบียบ มีลักษณะเฉพาะ และทรงปลูกฝังแก่บุคคลต่างหมู่ต่างเหล่า ต่างเวลาและสถานที่ แต่ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ แนวพระราชดำริบางเรื่องใกล้เคียงกับสำนักความคิดอื่นในยุโรปแต่ก็ได้ตรงกันไปทุกเรื่อง เพราะทรงคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงและประโยชน์ในสังคมไทยมากกว่าไวยาหารหรือการเป็นเพียงปรัชญา

■ ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 10 บท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับกฎหมาย
- บทที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสอันเป็นที่มาแห่งแนวพระราชดำริทางกฎหมาย
- บทที่ 4 แนวพระราชดำริว่าด้วยกฎหมายกับสังคมบทบาทของนักกฎหมายและกฎหมายในสังคมไทย
- บทที่ 5 แนวพระราชดำริว่าด้วยประชาชนกับความรู้กฎหมาย
- บทที่ 6 แนวพระราชดำริว่าด้วยการใช้กฎหมาย
- บทที่ 7 แนวพระราชดำริว่าด้วยความยุติธรรม
- บทที่ 8 แนวพระราชดำริว่าด้วยปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
- บทที่ 9 นานาทัศนะเกี่ยวกับแนวพระราชดำริ พระปรีชาสามารถและพระมหากรุณาธิคุณทางกฎหมาย
- บทที่ 10 สรุปและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตของการวิจัยในเรื่องนี้คือ การศึกษาแนวพระราชดำริทางกฎหมายจากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสต่าง ๆ นับแต่เริ่มรัชกาลเป็นต้นมา แล้วอัญเชิญมาจัดหมวดหมู่ตามหัวข้อที่นิยมศึกษาหรือบ่งระบุ (Identification) ในวงการนิติปรัชญา

ในแต่ละปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะมีพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแก่คณะบุคคลต่าง ๆ หลายโรกาส พระราชดำรัสหรือพระบรมราโชวาท แต่ละองค์ย่อมมีความสำคัญต่อผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในขณะนั้น ๆ แต่เมื่อเสร็จสิ้นไปโรกาสหนึ่ง คณะบุคคลอื่นต่างวงการ ต่างสถาบัน ต่างอาชีพก็ผลัดเปลี่ยนกันได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทได้รับพระราชทานพระบรมราโชวาทและพรซึ่งเป็นของใหม่ต่อคณะนั้น การเป็นอยู่ดังนี้หลายครั้งในแต่ละปี และทุกปีตลอดรัชกาล จึงเป็นที่น่าเสียดายถ้าหากจะถือว่าพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเป็นเรื่องแต่ละสถานที่ แต่ละวโรกาส จบแล้วก็แล้วกัน เพราะพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแต่ละองค์มิได้ร่างขึ้นตามแบบแผนโวหารทั่วไป แต่เป็นเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริให้ฝ่ายราชเลขาธิการร่างถวายและทรงตรวจแก่นั้นเป็นที่พอพระราชหฤทัยว่าถ้อยคำและหลักการต้องด้วยพระราชดำริแล้ว นอกจากนั้นยังมีพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสอีกมากมายหลายองค์ที่ได้พระราชทาน “สด ๆ ร้อน ๆ” โดยมีได้ทรงอ่านจากเอกสารใดที่ทรงร่างเตรียมมาก่อนนับว่ามาจากความในพระราชหฤทัยในขณะนั้น ๆ โดยแท้ ทางราชการต้องบันทึกพระสุรเสียงไว้และนำไปถอดความเรียบเรียงขึ้นตามทีบันทึก

ในส่วนของพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสทางกฎหมายนั้น ในรัชกาลนี้พระบรมราชวโรกาสที่จะทรงแสดงแนวพระราชดำริได้อย่างเหมาะสม คือ การพระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชทานพระราชดำรัสแก่นักกฎหมายที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในวโรกาสต่าง ๆ กัน เช่น การเข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานประกาศนียบัตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาซึ่งมีประจำทุกปี ในระยะหลังเมื่อกฎหมายกำหนดให้ผู้พิพากษาใหม่เข้าเฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ในครั้งแรกก็เป็นวโรกาสให้ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทในเชิงกฎหมายอีกด้วย

อย่างไรก็ตามในการอัญเชิญพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแต่ละองค์มาศึกษานั้นมีข้อที่มักมีคำเตือนอยู่เสมอให้พึงระมัดระวัง กล่าวคือ ประการแรก พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแต่ละองค์เป็นการตอบคำกราบบังคมทูลพระกรุณาหรือคำกราบบังคมทูลถวายรายงานและสนองตามที่มีผู้ขอพระราชทาน พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสนั้น ๆ จึงมีความสัมพันธ์กับคำกราบบังคมทูล สัมพันธ์กับเหตุการณ์ในขณะนั้น ๆ เช่น ถวายเงินซึ่งเป็นรายได้มาจากกิจกรรมอะไร กิจกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์อะไร ใครเป็นผู้จัดและสัมพันธ์กับคณะผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทว่าเป็นใคร เรียนอะไร อยู่ในวงการใด ประการที่สอง การอัญเชิญพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสพึงกระทำแต่เฉพาะที่ทรงมีแก่หมู่คณะอันมิใช่เป็นพระราชปฏิสันถารส่วนพระองค์ โดยแท้ ประการที่สามคือ พระราชดำรัสต่าง ๆ ที่อัญเชิญมาควรพิมพ์ หรือได้เผยแพร่เป็นเอกสารหนังสือ

ปรากฏในที่สาธารณะแล้ว สำหรับการศึกษาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ณ ที่นี้ก็ได้ตระหนักในหลัก-
การดังกล่าวอย่างระมัดระวัง พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่อัญเชิญมา ณ ที่นี้ได้เฟ้นเอาแต่เฉพาะส่วน
ที่สัมพันธ์กับหมวดหมู่หรือประเด็นที่ต้องการโดยคำนึงถึงบริบท ได้แก่ ความนำหรือความที่ตามมาว่าไม่
เป็นการดูพระราชดำรัส หนังสือที่ใช้เป็นหลักในที่นี้คือ ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสฉบับที่
สำนักนายกรัฐมนตรีและฉบับที่สำนักราชเลขาธิการพิมพ์ขึ้นในแต่ละปี

■ ระยะเวลาทำการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ได้ดำเนินมาเป็นส่วนตัวตั้งแต่ พ.ศ. 2520 จนสำเร็จลงเมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. 2530

■ สถานที่ทำการวิจัย ทดลองหรือเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ทำที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้อง
สมุดเฉพาะสำนักราชเลขาธิการ

■ งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยทั้งหมดได้ใช้งบประมาณส่วนตัว แต่เมื่อวิจัยเสร็จแล้วและตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารกฎหมาย
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2530 ก็ได้รับพระราชทานรางวัลวิจัยดีเด่น จาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2530

■ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในทางกฎหมายมีมาถึง
บัดนี้ประมาณ 50 องค์ แบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. พระบรมราโชวาทซึ่งพระราชทานในงานพิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ เช่น พระราช-
ทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรการศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา เป็นต้น
2. พระราชดำรัสซึ่งพระราชทานแก่คณะนักกฎหมายที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทขอรับ
พระราชทานพระราชดำริบ้าง กราบบังคมทูลถวายรายงานความคืบหน้าในงานต่าง ๆ บ้าง
ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลบ้าง ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ตามที่กฎหมาย
กำหนดบ้างพระราชดำรัสส่วนใหญ่จะพระราชทาน “สด” เจ้าหน้าที่ต้องบันทึกพระสุรเสียงไว้
แล้วถอดความในภายหลังอีกชั้นหนึ่ง

พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด จะพระราชทานแก่นักกฎหมายที่เป็น
รุ่นเยาว์ที่สุดก็คือ นิสิตนักศึกษาทางนิติศาสตร์ซึ่งมีข้อที่น่าสังเกตว่า นิสิตคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณมากที่สุดกล่าวคือ ได้รับพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าทูล-
ละอองธุลีพระบาทมาตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เมื่อครั้งยังเป็นแผนกวิชานิติศาสตร์ในคณะรัฐศาสตร์ และพระราช-
ทานพระบรมราชวโรกาสต่อเนื่องมาจนถึง พ.ศ. 2516 ที่เป็นรุ่นใหญ่ขึ้นมาก็คือ ผู้สำเร็จการศึกษาสอบได้ประกาศ-
นียบัตรตามหลักสูตรเนติบัณฑิต นอกจากนั้นก็ยังมีบุคคลในวงการวิชาชีพ เช่น กรรมการสมาคมทนายความ ฯ
กรรมการสมาคมบัณฑิตยศาสตร์ทางกฎหมาย คณะผู้พิพากษาใหม่ที่ได้รับถวายสัตย์ปฏิญาณ

ในบางครั้งเมื่อมีพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัสแก่คณะบุคคลอื่น แต่มีประเด็นพาดพิงไปถึง
กฎหมาย ความยุติธรรมหรือความเป็นธรรม ก็ทรงสอดแทรกพระราชดำริในข้อนั้น ๆ ไว้ด้วย เช่น

พระบรมราชาโชวาทพระราชทาน นักเรียนนายร้อยตำรวจที่สำเร็จการศึกษา นายทหารที่ได้เลื่อนยศ คณะลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

เมื่อศึกษาพระบรมราชาโชวาทและพระราชดำรัสในทางกฎหมายทุกองค์แล้ว พอสรุปแนวพระราชดำริได้ดังนี้

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นความสำคัญของหลักนิติธรรมหรือการปกครองที่มีกฎหมายเป็นใหญ่ (The Rule of Law) พระบรมราชาโชวาทใน พ.ศ. 2514 องค์หนึ่งเน้นอย่างชัดแจ้งว่า “ทั้งเวลาเป็นนักศึกษา ทั้งเวลาสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะไปเป็นอาจารย์หรือจะไปเป็นทนาย จะไปเป็นผู้พิพากษา หรือเป็นอะไรก็ตามในทางอาชีพที่เลือกแล้ว ก็ให้พิจารณาดูจะทำอย่างไรเพื่อให้มีระเบียบเรียบร้อยและกฎหมายเป็นใหญ่ในบ้านเมือง”

2. แต่กฎหมายที่จะเป็นใหญ่ในบ้านเมืองนั้น มีพระราชดำริว่าต้องเป็นกฎหมายแท้ กฎหมายที่ข่มเหงรังแกประชาชนไม่ใช่กฎหมายแท้ “กฎหมายอย่างนี้เป็นแต่เพียงขีดเส้นทับเขาไม่ใช่กฎหมายแท้ ที่เป็นกฎหมายก็เพราะพระราชบัญญัติป่าสงวนเป็นกฎหมาย” วิธีที่จะให้ได้กฎหมายแท้ก็คือ การออกกฎหมายให้ตรงกับสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นจริง “กฎหมายกับความเป็นอยู่ที่เป็นจริงอาจขัดกัน และในกฎหมายก็มีช่องโหว่มีใช้น้อยเพราะเราปรับปรุงกฎหมายและการปกครองโดยอาศัยหลักการของต่างประเทศ โดยมีได้คำนึงถึงความเป็นอยู่ของประชาชนว่าในทีใดเป็นอย่างไร”

3. ลักษณะสำคัญของกฎหมายแท้คือ การที่กฎหมายนั้นมีความยุติธรรมอยู่ในตัวเอง ความยุติธรรมในที่นี้หมายถึง การเขียนขึ้นตรงต่อความเป็นจริงไม่มีช่องโหว่และมีความยืดหยุ่นผ่อนคลายเป็นตัวเอง “ได้รับสั่งว่า “ทุกคนจะต้องคิดพิจารณาและต้องสำนึกว่ากฎหมายไม่ใช่เครื่องจักรแท้” กฎหมายแท้ต้องไม่กดขี่ข่มเหงใคร โดยเฉพาะคนที่สุจริต ข้อนี้ได้มีพระราชกระแสว่า “โดยมากเวลาพูดถึงกฎเกณฑ์หรือกฎหมาย กฎบังคับ มักไม่ค่อยชอบเพราะนึกว่ากดหัว แต่ต้องมีกฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎบังคับ แต่ไม่ต้องกดหัวกัน”

4. อย่างไรก็ตาม มีพระราชดำริว่า กฎหมายก็คือ ตัวหนังสือเมื่อผ่านขั้นตอนกระบวนการออกกฎหมายก็ต้องเป็นกฎหมาย จะยุติธรรมหรือไม่ยุติธรรมก็กลายเป็นกฎหมาย “เพราะว่าตรามาเป็นกฎหมายชอบธรรม แต่ถ้าตามธรรมชาติ ใครเป็นผู้ทำผิดกฎหมาย” กล่าวคือเป็นกฎหมายก็สักแต่ว่าเป็นตามแบบพิธี แต่เนื้อหาไม่ยุติธรรม โปรดสังเกตว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ได้ทรงปฏิเสธ ดังที่นักกฎหมายบางสำนักเคยถือว่ากฎหมายที่ไม่เป็นกฎหมายเลยที่เดียวหากแต่รับสั่งว่า “ไม่ใช่กฎหมายแท้” จึงทรงเสนอแนวพระราชดำริว่า สิ่งสำคัญที่จะมาช่วยทำให้กฎหมายดีขึ้น แท้จริงขึ้น เป็นธรรมขึ้น ไม่ว่าจะกฎหมายนั้นจะเป็นอย่างไรก็คือ “บุคคลผู้ใช้กฎหมาย” ดังที่รับสั่งว่า “ความไม่เป็นธรรม หากจะเกิดขึ้นในการตัดสินบรรทัดดี ไม่น่าจะอยู่ที่ตัวบทกฎหมาย” แต่อยู่ที่ตัวบุคคล トラบใดที่ผู้ใช้กฎหมายมีความสุจริต มีจรรยาและมโนธรรมของนักกฎหมาย มันคงแล้วก็ไม่ควรที่จะเกิดความผิดพลาด

5. ด้วยเหตุนี้ พระบรมราชาโชวาทและพระราชดำรัสส่วนใหญ่จึงพุ่งเป้าถึงที่คนซึ่งในที่นี้ก็คือนักกฎหมายนั่นเองทรงแนะนำว่าต้องทำตัวให้ทันสมัยแต่ยืนอยู่บนความเป็นจริงในสังคมไทยต้องหูกวางตากว้าง “ต้องยอมรับว่าต้องมีอย่างอื่นนอกเหนือจากกฎหมาย ต้องนับถือกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ต้องนับถือกฎเกณฑ์ของวิชาอื่น เช่น จิตวิทยาหรือแม้แต่วิชาการเมืองก็จะต้องนำมาประกอบด้วย” พระราชทานพระราชดำริว่าหาก “มีแต่มาดูเพียงทางทฤษฎีของกฎหมายก็จะไม่เกิดประโยชน์ได้” ทั้งต้องรักษาความเป็นกลาง ความปราศจากอคติ ความสุจริต ความมีมโนธรรม ศีลธรรมและความกล้าหาญอย่างมั่นคงเด็ดเดี่ยว

6. ด้วยเหตุที่มีพระประสพการณ์มากจึงทรงเน้นเรื่องความไม่รู้จักกฎหมายของประชาชนอย่างมาก จะเรียกว่าเป็น “จุดเด่น” ของพระราชกรณียกิจทางกฎหมายในรัชกาลนี้ก็ได้ ทรงเริ่มจากการพระราชทานกระแสพระราชดำรัสยกตัวอย่างเรื่องราวฎีกาหาว่าบุกรุกป่าสงวนเป็นความผิดกฎหมายหลังจากที่อยู่โดยสุจริตมานานปี ดังที่เริ่มมีพระราชดำรัสในเรื่องนี้เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2512 และทรงเข้าพระราชหฤทัยว่า ส่วนหนึ่งของปัญหานี้มาจากความไม่รู้จักกฎหมายของราษฎรและการที่ทางบ้านเมืองไม่ได้แนะนำ ไม่ได้ประกาศ ไม่ได้บอกให้ราษฎรเหล่านั้นรู้ว่าอะไรเป็นอะไรและเขาเหล่านั้นควรทำอย่างไรให้ถูกกฎหมาย ปัญหาเหล่านี้ได้

ทอดพระเนตรเห็นเองบ้าง ได้ทรงรับฎีการ้องทุกข์ที่มีผู้ทูลเกล้าถวายบ้าง เหตุการณ์ส่วนใหญ่เกิดที่จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ แนวพระราชดำริในการแก้ปัญหาในที่นี้ไม่ใช่ทำให้เลิกกฎหมายแล้วให้สิทธิแก่ราษฎรโดยไม่ นำพาดอกกฎหมาย แต่มีแนวพระราชดำริในทางป้องกันว่าไม่ควรให้เกิดขึ้นอีก หนทางแก้คือ การใช้วิธีการ ปกครอง และกฎหมายมาประกอบกัน “ประกาศด้วยปากหน่อยเดียว ประชาชนยอมทราบ แต่ว่าการปก ครองไม่ดี และโดยประการนี้จึงทำให้เกิดการปะทะกัน”

นับแต่นั้นมา พระราชดำริส่วนใหญ่จะเน้นไปในทางที่ทรงขอให้ นักกฎหมายน้อยใหญ่ทั้งหลาย รวมทั้งผู้พิพากษาให้อุทิศตนแก่สังคม มีบทบาทแก่สังคมในทางแนะนำ ให้ความเห็นให้คำปรึกษาทาง กฎหมายแก่ประชาชน ได้พระราชทานพระราชดำริในแนวนี้นี้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2518 ต่อเนื่องกันแทบทุกปี แต่ สำหรับนักศึกษาวิชากฎหมายหรือนักกฎหมายทั่วไปนั้นได้พระราชทานพระราชดำริมาตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เป็น ที่น่าสังเกตว่า บ่อยครั้งที่ทรงขอให้ช่วยเหลือสังคม ให้บริการทางกฎหมายหรือให้คำแนะนำกฎหมายแก่ผู้ด้อย โอกาสกว่า โดยทรงอ้างถึงสถานะความเป็นคนไทยหรือความเป็นพลเมืองดี มีใช้เพราะเป็นผู้พิพากษาหรือนัก กฎหมาย

7. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญกับ “ความยุติธรรม” มาก ในฐานะที่เป็น คุณธรรมสำคัญสูงสุด อันเป็นหลักเป็นประธานของการปกครองบ้านเมือง แม้ตัวบทกฎหมายและการใช้ กฎหมายก็ต้องตราขึ้นหรือใช้กฎหมายให้เดินไปสู่เป้าหมายปลายทางคือ การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน ไม่ควรถือว่าตัวกฎหมายนั่นเองคือ ความยุติธรรม “กฎหมายเป็นแต่เครื่องมือในการรักษาความยุติธรรมดังกล่าว จึงไม่ควรจะถือว่ามีความสำคัญยิ่งไปกว่าความยุติธรรม หากควรจะต้องถือว่าความยุติธรรมมาก่อนกฎหมาย และอยู่เหนือกฎหมาย” ทรงเตือนนักกฎหมายว่า “การที่อยู่กับกฎหมายและใช้กฎหมายมากๆ นั้น อาจทำให้ ติดใจตัวบทกฎหมายมากไปและทำให้เห็นว่าลำพังตัวบทกฎหมายจะให้ความยุติธรรมได้โดยสมบูรณ์ ความจริง กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับกำหนดความถูกต้อง เพื่ออาศัยเป็นหลักวินิจฉัยในการอำนวยความยุติธรรม หาใช่ปัจจัยสำคัญสิ่งเดียวในการให้ความยุติธรรมไม่”

พระบรมราชาบาทและพระราชดำริเช่นนี้เป็นปรัชญาสำคัญ อย่างน้อยก็ทรงปฏิเสธความคิด แบบดั้งเดิมที่มีอยู่ในสำนักกฎหมายปฏิฐานนิยมหรือกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง (Positive law) ที่เถรตรงถือ เครื่องครัดว่ากฎหมายคือ ตัวความยุติธรรม สิ่งใดที่อยู่นอกกฎหมายสิ่งนั้นไม่ใช่ความยุติธรรม แต่พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายไปในทางว่า ความยุติธรรมมีอยู่นอกเหนือกฎหมายได้ กฎหมายอาจเป็นอย่าง หนึ่ง ส่วนความยุติธรรมอาจเป็นอีกอย่างหนึ่ง

8. วิธีการที่จะได้ชื่อว่า ถือว่าความยุติธรรมมาก่อนกฎหมาย อยู่เหนือกฎหมาย และอาจเป็น คนละส่วนกับกฎหมายก็คือ การยอมรับว่าความยุติธรรมเป็นคุณธรรมที่ครอบคลุมไปทั่ว และเป็นเป้าหมาย ของกฎหมาย ตัวกฎหมายเป็นเพียงหนทาง วิธีทางหรือเครื่องมือหนึ่งสำหรับจะไปสู่เป้าหมายเท่านั้น สิ่ง ที่อยู่นอกกฎหมายหรือสิ่งที่ยังไม่ได้ตราขึ้นเป็นกฎหมายก็อาจเป็นอีกหนทางหรือเครื่องมือไปสู่เป้าหมาย เดียวกันด้วยก็ได้ นักกฎหมายไม่ควรพอใจรับรู้หรือรับรองแต่เพียงกฎหมายของบ้านเมืองที่มีอยู่แล้วเท่านั้น หากแต่ควรใส่ใจคิดเลยไปถึงความยุติธรรมอันเป็นเป้าหมายของกฎหมายด้วย

เมื่อกำหนดความเชื่อถือได้ดังนี้ ในการออกกฎหมายก็ดี การตีความกฎหมายก็ดี การใช้ กฎหมายก็ดี การใช้ดุลพินิจต่างๆ ก็ดีย่อมมีขึ้นเป็นขึ้นด้วยความประสงค์จะทำให้เกิดความยุติธรรมขึ้นเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงมีพระบรมราโชวาทว่า “การอำนวยความสะดวกจึงต้องอาศัยตัวผู้ใช้กฎหมาย” เพราะไม่ว่า กฎหมายจะเป็นอย่างไรก็ตาม ผู้ใช้กฎหมายสามารถทำให้เกิดความยุติธรรมขึ้นจนได้ “การพิจารณา พิพากษาอรรถคดีใดๆ โดยคำนึงถึงแต่ความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นจะไม่เป็นการเพียงพอ จึงต้องคำนึง ถึงความยุติธรรม ซึ่งเป็นจุดประสงค์ด้วยเสมอ” จุดประสงค์ในที่นี้ไม่ได้หมายถึง จุดประสงค์ของกฎหมายฉบับ นั้นๆ เพราะกฎหมายนั้นอาจออกมาด้วยวัตถุประสงค์ที่จะกดขี่ข่มเหงคน “ด้วยความหลง ด้วยอคติหรือด้วย เจตนาอันไม่สุจริตทำให้ความเที่ยงตรงต้องถูกริดรอนทำลายไป” ก็ได้ หากแต่หมายถึงจุดประสงค์ของการมี กฎหมายทั่วไปที่ตั้งที่เคยรับสั่งว่า “กฎหมายทั้งปวงนั้นเราบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นปัจจัยสำหรับรักษาความยุติธรรม”

แนวพระราชดำริเหล่านี้เมื่อประมวลเข้าด้วยกันแล้วเห็นได้ชัดว่า เป็นการกล่าวถึงคุณธรรม ระดับสูงอย่างเป็นระบบมีตัวอย่างประกอบ มีรูปปัญหาแบบต่าง ๆ มีข้อเสนอแนะ มีคำเชิญชวนขอร้อง มีแนว ทางที่ชวนให้ปฏิบัติตามหรือคิดต่อ ที่สำคัญคือ มิได้เลื่อนลอยปราศจากฐานความคิดที่มีผู้กล่าวถึงอยู่บ้างแล้ว นำสังเกตว่า บางส่วนใกล้เคียงกับความคิดในทางกฎหมายธรรมชาติ (Natural law) บางส่วนใกล้เคียงกับ ปรัชญาของนักสังคมวิทยาทางกฎหมาย (Sociology of law) ซึ่งเชื่อในหลักวิศวกรรมสังคม และเน้นบทบาท ของนักกฎหมาย ไม่ว่านักศึกษารุ่นเยาว์หรือผู้พิพากษาดุลาการที่เพิ่งมีต่อสังคม และร่วมในการแก้ปัญหาสังคม แนวพระราชดำรินี้จึงน่าจะเป็น “ปรัชญากฎหมาย” ได้ และเมื่อพิจารณาจากพระราชสถานะแห่งองค์ผู้ ทรงแสดงการเน้นการประยุกต์ใช้ในสังคมไทย ยิ่งกว่าจะเป็นการทั่วไป การยอมรับและมีอิทธิพลทางความคิด อย่างกว้างขวางในหมู่นักวิชาการจนบางส่วนได้แปรผลเป็นโครงการปฏิบัติการจริงจึงก็น่าจะเป็นปรัชญา กฎหมายไทยร่วมสมัยที่มีประโยชน์และพลังนิยมสูงสำนักความคิดหนึ่ง

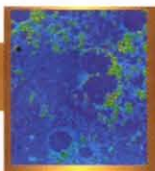

อนึ่ง มีข้อที่น่าสังเกตว่ายังไม่เคยปรากฏว่า มีนักกฎหมายคนใดในประเทศไทยแสดงความคิดเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของนักกฎหมาย ความสำคัญของกฎหมาย การสร้างคามยุติธรรม การใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายอย่างชัดเจนจริงจัง และต่อเนื่องเท่ากับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเลย

■ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ในช่วงเวลาแรกๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับนักกฎหมาย ความยุติธรรม และอื่นๆ ในทางกฎหมาย คือ ช่วงเวลาประมาณ พ.ศ. 2512-2516 นั้นยังไม่มีการสอนวิชานิติปรัชญา กฎหมายแก่นักศึกษากฎหมาย การศึกษาส่วนใหญ่เน้นไปในทางสาระกฎหมาย ครูบาอาจารย์บางคนอุปมาว่ามีแต่การสอน “ร่างกายของกฎหมาย” โดยไม่มีการเน้น “วิญญาณหรือชีวิตจิตใจของกฎหมาย” ข้อที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเตือนว่า “การที่อยู่กับกฎหมายและใช้กฎหมายมากๆ นั้น อาจทำให้ติดใจตบตบกฎหมายมากเกินไป และทำให้เห็นว่าล้าพังกฎหมายจะให้ความยุติธรรมได้โดยสมบูรณ์” นั้น เป็นความจริง เพราะสิ่งใดที่พบเห็นประจำไม่ว่าตบตบกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกา ตำรับตำราของครูบาอาจารย์หรือคำสอนในห้องเรียนย่อมเป็นความฝังใจ ความเคยชินและจำกัดโลกของกฎหมายให้แคบอยู่ในอาณาเขตปริมาตรแค่นั้นข้อนี้เท่ากับทรงปลุมนักกฎหมายไทยให้ตื่นจากโลกส่วนตัวของตนและมองสิ่งที่อยู่ไกลออกการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่า “ผู้ที่มีหน้าที่ในทางกฎหมายมีอาชีพในทางกฎหมายต้องพยายามที่จะหาความรู้ในทางอื่นๆ ที่ไม่ใช่ทางกฎหมายด้วย” กิติ “ถ้านักกฎหมายหรือผู้ที่สนใจกฎหมายได้ไปดูข้อเท็จจริงต่างๆ” กิติ เท่ากับเป็นการเปิดประตูนักกฎหมายสู่โลกกว้างทางไกล ภายนอกอันเป็นเรื่องในทางปรัชญากฎหมายโดยแท้ แต่เป็นปรัชญากฎหมายที่อยู่บนฐานของความจริงในสังคมไทย

พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสต่าง ๆ ที่อัญเชิญมาศึกษาจะเป็นเหตุให้มีการตื่นตัวในวงการกฎหมาย มีการค้นคว้ากว้างขวางขึ้นและมีการศึกษาทัศนะของนักปรัชญากฎหมายคนอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันเพราะเป็นงานวิจัยในเรื่องทำนองนี้เป็นครั้งแรกอันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา วิชานิติปรัชญาซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในต่างประเทศอยู่แล้ว ต่อไปจะได้มีผู้กล่าวขวัญถึงประเทศไทยด้วยความมั่นใจมากขึ้น วิชาที่มีการสอน การวิจัย การอธิบายความหมายของคำบางคำ ความคิดรวบยอดบางเรื่อง และมีการค้นหาค้นหาบทบาทของนักกฎหมายที่ควรจะเป็นตามทัศนะของปรัชญาเมธีต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เมื่องานวิจัยนี้แพร่หลายออกไปและพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในทางกฎหมายมีมากองค้ขึ้น พิมพ์แพร่หลายมากขึ้น ก็มีการศึกษาวิจัยให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการและใช้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติหรือจรรยาบรรณของนักกฎหมายไทย นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการแปลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสทางกฎหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นภาษาต่างประเทศ พิมพ์เผยแพร่ให้แพร่หลายในนานาประเทศ เพื่อเป็นการแพร่พระเกียรติคุณและพระปรีชาสามารถในทางกฎหมายให้เป็นที่ปรากฏ ตลอดจนน่าจะได้คัดเลือกอัญเชิญไปจารึกไว้เตือนใจตามสถาบันอุดมศึกษาที่มีการสอนวิชานิติศาสตร์ และที่ทำการศาลยุติธรรมต่างๆ ทำนองเดียวกับที่มีการจารึกวาทะของนักปราชญ์หรือนักกฎหมายผู้มีชื่อเสียงตามอาคารคณะนิติศาสตร์ หรือศาลยุติธรรมในต่างประเทศ

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2539

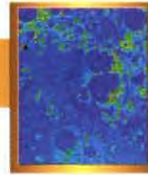
สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิด

ภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรีย

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัยเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรีย” ของ พันเอกพิเศษหญิงถนอมศรี ศรีชัยกุล และคณะเป็นผลงานวิจัย ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างต่อเนื่องมานานกว่า 30 ปีผู้วิจัยได้ศึกษาผู้ป่วยมาลาเรียในแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเลือดของผู้ป่วย เป็นผลงานวิจัยที่ทำ ได้สมบูรณ์ ทำให้ได้รับความรู้และข้อมูล นับเป็นงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการแพทย์และต่อประเทศชาติ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2539 สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

การเปลี่ยนแปลงทางเลือด
และการเกิดภาวะแทรกซ้อน
ในมาลาเรีย

การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิดภาวะแทรกซ้อน ในมาลาเรีย

Hematologic Changes and Pathogenesis of Systemic Complications in Malaria

■ หัวหน้าคณะผู้วิจัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ถนอมศรี ศรีชัยกุล¹

■ ผู้ร่วมวิจัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ มาคัมครอง โปษยะจินดา²

นายแพทย์สมพันธ์ บุญยคุปต์¹

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ วิจิตร บุญพรคนาวิก¹

รองศาสตราจารย์ แสงสุรีย์ จูฑา¹

Professor Ward Noyes³

พันโท นายแพทย์อภิชัย ลีละสิริ⁴

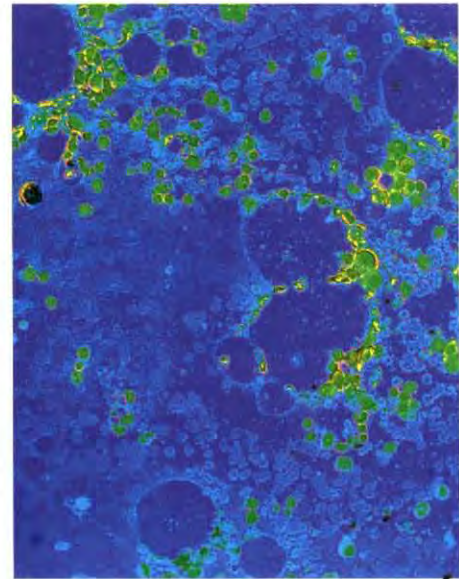
พันเอก นายแพทย์วิชัย ประยูรวิวัฒน์⁴

พันโท นายแพทย์วิเชียร มงคลศรีตระกูล⁴

รองศาสตราจารย์ สุภร จันทจารุณี¹

นางสาววัฒนา ไชยศิริพุ่มศิริ¹

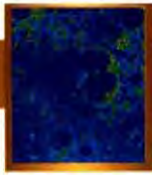
พันเอกหญิง จตุพร พูลเกษ⁴

■ ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย

มาลาเรีย เป็นปัญหาสำคัญของโลก โดยเฉพาะในประเทศเขตร้อนรวมทั้งในประเทศไทย อัตราการติดเชื้อมาลาเรียทั่วโลกพบในประชากร 250 ล้านคนต่อปี ในปัจจุบันมีประชากรถึงแก่กรรมด้วยโรคมาลาเรียประมาณ 1 - 2 ล้านคนต่อหนึ่งปี ผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรมด้วยมาลาเรียนั้น เกิดจากเชื้อพลาสโมดิอัมซึ่งมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรงเช่น มีอาการซีดมาก มีเลือดออก มีอาการทางระบบต่างๆ เช่น เป็นมาลาเรียขึ้นสมอง (cerebral malaria) มีอาการทางไตวาย และปอดล้มเหลว พยาธิกำเนิด (Pathogenesis) ของภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ นี้ประกอบขึ้นด้วยกลไกที่ซับซ้อนเมื่อเกิดขึ้นแล้วก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องกัน การเปลี่ยนแปลงทางเลือดที่เกิดขึ้นในหลายระบบ ทั้งเม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาว ซึ่งเกี่ยวข้องกันทางอิมมูโนวิทยา การเกิดลิ่มเลือดและเลือดออกในอวัยวะสำคัญต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรียขึ้นได้อย่างมาก การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเลือดในมาลาเรียจึงมีความสำคัญเพราะช่วยบ่งชี้ภาวะหนักเบาของโรค ทำให้แพทย์สามารถให้การวินิจฉัยภาวะหนักของผู้ป่วยและรีบให้การรักษาได้ทันทั่วทั้งที่ ยิ่งกว่านั้นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเลือดในมาลาเรียช่วยนำไปสู่ความเข้าใจในพยาธิกำเนิดของการเกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรียให้ถ่องแท้อยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การรักษาที่ก้าวหน้า ช่วยชีวิตผู้ป่วยให้รอดพ้นจากการตายอันเกิดจากภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงได้ดียิ่งขึ้น

จาก : คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (1), คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์ (2), University of Florida (3), วิทยาลัยแพทยศาสตร์โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า (4)

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แบ่งเป็น 3 เรื่องใหญ่ คือ

ก. การศึกษากลไกการกดไขกระดูกในการสร้างเม็ดเลือดแดงในผู้ป่วยมาลาเรีย เรื่องการกดไขกระดูกในมาลาเรียนั้น ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาไว้เลยในระยะก่อนปี ค.ศ.1960 คณะผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า ผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียนั้นมีความรุนแรงของอาการช็อคมีมากกว่าเกินกว่าจะอธิบายได้จากการเกิด Hemolysis แต่เพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดความสงสัยว่ากลไกการช็อคในมาลาเรียนั้นน่าจะเกิดจากการกดไขกระดูกร่วมด้วย จึงได้เริ่มทำการศึกษาดังแต่ปี ค.ศ. 1965 ด้วยจุดประสงค์คือ

- ในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียมีการกดไขกระดูกในการสร้างเม็ดเลือดแดงจริงหรือไม่
- ถ้ามีการกดไขกระดูกในการสร้างเม็ดเลือดแดงจริง การกดนี้จะเกิดขึ้นนานเพียงไร มีผลกระทบต่อ การเกิดการช็อคเพียงไร
- กลไกการกดไขกระดูกมีอย่างไร จากสาเหตุอะไร

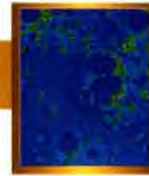
ข. การศึกษาทางภูมิคุ้มกันในมาลาเรีย เกี่ยวกับปฏิกิริยาการเร่ง Complement และการหลั่ง Histamine

- ปฏิกิริยาการเร่ง complement เท่าที่มีผู้รายงานไว้มีการเร่งปฏิกิริยา Complement เกิดขึ้นในโรคติดเชื้อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเชื้อแบคทีเรีย และไวรัส (Dengue hemorrhagic fever) แต่ในมาลาเรียยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังมีจุดประสงค์ดังนี้ คือ
 - ◆ มีการเร่งปฏิกิริยา Complement (Complement activation) เกิดขึ้นในมาลาเรียจริงหรือไม่
 - ◆ ปฏิกิริยาดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรค การเกิด Anemia, Thrombocytopenia และ DIC หรือไม่
- การหลั่งสาร Histamine ในผู้ป่วยมาลาเรีย Histamine เป็นสารที่หลั่งออกในขณะที่มี Inflammation จากการศึกษาในสัตว์ทดลอง พบว่า มีการเพิ่มของสาร histamine ในสัตว์ที่เป็นมาลาเรียที่มีอาการรุนแรง สารดังกล่าวมีฤทธิ์ต่อหลอดเลือดเล็ก ๆ ทำให้การทำลายผนังหลอดเลือดเกิด Microcirculatory stasis (Maegraith 1966) แต่ไม่มีรายงานว่ามีการศึกษาในคนเลย คณะผู้ทำการวิจัยจึงได้ศึกษาระดับ histamine ในเลือดของผู้ป่วยที่เป็น *P. falciparum* โดยมีจุดประสงค์คือ
 - ◆ ในขณะที่ผู้ป่วยเป็นมาลาเรียมีการหลั่ง Histamine มากขึ้นหรือไม่
 - ◆ ความสัมพันธ์ของการเพิ่มของ Histamine ต่อความรุนแรงของโรค การเกิด DIC และการเปลี่ยนแปลงทางเลือดอื่น ๆ

ค. ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางคลินิก ความสัมพันธ์กับการเกิดลิ่มเลือด และการเปลี่ยนแปลงของเกล็ดเลือด การรักษาผู้ป่วยมาลาเรียที่มีภาวะแทรกซ้อน (DIC) โดยมีจุดประสงค์เป็นขั้นตอนดังนี้คือ

- ศึกษา Clinical และ Laboratory manifestations ในผู้ป่วยมาลาเรีย ที่มีภาวะแทรกซ้อน
- ดูปัจจัยเสี่ยงในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย และมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น Parasitemia, Bleeding, DIC, Anemia และ Thrombocytopenia
- ศึกษาพยาธิวิทยาของผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียจากการตรวจศพ
 - ◆ การเปลี่ยนแปลงของเซลล์เม็ดเลือดขาวที่สนองต่อการติดเชื้อรุนแรง (Leukocytic response to fatal malarial infection)
 - ◆ การตรวจดู fibrin thrombi ในอวัยวะต่าง ๆ ของผู้ป่วยที่ตายจากเชื้อมาลาเรีย
 - ◆ การเปลี่ยนแปลงทางพยาธิวิทยาของอวัยวะต่าง ๆ สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางคลินิก

ง. การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงของเกล็ดเลือดในมาลาเรีย ว่ามีความสัมพันธ์กับการเกิด Bleeding, DIC และความรุนแรงของโรคอย่างไรบ้าง

จ. การรักษา DIC ในมาลาเรีย

- ศึกษาถึงการให้ Heparin เป็น Adjunction treatment
- ศึกษาถึงการรักษาด้วยการเปลี่ยนถ่ายเลือดร่วมกับการรักษา Conventional ในผู้ป่วยมาลาเรียที่มีอาการหนักกว่าได้ผลอย่างไร

■ ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยทั้ง 3 ข้อใหญ่ที่กล่าวข้างต้น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยหลายชนิดขึ้นอยู่กับหัวข้อของการวิจัย การศึกษาทางคลินิกต่าง ๆ จะเป็น Discription study การศึกษาทาง Laboratory เช่น การศึกษาไขกระดูก bone marrow culture coagulation ต่าง ๆ เป็น Prospective study ตาม Project ที่วางไว้

วิธีวิจัย

1. ได้ศึกษาในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียทั้งชนิดไวแวกซ์และพาลซิพารัม ซึ่งรับไว้ในโรงพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งหัวหน้าคณะผู้วิจัยมีโอกาสศึกษา ในระยะต้นได้ศึกษาจากผู้ป่วยที่โรงพยาบาลภูมิพล โรงพยาบาลพระพุทธบาท และโรงพยาบาลอภัยภูเบศร์ ต่อมาได้ทำการศึกษาผู้ป่วยในโรงพยาบาลรามาริบัติ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวนผู้ป่วยที่ศึกษาทั้งหมดมีมากกว่า 300 รายขึ้นไป
2. การเจาะตรวจไขกระดูกกระทำในโรงพยาบาลต่างๆ ดังกล่าวแล้ว โดยหัวหน้าคณะผู้วิจัยและผู้วิจัยร่วมเป็นผู้อ่านและแปลผล
3. การเลี้ยงเพาะไขกระดูกได้กระทำที่โรงพยาบาลรามาริบัติ โดยมีหัวหน้าคณะผู้วิจัย และผู้วิจัยร่วมเป็นผู้กระทำและแปลผล
4. การศึกษาทาง ferrokinetic ได้ศึกษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยศาสตราจารย์แพทย์หญิงมาศคุ้มครอง
5. การศึกษาอื่น ๆ เช่น ทางพยาธิวิทยา, การวัดปฏิกิริยา Complement, วัดระดับ Histamine ได้กระทำที่โรงพยาบาลรามาริบัติ
6. การศึกษาทาง Hemostasis และการเปลี่ยนถ่ายเลือดกระทำที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และโรงพยาบาลรามาริบัติ

■ ขอบเขตของการวิจัย

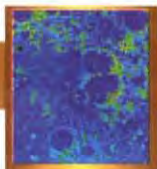
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเลือดในผู้ป่วยมาลาเรีย เป็นงานวิจัยภายในประเทศไทย โดยเน้นที่ตัวผู้ป่วยเป็นหลัก

■ ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 และได้กระทำมาตลอดจนถึงในปัจจุบัน ซึ่งยังคงกระทำต่อไป

■ สถานที่ที่ใช้ในการวิจัย, ทดลองหรือเก็บข้อมูล ขึ้นอยู่กับผู้ทำการวิจัยว่าปฏิบัติงานที่ใด

1. โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่ พ.ศ. 2506 - 2510
2. โรงพยาบาลรามาริบัติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 - ปัจจุบัน
3. โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ตั้งแต่ พ.ศ. 2525 - ปัจจุบัน
4. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2506 - 2518 ศึกษาในด้าน ferrokinetic
5. โรงพยาบาลภูมิภาค เพื่อเก็บข้อมูลในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย โดยคณะผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลเอง ระหว่าง พ.ศ.2509-2512

■ งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย ระบุสถาบันที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดของคณะผู้วิจัย ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ผ่านทางโรงพยาบาลซึ่งคณะผู้วิจัยทำงานอยู่ นอกจากนี้ยังได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยดังนี้ คือ

1. จากสมาคมแพทยทหารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2507 - 2508
2. จากสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2508 - 2509
3. จากมูลนิธิร็อคคิเฟลเลอร์ ผ่าน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี พ.ศ. 2512 - 2514
4. จากมูลนิธิโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า พ.ศ. 2531 - 2533
5. จากมูลนิธิโรงพยาบาลรามาธิบดี พ.ศ. 2534 - 2535

■ สรุปผลการวิจัย แบ่งตามการศึกษาวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการขีดและการเปลี่ยนแปลงของไขกระดูก พบว่า

1. ในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียนั้นมีอัตราการขีดสูงมากถึงร้อยละ 95% การขีดอาจตรวจพบตั้งแต่แรกเริ่ม หรือเกิดขึ้นระหว่างที่เป็นมาลาเรีย หรือเมื่อหายจากมาลาเรียแล้วประมาณ 1-2 อาทิตย์ ความรุนแรงของเชื้อขึ้นกับปัจจัยหลายอย่างคือ ความเรื้อรังของโรคทำให้ขีดมาก และชนิดของเชื้อ *P. falciparum* ที่เรื้อรังขีดมากกว่า *P. vivax* ที่เรื้อรัง

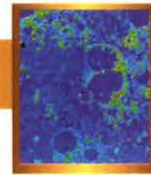
2. การศึกษาไขกระดูกในมาลาเรีย พบว่ามีการกดไขกระดูกเกิดขึ้น แสดงโดย

2.1 การสร้างเม็ดเลือดแดงในไขกระดูกมีจำนวนลดน้อยลง ในขณะที่เป็นมาลาเรีย (รูปที่ 1) และจะกลับมีจำนวนปกติหลังจากที่หายจากมาลาเรียแล้ว (รูปที่ 2) ในผู้ป่วยที่เป็น acute มาลาเรียทั้งที่เกิดจากเชื้อ *Vivax* และ *Falciparum* พบว่ามีการสร้างเม็ดเลือดแดงลดลงกว่าปกติถึง 97.5% ของผู้ป่วยทั้งหมด สำหรับผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียเรื้อรังนั้นมีจำนวน 47.5% ที่มีจำนวนเม็ดเลือดแดงในไขกระดูกลดน้อยลง (รูปที่ 3) ผู้ป่วยที่มี Erythroid Hypoplasia นั้น มีอาการขีดลงในระหว่างการดำเนินของโรครุนแรงกว่ากลุ่มที่ไม่มี Erythroid Hypoplasia

2.2 กลไกที่ทำให้มีการสร้างเม็ดเลือดน้อยลงนั้นมีต้นเหตุอยู่ 2 ประการคือ เกิดจากสารที่มีอยู่ใน serum ของผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย ซึ่งมักจะเป็นผู้ป่วยหนักที่มีภาวะแทรกซ้อนไปกดการสร้างเม็ดเลือดแดงตัวอ่อนระยะต้น (colony forming unit erythroid) (รูปที่ 4) นอกจากนั้นยังพบว่าในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย และมีอาการขีดนั้นไม่มีระดับสาร erythropoietin ไม่เพียงพอที่จะสนองต่อการขีดที่เกิดขึ้นจากการติดเชื้อมาลาเรีย (รูปที่ 5) ความผิดปกติทั้ง 2 ประการนี้จะมิพบหากสำคัญทำให้เกิดการกดการสร้างเม็ดเลือดแดงขึ้น

2.3 การศึกษาด้วย Ferroketic บ่งชี้ว่า ในผู้ป่วยที่ติดเชื้อมาลาเรียนั้นมีภาวะ Ineffective erythropoiesis เกิดขึ้น เพราะแม้จะสามารถสร้างเม็ดเลือดแดงตัวอ่อนได้ก็ไม่สามารถจะแก่ไปถึงปลายทาง ทั้งนี้เพราะเม็ดเลือดแดงตัวอ่อนถูกทำลายหมดในไขกระดูก สาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งคือการสร้าง Heme ที่ไม่ปกติ

ผลงานทั้งหมดอธิบายว่าได้มีการกดไขกระดูกในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียเกิดขึ้นจริง เป็นผลงานที่มีได้เคยมีผู้ทำการวิจัยมาก่อน ผลงานนี้ได้เปลี่ยนความเข้าใจแต่ดั้งเดิมว่า Anemia ในมาลาเรียนั้นเกิดจากภาวะ Hemolysis แต่เพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องว่า ภาวะการขีดในมาลาเรียนั้นเกิดจากกลไก 2 ประการคือ การกดไขกระดูกและ Hemolysis ในมาลาเรีย (รูปที่ 6) การวิจัยนี้เป็นจุดเริ่มต้นทำให้มีผู้วิจัยเพิ่มเติมขึ้นในต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ผลของการวิจัยเป็นที่ยอมรับ และมีผู้นำไปอ้างอิงมากมายในวารสารการแพทย์ทั่วโลก

การเปลี่ยนแปลงเลือด
และการเกิดภาวะแทรกซ้อน
ในมalaria

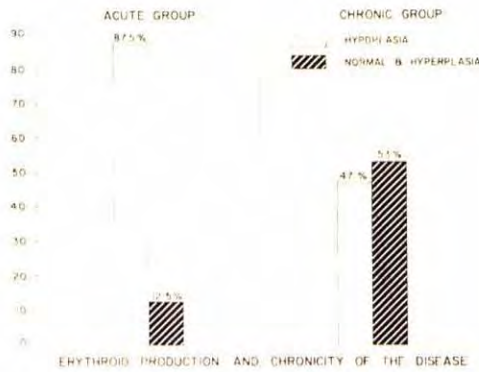
รูปที่ 1

ไขกระดูกของผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรียแสดง cellularity และเม็ดเลือดแดงตัวอ่อนลง

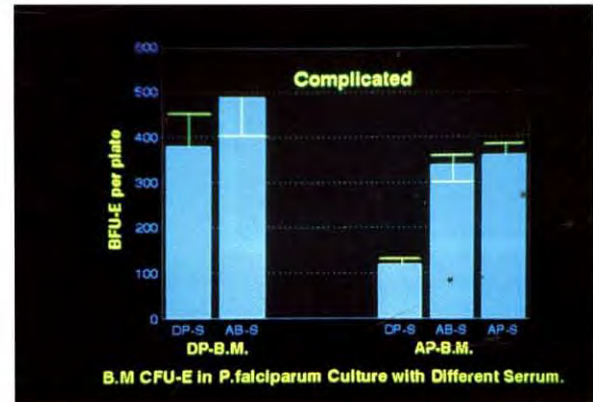
รูปที่ 2

ไขกระดูกของผู้ป่วยที่หายจากมาลาเรียแล้ว ศึกษา 7 วันต่อมา

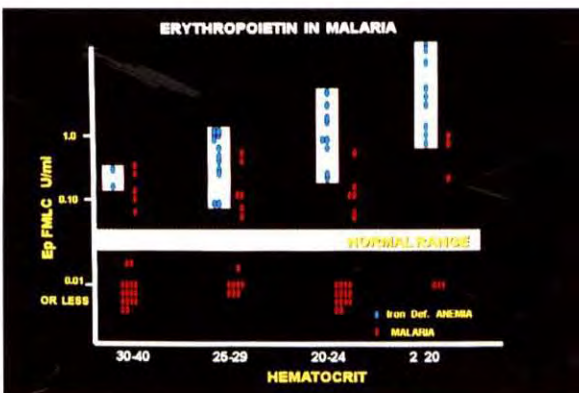
รูปที่ 3

Erythroid hypoplasia ในผู้ป่วย acute และ chronic malaria

รูปที่ 4

จำนวน CFU-E จากไขกระดูกผู้ป่วยที่เป็น complicated มาลาเรีย culture กับ during, after Parasitemia. และ normal AB serum

รูปที่ 5

ระดับ erythropoietin ในผู้ป่วยมาลาเรียที่มีอาการซีด แสดงระดับต่ำกว่าในผู้ป่วยที่มีอาการซีดจากสาเหตุอื่น

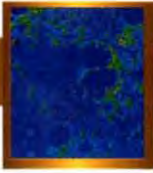
Mechanisms of Anemia Malaria
Anemia is Severe Beyond Degree of Hemolysis.

1. Bone Marrow Suppression
2. Hemolysis

รูปที่ 6

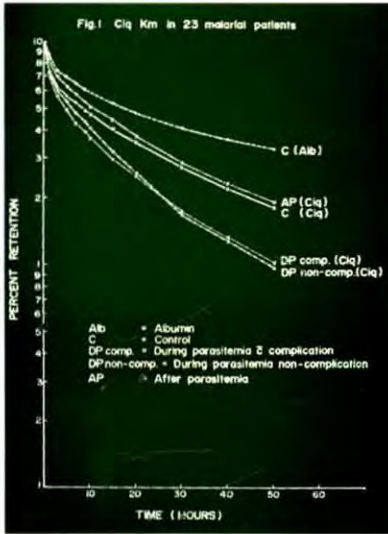
กลไกการซีดในมาลาเรีย

การเปลี่ยนแปลงทางเนื้อ
และภาวะแทรกซ้อน
ในมาลาเรีย

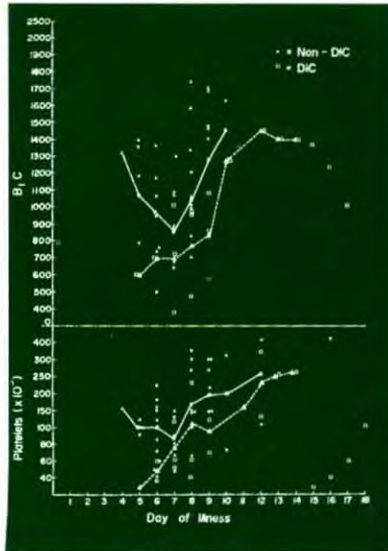
การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงในระบบ Complement และระดับ Histamine ในมาลาเรีย สรุปได้ดังนี้คือ

1. มีการกระตุ้นปฏิกิริยา complement เกิดขึ้นในระหว่างที่ผู้ป่วยเป็นมาลาเรียจริง (รูปที่ 7) มีผลทำให้ระดับของ C ลดลงอย่างชัดเจน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรค ระดับเกล็ดเลือดที่ต่ำลง และการเกิด DIC (รูปที่ 8)
2. มีการหลั่งสาร Histamine มากขึ้นในระหว่างที่ผู้ป่วยเป็นมาลาเรียจริง ระดับของ Histamine ที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรค การเกิด DIC และความรุนแรงของ Thrombocytopenia (รูปที่ 9)

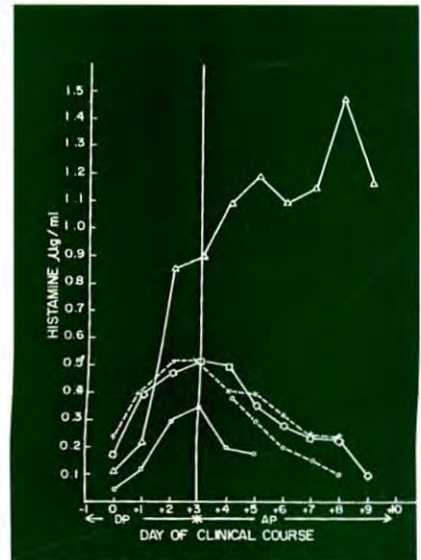
รูปที่ 7

แสดง T1/2 ของ C1q ในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย เปรียบเทียบกับคนปกติและผู้ป่วยที่หายจากมาลาเรียแล้ว T1/2 สั้นลง แสดงว่ามีการนำไปใช้ในระหว่างปฏิกิริยา Complement

รูปที่ 8

ระดับ C3 ในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย เปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน มีภาวะแทรกซ้อน และมี DIC ร่วมด้วย

รูปที่ 9

ระดับ Histamine ในผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย เปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วย Non-DIC, DIC และ Fatal Complications

โดยสรุปผลการวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ในขณะผู้ป่วยเป็นมาลาเรียนั้นได้มีการปฏิกิริยาทาง Immune เพิ่มขึ้นอย่างมาก มีผลให้มีการกระตุ้นระบบ Complement มีการหลั่งสาร Histamine มากขึ้นในเลือด ในระหว่างที่มีการกระตุ้นระบบ Complement นั้นมีจำนวน Complement mediators มากขึ้น สารที่เป็น Complement Mediators บางตัว เช่น C5a และสาร Histamine มีบทบาทสำคัญในการเกิด Complications, DIC และ platelets ต่ำลง การเกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ จากสารดังกล่าวอาจเกิดจากกลไกหลายอย่าง โดยเฉพาะสารเหล่านี้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางหลอดเลือดเล็ก ๆ ทำให้มีการทำลายของ Endothelial cells นำไปสู่ภาวะ Leakage ทำให้มี Microcirculatory stasis มี Anoxia ต่ออวัยวะต่าง ๆ การที่มี Endothelial injury ร่วมกับ Microcirculatory stasis เป็นการกระตุ้นการเกิด DIC ให้มากขึ้น ทำให้มีพยาธิสภาพเกิดขึ้นในอวัยวะต่าง ๆ ปฏิกิริยา Immune ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่มีมาลาเรีย มีบทบาทสำคัญในการเกิด Immune injury ต่อเม็ดเลือดแดง และเกล็ดเลือด ทำให้มี anemia มากขึ้นมี Anoxia ทำให้เกิด Platelet Hyperactivity มี Hplatelet lysis และมีเกล็ดเลือดต่ำนำไปสู่ปัญหา Thrombosis และ Bleeding ในที่สุด สำหรับงานวิจัยเรื่อง Complement และ Histamine ในผู้ป่วยมาลาเรียนั้น เป็นงานวิจัยแรกเริ่มทั้ง 2 เรื่อง ในระยะต่อมาจึงมีผู้ศึกษาเพิ่มเติมขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทางเลือด
และการเกิดภาวะแทรกซ้อน
ในมาลาเรีย

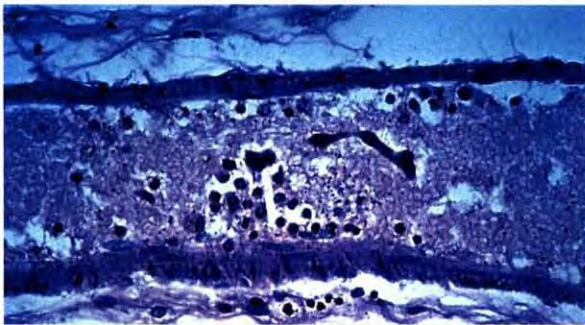
การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางคลินิก ความสัมพันธ์กับการเกิดลิ่มเลือด และการเปลี่ยนแปลงของเกล็ดเลือด การรักษาผู้ป่วยมาลาเรีย ที่มี DIC ด้วยการให้ Heparin และการเปลี่ยนถ่ายเลือด สรุปได้ผลดังนี้ คือ

1. Risk factors สำคัญที่ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรียนั้น ได้แก่ การติดเชื้อ *P. falciparum*, Hyperparasitemia, severe anemia, Thrombocytopenia และมี DIC เกิดขึ้น

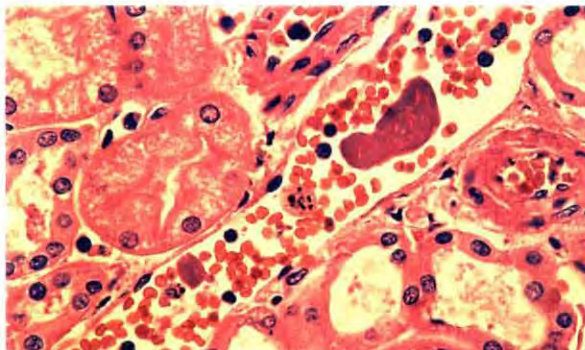
2. อาการทางคลินิกของผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนนั้น ได้แก่ อาการทางสมอง (cerebral malaria), ไต (Acute renal failure), ปอด (Pulmonary insufficiency - ARDS), ตับ (hepatitis), anoxia และ bleeding ตามผิวหนัง และในรายที่รุนแรงมีเลือดออกในอวัยวะต่าง ๆ เช่น ทางเดินอาหาร สมอง และผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรม พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงของโรคกับปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะ คือ DIC, bleeding, hyperparasitemia และเป็น non-immune malaria

3. จากการศึกษาโดยการตรวจศพผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรมด้วย *P. falciparum* เพราะมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง และมี Bleeding นั้น พบว่ามี Leukocytic response เป็น Lymphoid plasma cells อย่างรุนแรงในม้ามและไขกระดูกแสดงถึงปฏิกิริยา Immune ที่รุนแรงซึ่งเกิดตามมาได้อย่างมากมาย พบว่ามีพยาธิสภาพในอวัยวะต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ในสมองพบ degeneration ของเซลล์สมองอย่างมากมาย พบ Agglutination ของ Parasitized red cell และ Fibrin ใน Capillaries (รูปที่ 10) พบ Generalised fibrin thrombi ในอวัยวะต่าง ๆ ของผู้ป่วย 12 ราย จากผู้ป่วยทั้งหมด 22 ราย (รูปที่ 11)

4 การศึกษาเกล็ดเลือดพบว่ามีปัญหาเกล็ดเลือดต่ำ เนื่องจากถูกทำลาย และมีการสูญเสียการเกาะกลุ่มของเกล็ดเลือด (Platelet aggregation) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางคลินิกและการเกิดเลือดออก (รูปที่ 12)

รูปที่ 10
แสดง Agglutinated parasitized red blood cells และ fibrin thrombus ใน capillary ของสมองของผู้ป่วยที่ตายจากมาลาเรีย

รูปที่ 11
แสดง Fibrin thrombi ในหลอดเลือดฝอยในไตของผู้ป่วยที่ตายจากมาลาเรีย

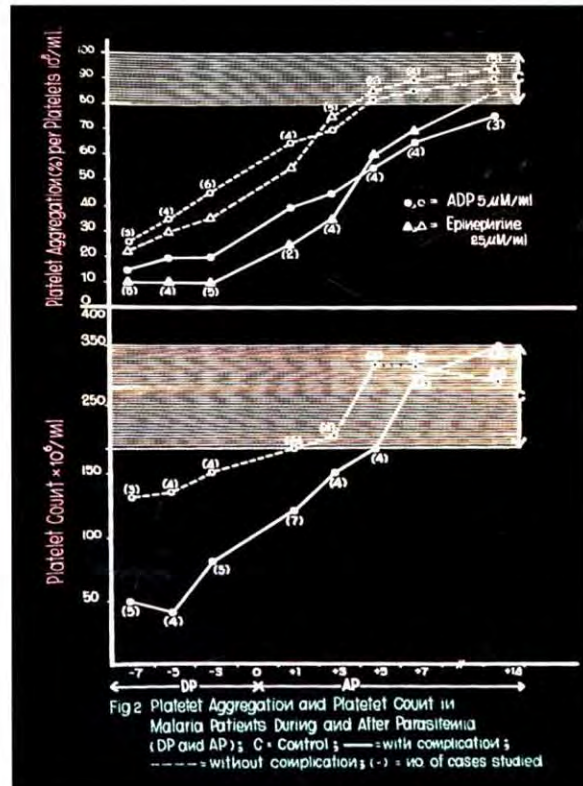
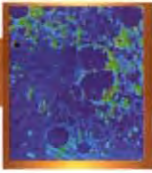

Fig 2 Platelet Aggregation and Platelet Count in Malaria Patients During and After Parasitemia (DP and AP); C = Control; — with complication; - - - without complication; (·) = no of cases studied

รูปที่ 12
แสดงระดับเกล็ดเลือด และ platelet aggregation (กระตุ้นด้วย ADP และ epinephrine) ในผู้ป่วยมาลาเรีย มีซึ่งลดลงต่ำกว่าปกติ เปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วย non-complicated และ complicated malaria

5 การใช้ Heparin เป็น Adjunctive therapy ในผู้ป่วย DIC ซึ่งมีภาวะแทรกซ้อน ปรากฏว่าได้ผลดี ในบางรายถ้าใช้ในระยะเวลาเริ่มที่ให้การวินิจฉัยภาวะแทรกซ้อน และ DIC, อย่างไรก็ตาม heparin มีข้อจำกัดในการใช้หลายประการ กล่าวคือ ในรายที่มีภาวะไตและตับเสื่อม มี bleeding มาก จะไม่ได้ผลดี นอกจากนี้อาจทำให้เกิดอาการเลือดออกได้มากขึ้นจนเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้

6 การทำการเปลี่ยนถ่ายเลือดในผู้ป่วยมาลาเรียที่มีภาวะแทรกซ้อน โดยใช้เป็น adjunctive therapy ร่วมกับ Conventional therapy ปรากฏว่าได้ผลดี (รูปที่ 13) ทำให้อัตราการตายลดลง ในผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนทางปอด เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ป่วยที่มี ARDS แต่ไม่ได้เปลี่ยนถ่ายเลือดแล้วอัตราการตายลดลงมาก (100% vs 25%) การเปลี่ยนถ่ายเลือดมีประโยชน์เพราะสามารถลด Parasitemia ได้เฉียบพลันภายใน 24 ชั่วโมง โดย Parasitemia ลดลงเหลือน้อยกว่า 5% จากการศึกษาพบว่าจำนวนเลือดที่ใช้ไม่ควรต่ำกว่า 1.2 เท่าของ Blood volume การเปลี่ยนถ่ายเลือดควรทำในรายที่มี Parasitemia เกิน 10 - 30% ร่วมกับภาวะแทรกซ้อนตามระบบต่างๆ ไม่ควรรอจนเกิด ARDS เพราะอัตราการตายยังสูงมากทั้ง ๆ ที่ถ่ายเลือด (25%) ในขณะนี้วิธีนี้ใช้กันแพร่หลายในสถาบันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

SYSTEMIC COMPLICATION	EXCHANGED (N=9)	NON-EXCHANGED (N=10)
CNS	89%	77%
ARF	83%	86%
PULMONARY	80%	50%
ARDS	75%	0%
TOTAL	89%	80%

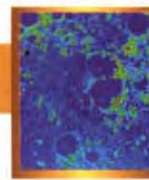
ARMY HOSPITAL 1989-1990(E), 1965-1988(NE)

รูปที่ 13

Survival ของผู้ป่วยที่เป็นมาลาเรีย และมีภาวะแทรกซ้อนที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งได้รับการรักษาด้วยการทำ exchange transfusion ร่วมด้วย เปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้ทำ exchange transfusion

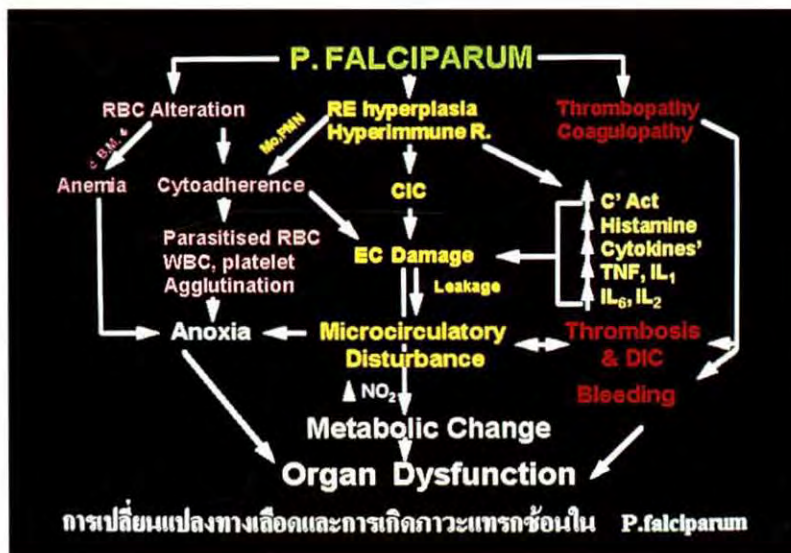
■ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการค้นพบว่าการกดการสร้างเม็ดเลือดแดงในขณะที่ผู้ป่วยซึ่งเป็นมาลาเรีย ได้ศึกษาถึงกลไกการกดไขกระดูกหลายแง่มุม งานนี้เป็นการเพิ่มความรู้อใหม่ให้แก่วงการแพทย์เป็นที่ยอมรับของสถาบันต่าง ๆ ทั่วโลก และเป็นจุดเริ่มต้นให้มีการวิจัยในเรื่องนี้ต่อมาอย่างกว้างขวาง
2. เป็นการวิจัยบ่งชี้ว่าปฏิกิริยาทางภูมิคุ้มกันมีความสำคัญต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ในผู้ป่วย *P.falciparum* โดยเสนอการเปลี่ยนแปลงทางระบบ complement และระดับ histamine เป็นตัวอย่าง ในขณะนี้ได้มีการค้นคว้าเกี่ยวกับ cytokines ในมาลาเรียอย่างกว้างขวาง ซึ่งมีลักษณะงานคล้ายคลึงกับที่ผู้วิจัยได้กระทำมาแล้ว
3. การศึกษาทางคลินิกร่วมกับการเปลี่ยนแปลงทาง Hematosis ในมาลาเรียร่วมกับการตรวจศพ และการใช้วิธีรักษาต่าง ๆ เป็น Adjunctive therapy ซึ่งคณะผู้วิจัยกระทำมานี้ได้กระทำคู่ขนานมากับงานต่าง ๆ ที่ศึกษาในต่างประเทศตลอดมา ส่วนใหญ่มีผลงานตรงกันเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางคลินิกและทางเลือด ตลอดจนการรักษาแนวใหม่ ๆ ในผู้ป่วยมาลาเรียซึ่งมีอาการรุนแรงอย่างกว้างขวาง ปัจจุบันการใช้การเปลี่ยนถ่ายเลือดรักษาผู้ป่วยมาลาเรียที่มีภาวะแทรกซ้อนนั้น ได้มีกระทำกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ซึ่งถ้าหากมีการพัฒนาไปมากขึ้นก็จะเป็นประโยชน์ในการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียที่มีภาวะแทรกซ้อนอย่างยิ่ง

การเปลี่ยนแปลงความถี่
และการเกิดภาวะแทรกซ้อน
ในคนเรื้อรัง

โดยสรุป การศึกษาวิจัยซึ่งได้กระทำมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าในขณะที่ผู้ป่วยเป็นมาลาเรียนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางเลือดเกิดขึ้นอย่างมากมาย การเปลี่ยนแปลงทางเลือดที่เกิดขึ้นนี้มีบทบาทสำคัญในการทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ จึงทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตได้มาก การศึกษาที่คณะผู้วิจัยได้กระทำมานี้ร่วมกับที่มีผู้วิจัยทั่วโลก ทำให้เข้าใจ Pathogenesis ของการเกิดภาวะแทรกซ้อนว่ามีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเลือดอย่างไร (รูปที่ 14) ความเข้าใจดังกล่าวมีความสำคัญ เพราะจะนำไปสู่การค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะการรักษาที่ดีขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นตราบเท่าที่มาลาเรียยังเป็นปัญหาสำคัญของโลก และประเทศไทยในปัจจุบัน

รูปที่ 14

แสดงการเปลี่ยนแปลงของระบบเลือดที่มีผู้ศึกษาไว้ทั้งหมดกับการเกิดภาวะแทรกซ้อน มีผลงานของผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยหลายประการ เช่น B.M. Suppression, การกระตุ้น Complement, การหลั่ง Histamine, การเปลี่ยนแปลงของเกล็ดเลือดและการเกิด DIC

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2539

สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

เรื่อง

การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์
ดีเอ็นเอในคน

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัยเรื่อง "การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน" ของศาสตราจารย์ วิชัย บุญแสง และคณะ เป็นผลงานวิจัยที่ได้ทำต่อเนื่องมาเป็นเวลา 8 ปี จนสามารถพัฒนาและกำหนดวิธีการในการตรวจ วิเคราะห์ และวินิจฉัยลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ได้อย่างแม่นยำ รวดเร็ว และประหยัด เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และติดตามผลการรักษาทางการแพทย์ และในการวินิจฉัยด้านนิติเวชวิทยา และศาล เพื่อการพิสูจน์ความเกี่ยวพันทางสายเลือดผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัยเรื่องนี้ออกเผยแพร่อย่างกว้างขวาง จนเป็นที่ยอมรับของวงการแพทย์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2539 สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน Human DNA Fingerprinting and Its Applications

■ หัวหน้าคณะผู้วิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย บุญแสง¹

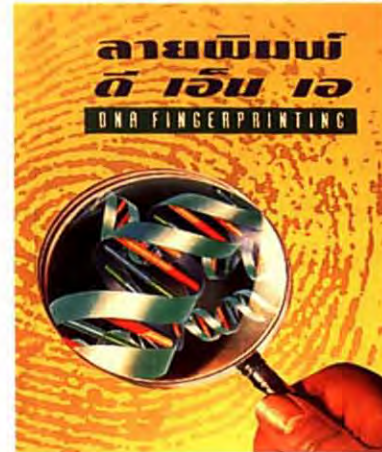
■ ผู้ร่วมวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.สกล พันธุ์ยิ้ม¹

รองศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทศนาขจร²

อาจารย์ชัยณรงค์ วงศ์ธีรทรัพย์³

นางสาวนุสรรา สิทธิติลกรัตน์¹

■ ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

ดีเอ็นเอเป็นสิ่งที่บ่งบอกให้รู้ว่าขบวนการแห่งชีวิตจะดำเนินการไปอย่างไร มีโปรแกรมอย่างไรบอกให้รู้ว่าคนแต่ละคนแตกต่างจากคนอื่น ๆ หรือแม้แต่สิ่งมีชีวิตอื่นอย่างไร นักวิทยาศาสตร์พยายามนำความรู้ความเข้าใจในรหัสดีเอ็นเอมาใช้ให้เป็นประโยชน์หลายอย่าง ทั้งด้านการแพทย์ การเกษตรกรรมและการอุตสาหกรรม เทคนิคการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอเกิดขึ้นบนพื้นฐานความเข้าใจในรหัสดีเอ็นเอของคณฺ์ ดังนั้นลายพิมพ์ดีเอ็นเอ จึงเป็นการบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลหรือสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิด

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานที่มีความสำคัญหลาย ๆ อย่าง เช่น การตรวจสอบผู้กระทำผิดหรือการสืบหาผู้ต้องสงสัยในคดีต่างๆ รวมทั้งคดีข่มขืน การตรวจสอบความเป็นพ่อ-แม่-ลูก เพื่อแก้ปัญหาครอบครัวในกรณีที่ต้องการพิสูจน์ว่าเด็กที่เกิดมาเป็นลูกใคร รวมทั้งการตรวจบุคคลที่เข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย นอกจากนี้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางการแพทย์ เช่น การติดตามผู้ป่วยภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูก

คณะผู้วิจัยได้เริ่มงานวิจัยนี้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2529 และได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 10 ปี งานวิจัยในระยะเริ่มแรกได้ใช้ M13 phage เป็นตัวตรวจสอบ แต่เนื่องจากลายพิมพ์ดีเอ็นเอที่เกิดจากการใช้ M13 phage เป็นตัวตรวจสอบต้องใช้ปริมาณดีเอ็นเอถึง 250 นาโนกรัม ซึ่งเท่ากับดีเอ็นเอที่มีอยู่ในเม็ดเลือดขาวประมาณ 50,000 เซลล์ หรือในตัวของสุจิประมาณ 100,000 ตัว ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการใช้งานทางด้านนิติเวชศาสตร์ คณะผู้วิจัยจึงพยายามหาวิธีที่สามารถสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอจากหลักฐานหรือสิ่งส่งตรวจที่มีปริมาณดีเอ็นเอน้อยๆ เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ เป็นต้น โดยอาศัยปฏิกิริยาลูกโซ่โพลีเมอเรส (PCR) ในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอในหลอดทดลองซึ่งเทคนิค PCR นี้สามารถเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอเป็นล้าน ๆ เท่าได้ภายในระยะเวลา 2-3 ชั่วโมง

1ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ 10400 โทร. 245-6146

2ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330 โทร. 218-5439

3ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ 10110 โทร. 260-0125

การอ้างและการประยุกต์ใช้
ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาวิธีการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยใช้ตัวตรวจสอบ M 13 phage ให้แปลผลง่าย และราคาถูก
2. เพื่อพัฒนาการใช้เทคนิค PCR ในการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอจากสิ่งส่งตรวจปริมาณน้อยๆ เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ เส้นผม และ ขน เป็นต้น
3. สามารถนำวิธีการที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการพิสูจน์บุคคล พิสูจน์ความเป็นพ่อ-แม่-ลูก พิสูจน์ฝาแฝดแท้ และติดตามผู้ป่วยภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูก

■ ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 สร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยใช้ตัวตรวจสอบ M13 phage

ทำการสกัดดีเอ็นเอโดยวิธี salting out จากนั้นตัดดีเอ็นเอด้วยเอ็นไซม์ตัดจำเพาะ *Hae III* แยกชิ้นของดีเอ็นเอที่ถูกตัดด้วยกระแสไฟฟ้าบนตัวกลางแผ่นวุ้น (agarose gel electrophoresis) จากนั้นทำการถ่ายทอดดีเอ็นเอจากแผ่นวุ้นไปยังแผ่นเยื่อพิเศษ (nylon membrane) ทำการติดฉลากตัวตรวจสอบ M13 phage ที่ตำแหน่ง 1833-1894 และ 2283-2401 ด้วย primer แบบจำเพาะ (5' AGC GTT TGC CAT C 3') โดยใช้สารรังสี หรือสารปลดรังสี dUTP-digoxigenin และทำ hybridization โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ตามรูปที่ 1

รูปที่ 1

แผนภาพการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยใช้ตัวตรวจสอบ M13 phage

3.2 การสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยใช้เทคนิค PCR

ทำการสกัดดีเอ็นเอจากสิ่งส่งตรวจที่มีปริมาณดีเอ็นเอน้อยๆ เช่น คราบเลือด หรือ คราบอสุจิ โดยใช้สารเคมีชื่อว่า Chelex 100 resin ซึ่งมีคุณสมบัติในการป้องกันดีเอ็นเอไม่ให้ถูก degrade เนื่องจาก Chelex จับกับไอออนบางชนิด เช่น Mg^{2+} ข้อดีของการใช้ Chelex 100 resin คือ ใช้เวลาน้อย สะดวก และได้ดีเอ็นเอที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นตอนการทำ PCR ต่อไป

ในขั้นตอนการทำ PCR คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกบริเวณที่จะทำการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ และปรับหาลำดับเบสของ primer ที่เหมาะสมจำนวน 4 คู่ ดังนี้

D1S80	AACTGGCCTCCAAACTGCC	CCTGTTGGAGATGCACGTGCC
D4S43	CACAGAGAGCTTAGTGGAGCTT	CACTTCACTGACATCCACATCT
D17S30	CGAAGAGTGAAGTGCACAG	CACAGTCTTTATTCTTCAGCG
3' Apo B	ATGGAAACGCAGAAATTATG	CCTTCTCACTTGGCAAATAC

จากนั้นได้ทำการปรับสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการทำ PCR และทำการวิเคราะห์ผลผลิตที่ได้จากการทำ PCR ด้วยวิธี agarose gel electrophoresis ย้อมด้วย ethidium bromide และถ่ายรูปแถบดีเอ็นเอที่มีลักษณะเหมือน bar code ไว้เป็นหลักฐาน ลายพิมพ์ดีดอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จะมีลักษณะที่แปลผลง่าย ราคาถูก และใช้เวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ในขณะเดียวกันงานในส่วนนี้ยังได้ทำการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปอีกโดยการใช้ short tandem repeat เข้ามาช่วย ซึ่งคาดว่าอีกไม่นานนี้จะมี primer อีกหลายคู่ที่มีศักยภาพในการสร้างลายพิมพ์ดีดเอ็นเอมากขึ้น

■ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครอบคลุมการพัฒนาวิธีการสร้างลายพิมพ์ดีดเอ็นเอในคนโดยใช้ตัวตรวจสอบที่ได้จาก M13 phage และใช้เทคนิค PCR ในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอที่ตำแหน่งจำเพาะในโครโซม(Single locus)จากสิ่งส่งตรวจปริมาณน้อยๆ เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ ตลอดจนเส้นผม และเนื้อเยื่อต่างๆ

■ ระยะเวลาทำการวิจัย

ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 - ปัจจุบัน

■ สถานที่ทำการวิจัย ทดลองหรือเก็บข้อมูล

ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

■ งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

580,000 บาท (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) จากทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล ประเภทมุ่งเป้าหมาย

■ สรุปผลการวิจัยและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

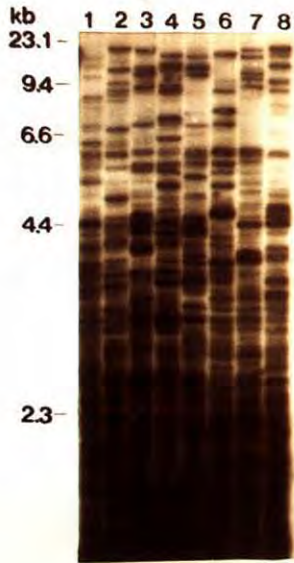
ได้ทำการสร้างลายพิมพ์ดีดเอ็นเอโดยตัวตรวจสอบ M13 phage ให้ง่าย มีความไวสูง และสามารถพัฒนาเทคนิค PCR ในการสร้างลายพิมพ์ดีดเอ็นเอที่มีความจำเพาะ จากสิ่งส่งตรวจปริมาณน้อยๆ ที่พบในงานนิติเวชศาสตร์ เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ เส้นผม และขน เป็นต้น ข้อดีของเทคนิค PCR นี้คือ ใช้ปริมาณดีเอ็นเอน้อย แปลผลง่าย ราคาถูก และใช้เวลาเพียง 1-2 วันเท่านั้น ซึ่งต่างจากการสร้างลายพิมพ์ดีดเอ็นเอโดยใช้ตัวตรวจสอบ M13 phage ซึ่งต้องใช้ดีเอ็นเอปริมาณมาก แปลผลยากกว่า และต้องใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ อีกทั้งโดยวิธีนี้ยังต้องการผู้วิจัยที่มีความชำนาญจึงจะได้ผลที่ดี ผลงานนี้ได้นำไปประยุกต์ใช้ในงานด้านต่างๆ ดังนี้

การร่วมและการประยุกต์ใช้
ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของคน

● พิสูจน์ตัวบุคคล

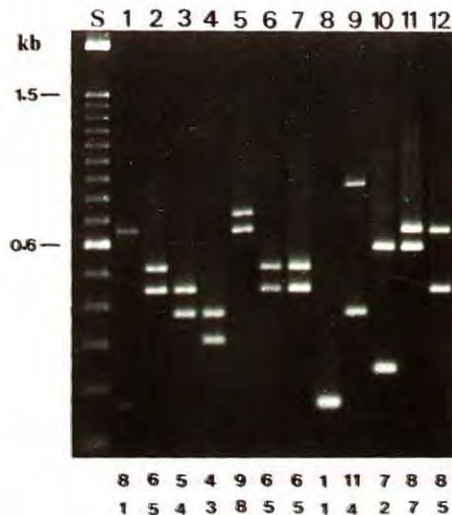
ลายพิมพ์ดีเอ็นเอที่ได้จากการใช้ M 13 phage เป็นตัวตรวจสอบจะมีลักษณะเป็นแถบคล้าย bar code ซึ่งจะมีจำนวนแถบมากกว่า 20 แถบต่อหนึ่งคน จากการศึกษาพบว่าบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดจะมีลักษณะของลายพิมพ์ดีเอ็นเอที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและแตกต่างกันออกไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้นจึงสามารถนำลายพิมพ์ดีเอ็นเอไปใช้เพื่อพิสูจน์บุคคลได้ (รูปที่ 2)

รูปที่ 2

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของคนไทย 8 คนที่ไม่มี
ความเกี่ยวข้องกันทางสายเลือดโดยใช้ตัวตรวจสอบ
M13 phage

อย่างไรก็ตามการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอจากสิ่งส่งตรวจทางนิติเวชศาสตร์โดยใช้ M13 phage เป็นตัวตรวจสอบไม่สามารถกระทำได้อีกถ้าสิ่งส่งตรวจเหล่านี้มีปริมาณดีเอ็นเอน้อยมาก ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้พัฒนาการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยอาศัยเทคนิค PCR ในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ ทำให้สามารถสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอจากคราบเลือด และคราบอสุจิได้ผลเป็นที่น่าพอใจ (รูปที่ 3)

รูปที่ 3

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของคนไทย 12 คน ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางสายเลือดโดยวิธี PCR

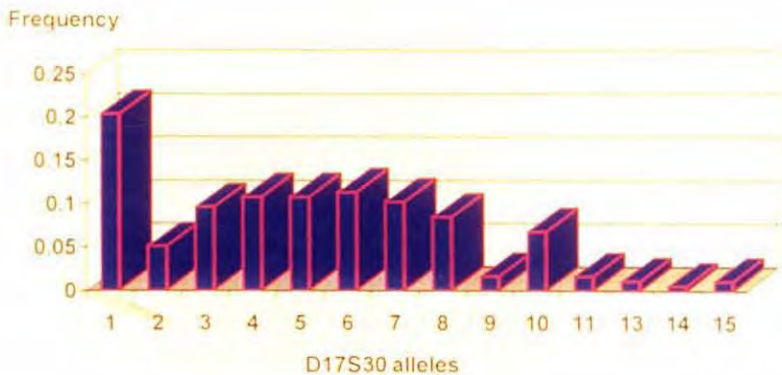

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยการวิเคราะห์จำนวน allele ใน 4 loci คือ D1S80, D4S43, D17S30 และ 3Apo B ในคนไทยที่ไม่มี ความเกี่ยวข้องกันทั้งหมด 80 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวน allele และลักษณะ genotype ในตัวอย่างประชากรไทย

Locus	Product sizes (bp)	Detected alleles (n)	Allele number (repeat unit)	Heterozygosity (%)	Number of sample tested
DIS80	403-931	21	16-49	83	80
D4S43	184-338	11	1-14	48	60
D17S30	170-1080	13	1-14	83	80
3'Apo B	540-990	13	29-57	65	80

จากการศึกษาการกระจายตัวของทั้ง 4 loci นี้ พบว่าสามารถนำมาใช้บ่งบอกความแตกต่างของแต่ละบุคคล ได้ดังรูปที่ 4 ซึ่งเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการกระจายตัวของ D17S30 alleles

รูปที่ 4

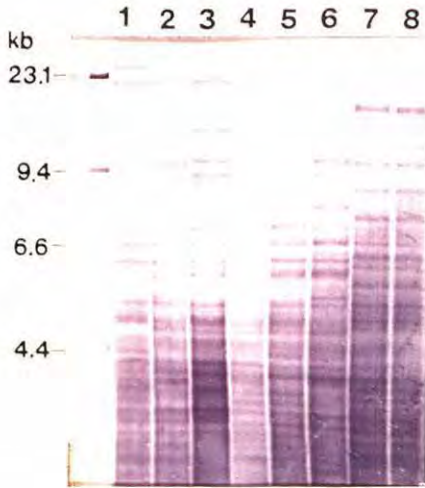
แสดงการกระจายตัวของ D17S30 alleles ในคนไทยที่ไม่มี ความเกี่ยวข้องกันจำนวน 80 คน

● พิสูจน์ความเป็นพ่อ-แม่-ลูก

คณะผู้วิจัยสามารถนำลายพิมพ์ดีเอ็นเอประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ทางสายเลือด โดยหลักการที่ว่าสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอของลูกจะได้รับการถ่ายทอดจากพ่อและแม่อย่างละครึ่ง ดังนั้น แถบดีเอ็นเอของลูกจะตรงกับแถบดีเอ็นเอของแม่ครึ่งหนึ่งส่วนที่เหลือจะตรงกับพ่อ หากพบว่าแถบดีเอ็นเอใด ของลูกไม่ตรงกับแถบดีเอ็นเอของพ่อหรือแม่แสดงว่าไม่ใช่พ่อ-แม่-ลูกกันอย่างแน่นอน ดังแสดงในรูปที่ 5 (แถวที่ 1-6) สำหรับแถวที่ 7 และ 8 แสดงถึงการเป็นฝาแฝดแท้เนื่องจากทุกแถบของดีเอ็นเอเหมือนกันหมด

การรับและถ่ายประเด็นให้
 สายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน

รูปที่ 5

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในการพิสูจน์ พ่อ-แม่-ลูก โดยใช้ตัวตรวจสอบ M13 phage

- แถวที่ 1 = พ่อ
- แถวที่ 2-5 = ลูก 4 คน
- แถวที่ 6 = แม่
- แถวที่ 7-8 = ฟาแฝดแท้

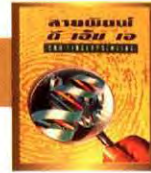
การใช้เทคนิค PCR ก็สามารถพิสูจน์ความเป็น พ่อ-แม่-ลูก ได้เช่นเดียวกัน โดยที่การแปลผลนั้นดูจากแถบดีเอ็นเอที่ได้ หากผลของแถบดีเอ็นเอไม่สัมพันธ์กัน (exclusion) จะเชื่อถือได้ 100% (รูปที่ 6 ล่าง) แต่ในกรณีที่ได้ผลสัมพันธ์กันหมด (รูปที่ 6 บน) จำเป็นต้องสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยใช้ M13 phage เป็นตัวตรวจสอบจึงจะได้ผลที่ถูกต้องและแม่นยำ จากการคำนวณทางสถิติพบว่าโอกาสที่คนสองคนจะมีลายพิมพ์ดีเอ็นเอเหมือนกันโดยบังเอิญโดยใช้ M13 phage เป็นตัวตรวจสอบจะมีน้อยกว่าหนึ่งในพันล้านคน

รูปที่ 6

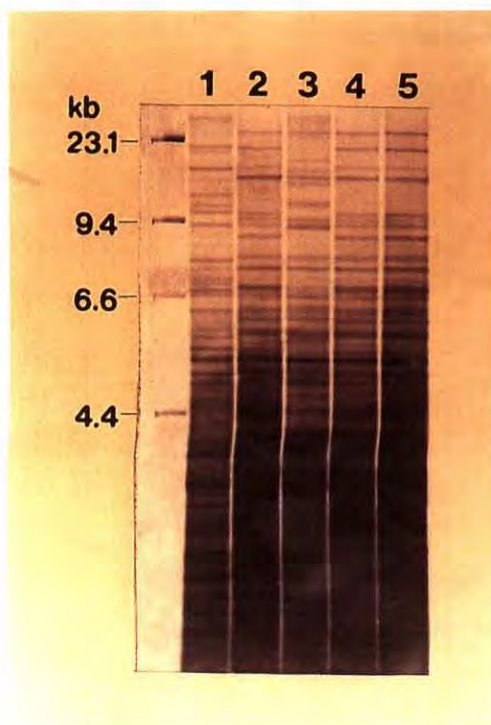
ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในการพิสูจน์ พ่อ-แม่-ลูก ของ 2 ครอบครัว โดยวิธี PCR

ขณะนี้ผู้มาขอให้พิสูจน์ความเป็นพ่อ-แม่-ลูกมากกว่า 35 ครอบครัว และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่งมาขอความร่วมมือในการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เช่น สถาบันนิติเวชของกรมตำรวจ กองคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา ศาลจังหวัดนครปฐม ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลปิยะเวท และโรงพยาบาลตราด เป็นต้น

● ติดตามผู้ป่วยภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูก

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอสามารถใช้ติดตามผู้ป่วยภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูกได้ผลอย่างถูกต้องโดยอาศัยหลักการที่ว่าภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูกเซลล์เม็ดเลือดของผู้ป่วยที่ถูกสร้างขึ้นใหม่จะเหมือนเซลล์เม็ดเลือดของผู้ให้ คณะผู้วิจัยได้ทำการตรวจติดตามในผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดโลหิตขาวจากโรงพยาบาล รามาธิบดีแล้วหลายคนดังตัวอย่างเช่น ผู้ป่วยที่เป็นโรค Chronic Myeloblastic Leukemia (รูปที่ 7) นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังได้ทำการพัฒนาการใช้เทคนิค PCR ในการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอเพื่อติดตามผู้ป่วยภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูกของผู้ป่วยที่เป็นโรค Chronic Myeloblastic Leukemia และ Acute Lymphoblastic Leukemia (รูปที่ 8) โดยใช้เวลาในการตรวจเพียง 1-2 วัน จะเห็นได้ว่าข้อได้เปรียบของเทคนิค PCR นี้คือใช้เวลาน้อย แปรผลง่าย และค่าใช้จ่ายถูกกว่า

รูปที่ 7

การติดตามการปลูกถ่ายไขกระดูกของผู้ป่วย

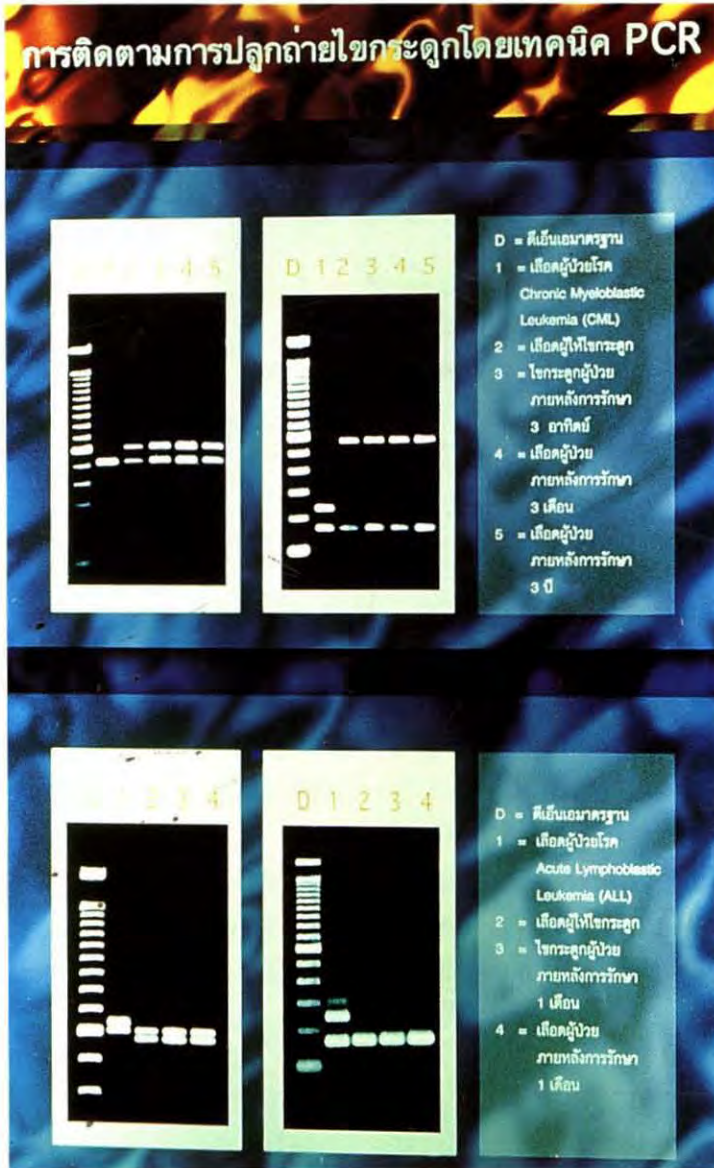
Chronic Myeloblastic Leukemia

โดยใช้ตัวตรวจสอบ M13 phage

- แถวที่ 1 = บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง
- แถวที่ 2 = ผู้ให้ไขกระดูก
- แถวที่ 3 = ผู้ป่วยก่อนการปลูกถ่ายไขกระดูก
- แถวที่ 4-5 = ผู้ป่วยภายหลังการปลูกถ่ายไขกระดูก 14 วัน จากเลือดและไขกระดูกตามลำดับ

การค้นพบและการประยุกต์ใช้
 ลายพิมพ์ดีเอ็นเอเฉพาะบุคคล

รูปที่ 8

การติดตามการปลูกถ่ายไขกระดูกของผู้ป่วย Chronic Myeloblastic Leukemia และ Acute Lymphoblastic Leukemia โดยวิธี PCR

- แถวที่ D = ดีเอ็นเอมาตรฐาน
- แถวที่ 1 = ผู้ป่วยก่อนการปลูกถ่ายไขกระดูก
- แถวที่ 2 = ผู้ให้ไขกระดูก
- แถวที่ 3 = ผู้ป่วยภายหลังจากการปลูกถ่ายไขกระดูก 1 เดือน
- แถวที่ 4 = ผู้ป่วยภายหลังจากการปลูกถ่ายไขกระดูก 1 ปี
- แถวที่ 5 = ผู้ป่วยภายหลังจากการปลูกถ่ายไขกระดูก 3 ปี

- **ตรวจสอบฝาแฝดแท้**

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการตรวจความเป็นฝาแฝดแท้ ดังรูปที่ 5 (แถวที่ 7 และ 8) ในการปลูกถ่ายไขกระดูกตลอดจนอวัยวะหรือเนื้อเยื่อต่างๆ ภายในร่างกายนั้นแพทย์ต้องให้ยากดภูมิคุ้มกัน (Immunosuppressor) แต่หากพบว่าเป็นฝาแฝดแท้จริงจะไม่จำเป็นต้องให้ยากดภูมิคุ้มกันซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยฟื้นตัวได้เร็วขึ้น

- **พิสูจน์หลักฐานทางนิติเวชศาสตร์**

คณะผู้วิจัยสามารถใช้เทคนิค PCR สามารถนำมาสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอเพื่อพิสูจน์หลักฐานทางนิติเวชศาสตร์ เช่น ครอบเลือด ครอบอสุจิ เส้นผม หรือเส้นขนได้สำเร็จ

- อื่นๆ

มีสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ มาขอถ่ายทำและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างลายพิมพ์ดีเอ็นเอที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เช่น รายการ Pacific ของ ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล, รายการตามล่าหาความจริง รายการจุดประกาย, รายการปรากฏการณ์ล้ำยุค และรายการกาลิเลโอเกมส์ สำหรับหนังสือพิมพ์ เช่น มติชน ฉบับวันที่ 30 สิงหาคม 2537, The Nation ฉบับวันที่ 23 พฤศจิกายน 2537 และไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 กรกฎาคม 2539 เป็นต้น

การศึกษาวิวัฒนาการ
หุ่นกระบอกไทยสื่อพื้นบ้าน
ในภูมิภาคตะวันตก

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2539

สาขาปรัชญา

เรื่อง

การศึกษาวิวัฒนาการหุ่นกระบอกไทย
สื่อพื้นบ้านในภูมิภาคตะวันตก

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า ผลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิวัฒนาการหุ่นกระบอกไทยสื่อพื้นบ้านในภูมิภาคตะวันตก” ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ดา บัณฑิตแห่งเพ็ชร์ เป็นผลงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าต่อเนื่องมานานกว่า 5 ปี ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการของหุ่นกระบอกไทยได้อย่างถี่ถ้วน อธิบายความเป็นมาของศิลปะหุ่นกระบอกตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน และบันทึกไว้ด้วยตัวอักษรและฟิล์มสไลด์ภาพ เพื่อนำเสนอให้เห็นคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมของหุ่นกระบอก อันเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติได้อย่างชัดเจนและมีเอกภาพ มีคุณค่าและมีประโยชน์สูง ทั้งในเชิงการสืบทอดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และในการเรียนการสอนตลอดจนเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกไทย ซึ่งใกล้จะสูญหาย เพื่อให้เยาวชนของชาติ ตลอดจนประชาชนสนใจและตระหนักในคุณค่าจะได้ช่วยอนุรักษ์หุ่นกระบอกไทยและสืบทอดไว้ให้ดำรงอยู่ยั่งยืนเป็นศิลปะของชาติต่อไป คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2539 สาขาปรัชญา

การศึกษาพัฒนาการหุ่นกระบอกไทยโดยศิลปินในภูมิภาคตะวันตก

การศึกษาพัฒนาการหุ่นกระบอกไทยสื่อพื้นบ้านในภูมิภาคตะวันตก

The Study on Thai Puppet Development as Folk Media in Western Region

■ ชื่อผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ปั่นแห่งเพ็ชร*

■ ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

ศิลปะการเชิดหุ่นเพื่อเล่นแสดงเป็นการมหรสพอย่างหนึ่งซึ่งเป็นมรดกของชาติต่าง ๆ ที่เจริญยั้งแล้ว ด้วยวัฒนธรรมในทั่วทุกภูมิภาคของโลกมาช้านานนับพันปี ในบรรดากการละเล่นมหรสพทั้งหลายของไทยซึ่งถือว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นวัฒนธรรมประจำชาติ อาทิเช่น การขับลำนำ การจับระบำละคร โขน หนัง ดลอดจนการละเล่นและการแสดงอีกหลายอย่างนั้น หุ่นกระบอกไทยนับได้ว่าเป็นการละเล่นมหรสพที่สำคัญยิ่งประเภทหนึ่ง

จากหลักฐานที่ปรากฏ ชนชาติไทยมีการเล่นหุ่นเป็นเครื่องบันเทิงมาแต่สมัยที่พระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี หุ่นที่นิยมเล่นกันในยุคนั้นคือ หุ่นหลวง ซึ่งได้รับความนิยมควบคู่มากับสิ่งบันเทิงอื่น ๆ ที่สำคัญอันได้แก่ โขนและละคร ความนิยมเช่นว่านี้สืบเนื่องเจริญพัฒนามาจนแม้กระทั่งสมัยอยุธยาเข้าสู่กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี ครั้นเวลาล่วงมาถึงแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวง สมเด็จพระปิยมหาราช รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ก็ได้เกิดมีความนิยมหุ่นกระบอกขึ้นภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว หุ่นกระบอกซึ่งได้แพร่อิทธิพลมาจากทางเมืองเหนือของไทย ก็ได้กลายเป็นเครื่องเล่นมหรสพอันเป็นที่รู้จักดี เพื่อพำพอยู่ทั้งในกรุงเทพมหานครและมณฑลหัวเมืองสำคัญทั่วไป ในเวลานั้นได้เกิดมีคณะหุ่นกระบอกที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีขึ้นมาหลายคณะ ยุคนี้คือ ยุคทองของศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกโดยแท้ เช่นเดียวกับกับศิลปะการแสดงแขนงอื่น ๆ ในยุคนั้นที่เริ่มเกิดมีขึ้นภายใต้ความอุปถัมภ์ของเจ้านาย โดยเกิดขึ้นในวังของเจ้านายเป็นส่วนมาก ดังนั้นเจ้าของคณะหุ่นกระบอกในยุคแรกเริ่มจึงเป็นพระราชวงศ์หรือผู้มียศตำแหน่งอันสูงในทางราชการ แล้วจึงค่อยแพร่กระจายมาอยู่ภายในความดูแลของผู้คนในฐานะสามัญ ในที่สุดหุ่นกระบอกได้กลายเป็นเครื่องบันเทิงการบันเทิงประกอบอยู่ทั้งในงานพระราชพิธีและงานมหรสพทั่วไป อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความบันเทิงอย่างใหม่ที่ได้เกิดขึ้นพร้อมกับความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่หลั่งไหลสู่ประเทศไทยจากประเทศต่าง ๆ ทางตะวันตก ความนิยมหุ่นกระบอกที่เคยมีก็จืดจางลงดังเช่นที่เห็นในปัจจุบัน

* ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 2182188

การศึกษาวัฒนธรรม
หุ่นละครไทยต่อที่ชุมชน
ในภูมิภาคตะวันตก

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539
ผลงานวิจัยดีเด่น

ส่วนวิวัฒนาการของหุ่นกระบอกในฐานะสื่อพื้นบ้านของไทยในภูมิภาคตะวันตกเท่าที่มีหลักฐานให้สืบเสาะศึกษาได้ จะเห็นว่าเป็นอิทธิพลของคณะหุ่นกระบอกที่ได้เกิดขึ้นภายหลังที่หม่อมราชวงศ์เถาะ ได้นำศิลปะการแสดงชนิดนี้มาเผยแพร่ในกรุงเทพมหานคร ต่อจากนั้นก็เกิดมีเจ้านายหลายพระองค์รวมทั้งพระองค์เจ้าสุทนต์นิภาธร ได้ทรงดำริสร้างคณะหุ่นกระบอกขึ้นเพื่อแสดงเป็นความบันเทิงภายในวัง และต่อมาก็ได้นำออกรับงานแสดงทั่วไป คณะหุ่นกระบอกของพระองค์เจ้าสุทนต์นิภาธรได้เข้ามาเล่นแสดงเป็นเครื่องมหรสพในจังหวัดต่าง ๆ หลายจังหวัดบริเวณภาคกลางของประเทศไทย รวมทั้ง ณ จังหวัดสมุทรสงคราม ด้วยความมั่งคั่งมั่งคั่งวิจิตรตระการการของตัวหุ่นกระบอก และลีลาอ่อนหวานแซมช้อยทางกระบวนการเชิด จึงก่อให้เกิดแรงประทับใจ แล้วบังดาลใจให้ชาวบ้านคนหนึ่งในเขตท้องถิ่นแม่กลองนี้คือนายพลอยช่วยสมบุรณ์และภรรยาชื่อ นางสาวร้าย มีความปรารถนาใคร่จะมีคณะหุ่นกระบอกของตนเอง ประกอบกับขณะนั้นเป็นโอกาสอันดีของสองสามีภรรยา เนื่องจากแม่ครูเคลือบ นักเชิดหุ่นกระบอกฝีมือเอก ซึ่งเดิมสังกัดอยู่ในคณะหุ่นกระบอกของหม่อมราชวงศ์เถาะ ได้มาพบกับคุณตาพลอยและคุณยายสาวร้าย ช่วงระยะเวลานี้อาจนับได้ว่าเป็นจุดแรกเริ่มของคณะหุ่นกระบอกต่าง ๆ ในภูมิภาคตะวันตก ต่อมาคุณยายสาวร้ายและแม่ครูเคลือบได้ถ่ายทอดวิชาการเชิดหุ่นกระบอกให้แก่ศิษย์อีกท่านหนึ่งคือ xนายวงศ์ ร่วมสุข ผู้เป็นเจ้าของคณะหุ่นกระบอกชูเชิดชำนาญศิลป์ แห่งอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ปัจจุบันคณะหุ่นกระบอกแม่สาวร้ายคงไม่มีโอกาสได้นำมาเล่นแสดงแก่มหาชนให้ชมอีกต่อไป จะเหลือก็แต่เพียงหุ่นกระบอกคณะชูเชิดชำนาญศิลป์เท่านั้น ที่ยังคงสามารถออกรับงานได้เพื่อความบันเทิงของสังคม

การศึกษาวัดนันทาราม
หุ่นกระบอกไทยอีสานพบ
ใบดุนีภาคละโว้

อาจกล่าวได้ว่าการเล่นหุ่นกระบอกของไทยนั้น เป็นมหรสพที่มีความสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง และมีความเป็นเอกไม่แพ้การเล่นชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลสำคัญหลายประการ กล่าวคือ ประการแรกการเล่นหุ่นกระบอกรวมเอาศิลปะวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ ของชาติเข้าไว้ด้วยกันมากมายหลายสาขา เช่น ในขั้นแรกที่จะมีการแสดงหุ่นกระบอกได้นั้น ต้องมีการสร้างตัวหุ่นซึ่งต้องอาศัยช่างผู้ชำนาญในทางประติมากรรมและจิตรกรรม ตลอดจนช่างประณีตศิลป์ในทางการฝีมือเย็บปักถักร้อยมาร่วมใช้ความสามารถสร้างผลงานคือตัวหุ่นกระบอก นอกจากช่างฝีมือหรือศิลปินผู้สร้างตัวหุ่นแล้ว การที่จะแสดงหุ่นกระบอกได้ก็จำเป็นต้องมีบทหรือเรื่องราวที่จะใช้เล่นหรือขีดแสดง นับแต่โบราณกาลสืบต่อมามากใช้เนื้อเรื่องจากวรรณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณคดีที่มีเนื้อเรื่องเป็นในเชิงนิทานนิยายประเภทจักร ๆ วงศ์ ๆ เช่น พระอภัยมณี และพระลักษมณ์ เป็นเรื่องที่ได้รับนิยมนิยมมาก ถ้าจะนำนวนิยายเกี่ยวกับการใช้เนื้อเรื่อง หรือบทที่ใช้เล่นหุ่นกระบอกของไทยไปเปรียบเทียบกับบทที่ชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวตะวันตกใช้เล่นหุ่นแล้วจะเห็นได้ว่า การเล่นหุ่นในประเทศทางตะวันตกเขามักใช้เนื้อเรื่องที่นำมาจากนิทานสำหรับเด็กเป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ มาเล่นเป็นพื้น เช่น เรื่องสุนัขกับหนูน้อยเสื้อแดง เป็นต้น หรือมีฉะนั้นก็มีการแต่งเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ ขึ้นใหม่ ทำนองจำพวกของไทยใช้เล่นและมุ่งความสนุกสนาน ตลกนาร์ก เพื่อให้ถูกใจเด็ก ๆ โดยลักษณะดังกล่าวมานี้ แตกต่างจากการแสดงหุ่นกระบอกของไทย เพราะการแสดงหุ่นกระบอกของไทยนั้น ถึงแม้จะมีเนื้อเรื่องสนุกสนานตลกไปกษาแทรกอยู่ตลอดเรื่อง แต่ก็เข้าไปในลักษณะตลกแบบผู้ใหญ่ บางเรื่องยังแฝงด้วยคติธรรมลึกซึ้ง มีเนื้อเรื่องกินใจตลอดจนมีการให้สาระความรู้ และแง่คิดต่าง ๆ และมักมีความยาวพอสมควร อย่างไรก็ตามมหรสพหุ่นกระบอกของไทยก็เป็นไปดั่งเช่นการละเล่นมหรสพของเรอย่างอื่น ๆ คือเป็นแบบที่เรียกว่า “เด็กดูได้ผู้ใหญ่ดูดี” วรรณคดีไทยที่นำมาใช้เป็นบทให้การแสดงหุ่นกระบอกดำเนินไปได้ดี ถือว่าเป็นศิลปะสำคัญสาขาหนึ่ง เป็นวรรณศิลป์ และวัฒนธรรมทางภาษาประจำชาติ

เมื่อพิจารณาสาขาต่าง ๆ ของศิลปะโดยพิสดารแล้วจะเห็นได้ว่า เนื้อเรื่องที่นำมาใช้สำหรับการแสดงหุ่นกระบอกนั้นเป็นศิลปะชั้นสูงสาขาหนึ่ง นอกจากนี้ในการแสดงหุ่นกระบอกยังต้องใช้การขับร้องและคีตบรรเลงประกอบด้วย จัดเข้าในศิลปะสาขา ดุริยางคศิลป์

ศิลปะอีกสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการขีดหุ่นกระบอก คือ ผู้ขีดต้องเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างดีในเรื่อง ทำร้าย และต้องเป็นผู้ที่รำไทยเป็น มีทักษะในการรำทำท่าอย่างละครรำ ทั้งนี้เนื่องจากการขีดหุ่น ย่อมหมายถึงการบังคับกลไกให้หุ่นแสดงท่าร้ายรำแทนตัวละครนั่นเอง ฉะนั้นคนขีดก็คือ ผู้ถ่ายทอดและบังคับท่ารำตลอดจนกริยาอาการต่าง ๆ ให้แก่ตัวหุ่น อนึ่ง ทำร้ายแบบไทยนั้นเราดัดแปลงมาจากกริยาอาการของสิ่งที่มีในธรรมชาติ จากอาการของคน ของพืชพรรณไม้ ของสัตว์ ตลอดจนสิ่งที่อยู่นอกเหนือธรรมชาติ เช่น กริยา

อาการของเหล่าเทวดานางฟ้าต่าง ๆ คนไทยก็นำมาใช้เป็นท่ารำทั้งสิ้น อาการร้ายรำเหล่านี้แสดงให้เห็นวัฒนธรรมชั้นสูงทางนาฏศิลป์ของชาติไทยจนเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้ง

ข้อความดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ ย่อมเป็นสิ่งพิสูจน์ให้เห็นว่า การแสดงหุ่นกระบอกต้องประกอบขึ้นด้วยศิลปะชั้นสูงหลายสาขา อีกทั้งยังต้องเกี่ยวเนื่องกับศิลปะอีกบางสาขา เช่น สถาปัตยกรรม และมัณฑนศิลป์ ซึ่งเป็นเรื่องของการสร้างโรงหุ่นตลอดจนการจัดตกแต่งโรงและการจัดฉากให้เข้ากับท้องเรื่อง

เนื่องจากศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกของไทยซึ่งเป็นที่รู้จักดีและได้รับความนิยมมาตั้งแต่ครั้งแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระปิยะมหาราชเจ้านั้นกำลังเริ่มรุ่งโรยเสื่อมความนิยมลง ด้วยเหตุปัจจัยหลายประการเช่น อิทธิพลการละเล่นสิ่งบันเทิงชนิดอื่น ๆ ที่เป็นวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีจากตะวันตกอันได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น ความบันเทิงรูปแบบใหม่ ๆ เหล่านี้ได้รับความนิยมมากกว่าไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่ในแทบทุกประเทศก็ล้วนแต่ต้องเผชิญปัญหาใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ในปัจจุบันก็หาศิลปินผู้ชำนาญในการเชิดแสดงได้ยาก การแสดงหุ่นกระบอกเป็นโรงใหญ่อย่างเช่นที่เคยมีมาแต่ครั้งในอดีตซึ่งต้องใช้ศิลปินผู้เชิดแสดง นักดนตรี นักร้อง ฯลฯ ก็หาให้ได้ครบทั้งโรงด้วยความยากลำบาก อีกทั้งต้นทุนค่าใช้จ่ายในการแสดงแต่ละครั้งก็สูงมาก จึงมีผู้ว่าจ้างให้เปิดการแสดงน้อยกว่าในอดีตเป็นอันมาก จึงอาจกล่าวได้ว่านับวันศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกของไทยก็จะกลายเป็นสิ่งที่หาชมได้ยาก ผู้ที่สนใจศิลปะการแสดงนี้จะหาชมได้ก็คงเพียงแต่ตัวหุ่นกระบอกที่จัดตั้งแสดงไว้ ณ พิพิธภัณฑ์สถานต่าง ๆ เท่านั้น

ด้วยเหตุผลความสำคัญดังที่ได้กล่าวไว้เพียงสังเขปข้างต้นนี้ จึงเห็นว่าน่าจะได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเรื่องราวการแสดงหุ่นกระบอก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ สมควรได้รับการอนุรักษ์และบันทึกไว้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเชิดแสดงหุ่นกระบอกในบริเวณภูมิภาคอื่น ๆ นอกเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยมาก่อน แตกต่างจากการเชิดแสดงหุ่นกระบอกในกรุงเทพมหานครที่ได้รับความสนใจและมีผู้ศึกษาวิจัยบ้างแล้ว

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของการเล่นเชิดแสดงหุ่นกระบอกในประเทศไทย
2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการเล่นเชิดแสดงหุ่นกระบอกของไทย เช่น การสร้างตัวหุ่นกระบอก การสร้างโรงหุ่น ตลอดจนวิธีการเชิดแสดง

การศึกษาวัดนันทาราม
พุทธระบดโขก้อตพชนบช
ในภูมิภาคตะวันตก

3. พิจารณาและค้นคว้าการกระจายความนิยมศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกที่ขยายอาณาเขตจากกรุงเทพมหานครสู่ภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งสู่ภูมิภาคตะวันตก ซึ่งยังคงมีหลักฐานปรากฏให้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งกว่าภูมิภาคอื่น ๆ
4. อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมการแสดงแขนงนี้โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึกไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ และเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกให้เป็นที่รู้จักต่อไปในอนาคต

ด้วยเหตุที่การเล่นหุ่นกระบอก ประกอบขึ้นจากศิลปะสำคัญหลายสาขาดังได้กล่าวมานี้ จึงเป็นแรงจูงใจสำคัญให้เกิดความสนใจ ใคร่ค้นคว้าศึกษา ประกอบกับในขณะนั้นความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย ทำให้ระบบความเป็นอยู่ในสังคมของเราเปลี่ยนแปลงไปในแทบทุกทางรวมทั้งการละเล่นและมหรสพต่าง ๆ ด้วยลักษณะการเช่นนี้ก็เป็นแรงจูงใจให้เกิดความใคร่ศึกษาอีกประการหนึ่งด้วย

ในยุคสมัยที่เพิ่งจะผ่านมา คือ เมื่อประมาณ 80 ปีที่แล้ว การละเล่นและมหรสพต่าง ๆ ในประเทศไทยยังคงเป็นไปตามลักษณะของสิ่งที่ตกทอดมานาน ประชาชนทั่วไปยังคงนิยมการขับเสภา การเล่นหนังใหญ่ โขน ละคร และหุ่นกระบอก ประเพณีนิยมการแสดงมหรสพดังกล่าวปรากฏให้เห็นเสมอในงานทำบุญ และงานนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานโกนจุก บวชนาค แต่งงาน หรือแม้กระทั่งงานศพ แต่เมื่ออิทธิพลความเจริญทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ได้เข้ามาสู่สังคมไทย นอกจากจะทำให้ความเป็นอยู่ โดยทั่วไปเปลี่ยนแปลงแล้วการละเล่นมหรสพต่าง ๆ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นที่นิยมอย่างสูง ก็ถูกกระทบกระเทือนเปลี่ยนแปลงไปด้วยภาพยนตร์ซึ่งฉายด้วยเครื่องไฟฟ้ามีบทบาทอย่างสำคัญแทนที่ และกลายเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมอย่างยิ่งที่จะเห็นได้ชัดเจนในปัจจุบัน

สาเหตุที่ทำให้ความนิยมการแสดงหุ่นกระบอกลดน้อยลง อีกประการหนึ่งก็คือ สภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ไม่เอื้อที่จะให้มีการละเล่นอย่างสมัยโบราณได้ เรามีเวลาว่างสำหรับหาความสุขเพลิดเพลินในน้อยลง เพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ การที่จะดูมหรสพอย่างโบราณ หรือหาความสุขอย่างบรรพบุรุษนั้นต้องใช้เวลาอีกมาก จึงจะได้รับความซาบซึ้ง ฉะนั้นในภาวะที่คนต้องดิ้นรนทำงานแข่งกับเวลา ศิลปะบันเทิงอย่างสมัยก่อนจึงไม่เป็นที่นิยมอีกต่อไป ประกอบกับค่าแรงงาน และค่าขนส่ง ตลอดจนต้นทุนการแสดงที่สูงขึ้นด้วยก็ยิ่งทำให้การแสดงอย่างโบราณเป็นของหาได้ยาก และดังเช่นที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การแสดงหุ่นกระบอกเป็นที่รวมของผู้ชำนาญมากมายหลายสาขา ดังนั้น ในการแสดงครั้งหนึ่ง ๆ จึงต้องใช้ผู้ร่วมงานเป็นจำนวนมากถึงประมาณ 30 คนขึ้นไป การเล่นหุ่นกระบอกจึงไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้บ่อยนัก การละเล่นดั้งเดิมจึงกลายเป็นสิ่งหาได้ยาก เยาวชนไทยจำนวนไม่น้อย ไม่เคยชมหนังใหญ่ ละครรำ โขน และหุ่นกระบอก

แรงจูงใจที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งคือ การเล่นเชิดหุ่นนั้นเป็นมหรสพที่ชาติอันเจริญด้วยศิลปะวัฒนธรรมแล้วแทบทุกชาติ มีเล่นแสดงกันเป็นศิลปะเชิดหน้าซูดตาประจำชาติ ทั้งทางตะวันออกและทางตะวันตก แต่ละชาติก็ประดิษฐ์ดัดแปลงสร้างหุ่นขึ้นมาให้เหมาะสมกับความนิยมและบุคลิกของคนในชาติ ตลอดจนความสะดวกในการจัดหาวัสดุมาสร้างหุ่น การที่อารยประเทศทั้งหลายต่างก็มีการแสดงเชิดหุ่นเป็นการละเล่นสำคัญอย่างหนึ่งนั้น ย่อมพิสูจน์ให้เห็นความสำคัญของมหรสพชนิดนี้เป็นอย่างดี ดังนั้นการที่ชาติไทยมีการเล่นหุ่นกระบอกซึ่งมีคุณลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์เช่นนี้ จึงเป็นเรื่องที่มีคุณค่าสมควรแก่การศึกษาค้นคว้า เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ ผู้เขียนจึงเกิดความสนใจใคร่ศึกษาเรื่องหุ่นกระบอกของไทยให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยอาศัยแนวทางการศึกษาค้นคว้าทั้งจากเอกสาร ตามห้องสมุดต่าง ๆ และจากคำบอกเล่า การ

สัมภาษณ์บุคคลผู้ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการแสดงหุ่นกระบอกนำมาประมวลกันเข้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจและวิจักษ์ในคุณค่าของการละเล่นนี้

การศึกษาค้นคว้าเรื่องหุ่นกระบอกของไทยฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นมรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเพื่ออนุรักษ์สมบัติทางศิลปะที่สำคัญยิ่ง ในขณะที่เดียวกันก็ประสงค์จะเผยแพร่สิ่งวิจิตรงดงาม ซึ่งบรรพบุรุษไทยสร้างสมไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ประจักษ์ในคุณค่า อนึ่ง ข้อมูลที่นำมาเรียบเรียงไว้นี้ อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจเรื่องหุ่นกระบอกของไทยต่อไปอีกประการหนึ่งด้วย

■ ระเบียบวิธีวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลความรู้จากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ (DOCUMENTARY)
2. ใช้วิธีการสังเกตโดยมีส่วนร่วมอยู่ในแหล่งข้อมูลและการสัมภาษณ์ (PARTICIPANT OBSERVATION AND INTERVIEW)

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีวิจัยสองลักษณะผสมผสานกัน กล่าวคือ วิธีแรกเป็นการค้นคว้าศึกษาจากหลักฐานทางการบันทึก (Documentary) เช่น บันทึกทางประวัติศาสตร์ วรรณคดี สิ่งพิมพ์ เอกสาร จดหมายเหตุต่าง ๆ เป็นต้น ฝ่ายวิธีที่สองเป็นวิธีการศึกษาวิจัยทางมานุษยวิทยา คือ การมีส่วนร่วมและสังเกตการณ์ (Participant Observation)

ในขั้นต้นของการศึกษาวิจัยนี้ นอกจากการได้ทำความรู้จักพบปะพูดคุยกับคณะชาวหุ่นแล้ว ข้อมูลบางส่วนได้มาจากการค้นคว้าในห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หอสมุดแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร หอสมุดแห่งพิพิธภัณฑสถานอุทยานพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ณ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น ข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของหุ่นกระบอกไทย ตลอดจนการเล่นเชิดแสดงหุ่นเป็นเครื่องมหรสพในสังคมไทยนับตั้งแต่เริ่มแรกเท่าที่มีหลักฐานให้สืบค้นศึกษาได้

ฝ่ายวิธีการมีส่วนร่วมและสังเกตการณ์นั้นโดยแท้ที่จริงแล้วมีข้อมูลสะสมที่ได้จากการใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2519 เมื่อผู้วิจัยได้เริ่มทำความรู้จักคุ้นเคยกับเจ้าของคณะหุ่นกระบอก หลังจากนั้นการได้เข้าไปอยู่ในสังคมของชาวหุ่นกระบอก การสนทนา ซักถาม และการสังเกตวิธีการแสดง ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นหุ่นกระบอกทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้

■ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีเนื้อหาสำคัญซึ่งกำหนดโดยขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ลักษณะคือ

การศึกษาวัฒนธรรม
หุ่นกระบอกไทยของพื้นบ้าน
ในภูมิภาคตะวันตก

1. การศึกษาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นวิวัฒนาการของศิลปะการเชิดแสดงหุ่นกระบอกในประเทศไทย ทั้งจากห้องสมุดของสถาบันต่าง ๆ และพิพิธภัณฑ์สถาน นับแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

2. การค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดงแขนงนี้เท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าของคณะหุ่นกระบอกในจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคตะวันตก

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นวิวัฒนาการของหุ่นกระบอกไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคตะวันตก แหล่งข้อมูลที่ยังคงมีคณะหุ่นกระบอกคือที่จังหวัดสมุทรสงคราม คือที่แม่กลอง และที่อัมพวา นอกจากนี้ยังมีอีกหนึ่งคณะที่บ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ไม่ปรากฏคณะหุ่นกระบอกให้ศึกษาได้ ส่วนคณะหุ่นกระบอกในกรุงเทพมหานครมีลักษณะแตกต่างจากหุ่นกระบอกในภูมิภาคตะวันตกคือมีลักษณะช่างคนละสกุล จึงของดเว้นไม่ศึกษา

■ ระยะเวลาทำการวิจัย

ตั้งแต่วันที่ 10 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2530 ถึงวันที่ 10 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2535

โดยแท้ที่จริงแล้วงานวิจัยเรื่องนี้ได้เริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2519 ข้อมูลเบื้องต้นบางส่วนได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในปี 2520 อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างจริงจังกระทำในระหว่างปี พ.ศ.2530 จนถึงปี พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกำหนดเวลาที่จะต้องส่งมอบผลงานวิจัยให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้จัดหาทุนอุดหนุนการวิจัยนี้ ด้วยความจำกัดของเวลาดังกล่าว การวิจัยจึงต้องจบสิ้นลงตอนหนึ่ง กระนั้นก็ตาม ผู้วิจัยยังคงเก็บข้อมูลอันมีประโยชน์ต่อเรื่องนี้อยู่เสมอ และหากมีโอกาสก็จะเรียบเรียงเสนอในลักษณะวิชาการเพื่อประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไป

■ สถานที่ทำการวิจัย ทดลอง หรือเก็บข้อมูล

1. หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และหอสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
2. เจ้าของคณะหุ่นกระบอก ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เจ้าของคณะหุ่นกระบอกในเขตภูมิภาคตะวันตก ได้แก่
 - อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
 - อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
 - อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
4. สถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

ดังเช่นที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า ข้อมูลในส่วนที่เป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ และสิ่งตีพิมพ์ส่วนมาก ได้มาจากหอสมุดหลายแห่ง ฝ่ายข้อมูลที่ได้จากการมีส่วนร่วม และสังเกตการณ์นั้นได้จากการเข้าไปดำเนินชีวิต สร้างความคุ้นเคย สนทนา ซักถาม สัมภาษณ์ ทดลอง ฝึกทักษะต่าง ๆ กับครอบครัวของคณะชาวหุ่นหลายคณะ เช่น คณะนายเปี้ยก ประเสริฐกุล ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คณะแม่สาหร่าย ที่แม่กลอง คือจังหวัดสมุทรสงคราม คณะชูเชิดชำนาญศิลป์ที่อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และคณะสีตรูณีพี่น้อง ที่อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

■ งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ผ่านทางสภาวิจัยแห่งชาติ หนึ่งใน การจัดทำเนติการตีพิมพ์เผยแพร่ บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิตีแชนอนด์สตรี จำกัด (มหาชน) (UCOM GROUP) ได้อุเคราะห์ให้ ความสนับสนุน

■ สรุปผลการวิจัย

หุ่นกระบอกของไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การละเล่นเครื่องแสดงหุ่นกระบอกเป็นที่รวมแห่งวัฒนธรรมหลายสาขา แต่ละสาขาก็มีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องบ่งชี้อารยธรรมทั้งสิ้น บรรพบุรุษของชาวไทยได้พยายามคิดค้นดัดแปลงวิธีสร้างและวิธีการเล่นมหรสพชนิดนี้ให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมและความนิยมของชนในชาติ ความสามารถเชิงการคิดสร้างสรรค์เช่นนี้แสดงให้เห็นคุณภาพและระดับความเป็นอยู่อันสูงด้วยวัฒนธรรมของบรรพบุรุษไทย ชาติต่าง ๆ ซึ่งเจริญรุ่งเรืองแล้วด้วยวัฒนธรรมย่อมมีการละเล่นการแสดงมหรสพประจำชาติ ซึ่งรวมทั้งการมหรสพแสดงหุ่นด้วย การละเล่นชนิดนี้จึงมีส่วนช่วยให้เกิดความวิจิตรและให้เห็นถึงความเจริญด้วยวัฒนธรรมของชาวไทยซึ่งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอารยธรรมประเทศใดใดในโลก อนึ่ง การประดิษฐ์คิดค้นให้เกิดมีการละเล่นชนิดนี้ขึ้นได้ต้องใช้ทั้งกำลังสมอง กำลังกาย กำลังใจ ตลอดจนเวลาเป็นอันมาก มรดกทางวัฒนธรรมการเล่นหุ่นกระบอกของไทยจึงนับได้ว่าเป็นมรดกที่มีคุณค่าอย่างยิ่งสิ่งหนึ่ง ฉะนั้นจึงควรมีการจรรโลงอนุรักษ์การละเล่นมหรสพชนิดนี้ไว้ในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติสืบไป

■ ความเป็นมาของการละเล่นหุ่นในประเทศไทย

ตามหลักฐานที่มีปรากฏบ่งบอกให้เห็นว่า หุ่นเป็นมหรสพเก่าแก่ของไทยที่นิยมเล่นกันมานานกว่าสามศตวรรษ โดยที่ในระยะแรกตามที่มิหลักฐานบ่งแสดงไว้หุ่นเป็นมหรสพที่นิยมเล่นควบคู่ไปกับการเล่นมหรสพ

การศึกษาวัฒนธรรมการ
หุ่นกระบอกไทยลือชื่อนาน
ในอุษาคเนย์

และการแสดงอื่น ๆ คือ โขน หนัง ละคร ตลอดจนการละเล่นต่าง ๆ เช่น ไม้สูง ระเบง ระบำ เป็นอาทิ เท่าที่มีหลักฐานให้สืบสาวศึกษาได้ปรากฏว่าหลักฐานเก่าแก่ที่สุดที่แสดงให้เห็นว่ามีการเล่นหุ่นในสังคมไทยมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี การเล่นชนิดนี้ ใช้เป็นเครื่องมหรสพทั้งในงานหลวงและงานราษฎร์ หลักฐานเก่าแก่ที่สุดเท่าที่มีการค้นพบแสดงให้เห็นว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลางคือประมาณปีพุทธศักราช 2228 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้จัดให้มีงานเฉลิมพระเกียรติแด่สมเด็จพระเจ้ากรุงปอร์ตุเกส หนึ่ง ในเวลานั้น นอกจากจะมีชาวยุโรปชาติปอร์ตุเกสได้เข้ามาพึ่งพาอยู่ใต้ร่มเงาพระบรมโพธิสมภารพระมหากษัตริราชเจ้าของชาวไทยโดยอาศัยอยู่ในพระมหานครกรุงศรีอยุธยาแล้ว ยังได้มีคณะราชทูตชาว ฝรั่งเศสชุดแรกเข้ามาสู่ประเทศไทยเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีระหว่างพระมหากษัตริย์ไทยและพระเจ้ากรุงฝรั่งเศสด้วย จึงโปรดให้มีงานเฉลิมพระเกียรติแด่พระเจ้ากรุงปอร์ตุเกสและเพื่อเป็นการต้อนรับคณะราชทูตชาวฝรั่งเศสผู้เฝ้าเชิญพระราชสาส์นพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 มาถวายแด่สมเด็จพระมหากษัตริราชเจ้าของชาวไทยพร้อมกันไปในคราวเดียวกันด้วย

นอกจากหลักฐานเกี่ยวกับการเล่นหุ่นซึ่งมีปรากฏเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์แล้วยังมีหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือวรรณคดีโบราณซึ่งเกิดขึ้นในสมัยอยุธยาตอนกลางอีกหลายเล่มที่แสดงให้เห็นว่าได้มีการเล่นหุ่นเป็นเครื่องมหรสพในยุคนั้น หนังสือวรรณคดีเรื่อง พระเนมิราชกลอนสวด ซึ่งเป็นสมมุติไทยอักษรไทยย่อแต่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชกล่าวบรรยายพิธีราชาภิเษกพระเนมิราชซึ่งมีการมหรสพทั้งหลายทั้งปวงในงานนี้ทั้งหุ่นและโขน ในรัชสมัยแห่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราชยังปรากฏวรรณคดีอีกเรื่องหนึ่งคือ คำพากย์รามเกียรติ์สำนวนเก่า ซึ่งกล่าวถึงการเล่นหุ่น โดยมีเนื้อความปรากฏเป็นบทเบิกหน้าพระว่ามีมหรสพโขน ละคร หุ่นเล่นตอนกลางวันและมีหนึ่งเล่นตอนกลางคืน ในสมัยอยุธยาตอนกลางนั้นนอกจากจะมีการเล่นหุ่นไทยแล้วยังมีการเล่นแสดงหุ่นลาวอีกด้วย ในปีพุทธศักราช 2228 ซึ่งตรงกับรัชสมัยแห่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราช बादหลวงตาชาร์ด ซึ่งเดินทางเข้ามายังประเทศไทยพร้อมทูตลาลูแบร์ได้กล่าวถึงการเล่นหุ่นในประเทศไทยว่า ณ กรุงศรีอยุธยาเมื่อมีงานฉลองสมโภชมีการเล่นจิวของจีนและมีการเล่นหุ่นลาวซึ่งไม่ต่างจากหุ่นของประเทศฝรั่งเศสเท่าใดนัก ครั้งนี้นับเป็นครั้งแรกที่ได้มีคณะทูตจากประเทศฝรั่งเศสเข้ามายังประเทศไทย

ครั้นต่อมาในปีพุทธศักราช 2230 ลาลูแบร์ ได้อัญเชิญพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงฝรั่งเศสคือพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยาอีกครั้งหนึ่งนับเป็นครั้งที่สอง ลาลูแบร์ได้เขียนบันทึกจดหมายเหตุอย่างละเอียดถึงสภาพบ้านเมืองชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครั้งนั้น จดหมายเหตุลาลูแบร์ได้กล่าวถึงการเล่นหุ่นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชว่ามีทั้งหุ่นไทยและหุ่นลาว

ในช่วงระยะเวลาต่อมาคือ อยุธยาตอนปลาย ในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศมีวรรณคดีที่กล่าวถึงความนิยมเรื่องการเล่นหุ่นเป็นเครื่องมหรสพหลายเล่ม ปณโณวาทคำฉันท์ ของมหานาควัดท่าทราย พรรณนาเรื่องราวการฉลองสมโภช พระพุทธบาทอย่างพิสดาร การมหรสพในงานฉลองสมโภชครั้งนั้นก็มีการแสดงหุ่นด้วยเช่นกัน เนื้อความในวรรณคดีบรรยายการแสดงหุ่นในครั้งกระนั้นว่าเล่นกันเป็นโรงใหญ่มีโหมโรงและไหว้ครูหุ่นในยุคนั้นเล่นดำเนินเรื่อง ไชยทัต ไสวิตร ละครในที่มีการนำมาเล่นหุ่นก็ได้แก่เรื่อง รามเกียรติ์ และ อุณรุท อีกเล่มหนึ่งคือหนังสือวรรณคดี พระวิบุรุษพันทิกลอนสวด ระบุว่าแต่งแต่เมื่อพุทธศักราช 2300 ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศก็ได้กล่าวถึงการเล่นหุ่นเป็นเครื่องมหรสพไว้เช่นกัน คือ มีการแสดงหุ่นโรงใหญ่ประชันกันถึงสองโรง วรรณคดีเรื่องนี้ยังได้แสดงให้เห็นว่าในสมัยอยุธยาตอนปลายมีการเล่นแสดงหุ่นต่างภาษาคือ หุ่นมอญเล่นประชันหุ่นพม่าอีกด้วย วรรณคดีอีกเล่มหนึ่งที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลายคือ กลอนบทละครเรื่อง สังข์ศิลป์ชัยความเก่า ก็ได้กล่าวถึงการเล่นหุ่นต่างภาษาคือ มีการเล่นหุ่นลาวในงานฉลองสมโภชข้อความที่ได้บรรยายการเล่นหุ่นลาวนี้มีได้มีปรากฏแต่เพียงในวรรณคดีไทยเท่านั้น แต่ยังมีปรากฏในวรรณคดี

การศึกษาวรรณคดี
หุ่นกระบอกไทยอีสาน
ในภูมิภาคตะวันออกเฉียง

อีสาน ที่สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในยุคสมัยอยุธยาตอนกลางถึงตอนปลายนี้ด้วยเช่นกันคือ ในวรรณกรรมอีสานเรื่อง ขุนทิง งานนิพนธ์ของพระสมณกุลวงศ์แห่งกรุงศรีสัตนาคนหุต กล่าวว่ามีมโนราและเล่นหุ่นแสดงในงานพระศพขุนทิง

ในสมัยอยุธยาหุ่นที่นำมาเล่นแสดงคือ หุ่นหลวงหรือหุ่นใหญ่มีลักษณะดังนี้ คือ เป็นหุ่นที่มีขนาดความสูงถึงประมาณ 1 เมตร แต่งตัวอย่างโขน ละคร ทุกประการ กลางลำตัวมีแกนไม้ให้คนเชิดยึดและมีสายใยกลไกสอดร้อยตามศีรษะ แขน มือ นิ้ว และขาของหุ่นเพื่อให้ผู้เชิดหุ่น ชักสายใยกลไกเหล่านั้นให้หุ่นร้ายรำไปได้ในท่าทางตามที่ต้องการ แต่เดิมในสมัยอยุธยาคงเรียกกันว่า “หุ่น” แต่อยู่ต่อมาในชั้นหลังจึงมีผู้นิยมเรียกว่า “หุ่นหลวง” หรือ “หุ่นใหญ่”

ในสมัยกรุงธนบุรีถึงแม้ว่าประชาชนชาวไทยกำลังอยู่ในระยะฟื้นตัวจากการศึกสงครามภายหลังจากที่ได้สูญเสียพระมหากษัตริย์อยุธยาราชธานี อย่างไรก็ตามวรรณคดีเรื่อง ปาวจิตตกุมารกลอนอ่าน ซึ่งระบุว่าแต่งขึ้นในปีพุทธศักราช 2316 แสดงให้เห็นว่าสังคมในยุคนี้ก็มีการมหรสพหลายอย่างเช่น โขน ละคร ละครชาตรี และหุ่น ในงานศพท้าวพรหมทัตมีหุ่นหลวงเล่นประชันกับหุ่นมอญ และยังมีหุ่นตลกเป็นหุ่นเขมรเล่นประชันกับหุ่นมอญ ซึ่งสร้างความครึกครื้นให้แก่ผู้ชมเป็นอันมาก ในยุคนี้มีหุ่นต่างภาษาเข้ามาเล่นมากมายหลายภาษา นอกจากหุ่นมอญ หุ่นเขมรแล้ว ยังมีหุ่นทวาย และหุ่นจีนอีกด้วย ลักษณะของหุ่นจะออกไปทางตลกซึ่งคนดูนิยมชมชอบ

นอกจากหนังสือวรรณคดีเรื่อง ปาวจิตตกุมาร แล้ว ในสมัยกรุงธนบุรียังมีวรรณคดีเรื่องอื่นอีกหลายเล่มที่ได้เอ่ยถึงการเล่นหุ่นในยุคนี้ วรรณคดีที่มีเนื้อความกล่าวถึงการเล่นหุ่นคือ พระสุนทรกลอนสวด สังข์ทอง กลอนสวด สุนันทกุมารกลอนสวด นอกจากหนังสือวรรณคดีแล้ว ยังได้มีการบันทึกเรื่องการเล่นหุ่นไว้ในหนังสือราชการในสมัยกรุงธนบุรีคือ ในหมายรับสั่งอีกหลายแห่งโดยได้กล่าวว่าหุ่นต่างภาษาคือ หุ่นลาวนั้นเป็นที่นิยมมาก การเล่นหุ่นในยุคนี้เป็นการมหรสพอย่างหนึ่ง เล่นแสดงพร้อม ๆ กับการละเล่นอย่างอื่น ๆ ทั้งในงานฉลองสมโภชและงานเมรุ คือ มีการเล่นหุ่นในการถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระพันปีหลวง กรมหลวงพิทักษ์เทพามาต และการสมโภชพระแก้วมรกต เป็นต้น หุ่นที่นิยมเล่นกันในสมัยกรุงธนบุรีก็ยังคงเป็นหุ่นหลวงหรือหุ่นใหญ่ดังเช่นที่นิยมเล่นกันสืบเนื่องต่อมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

การขับขานด้วยวง
พระยาพิชัยดาบหัก
ในภูมิภาคตะวันตก

ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระหว่างตอนต้นของช่วงระยะเวลาแห่งยุค นับแต่เมื่อ**พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก**ได้ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีและได้ทรงสร้างกรุงเทพมหานครพวรวัดศรีรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นราชธานีในปีพุทธศักราช 2325 การแสดงเล่นเชิดหุ่นเจริญขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสมัยกรุงธนบุรี **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก**ได้ทรงพยายามฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชาติให้รุ่งเรืองขึ้นดังเดิมเหมือนเมื่อครั้งพระมหานครศรีอยุธยาเป็นราชธานี โปรดให้ทั้งวังหลวงและวังหน้าหัดโขงหลวงและหุ่นหลวงขึ้นอีกครั้งหนึ่งการแสดงหุ่นยังคงเป็นเครื่องมหรสพที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางอยู่โดยทั่วไปตามที่ได้มีการบันทึกไว้ มีการแสดงหุ่นหลวงในงานสำคัญต่าง ๆ มากมายหลายครั้ง เช่น งานฉลองสมโภชวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และงานพระเมรุของบุคคลสำคัญในรัชกาลนี้หลายท่าน หลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าการเล่นเชิดแสดงหุ่นยังคงเป็นที่นิยมอยู่ในยุคต้นรัตนโกสินทร์มีทั้งที่บันทึกไว้เป็นหนังสือของทางราชการ หลักฐานบันทึกทางประวัติศาสตร์ และหลักฐานจากวรรณคดี เช่น หมายรับสั่งในรัชกาลที่ 1 จดหมายเหตุความทรงจำกรมหลวงนรินทรเทวี โคลงสรรเสริญพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และ สบันทุมารกลอนสวดเลขที่ 35 เป็นต้น

ในปีพุทธศักราช 2352 **พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย**เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ พระองค์ทรงเป็นทั้งกวีและทรงเป็นศิลปินในแทบทุกศิลปะสาขาศิลปวัฒนธรรมของชาติในทุกทางได้รับการฟื้นฟูให้เจริญรุ่งเรืองอย่างที่สุดยุคหนึ่ง รวมทั้งการเล่นหุ่นด้วย **พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย**ทรงมีใฝ่พระหัดถ์ในทางการช่างแกะหัวหุ่นเป็นอย่างยิ่งและยังได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีการระดมช่างผู้มีฝีมือในยุคนั้นสร้างหุ่นหลวงขึ้นใหม่ การเล่นเชิดแสดงหุ่นเป็นมหรสพที่ผู้ชมชื่นชอบโดยทั่วไปในยุคนั้น ดังปรากฏหลักฐานในหมายรับสั่งในรัชกาลที่ 2 และในวรรณคดีบทละครพระราชนิพนธ์สำคัญของชาติเรื่องหนึ่งคือ**บทละครพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนา** ที่ได้กล่าวถึงการเล่นหุ่นในงานพระราชพิธีและงานพิธีต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน

ในแผ่นดิน**พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว** แม้ว่าการละเล่นมหรสพทั้งหลายทั้งปวงจะมีได้เฟื่องฟูดังเช่นในรัชกาลก่อนซึ่งรวมทั้งการเล่นหุ่นด้วย ทว่ายังคงมีการนำมหรสพการแสดงหุ่นมาประกอบงานพิธีต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนตามธรรมเนียมประเพณีนิยม ดังมีหลักฐานปรากฏในหนังสือราชการ คือ หมายรับสั่งในรัชกาลที่ 3 บันทึกเรื่องงานพระเมรุและการศพเจ้านายตลอดจนบุคคลสำคัญ ซึ่งบางท่านได้มีอายุยืนยาวมาแต่ครั้งพระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี เนื่องจาก**พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว**ทรงมีพระราชศรัทธามุ่งมั่นที่จะฟื้นฟูส่งเสริมพระบวรพุทธศาสนาเป็นอันมากเหนือกว่าอื่นใด เครื่องเล่นการแสดงเพื่อความบันเทิงเรีงรมย์จึงลดหย่อนลง หากจะมีอยู่บ้างก็เป็นแต่เพียงเพื่อในฐานะส่วนประกอบของงานพิธีทางศาสนาเท่านั้น ในพระราชพิธีและงานพิธีเหล่านี้มีการเล่นหุ่นเป็นมหรสพอยู่ด้วย หุ่นหลวงหรือหุ่นใหญ่เป็นการมหรสพในโอกาสสำคัญอีกคราวหนึ่งในรัชกาลนี้คือ เมื่อมีการสมโภชฉลองพระอารามพร้อมกันเป็นจำนวนถึง 9 พระอาราม ในงานฉลองก็ได้มีการเล่นแสดงหุ่นเป็นมหรสพอย่างหนึ่งในบรรดาเครื่องเล่นการแสดงต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่นิยมของปวงชน นอกจากหลักฐานที่เป็นหนังสือของทางราชการแล้วยังมีบันทึกกล่าวถึงเรื่องการเล่นหุ่นในรัชกาลนี้ปรากฏในบันทึกทางประวัติศาสตร์คือ จดหมายเหตุความทรงจำ และ ประชุมพงศาวดารอีกด้วย

หลังจากการละเล่นเครื่องมหรสพทั้งหลายทั้งปวง ได้ซบเซาไปชั่วระยะเวลาหนึ่งก็ได้กลับฟื้นคืนสู่สภาพรุ่งเรืองตระการอีกครั้ง ในระหว่างรัชกาลแห่ง**พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** การเล่นแสดงหุ่นระบอบก็มีปรากฏในงานพระราชพิธีสำคัญ ๆ หลายครั้ง เช่นงานสมโภชช้างพังเผือกพระวิสุทธรัตนกิริณี และงานพระเมรุจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่า**พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**ทรงมีหุ่นและเครื่องประกอบการแสดงหุ่นหลวงจนครบทั้งโรงและเป็นของพระองค์เองสามารถนำออกเล่นแสดงได้จนครบเป็นเรื่อง และต่อมาก็ได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการซ่อมแซมหุ่นของหลวงที่มีมาแต่เดิมแต่ชำรุดและสร้างเพิ่มเติมหุ่นที่ขาดอยู่ให้ครบจำนวนสมบูรณ์นำออกมาเล่นเชิดแสดงเป็นเรื่องได้ หุ่นหลวงที่สร้างขึ้นใหม่นี้ได้นำออกเล่นแสดงเป็นเครื่อง

การคิดค้น วิจัยและการ
พัฒนาเครื่องดนตรีพื้นบ้าน
ในภูมิภาคตะวันตก

มหรสพในงานพระศพสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณในปีพุทธศักราช 2401 ดังปรากฏมีบันทึกในหมายรับสั่งในรัชกาลที่ 4 หุ่นชุดนี้ได้นำมาเล่นในงานสำคัญ ๆ จนตลอดรัชกาล

ครั้นต่อมาในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปิยมหาราชเจ้า นอกจากจะยังคงมีหุ่นหลวงใช้เล่นในโอกาสที่มีงานสำคัญต่าง ๆ แล้ว ในรัชกาลแผ่นดินพระพุทธรเจ้าหลวงนี้ได้เริ่มเกิดมีการเล่นเชิดแสดงหุ่นกระบอกขึ้นเป็นครั้งแรก ภายในชั่วระยะเวลาไม่นานนักหุ่นกระบอกก็ได้กลายเป็นเครื่องบันเทิงที่ปวงชนนิยมเป็นอย่างยิ่งจนเป็นที่รู้จักดีในหมู่ชาวไทยทั่วไปไม่เฉพาะแต่ในพระมหานครเท่านั้น หลักฐานที่เป็นเอกสารและหนังสือทางราชการที่ได้กล่าวถึงการเล่นหุ่นเป็นเครื่องมหรสพประกอบอยู่ในพระราชพิธีสำคัญ ๆ มีปรากฏใน **หมายรับสั่ง จดหมายเหตุพระราชกิจรายวัน ราชกิจจานุเบกษา และ เอกสารรัชกาลที่ 5** การพระราชพิธีสำคัญที่มีการเล่นหุ่นในแผ่นดินพระพุทธรเจ้าหลวง มีอาทิเช่น พระราชพิธีพระบรมศพ **พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** พระราชพิธีบรมราชาภิเษก งานบรรจุพระเจดีย์บรมพรต พระราชพิธีโสกันต์พระเจ้าลูกยาเธอ และพระเจ้าลูกเธอ ตลอดจนงานพระเมรุเจ้านายอีกหลายพระองค์จนตลอดรัชกาล ในปีพุทธศักราช 2436 ได้มีการบันทึกที่เป็นหลักฐานทางราชการเกี่ยวกับหุ่นกระบอกขึ้นเป็นครั้งแรกโดยปรากฏใน **ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 10** กล่าวถึงการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระราชวังบางปะอิน ซึ่งมีการละเล่นแสดงสิ่งบันเทิงต่าง ๆ มากมายหลายประการ รวมทั้งการเล่นหุ่นกระบอก แต่ในยุคแรกเริ่มนี้ใช้ชื่อเรียกว่า หุ่น (เลียนอย่าง) เมืองเหนือ อยู่ต่อมาจนกระทั่งในปีพุทธศักราช 2437 จึงได้มีการใช้คำว่า “หุ่นกระบอก” เรียกการแสดงชนิดนี้อย่างเป็นทางการดังปรากฏในบันทึกของ **ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 11** กล่าวถึงการ เล่นเชิดหุ่นกระบอกเป็นเครื่องมหรสพในงานพระเมรุพระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าอริยภรณ์และพระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าลาวตวรองค์ ครั้นนี้จึงนับเป็นครั้งแรกที่ได้มีการใช้คำเรียก “หุ่นกระบอก” อย่างเป็นทางการ อาจกล่าวได้ว่าแผ่นดินพระพุทธรเจ้าหลวงเป็นยุคทองของการเล่นหุ่นกระบอก เนื่องจากมหาชนนิยมชมการแสดงชนิดนี้เป็นอันมาก จนได้เกิดมีคณะหุ่นกระบอกขึ้นมากมายหลายคณะและการเล่นเชิดแสดงหุ่นกระบอกได้กลายเป็นเครื่องมหรสพการบันเทิงสำคัญอันจะขาดเสียมิได้ ในงานพิธีสำคัญ ๆ ในสมัยนั้น เช่น การพิธีสมโภชพระนครครบ 100 ปี การสมโภชฉลองเนื่องในโอกาสเสด็จนิวัติพระนครจากยุโรป การฉลองสมโภชพระบรมรูปทรงม้า เป็นต้น ความนิยมหุ่นกระบอกได้เฟื่องฟูขึ้นจนถึงขีดสุดดังได้กล่าวแล้ว หุ่นกระบอกในยุคนี้ หลายคณะมีความประณีตงดงามเป็นที่ยั้ง อนึ่งนอกจากหุ่นหลวงของหลวงที่มีมาแต่เดิม ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เกิดมีหุ่นของกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ขึ้นอีกชุดหนึ่ง มีทั้งหุ่นจีนและหุ่นไทย หุ่นชุดนี้สร้างในลักษณะดังเช่นหุ่นหลวงแต่มีขนาดเล็กกว่า ฝีมือช่างผู้ประดิษฐ์หุ่นชุดนี้ประณีตเป็นเลิศอย่างยากที่จะหาช่างหุ่นอื่นมาเทียบเทียมได้ ความนิยมการเล่นหุ่นทั้งหลายในทุกุภาพดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนตลอดรัชกาล

อย่างไรก็ตาม เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตในปีพุทธศักราช 2453 ต่อมาภายหลังการเล่นเชิดแสดงหุ่นหลวงก็ได้เสื่อมสูญไป ฝ่ายหุ่นของกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญคงจะเลิกแสดงไปเสียแล้วด้วยเช่นกันตั้งแต่เมื่อก่อนสิ้นรัชกาลคือ เมื่อกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญเสด็จทิวงคตในปีพุทธศักราช 2429 ส่วนหุ่นกระบอกยังคงมีเล่นต่อมาถึงแม้จะไม่เฟื่องฟูเช่นดังเดิม

ในปีพุทธศักราช 2453 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ ในสมัยนี้เกิดมีการเล่นหุ่นอีกประเภทหนึ่งขึ้นเรียกกันเป็นสามัญว่า “ละครเล็ก” ซึ่งเป็นหุ่นที่สร้างขึ้นโดยเลียนแบบหุ่นหลวงแต่มีขนาดเล็กกว่า วิธีเชิดละครเล็กต้องใช้คนเชิดหลายคนช่วยกันเชิดแสดง เมื่อไม่มีหุ่นหลวงแล้ว ละครเล็กจึงเป็นที่นิยมในยุคนี้ เจ้าของคณะละครเล็กหรือหุ่นเลียนอย่างหุ่นหลวงคือ นายแกร ศัพทวิช ดั้งนั้นทั้งหุ่นกระบอกและละครเล็กจึงอาจถือได้ว่ายังเป็นมหรสพเครื่องเล่นการแสดงที่ได้รับความนิยมในยุคนี้

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชสมบัติในปีพุทธศักราช 2468 ระยะเวลา

การศึกษารูปแบบการ
หุ่นกระบอกไทยอีสานฉบับ
โศภิตาละคร วัฒน

นั้นทั่วโลกเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากสถานการณ์สงครามโลก การแสดงมหรสพต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงเริ่มมีลดน้อยลง ส่วนในการบริหารประเทศเกิดความเปลี่ยนแปลงจนถึงขั้นระส่ำระสายในหน่วยงานต่าง ๆ ทางราชการของประเทศไทย เนื่องจากงบประมาณลดน้อยร่อยหรอลง หน่วยงานหลายฝ่ายรวมทั้งกรมมหรสพต้องถูกยุบ ศิลปะการแสดงเครื่องเล่นมหรสพต่าง ๆ ซบเซาลงเป็นลำดับ ในที่สุดเกิดภาวะคับขันทางการเมืองพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงประกาศสละราชสมบัติโดยคืนอำนาจการปกครองให้แก่ปวงชนชาวไทยในปีพุทธศักราช 2475 หลังจากยุคนั้นมาจนปัจจุบัน มหรสพและการละเล่นตามประเพณีนิยมที่มีมาแต่โบราณไม่ได้รับความเอาใจใส่ การเล่นแสดงหุ่นทุกชนิดจึงเริ่มเสื่อมสูญไป

■ หุ่นกระบอกในภูมิภาคตะวันตก

ในปีพุทธศักราช 2440 มีหลักฐานหลายประการแสดงให้เห็นว่าหุ่นกระบอก เป็นมหรสพที่ได้รับความนิยมแพร่หลายเป็นอย่างยิ่งในพระมหานครกรุงเทพมหานคร ตลอดจนแม้ในหัวเมืองสำคัญอื่น ๆ ทั้งทางภาคเหนือซึ่งเป็นที่มาของหุ่นเชิดนี้และจังหวัดปริมณฑลรอบ ๆ พระมหานครซึ่งรวมทั้งกลุ่มจังหวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ของกรุงเทพมหานครด้วย บรรดาจังหวัดเหล่านี้มีทางคมนาคมทั้งทางน้ำและทางบกจากเมืองหลวงผ่านหลายทางทำให้การติดต่อระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในเขตท้องถื่นภูมิภาคตะวันตกกับกรุงเทพมหานครเป็นไปได้โดยสะดวก ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการนำศิลปะการแสดงชนิดนี้เข้ามาสู่ภูมิภาคตะวันตกแสดงให้เห็นว่าในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการเล่นหุ่นกระบอกแสดงในท้องถื่นภูมิภาคนี้แล้ว

คุณยายสาหร่าย ช่วยสมบูรณ์ เจ้าของหุ่นกระบอกคณะ "หุ่นแม่สาหร่าย" ได้กรุณาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของการเล่นแสดงหุ่นกระบอกในภูมิภาคตะวันตกว่าเท่าที่ท่านสามารถจำได้ ท่านได้ชมการแสดงหุ่นกระบอกเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณปีพุทธศักราช 2453 ที่จังหวัดสมุทรสงคราม คณะหุ่นกระบอกคณะแรกที่ท่านได้ชมคือคณะหุ่นกระบอกของมหาอำมาตย์ตรีพระราชวรวงศ์เจ้าสุทัศน์นิภาธร ด้วยข้อมูลหลักฐาณดังกล่าวนี้จึงอาจอนุมานได้ว่าคณะ "หุ่นพระองค์สุทัศน์" คือต้นเค้าแม่แบบให้เกิดมีคตินิยมมหรสพชนิดนี้ในภูมิภาคตะวันตกและพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรทรงเป็นบุคคลสำคัญผู้ได้นำความบันเทิงชนิดนี้มาเผยแพร่ยังบริเวณท้องถื่นภูมิภาคตะวันตก

คณะหุ่นกระบอกอีกคณะหนึ่งซึ่งมิได้มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพลในเรื่องการนำคตินิยมมหรสพเครื่องเล่นหุ่นหุ่นกระบอกมาสู่ภูมิภาคนี้โดยตรง แต่ได้มีอิทธิพลโดยทางอ้อมคือคณะหุ่นกระบอกของ

หม่อมราชวงศ์เถาะ พยัคฆเสนา ทั้งนี้เนื่องจากแม่ครูเคลือบ นักเชิดหุ่นกระบอกฝีมือเอกผู้เป็นนักเชิดประจำสังกัดอยู่ในคณะหุ่นกระบอกของหม่อมราชวงศ์เถาะ ในระยะหลังได้ย้ายมาอยู่ในจังหวัดสมุทรสงครามและได้ถ่ายทอดศิลปะการเชิดแสดงหุ่นกระบอกให้แก่ลูกศิษย์ในท้องถิ่นสองท่านคือ คุณยายสาหร่าย ช่วยสมบูรณ์ และคุณลุงวงษ์ รวมสุข จนกระทั่งลูกศิษย์ทั้งสองท่านสามารถตั้งคณะหุ่นกระบอกของตนเองขึ้นออกปฏิบัติงานเป็นอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าคณะหุ่นกระบอกทั้งสองคณะ คือ "หุ่นคุณเถาะ" และ "หุ่นพระองค์สุทัศน์" ได้มีส่วนเป็นอิทธิพลสำคัญต่อศิลปะการเล่นเชิดแสดงหุ่นกระบอกในภูมิภาคตะวันตก

■ หุ่นพระองค์สุทัศน์

หม่อมเจ้าหญิงดารารัศมี สุทัศน์ย์ ณ กรุงเทพ พระธิดาของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธร ประสูติจากหม่อมผืนสุทัศน์ย์ ณ กรุงเทพ ได้ทรงเล่าเรื่องความเป็นมาของคณะหุ่นกระบอกของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรประทานและคุณยายซุบ มนัสช่วง ผู้เป็นพระพี่เลี้ยงของหม่อมเจ้าหญิงดารารัศมี ได้เล่าเรื่องที่น่าสนใจ ควรแก่การศึกษาเกี่ยวกับหุ่นกระบอกคณะนี้ว่า คณะหุ่นกระบอกของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรน่าจะเกิดขึ้นหลังปีพุทธราช 2430 และคงเป็นคณะหุ่นกระบอกที่เกิดขึ้นในยุคใกล้เคียงกันกับคณะหุ่นกระบอกของหม่อมราชวงศ์เถาะ พยัคฆเสนา แต่คงเกิดขึ้นทีหลังในระยะเวลาไม่นานนัก พระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรทรงสืบสายสกุล มาจากกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ คณะหุ่นกระบอกของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธร มีปริมาณเป็นจำนวนมากคือเป็นหุ่นคณะใหญ่ทำให้สามารถออกปฏิบัติงานได้หลายงานในเวลาเดียวกัน พระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรทรงดำเนินกิจการเกี่ยวกับหุ่นกระบอกโดยที่พระองค์เองเป็นเจ้าของคณะและได้รับความร่วมมือช่วยสนับสนุนในกิจการนี้จากชายาคือหม่อมบัวและหม่อมผืนในเรื่องการเชิดแสดง การฝึกซ้อมและหัดซ้ำหลวงมหาดเล็กให้เชิดแสดงหุ่นได้ตลอดไปจนถึงเรื่องการประดิษฐ์เครื่องแต่งกายหุ่น ฯลฯ ซึ่งต้องใช้ฝีมือทางการช่างเย็บปักถักร้อย ทั้งหม่อมบัวและหม่อมผืนเป็นผู้มีความสามารถในเชิงการละคร สามารถรำละครได้ดั่งตามถูกต้องตามกระบวนท่ารำซึ่งมีผลให้สามารถเชิดหุ่นกระบอกให้มีท่าทางการรำรำได้ดั่งตามเป็นที่ยิ่ง ด้วยความสามารถของหม่อมบัวและหม่อมผืนที่มีส่วนช่วยในกิจการของคณะหุ่นกระบอก หุ่นของพระองค์สุทัศน์จึงสามารถร่วมเชิดแสดงกัน

การละเล่นหุ่นกระบอกไทย
ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป็นคณะใหญ่ได้ หุ่นพระองค์สุทัศน์นอกจากจะเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในจังหวัดสมุทรสงครามแล้วก็ยังคงยังอาจเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีในเขตจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคตะวันตกนี้ด้วย ส่วนคณะหุ่นกระบอกอื่นๆ ไม่สามารถสืบหาหลักฐานบาะแสได้ว่าได้เคยเข้ามาสู่ภูมิภาคแถบนี้

หุ่นกระบอกของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรมีขนาดเล็กเล็กกับหุ่นกระบอกโดยทั่วไป นอกจากหุ่นกระบอกแบบธรรมดาแล้ว หุ่นในคณะนี้ยังมีแบบที่เป็นรูปหุ่นเต็มตัวคือ มีแขนขาครบสมบูรณ์ หุ่นประเภทนี้มีขนาดเท่ากันกับหุ่นกระบอกแบบธรรมดาหรือถ้าจะเล็กกว่าก็แต่เพียงเล็กน้อย แต่หุ่นชนิดเต็มตัวไม่มีแกนกระบอกให้ถือเชิดแสดง เพราะหุ่นชนิดนี้ใช้แสดงเหมาะกับตัวละครที่มีบทบาทตามท้องเรื่องที่จะต้องเหาะเหินเดินอากาศเท่านั้น เวลาแสดงก็ใช้ชักรอกผูกโยงตัวหุ่นโดยต่อเข้ากับสายที่ซึ่งไว้ทางด้านบนของโรง อนึ่ง หุ่นกระบอกตัวนายโรงของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธร จะมีหน้าเป็นสองอย่างคือหุ่นตัวนายโรงอย่างหน้าหนุ่มและหุ่นตัวนายโรงอย่างหน้าแก่เพื่อให้เข้ากับบทบาทตามท้องเรื่องจากวรรณคดี เครื่องประกอบการแสดงหุ่นพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรได้รับการประดิษฐ์ขึ้นอย่างประณีตงดงามโดยเลียนแบบของจริงทุกประการ แต่ให้มีขนาดเล็กกว่า และใช้วัสดุที่ดูแล้วคล้ายของจริง แต่มีน้ำหนักเบาว่าสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกคนเชิดหุ่นพระองค์สุทัศน์นิภาธรมีทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ภายในวังและที่ว่าง้างมาจากภายนอกคือนักเชิดหุ่นกระบอกที่สังกัดอยู่กับคณะหุ่นกระบอกอื่น ๆ การแสดงหุ่นกระบอกในยุคนั้นได้พัฒนาไปเป็นอันมาก มีการเล่นหุ่นกระบอกซ้อนหุ่นกระบอก คณะหุ่นพระองค์สุทัศน์นิภาธรมีการเล่นหุ่นซ้อนหุ่นอย่างเช่นในงานศพพราหมณ์เกสรในเรื่อง "ลักษณวงศ์" มีมหรสพการแสดงต่าง ๆ รวมทั้งหุ่นกระบอกด้วย การเล่นหุ่นกระบอกซ้อนหุ่นกระบอกมีขึ้นในตอนนั้นก็กล่าวคือมีหุ่นกระบอกของไทยเล่นเรื่อง "รถชัย" หุ่นกระบอกยี่เกและหุ่นกระบอกจิว หุ่นกระบอกโขนเล่นเรื่อง "รามเกียรติ์" คณะ "หุ่นพระองค์สุทัศน์" รับงานการแสดงเรื่อยมาจนกระทั่งในปีวอก พุทธศักราช 2462 พระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธรสิ้นพระชนม์ หุ่นกระบอกคณะนี้ขาดผู้นำต้องเลิกรับงานการแสดงและเสื่อมสูญไปในที่สุด

คณะหุ่นกระบอกที่เกิดขึ้นในภูมิภาคตะวันตก นอกจากจะได้รับแรงบันดาลใจมาจากหุ่นพระองค์สุทัศน์ดังได้กล่าวมาแล้ว ในทางปฏิบัติยังมีนักเชิดหุ่นกระบอกฝีมือเอกคือ แม่ครูเคลือบอีกท่านหนึ่ง ผู้เป็นแรงผลักดันคนสำคัญให้เกิดคณะหุ่นกระบอกอย่างแท้จริงขึ้นในแถบนี้ เมื่อแม่ครูเคลือบเข้ามาอยู่ในแม่กลองก็ได้รวบรวมบรรดาผู้สนใจศิลปะการขับรำละครตลอดจนการเชิดหุ่นกระบอกมาฝึกฝนวิชาชีพการแสดงและได้ถ่ายทอดสั่งสอนวิชาเหล่านี้แก่ผู้เป็นศิษย์จนกระทั่งผู้เป็นศิษย์สามารถดำรงศิลปะการเชิดแสดงหุ่นกระบอกและได้ใช้เป็นอาชีพมาจนถึงปัจจุบัน ลูกศิษย์สองท่านของแม่ครูเคลือบในภูมิภาคตะวันตกคือ คุณยายสาหร่ายช่วยสมบุญเจ้าของคณะหุ่นกระบอกคณะ "หุ่นแม่สาหร่าย" และคุณลุงวงษ์รวมสุขเจ้าของคณะหุ่นกระบอกคณะ "ชูเชิดชำนาญศิลป์" ทั้งสองท่านอาศัยอยู่ที่จังหวัดสมุทรสงคราม

■ หุ่นแม่สาหร่าย

คุณยายสาหร่ายช่วยสมบุญเดิมเป็นชาวจังหวัดเพชรบุรี ต่อมาได้สมรสกับคุณตาพลอย ช่วยสมบุญผู้เป็นชาวจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้ย้ายมาตั้งรกรากอยู่ ณ แม่กลอง ในปีพุทธศักราช 2456 ในขณะที่คุณยายสาหร่ายอายุได้ 20 ปี ท่านและสามีได้ไปชมการแสดงหุ่นกระบอกของพระองค์เจ้าสุทัศน์นิภาธร ซึ่งมาเชิดแสดงในงานศพที่วัดเพชรสมุทรวรวิหาร หรือวัดบ้านแหลม คุณตาพลอยผู้สามีเกิดสนใจการแสดงหุ่นเป็นอันมาก ประกอบกับท่านเป็นผู้ที่มีฝีมือทางการช่าง จึงได้ประดิษฐ์หุ่นกระบอกและเครื่องประกอบการแสดงอื่น ๆ ขึ้นจนสามารถนำออกรับงานการแสดงได้ แต่เดิมเมื่อแรกเจ้าของคณะหุ่นกระบอกให้ชื่อว่า "หุ่นกระบอกคณะนายพลอย" แต่คนทั่วไปเรียกว่า "หุ่นตาพลอย" ครั้นเมื่อสามีสิ้นชีวิตลงในปีพุทธศักราช 2479 คุณยายสาหร่ายช่วยสมบุญ ต้องดูแลกิจการของคณะหุ่นกระบอกด้วยตนเอง คนก็หันมาเรียกหุ่นกระบอกคณะนี้ว่า "หุ่นแม่สาหร่าย" ในขณะที่ดำเนินกิจการเจ้าของคณะหุ่นกระบอกอยู่นั้นคุณตาพลอยมิได้เชิดหุ่นแสดงเอง ท่านเป็นแต่เพียงเจ้าของคณะเท่านั้น เมื่อแรกเริ่มที่จะมีการตั้งคณะหุ่นกระบอก คุณตาพลอยได้สืบถามหาผู้ที่มีความ

การต่อม วิวัฒนาการ
ของมนุษย์สมัยใหม่
ในภูมิภาคตะวันออก

สามารถในการเชิดหุ่นเพื่อที่จะขอให้มาช่วยสอนคนในคณะและมาช่วยเชิดหุ่นด้วย ในที่สุดก็ได้พบกับแม่ครูเคลือบผู้เป็นนักเชิดหุ่นกระบอกลฝีมือเอกในครั้งกระนั้น เวลาที่คุณตาพลอยได้พบกับแม่ครูเคลือบ แม่ครูอายุมากแล้ว แต่ท่านก็ได้สอนคนในคณะหุ่นกระบอกรของคุณตาพลอยจนสามารถเชิดหุ่นแสดงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณยายสาหร่ายผู้ถือได้ว่าเป็นศิษย์รักใกล้ชิดได้รับการถ่ายทอดกลวิธีการเชิดหุ่นกระบอกรไว้มาก สามารถเชิดหุ่นกระบอกรได้ลีลางดงามอย่างชำนาญ อยู่ต่อมาภายหลังแม่ครูเคลือบยอมตกลงรับคำชวนมาร่วมเชิดแสดงหุ่นกระบอกรอยู่ในคณะของแม่สาหร่ายด้วย เดิมแม่ครูเคลือบมีหุ่นกระบอกรของตนเองอยู่โรงหนึ่ง คุณตาพลอยก็ได้ซื้อและนำหุ่นกระบอกรทั้งโรงของแม่ครูเคลือบลงมาไว้ที่จังหวัดสมุทรสงครามด้วย โดยรวมกับของใหม่ที่ประดิษฐ์ขึ้น แม่ครูเคลือบได้ใช้เวลาในช่วงสุดท้ายของชีวิตอาศัยอยู่กับครอบครัวของคุณยายสาหร่ายที่จังหวัดสมุทรสงคราม คณะหุ่นกระบอกรของคุณตาพลอยเริ่มมีชื่อเสียงประมาณปีพุทธศักราช 2455 เป็นต้นมา ในปีพุทธศักราช 2479 คุณตาพลอยเสียชีวิต คุณยายสาหร่ายขณะนั้นมีอายุ 43 ปี ต้องดูแลคณะหุ่นกระบอกรด้วยตนเองและนำออกแสดงเป็นมหรสพสร้างความบันเทิงแก่สังคม เป็นเวลากว่า 30 ปี จนท่านมีอายุประมาณ 60 ปี ในพุทธศักราช 2496 คุณยายสาหร่ายได้ตัดสินใจเลิกอาชีพเชิดแสดงหุ่นกระบอกรเพราะรู้สึกว้าชราแล้ว อย่างไรก็ตามท่านได้เก็บรักษาหุ่นกระบอกรและเครื่องประกอบการแสดงทั้งหลายไว้เป็นอย่างดี ต่อมาในปีพุทธศักราช 2532 คุณยายสาหร่าย ช่วยสมบุญและครอบครัวจึงได้ตัดสินใจมอบหุ่นกระบอกรและอุปกรณ์ประกอบการแสดงทั้งโรงให้แก่สถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร

■ หุ่นกระบอกร “คณะชูเชิดชำนาญศิลป์”

คณะหุ่นกระบอกรในภูมิภาคตะวันตกที่ยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบัน โดยยังคงออกรับงานการแสดงทั่วไปคือหุ่นกระบอกร “คณะชูเชิดชำนาญศิลป์” เจ้าของคณะหุ่นกระบอกรคือคุณลุงวงษ์ ร่มสุข ท่านเกิดในปีพุทธศักราช 2451 ในตอนปลายแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวง ท่านเป็นชาวจังหวัดสมุทรสงครามโดยกำเนิด เมื่อมีอายุได้ 12 ปี คุณลุงวงษ์ได้เริ่มฝึกหัดเชิดแสดงหุ่นกระบอกรเป็นครั้งแรก ครูผู้สอนการเชิดหุ่นกระบอกรให้แก่คุณลุงวงษ์ได้แก่แม่ครูเคลือบและคุณยายสาหร่าย ช่วยสมบุญ ในขณะที่ยังเป็นศิษย์แม่ครูเคลือบ คุณลุงวงษ์สามารถเชิดหุ่นกระบอกรได้ลีลางดงามจนถึงขั้นได้เคยเชิดหุ่นกระบอกรร่วมกับแม่ครูเคลือบถวายหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปีพุทธศักราช 2475 คุณลุงวงษ์ ได้ไปสอนการเชิดแสดงหุ่นกระบอกรตามคำชวนของแม่กลีบ เนติพิภักดิ์ ที่ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม แม่กลีบเป็นบุคคลอีกผู้หนึ่งที่มิได้รักศิลปะการเชิดแสดงหุ่นกระบอกร และมีคณะหุ่นกระบอกรของตนเองขึ้นในขณะนั้น คุณลุงวงษ์ได้ช่วยหัดการเชิดแสดงหุ่นให้แก่คณะหุ่นกระบอกรของแม่กลีบจนสามารถออกเล่นรับงานได้ และในที่สุดก็ได้รับช่วงต่อเป็นหัวหน้าคณะหุ่นกระบอกรมาจนถึงปัจจุบัน ในระยะแรก ๆ คณะหุ่นกระบอกร

การศึกษาวัดนาคร
หุ่นกระบอกไทยลือชื่อบ้าน
ใบไม้เกาะวัด

ของคุณลุงวงษ์ รวมสุข เป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า “หุ่นนายวงษ์” หรือ “หุ่นดาวงษ์” ต่อมาท่านจึงให้ชื่อคณะหุ่นกระบอกของท่านว่า “คณะชูเชิดชำนัญศิลป์”

ลักษณะตัวหุ่นกระบอกของคณะชูเชิดชำนัญศิลป์มีขนาดใหญ่กว่าหุ่นกระบอกของคณะอื่น ๆ โดยทั่วไปบ้างเล็กน้อย ที่สังเกตเห็นได้ชัดคือศีรษะที่มีขนาดเขื่องกว่าขนาดศีรษะหุ่นของคณะอื่น ๆ ลักษณะหุ่นกระบอกและเครื่องประกอบการแสดงเป็นไปในแบบลักษณะศิลปะพื้นบ้าน นอกจากความสามารถทางการเชิดแสดงหุ่นกระบอกแล้ว คุณลุงวงษ์ยังได้แต่งบทประพันธ์ขึ้นเองเพื่อใช้ในการดำเนินเรื่องแสดงหุ่นกระบอกไว้มากมายหลายเรื่อง เช่นเรื่อง “มงกุฎเพชร มงกุฎแก้ว” ซึ่งได้รับความนิยมชมชอบจากคนดูมากที่สุดเรื่องหนึ่งในแง่ของการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงชนิดนี้ คุณลุงวงษ์เป็นผู้ที่มีทักษะทางการสอนสามารถถ่ายทอดศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกได้เป็นอย่างดี ท่านสอนและฝึกวิชาการเชิดแสดงหุ่นกระบอกให้แก่คณะครูอาจารย์และนักเรียนในสถาบันการศึกษาหลายแห่งและได้รับการยกย่องในฐานะครูหุ่นท่านหนึ่งของชาวหุ่นในยุคปัจจุบัน

■ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

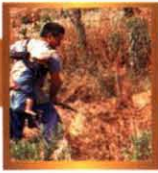
1. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการแสดงหุ่นกระบอกของไทย
2. การรวบรวมค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหุ่นกระบอกในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิชาการ
3. การศึกษาวิวัฒนาการการเล่นเชิดแสดงหุ่นกระบอกในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย
4. การนำเสนอข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระและภาพของหุ่นกระบอกที่หาศึกษาได้ยาก
5. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ

ผู้วิจัยขอแสดงความหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยเรื่องนี้จะช่วยทำให้ศิลปะการแสดงเชิดหุ่นกระบอกของไทยเป็นที่รู้จักแพร่หลายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่วิวัฒนาการ ประวัติความเป็นมา และในฐานะที่เป็นสื่อพื้นบ้านที่มีความสำคัญประเภทหนึ่งของชาติ

อนึ่ง เนื่องด้วยหุ่นกระบอกมีประโยชน์อย่างยิ่ง ในฐานะเป็นอุปกรณ์ทางการศึกษา ฉะนั้นควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและเผยแพร่ อาจทำได้โดยการเขียนคู่มือวิธีประดิษฐ์หุ่นกระบอก โดยมีวิธีสร้างให้ง่ายขึ้น และใช้วัสดุที่หาได้ง่ายกว่าเดิม ตลอดจนแนะนำทางวิธีใช้หุ่นกระบอกประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ ด้วย ก็จะเป็นประโยชน์แก่ครู และช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนานเป็นที่สนใจ มีประสิทธิภาพยิ่งกว่าเดิม

สถาบันที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษาซึ่งมีการสอนวิชาเกี่ยวกับการแสดงนาฏยสังคีต ควรมีหน้าที่สำคัญในการสงวนรักษา และเผยแพร่การเล่นชนิดนี้โดยการถ่ายทอดให้ผู้สนใจได้ศึกษา อาจจัดสอนเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร หรือเปิดเป็นกิจกรรมพิเศษให้ผู้สนใจฝึกฝน ได้มีโอกาสฝึกหัดเรียนรู้การแสดงหุ่นกระบอก

ที่สุดนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า การเล่นหุ่นกระบอกนั้นไม่ใช่สมบัติแต่เฉพาะของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่เป็นสมบัติของคนไทยทั้งชาติ ผู้เขียนหวังแต่เพียงจะให้การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวัดนาครการเล่นมหรสพชนิดหนึ่งเท่านั้น เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของมรดกแห่งบรรพชนไทย

วิวัฒนาการของการบุกเบิก
ดินที่ขาดไนโตรเจนใน
ภาคเหนือตอนบน

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2539

สาขาสังคมวิทยา

เรื่อง

วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินใน
เขตป่า:กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัยเรื่อง “วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่า : กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน” ของดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์ และรองศาสตราจารย์มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด เป็นผลงานวิจัยที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยวิทยาการสาขาวิชามนุษยวิทยาและสังคมวิทยาเป็นฐาน เพื่อยกระดับความรู้ ความเข้าใจของบุคคลในการพิจารณาปัญหาโดยไม่คิดและมองปัญหาแบบแยกขั้ว เป็นงานวิจัยที่มีคุณค่าเชิงทฤษฎีและเชิงประยุกต์ ช่วยยกระดับความเข้าใจในปัญหาเรื่องป่ากับชุมชนและสังคม ด้วยการประยุกต์มโนทัศน์ รวมถึงการปรับปรุงนโยบายและวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่าอย่างถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางสังคม นับได้ว่าเป็นผลงานที่มีประโยชน์อย่างสูง คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติเห็นสมควรให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2539 สาขาสังคมวิทยา

วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่า: กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน

The Evolution of Land Clearing in Forest Areas : A Case Study of the Upper North

■ หัวหน้าคณะวิจัย

ดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์¹ และ รองศาสตราจารย์ มิ่งสรรพ ขาวสอาด²

■ ผู้ร่วมวิจัย

คณะผู้วิจัย ประกอบด้วย

● นักวิจัยหลัก 2 คน

ดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์

รองศาสตราจารย์ มิ่งสรรพ ขาวสอาด

● นักวิจัยสนาม 4 คน

นายธีรพงศ์ คงทอง

นางสาวกระแสดิน ทองคำ

นางสาวดวงตา ศรีวุฒิมังค์

นายอุกฤษฏ์ อุปราสิทธิ์

■ ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

ในประวัติศาสตร์ของภาคเหนือตอนบน มีประชากรทั้งคนพื้นราบ และชาวเขาจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ จำนวนมากอาศัยอยู่ในเขตป่า จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นวิถีชีวิตแบบหนึ่งของวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งแต่เดิมเขตป่าเคยมีสภาพเป็นป่าธรรมชาติ ต่อมาได้กลายเป็นเพียงเขตป่าในความหมายของรัฐ และสภาพป่าธรรมชาติ

1. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ โทร. (053) 221-699 ต่อ 3508 โทรสาร. 222-763

2. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โทร. 718-5460 ต่อ 416 และ 417

วัฒนธรรมชุมชนยุคใหม่
ที่คนภาคใต้เข้ใจ
การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ค่อยๆ หมดยุคไป ชุมชนบ้านป่าเหล่านี้ โดยเฉพาะชุมชนชาวเขา มักตกเป็นแพะรับบาปอยู่เสมอ เพราะถูกกล่าวหาว่าเป็นตัวการสำคัญในการทำลายพื้นที่ป่า ทั้งๆ ที่ชุมชนเหล่านี้ตั้งถิ่นฐานอยู่ก่อนที่จะถูกประกาศเป็นเขตป่าในความหมายของรัฐ แสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต ทั้งพฤติกรรม และมุมมองของคนในชุมชนบ้านป่านั้นมีอยู่น้อยมากขณะที่สาเหตุแท้จริงของการสูญเสียพื้นที่ป่าธรรมชาติกลับซับซ้อนอย่างมาก เพราะเกี่ยวพันกับแนวทางการพัฒนาประเทศ การขัดแย้งระหว่างประเพณีและกฎหมาย ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับระบบกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาวิวัฒนาการของชุมชนในเขตป่า เพื่อทำความเข้าใจถึง ศักยภาพในการปรับตัวของชาวบ้านต่อการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับป่า ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหาอยู่ว่าชาวบ้านป่าและชาวเขาไม่ใช่คนกลุ่มเดียวที่ใช้ป่าเสมอไป คำถามที่ตามมาก็คือ ชาวบ้านป่าและชาวเขาจะอยู่ในเขตป่าต่อไปได้อย่างไร ขณะที่พลังทางการเมืองและเศรษฐกิจของกลุ่มคนที่อยู่นอกเขตป่ามีอิทธิพลอย่างมาก ในสถานการณ์เช่นนี้ มีคำถามซ้อนขึ้นมาอีกว่า การอนุรักษ์ป่าธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพจะปรากฏเป็นจริงได้อย่างไร

การศึกษาเพื่อตอบคำถามต่างๆ ข้างต้น จะช่วยสร้างองค์ความรู้ ที่จำเป็นต่อการกำหนดแนวทางและวางนโยบาย ในการปรับปรุงการจัดการป่าของรัฐ ไปพร้อมๆ กับการพัฒนาชุมชนบ้านป่าที่จะกระตุ้นให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของชาวบ้านกลุ่มต่างๆ ในเขตป่าทั้งในเชิงประวัติศาสตร์และในบริบทของสังคมปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถประเมินศักยภาพของชาวบ้านแต่ละกลุ่มในการอนุรักษ์ป่าที่อยู่รอบชุมชน และเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์ และกำหนดนโยบายที่เป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง
- เพื่อแสวงหาแนวทางในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าธรรมชาติ บนพื้นฐานของสภาพความเป็นจริงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของภาคเหนือ ที่มีชุมชนตั้งถิ่นฐานอยู่แล้ว เพราะการอนุรักษ์ต้องให้ความสำคัญกับหลักการของระบบนิเวศต่างๆ กับหลักการของมนุษยธรรม
- เพื่อแสวงหาแนวทางในการเชื่อมโยงระหว่างการอนุรักษ์ป่าธรรมชาติ และการพัฒนาชุมชนในเขตป่า โดยพิจารณาเห็นว่า การอนุรักษ์ป่าน่าจะเป็นกระบวนการเดียวกับการพัฒนา ไม่ใช่ขัดแย้งกันดังเช่นที่ผ่านมา แต่น่าจะช่วยเสริมซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะ ความหมายของการอนุรักษ์ป่านั้น ไม่จำเป็นต้องแยกคนออกจากพื้นที่ป่าและเขตป่า

ขั้นตอนการอบรมเชิง
ปฏิบัติการในเขตป่า
อนุรักษ์ภาคเหนือตอนบน

■ ระเบียบวิธีวิจัย

1) ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

อาศัยการศึกษาระณีแบบเจาะลึก โดยการให้นักวิจัยสนามเข้าไปร่วมสังเกตการณ์ในชุมชนชาวบ้านในเขตป่า 3 แห่ง กระจายอยู่ใน 3 จังหวัดเป็นเวลาประมาณ 4 เดือน เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเลือกจากชาวบ้านที่ฐานะแตกต่างกันในสายตาของชาวบ้านเอง จำนวนหมู่บ้านละ 25 ตัวอย่าง โดยเน้นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการตั้งถิ่นฐานของครัวเรือน สภาพาระบบการผลิต และทักษะเกี่ยวกับป่า เพื่อนำมาประกอบการประเมินศักยภาพของการผลิตและการอนุรักษ์ป่า

- ◆ ในช่วงที่นักวิจัยสนามประจำอยู่ในชุมชน นักวิจัยหลัก 2 คน ซึ่งเป็นนักมานุษยวิทยาคนหนึ่ง และนักเศรษฐศาสตร์อีกคนหนึ่งจะเข้าไปร่วมสำรวจ ให้คำปรึกษา และสัมภาษณ์ด้วยตัวเองเป็นครั้งคราว

- ◆ นอกจากศึกษาเจาะลึกแล้ว นักวิจัยหลักได้ตระเวนสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ป่าไม้ระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง และยังได้สำรวจชุมชนในเขตป่าอื่นๆ ในประเด็นปัญหาเฉพาะกรณีอีก 9 พื้นที่ในเกือบทุกจังหวัดของภาคเหนือตอนบน

- ◆ หลังจากนั้นได้ศึกษาเอกสารจากสำนักงานป่าไม้เขต เอกสารราชการที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยของนักมานุษยวิทยาที่ศึกษาหมู่บ้านต่างๆ ในภาคเหนืออีกจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้ในการให้ภาพรวมที่เป็นบริบทเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ป่าในระดับภูมิภาค และการเชื่อมโยงกับการศึกษาชุมชน

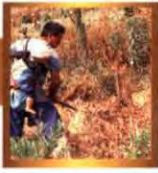
- ◆ สำหรับการวิเคราะห์การใช้ที่ดินในระดับชุมชนได้อาศัยการศึกษาจากภาพถ่ายทางอากาศของ 3 ช่วงเวลาประกอบการสำรวจและตรวจสอบกับการให้สัมภาษณ์ของชาวบ้าน

● ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วางอยู่บนพื้นฐานของกรอบความคิดของสองสาขาวิชาคือ มานุษยวิทยา และเศรษฐศาสตร์ ซึ่งใช้วิเคราะห์ ความเคลื่อนไหวของชุมชนในเขตป่าในด้านต่างๆ คือ การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจรัฐและอำนาจท้องถิ่นในการใช้และการถือครองที่ดิน ระบบการผลิตของชุมชน ตลอดจนความคิดเกี่ยวกับป่าของชาวบ้าน ที่เปลี่ยนแปลงมาในแต่ละยุคสมัย ซึ่งถือว่าเป็นบริบททางประวัติศาสตร์ในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกลุ่มต่างๆ กับป่า

ในแง่มานุษยวิทยาจะวิเคราะห์พฤติกรรมและทัศนคติของชาวบ้านแต่ละกลุ่มฐานะ ภายใต้บริบททางกายภาพและสังคม เพื่อทำความเข้าใจกับเงื่อนไข ระบบความคิด และกระบวนการทางสังคมของชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงมาในประวัติศาสตร์ระหว่างชาวบ้านกับป่า ซึ่งปรากฏในรูปของ

วิสัยทัศน์ของการบุกเบิก
ศึกษาวิจัยในเขตป่า
ภาคศึกษาค้นคว้า

อุดมการณ์ทางศีลธรรมของชุมชน อันเป็นกฎเกณฑ์ตามประเพณีสำหรับควบคุมพฤติกรรมของชาวบ้าน ขณะที่การเสียดุลยภาพของความสัมพันธ์ดังกล่าวจะปรากฏให้เห็นในรูปของความขัดแย้งหลายลักษณะ ซึ่งสามารถใช้แนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์มาช่วยในการอธิบาย เพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดในระบบการผลิตและปัญหาในการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม

ในการวิเคราะห์ได้แยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านและผู้ใช้ป่ากลุ่มต่างๆ ทั้งที่อาศัยอยู่ในและนอกเขตป่า เพื่อทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กับการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้พื้นที่ป่า โดยมุ่งศึกษาประเด็นความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องคือ ความขัดแย้งเกี่ยวข้องกับความหมายของป่าระหว่างชาวบ้านกับรัฐ ความขัดแย้งเกี่ยวกับระบบกรรมสิทธิ์ตามประเพณีและตามกฎหมายความขัดแย้งเกี่ยวกับนโยบายและวิถีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐต่างองค์กร และที่สำคัญที่สุดคือ ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับธุรกิจ และรัฐในการแย่งชิงทรัพยากรป่าไม้

■ ขอบเขตการวิจัย

ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับ

- ◆ การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในเขตป่าของภาคเหนือตอนบน
- ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจรัฐและอำนาจท้องถิ่นในการใช้และการถือครองที่ดิน
- ◆ ระบบการผลิตของชุมชนในเขตป่า
- ◆ ความคิดเกี่ยวกับป่าของชาวบ้าน ที่เปลี่ยนแปลงมาในแต่ละยุคสมัย

■ ระยะเวลาทำการวิจัย

ประมาณ 1 ปี ตั้งแต่ เดือน เมษายน 2533 ถึง เมษายน 2534

■ สถานที่ทำการวิจัย ทดลองหรือเก็บข้อมูล

ในกรณีของการศึกษาเจาะลึกนั้น เก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้านในเขตป่า 3 แห่ง หมู่บ้านแรกเป็นบ้านคนเมืองในเขตอุทยานแห่งชาติในจังหวัดลำพูน หมู่บ้านที่สองเป็นบ้านชาวเขาในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดลำปาง และหมู่บ้านที่สามเป็นบ้านคนเมืองและคนอีสานอพยพในเขตป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดเชียงราย

ในกรณีการสำรวจสภาพปัญหาในระดับภูมิภาค ได้วิจัยภาพกว้างของชุมชน 9 แห่งในเขตป่าของทุกจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ยกเว้นจังหวัดแม่ฮ่องสอน

■ งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

ประมาณ 1,000,000 บาท โดยทุนจากโครงการร่วมของ กรมป่าไม้ ธนาคารโลก รัฐบาลญี่ปุ่น และ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โครงการชลประทาน
ที่ดงหลวงในเขตป่า
อนุรักษ์ภาคเหนือตอนบน

■ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้พยายามที่จะศึกษา พฤติกรรมและทัศนคติของชาวบ้านกลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตป่าภาคเหนือตอนบน ทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ และในบริบทของสังคมปัจจุบัน เพื่อแสวงหาแนวทางดำเนินนโยบายในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าอนุรักษ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของภาคเหนือ พร้อมๆ กับการพัฒนาชุมชนในเขตป่าเหล่านั้นด้วย

ในการศึกษาได้ผสมผสานแนวความคิดจากวิชามนุษยวิทยาและวิชาเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของชุมชนในเขตป่าในด้านต่างๆ คือ การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจรัฐและอำนาจท้องถิ่นในการใช้และการถือครองที่ดิน ระบบการผลิตของชุมชน ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับป่าของชาวบ้าน ที่เปลี่ยนแปลงมาในแต่ละยุคสมัย ซึ่งถือว่าเป็นบริบททางประวัติศาสตร์ในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกลุ่มต่างๆ กับป่า ด้วยเหตุนี้จึงใช้วิธีการศึกษากรณีแบบเจาะลึก ผสมกับการวิจัยสำรวจพื้นที่อื่นๆ ตามประเด็นปัญหา และตรวจสอบกับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐ เอกสารของราชการ และวิเคราะห์การใช้ที่ดินจากภาพถ่ายทางอากาศประกอบ

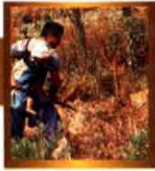
ผลของการศึกษาพบว่า ในเขตป่าทุกประเภทที่ศึกษามีประชากรอาศัยอยู่แล้ว ก่อนการประกาศเป็นป่าตามกฎหมาย การขยายพื้นที่เกษตรในที่ตอนส่วนใหญ่เป็นการขยายพื้นที่ต่อจากการตัดไม้ของบริษัทสัมปทานและการตัดไม้เถื่อน การสูญเสียพื้นที่ป่าเกิดจากการลักลอบตัดไม้อย่างผิดกฎหมาย ซึ่งมีผู้มีอิทธิพลทุกระดับเกี่ยวข้อง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้นโยบายยกเลิกการให้สัมปทานไม่มีผลเป็นจริงในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถรักษาป่าได้แต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะผู้ใช้ป่าไม่ใช่มีแต่ชาวบ้าน หากมีนายทุนและผู้มีฐานะมั่งคั่งจากนอกเขตป่าด้วย ทำให้ที่ดินในเขตป่ามีราคาสูง เจ้าหน้าที่จึงร่วมมือกับนายทุนหาประโยชน์จากป่ามากขึ้น

โครงการให้สิทธิที่ทำกินแก่ชาวบ้านไม่สามารถสร้างความมั่นคงในการถือครอง และหยุดยั้งการขูดรีดสิทธิในที่ดินในเขตป่า แต่กลับทำให้ชาวบ้านขายสิทธิในที่ดินได้ถูกกว่าที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ ขณะที่พบเช่นกันว่าองค์กรชาวบ้านหลายแห่งมีศักยภาพในการจัดการและอนุรักษ์ป่าได้อย่างดี และมีประวัติของการจัดการและอนุรักษ์ป่าชุมชนมาอย่างยาวนาน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากมุมมองของชาวบ้าน ที่เสนอให้ 1) ปรับปรุงเขตแนวป่าอนุรักษ์ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของวัฒนธรรมการผลิตในท้องถิ่น โดยให้องค์กรชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจำแนกประเภทการใช้ที่ดิน 2) ให้สร้างหลักประกันความมั่นคงในการถือครองที่ดิน โดยให้สิทธิทำกินร่วมกันแก่ชุมชนในเขตป่าอนุรักษ์ เพื่อแลกกับหน้าที่ของชุมชนในการรักษาป่า 3) ให้การพัฒนาส่งเสริมและรับรองสิทธิตามกฎหมายแก่องค์กรท้องถิ่น ที่มีศักยภาพในการอนุรักษ์พื้นที่ป่า ในรูปของป่าชุมชน

● ผลการวิจัย กล่าวสรุป มีดังนี้

- ◆ ในเขตป่าทุกประเภทมีประชากรอาศัยอยู่แล้ว ก่อนการประกาศเป็นป่าตามกฎหมาย
- ◆ การขยายพื้นที่เกษตรในที่ตอนส่วนใหญ่ เป็นผลต่อเนื่องมาจากการตัดไม้ของบริษัทสัมปทานและการตัดไม้เถื่อน
- ◆ การสูญเสียพื้นที่ป่าเกิดจากการลักลอบตัดไม้อย่างผิดกฎหมายซึ่งมีผู้มีอิทธิพลทุกระดับเกี่ยวข้องรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้นโยบายยกเลิกการให้สัมปทานไม่มีผลเป็นจริงในทางปฏิบัติ
- ◆ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถรักษาป่าได้แต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะผู้ใช้ป่าไม่ใช่มีแต่ชาวบ้าน หากมีนายทุน และผู้มีฐานะมั่งคั่งจากนอกเขตป่าด้วย ทำให้ที่ดินในเขตป่ามีราคาสูง เจ้าหน้าที่จึงร่วมมือกับนายทุนหาประโยชน์จากป่ามากขึ้น

วิวัฒนาการของกาบเบือก
ที่คืนค่าดินในเขตป่า
กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน

- ◆ โครงการให้สิทธิที่ทำกินแก่ชาวบ้านไม่สามารถสร้างความมั่นคงในการถือครอง และหยุดยั้งการขยายสิทธิในที่ดินในเขตป่า แต่กลับทำให้ชาวบ้านขยายสิทธิในที่ดินได้ถูกกว่าที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ
- ◆ องค์กรชาวบ้านหลายแห่งมีศักยภาพขณะที่บางแห่งก็เพียงจะเริ่มพัฒนาขึ้นมาใหม่บนเงื่อนไขของการแย่งชิงทรัพยากรในการจัดการและอนุรักษ์ป่าได้อย่างดี ในรูปของป่าชุมชน เพราะมีภูมิปัญญาและความรู้สึกหวงแหนทรัพยากรของตนซึ่งบางแห่งมีประวัติมาอย่างยาวนาน
- ◆ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ป่านั้น [(ควรยึดหลัก 3 ประการคือ ก) ควรปรับปรุงแนวเขตป่าอนุรักษ์ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของวัฒนธรรมการผลิตในท้องถิ่น โดยให้องค์กรชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจำแนกประเภทของการใช้ที่ดิน ข) ควรสร้างหลักประกันความมั่นคงในการถือครองที่ดิน โดยให้สิทธิทำกินร่วมกันแก่ชุมชนในเขตป่าอนุรักษ์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับหน้าที่ของชุมชนในการรักษาป่า ค) ควรพัฒนาส่งเสริม และให้การรับรองสิทธิตามกฎหมายแก่องค์กรท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าในรูปแบบของป่าชุมชน]

■ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- ◆ ช่วยให้เข้าใจปัญหาของการใช้และการจัดการที่ดินในเขตป่า ว่ามีความสลับซับซ้อน จากมุมมองที่หลากหลาย โดยเฉพาะชาวบ้านในเขตป่าที่มีฐานะแตกต่างกัน
- ◆ ช่วยเป็นพื้นฐานในการแสวงหาแนวนโยบายในการอนุรักษ์ป่า และพัฒนาชุมชนในเขตป่าไปพร้อมๆ กัน ว่าจะต้องแยกแยะกลุ่มผู้ใช้ป่าตามฐานะที่เป็นจริง ไม่ใช่มองเห็นชาวบ้านเป็นศัตรูของป่าไปหมด
- ◆ ช่วยในการประเมินศักยภาพของชุมชนในเขตป่าและให้แนวทางในการสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ป่ามากขึ้น ทั้งในและนอกเขตป่าอนุรักษ์

สภาวิจัยแห่งชาติ	212
คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ	214
คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ	215
คณะกรรมการรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ	220
คณะกรรมการรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม	221
(สำเนา) ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณ นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2536	222
(สำเนา) ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2536	223
(สำเนา) ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัล ผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2537	224
(สำเนา) ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ.2537	225
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติประจำปี 2528-2539	226
ผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี 2517-2539	229

สภาวิจัยแห่งชาติ

1. นายบรรหาร ศิลปอาชา	นายกรัฐมนตรี
2. พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์	รองนายกรัฐมนตรี
3. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	รองนายกรัฐมนตรี
4. นายมนตรี พงษ์พานิช	รองนายกรัฐมนตรี
5. นายสมัคร สุขนทรเวช	รองนายกรัฐมนตรี
6. นายอำนาจ วีรวรรณ	รองนายกรัฐมนตรี
7. นายปองพล อติเรกสาร	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายฉัตรชัย เอียสกุล	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายบุญพันธ์ แซ่วမ်း	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. นายโกคิน พลกุล	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
13. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
14. นายบตี จุณณานนท์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
15. นายประภัตร โพธสุธน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
16. นายเสริมศักดิ์ การุญ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
17. นายอำนาจ วีรวรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
18. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
19. นายรักเกียรติ สุขธนะ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
22. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
23. นายสมบัติ อุทัยสาง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
26. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
27. นายอำนาจ ยศสุข	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. นายมนตรี ต่าเน่ไพบูลย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
29. นายบรรหาร ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

สภาวิจัยแห่งชาติ

31. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. พลตรี ศรชัย มนต์วิวัฒน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
33. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
34. นายประสงค์ บุรณพงศ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
35. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
36. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
37. นายอุดมศักดิ์ ทังทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
38. นายสุขวิช รังสิตพล	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
39. นายชิงชัย มงคลธรรม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
40. ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
41. นายเสนาะ เทียนทอง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
42. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
43. นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
44. นายสนธยา คุณปลื้ม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
45. นายบุญชู ตีรทอง	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ก กรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

นายสีปนนท์ เกตุทัต	ประธานกรรมการ
นายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ	กรรมการ
นายสง่า สรรพศรี	กรรมการ
นายวิจิตร ศรีสอ้าน	กรรมการ
นายเจตนา นาควัชระ	กรรมการ
นายวิรุฬห์ สายคณิต	กรรมการ
นายณัฐ ภมรประวัติน	กรรมการ
นายเจริญ วัชรธรรมชัย	กรรมการ
นายอาณัติ อากาศิกรม	กรรมการ
นายสุรินทร์ เศรษฐมานิต	กรรมการ
นายวิทย์ วิศทเวทย์	กรรมการ
นายสรรเสริญ ไกรจิตติ	กรรมการ
นายกระมล ทองธรรมชาติ	กรรมการ
นายวีรพงษ์ รามางกูร	กรรมการ
นายจุมพล สวัสดิยากร	กรรมการ
นายสุวิทย์ วิบูลย์เศรษฐ์	กรรมการและเลขานุการ
นางจุฑามณี เอี่ยมสุพรรณ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาววนาศรี สามนเสน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ

1. สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์

นายวิรุฬห์ สายคณิต	ประธานกรรมการ
นายแก้ว นวลฉวี	กรรมการ
นางทักษิณา สนวนานนท์	กรรมการ
นายไพยม อรรถยกานนท์	กรรมการ
นายไพรัช รัชชพงษ์	กรรมการ
นางนวลจันทร์ อินทรวิชะ	กรรมการ
นายประสิทธิ์ เจริญขวัญ	กรรมการ
นายยีน ภู่วรรณ	กรรมการ
นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช	กรรมการ
นายศิริธัญญ์ ไพโรจน์บริบูรณ์	กรรมการ
นายสมชาย ทยานยง	กรรมการ
นายสมบัติ เจริญวงศ์	กรรมการ
นายสมบัติ ปัญญาแก้ว	กรรมการ
นายสุทัศน์ ยกส้าน	กรรมการ
นางสมพร จองคำ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายณัฐ ภมรประวัติ	ประธานกรรมการ
นายเกษม วัฒนชัย	กรรมการ
นายไกรสิทธิ์ ดันติศิริพันธ์	กรรมการ
นายจรัส สุวรรณเวลา	กรรมการ
นายนรา แววศร	กรรมการ
นายประพันธ์ ภาณุภาค	กรรมการ
นายประเสริฐ ทองเจริญ	กรรมการ
นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี	กรรมการ
นายพรชัย มาตังคสมบัติ	กรรมการ
นายวิชัย ตันไพจิตร	กรรมการ
นายวิฑูร โอสถานนท์	กรรมการ
นายศุภชัย ไชยธีระพันธ์	กรรมการ
พลตรีสุปรีชา โมกขะเวส	กรรมการ
นายเสก อักษรานุเคราะห์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ

3. สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

นายเจริญ วัชรรังษี	ประธานกรรมการ
นายการุณ กลั่นกลิ่น	กรรมการ
นายเกษม ปราบริปูตลุง	กรรมการ
นายจอมจัน จันทรสกุล	กรรมการ
น.ส.จิราพร ลิ้มปานานนท์	กรรมการ
นายชุมสาย หัสติน	กรรมการ
นางธาวดี ผ่องลักษณ์	กรรมการ
นายเผด็จ สิทธิสุนทร	กรรมการ
นายพิมล เรียนวัฒนา	กรรมการ
นายยงยุทธ ยุทธวงศ์	กรรมการ
นายวิเชียร จีรวงส์	กรรมการ
น.ส.ศุภลักษณ์ อัมพูช	กรรมการ
นายสันต์ พณิชยกุล	กรรมการ
นางสิรินทร์ พิบูลนิยม	กรรมการ
นายสุนิพนธ์ ภูมมางกูร	กรรมการ
นางอรพรรณ มาตังคสมบัติ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4. สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

นายอาณัติ อภาภิรม	ประธานกรรมการ
นายเจริญศักดิ์ โจรนฤทธิพิเชษฐ์	กรรมการ
นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	กรรมการ
หม่อมราชวงศ์ ชัชอนุสรร์ สวัสดิวัตน์	กรรมการ
นายदनัย ดุละลัมพะ	กรรมการ
นายเทอด เจริญวัฒนา	กรรมการ
นายธนิษฐ์ เสียรวนนท์	กรรมการ
นายธีระ สุตะบุตร	กรรมการ
นายบรรเจิด คติการ	กรรมการ
นายระพี สาคริก	กรรมการ
นายศักรินทร์ ภูมิรัตน	กรรมการ
นายสันทัต โจรนสุนทร	กรรมการ
นายอนันต์ ดาโลดม	กรรมการ
นายอภิรัตน์ อรุณินท์	กรรมการ
นายอำพล กิตติอำพน	กรรมการ
นายอนุชา จินตกานนท์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ

5. สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

นายสุรินทร์ เศรษฐมานิต	ประธานกรรมการ
นายโกศล เพ็ชรสุวรรณ	กรรมการ
นายชนะ กสิภรณ์	กรรมการ
นายธรรมชัย เชาว์ปรีชา	กรรมการ
นายตระกูล อร่ามรักษ์	กรรมการ
นายทวี เลิศปัญญาวิทย์	กรรมการ
นายทองฉัตร หงส์ลดาธรมภ์	กรรมการ
นายปกิต ภิระวนิช	กรรมการ
นายปราโมทย์ ไม้กัลด	กรรมการ
นายปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์	กรรมการ
นายเลอสรร ธนสุกาญจน์	กรรมการ
นายวิกรม กรมดิษฐ์	กรรมการ
นายศรีสุข จันทรางศุ	กรรมการ
นายศิววงศ์ จังคศิริ	กรรมการ
นายสมชอบ ไชยเวช	กรรมการ
นายสุธี อักษรกิตติ์	กรรมการ
นายอาชวี เตาลานนท์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

6. สาขาปรัชญา

นายวิทย์ วิตเวทย์	ประธานกรรมการ
คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	กรรมการ
นายฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์	กรรมการ
นายนิธิ เอียวศรีวงศ์	กรรมการ
นายประทีป โกมลมาศ	กรรมการ
นายประเวศ วะสี	กรรมการ
นายปรีชา ช้างขวัญยืน	กรรมการ
นายพนม พงษ์ไพบูลย์	กรรมการ
นายพิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์	กรรมการ
นายมารค ตามไท	กรรมการ
นายสนธิ ลิ้มทองกุล	กรรมการ
นายอานันท์ กาญจนพันธ์ุ	กรรมการ
นายอดุลย์ วิเชียรเจริญ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กิจกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ

7. สาขานิติศาสตร์

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ	ประธานกรรมการ
นายเกษม สรศักดิ์เกษม	กรรมการ
นายเกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์	กรรมการ
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	กรรมการ
นายจรัญ ภัทธีรนากุล	กรรมการ
นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ	กรรมการ
นายประสิทธิ์ ไชวโกลกุล	กรรมการ
พล.ต.ต.ปรีชา รัฐะฐาน	กรรมการ
นายไมตรี ต้นเต็มทรัพย์	กรรมการ
นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์	กรรมการ
นายวิหิต มันทาภรณ์	กรรมการ
นายวิษณุ เครืองาม	กรรมการ
นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย	กรรมการ
นายสุรพล นิตไกรพจน์	กรรมการ
นายโสภณ รัตนากร	กรรมการ
นายอมร จันทรมบูรณ์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

8. สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานกรรมการ
นายธเนศวร์ เจริญเมือง	กรรมการ
นายธนนิติ เศรษฐบุตร	กรรมการ
พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก	กรรมการ
นายมนุชชัย วัฒนโกเมร	กรรมการ
นายพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว	กรรมการ
พล.ต.เรวัต บัญฑิต	กรรมการ
นายลิขิต วีรเวคิน	กรรมการ
นายวุฒิสักดิ์ ลามเจริญทรัพย์	กรรมการ
นายสมเกียรติ อ่อนวิมล	กรรมการ
นายสุจิต บุญบงการ	กรรมการ
นายเสกสรร ประเสริฐกุล	กรรมการ
นายอมร รักษาสัตย์	กรรมการ
นายอารีย์ วงศ์อารยะ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ

9. สาขาเศรษฐศาสตร์

นายวีรพงษ์ รามางกูร	ประธานกรรมการ
นายกรพจน์ อัครวินิจิตร	กรรมการ
นายโกวิท โปะษยานนท์	กรรมการ
นายฉลองภพ สุตังกรกาญจน์	กรรมการ
นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา	กรรมการ
คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี	กรรมการ
นายนริศ ชัยสูตร	กรรมการ
นายบดี จุณณานนท์	กรรมการ
นายบัณฑิต ล่ำซำ	กรรมการ
นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล	กรรมการ
นายพีเทอร์ ไมตรี อิงภากรณ์	กรรมการ
นายภาณุพงศ์ นิธิประภา	กรรมการ
นายสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์	กรรมการ
นายสมชาย กรสวนสมบัติ	กรรมการ
คุณหญิงสุธาวัลย์ เสถียรไทย	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

10. สาขาสังคมวิทยา

นายจุมพล สวัสดิ์ดิยากร	ประธานกรรมการ
นายเกื้อ วงศ์บุญสิน	กรรมการ
นางจรรยา สุวรรณทัต	กรรมการ
นายจีระ หงส์ลดารมภ์	กรรมการ
นางสาวจีรติ ดิงศภัทัย	กรรมการ
น.ส.ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ	กรรมการ
นายฉลาดชาย รมิตานนท์	กรรมการ
คุณหญิงชดช้อย โสภณพนิช	กรรมการ
นางสาวธีรนาถ กาญจนอักษร	กรรมการ
นายธีรยุทธ บุญมี	กรรมการ
นายปราโมทย์ ประสาทกุล	กรรมการ
นายประชัย เปี่ยมสมบูรณ์	กรรมการ
นายมีชัย วีระไวทยะ	กรรมการ
นายวรวิทย์ เจริญเลิศ	กรรมการ
นางสายสุรี จุติกุล	กรรมการ
นายสุวิทย์ ยอดมณี	กรรมการ
นายอดิษฐ์ เขียวสกุล	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ก

คณะกรรมการรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

หน้าที่

1. พิจารณาสรรหา คัดเลือก ผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
2. เสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติต่อคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินชี้ขาด
3. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบ

1. เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขานุการฯ ฝ่ายสังคมศาสตร์	รองประธานอนุกรรมการ
3. รองเลขานุการฯ ฝ่ายวิทยาศาสตร์	รองประธานอนุกรรมการ
4. ประธานสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายวิรุฬห์ สายคณิต (ผู้แทน)	
2. นายยี่น ภูววรรณ (ผู้แทนสำรอง)	
5. ประธานสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายเนฐ ภมรประวัติ (ผู้แทน)	
2. นายไกรสิทธิ์ ดันติศิริรินทร์ (ผู้แทนสำรอง)	
6. ประธานสาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นางสิรินทร์ พิบูลนิยม (ผู้แทน)	
2. นายยงยุทธ ยุทธวงศ์ (ผู้แทนสำรอง)	
7. ประธานสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายสันหัต โรจนสุนทร (ผู้แทน)	
2. นายบรรเจ็ด คดีการ (ผู้แทนสำรอง)	
8. ประธานสาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์ (ผู้แทน)	
2. นายสุรินทร์ เศรษฐมานิต (ผู้แทนสำรอง)	
9. ประธานสาขาปรัชญา
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายวิทย์ วิศทเวทย์	
10. ประธานสาขานิติศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายวิจิต มั่นตาภรณ์ (ผู้แทน)	
2. นายชัยยุทธ ชัยสิทธิ์ (ผู้แทนสำรอง)	
11. ประธานสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายอมร รักษาสัตย์	
12. ประธานสาขาเศรษฐศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา (ผู้แทน)	
2. นายกิตติพงษ์ สุมิพันธ์ (ผู้แทนสำรอง)	
13. ประธานสาขาสังคมวิทยา
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายจุมพล สวัสดิ์ยากร (ผู้แทน)	
2. นางสาวจิต มหาวิหกานนท์ (ผู้แทนสำรอง)	
14. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการวิจัย	อนุกรรมการและเลขานุการ
16. หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
17. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
ฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ค อนุกรรมการรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

หน้าที่

1. พิจารณาตรวจสอบ จำแนก วิเคราะห์ กลั่นกรอง คัดเลือก ผลงานวิจัยที่เสนอขอรับรางวัล
2. เสนอความเห็นเกี่ยวกับผลงานวิจัยที่สมควรได้รับรางวัลต่อคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินชี้ขาด
3. อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบ

1. เลขธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขธิการฯ ฝ่ายสังคมศาสตร์	รองประธานอนุกรรมการ
3. รองเลขธิการฯ ฝ่ายวิทยาศาสตร์	รองประธานอนุกรรมการ
4. ประธานสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายสมศักดิ์ ปัญญาแก้ว (ผู้แทน)	
2. นายสุทัศน์ ยกส้าน (ผู้แทนสำรอง)	
5. ประธานสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายเนรัฐ ภมรประเวดี (ผู้แทน)	
2. นายไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์ (ผู้แทนสำรอง)	
6. ประธานสาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นางสิรินทร์ พิบูลนิยม (ผู้แทน)	
2. นายยงยุทธ ยุทธวงศ์ (ผู้แทนสำรอง)	
7. ประธานสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายสันหัต โรจนสุนทร (ผู้แทน)	
2. นายบรรเจ็ด คดีการ (ผู้แทนสำรอง)	
8. ประธานสาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์ (ผู้แทน)	
2. นายสุรินทร์ เศรษฐมานันต์ (ผู้แทนสำรอง)	
9. ประธานสาขาปรัชญา
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	
10. ประธานสาขานิติศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายเกษม สรศักดิ์เกษม	
2. นางก่องแก้ว แสนทวีสุข (ผู้แทนสำรอง)	
11. ประธานสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายลิขิต อีร์เวคิน	
12. ประธานสาขาเศรษฐศาสตร์
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา (ผู้แทน)	
2. นายกิตติพงษ์ สุมิพันธ์ (ผู้แทนสำรอง)	
13. ประธานสาขาสังคมวิทยา
หรือผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสาขา	อนุกรรมการ
1. นายธีรยุทธ บุญมี (ผู้แทน)	
2. นางสาวจิต มหาวิหกันนท์ (ผู้แทนสำรอง)	
14. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการวิจัย	อนุกรรมการและเลขานุการ
16. หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
17. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
ฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(สำเนา)

ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณ
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2536

ด้วยเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วย การประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2536”
- ข้อ 2 ให้ยกเลิก “ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2527”
- ข้อ 3 นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ หมายถึง นักวิจัยไทยซึ่งได้อุทิศตนให้การวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการอย่างต่อเนื่อง มีผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็นผลงานวิจัยที่ทำสะสมกันมา ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้นๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยผู้อื่นได้
- ข้อ 4 การประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติตามระเบียบนี้ให้กระทำเป็นประจำทุกปี โดยการมอบเงินรางวัลมูลค่า 200,000 บาท เหนี่ยวนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติและประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติคุณ
ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติเห็นสมควรก็อาจพิจารณาเสนอชื่อนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติตามระเบียบนี้ เพื่อขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เชิดชูเกียรติคุณด้วย
- ข้อ 5 การเสนอชื่อนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ให้กระทำโดย
 - (1) นิติบุคคลภาคเอกชนรวมทั้งสมาคมต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมวิชาชีพหรือวิชาการ
 - (2) หน่วยงานราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจ
 - (3) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา หรือ
 - (4) คณะอนุกรรมการสรรหาที่คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติมอบหมาย หรือแต่งตั้งให้เสนอชื่อผู้สมควรประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติไปยังสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ข้อ 6 คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิชาการละ 1 คน โดยอาจตั้งคณะบุคคลขึ้นพิจารณาและให้ความเห็นเสนอแนะได้
- ข้อ 7 ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจออกข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ตามระเบียบนี้ว่าด้วยวิธีปฏิบัติต่างๆที่เกี่ยวข้องได้ โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้
- ข้อ 8 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 กันยายน 2536

(ลงชื่อ) สง่า สรรพศรี

(นายสง่า สรรพศรี)

ประธานกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย 1

(สำเนา)

ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
พ.ศ.2536

เพื่อให้การปฏิบัติในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติเป็นไปโดยเรียบร้อย อาศัยระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2536 ข้อ 7 เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจึงออกข้อกำหนด ดังนี้

ข้อ 1. ให้ออกข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2532 ฉบับประกาศ ณ วันที่ 22 กันยายน 2532

ข้อ 2. ผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเพื่อประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ต้องเป็นนักวิจัยไทยซึ่งได้อุทิศตนให้กับการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการอย่างต่อเนื่อง มีผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็นผลงานวิจัยที่สะสมกันมา ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้นๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยผู้อื่นได้

ข้อ 3. ผลงานวิจัยของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็นผลงานวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องที่ทำสะสมกันมาเป็นเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และแต่ละเรื่องจะต้องมีรายงานผลงานวิจัยแสดงประกอบการพิจารณาด้วย

(2) เป็นผลงานวิจัยซึ่งมีศักยภาพที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4. การเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

(1) ผู้เสนอต้องเป็นหัวหน้าหน่วยงานราชการระดับภาควิชา คณะ กรม หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐวิสาหกิจ สมาคมหรือนิติบุคคล หรือคณะกรรมการสรรหาที่คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติแต่งตั้ง

(2) ผู้เสนอจะต้องไปชี้แจงรายละเอียดต่อคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก หากคณะกรรมการฯ ดังกล่าวต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม

(3) ผู้เสนอจะต้องส่งเอกสารไปยัง

เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โดยวงเล็บมุมของด้านขวามือว่า "นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ" และประทับตรา "ลับเฉพาะ" ด้วย โดยประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

ก. ใบนำส่งเอกสารในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ (แบบ วช.-1 จ/1) จำนวน 30 ชุด

ข. แบบเสนอประวัติและผลงานของผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ (แบบ วช. 1 จ) จำนวน 30 ชุด

ค. รายงานผลการวิจัยของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ เรื่องละ 3 ชุด

ง. เอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ (ถ้ามี) จำนวนอย่างละ 3 ชุด

ข้อ 5. สาขาวิชาการหรือสหวิทยาการที่ทำการวิจัย ให้ระบุไว้ในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการใด ดังต่อไปนี้

(1) สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ฟิสิกส์ ธรณีวิทยา ฯลฯ

(2) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ กลุ่มวิชา clinical non-clinical วิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ฯลฯ

(3) สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช ได้แก่ กลุ่มวิชาเคมี เภสัช ฯลฯ

(4) สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ได้แก่ กลุ่มวิชาเกษตร วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สัตวแพทย์ ฯลฯ

(5) สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ได้แก่ กลุ่มวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ฯลฯ

(6) สาขาปรัชญา ได้แก่ กลุ่มวิชา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี การศึกษา บรรณารักษศาสตร์ วรรณคดี ศิลปกรรม (เช่น หัตถศิลป์ เหนือศิลปกรรม ตรียางศิลป์ วรรณศิลป์) ภาษาศาสตร์ จิตวิทยา ฯลฯ

(7) สาขานิติศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชา กฎหมาย ฯลฯ

(8) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชา รัฐศาสตร์การบริหาร ฯลฯ

(9) สาขาเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ พาณิชย การบัญชี ฯลฯ

(10) สาขาสังคมวิทยา ได้แก่ กลุ่มวิชา สังคมวิทยา ประชากรศาสตร์ มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม พัฒนาชุมชน สื่อสารมวลชน สังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

ประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2536

(ลงชื่อ) อภิรัตน์ อรุณรัตน์

(นายอภิรัตน์ อรุณรัตน์)

เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(Signature)

หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย 1

(สำเนา)

**ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัล
ผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2537**

ด้วยเป็นการสมควรกำหนดระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2537"

ข้อ 2. ให้ยกเลิก ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2536

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

"รางวัล" หมายถึง เงินที่เป็นรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมในแต่ละสาขาวิชาการ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติแล้ว

"ผลงาน" หมายถึง ผลงานวิจัยที่เสนอขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

"สาขาวิชาการ" หมายถึง สาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

"สำนักงาน" หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

"คณะกรรมการบริหาร" หมายถึง คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

ข้อ 4. การเสนอผลงานเพื่อขอรับรางวัล

ผู้เสนอผลงานเพื่อขอรับรางวัลอาจเป็นบุคคล คณะบุคคลหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดสำนักงานตามระเบียบนี้

ข้อ 5. การให้รางวัล

ให้จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัล โดยให้รางวัลประจำสาขาวิชาการละ 100,000 บาท พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรเกียรติคุณแก่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคน

ข้อ 6. ลักษณะของผลงานที่เสนอขอรับรางวัล

ผลงานที่เสนอขอรับรางวัลต้องมีลักษณะดังนี้

- (1) ไม่เป็นวิทยานิพนธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการรับปริญญา หรือวุฒิบัตร
- (2) เป็นผลงานที่ทำในประเทศไทย หรือส่วนใหญ่ทำในประเทศไทยทั้งนี้จัดทำโดยมีนักวิจัยชาวต่างประเทศร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้
- (3) เป็นผลงานที่มีคุณภาพสูง หรือใช้วิธีวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ที่เหมาะสม มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพนับเป็นผลงานที่ประสบความสำเร็จสมบูรณ์ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรือเสนอในการประชุมวิชาการแล้ว

ข้อ 7. หลักเกณฑ์การพิจารณา

ผลงานที่สมควรได้รับรางวัลต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการคิดค้นขึ้นใหม่ มีแนวความคิดริเริ่มเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการ หรือธุรกิจเอกชน หรือสังคมส่วนรวม มีศักยภาพหรือนำไปประยุกต์ใช้ได้ผลดี
- (2) คิดแก้ไข หรือดัดแปลงวิธีที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น
- (3) เป็นการส่งเสริมความรู้ด้านนั้นให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- (4) มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับทฤษฎีหรือมีส่วนสร้างเสริมทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งหรือ เป็นการสร้างทฤษฎีใหม่

ข้อ 8. การพิจารณาตัดสินและอนุมัติ

ให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดและอนุมัติให้รางวัล โดยอาจตั้งคณะบุคคลขึ้นพิจารณา และให้ความเห็นเสนอแนะได้

ข้อ 9. ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจออกข้อกำหนดสำนักงานตามระเบียบนี้ว่าด้วยวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้

ข้อ 10 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

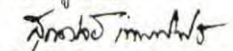
ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2537

(ลงชื่อ) สง่า สรรพศรี

(ศาสตราจารย์สง่า สรรพศรี)

ประธานกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย 1

(สำเนา)

ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม
พ.ศ.2537

เพื่อให้การปฏิบัติในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมเป็นไปโดยเรียบร้อย อาศัยระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ.2537 ข้อ 9 เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงออกข้อกำหนด ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ.2536 ฉบับประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2536

ข้อ 2 ผู้เสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลฯ จะต้องจัดส่งรายละเอียดภายในกำหนดระยะเวลาตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่องการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี ดังนี้

- (1) แบบใบนำเสนอเอกสารในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม (แบบ วช. 1 ข) จำนวน 30 ชุด
- (2) แบบเสนอผลงานวิจัย เพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม (แบบ วช. 2 ข) จำนวน 30 ชุด
- (3) บทคัดย่อผลงานวิจัย (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) จำนวน 30 ชุด
- (4) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 5 ชุด
- (5) สิ่งพิมพ์ (เช่น วารสาร ฯลฯ) หรือสำเนาสิ่งพิมพ์ที่ได้พิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยไว้ จำนวน 5 ชุด
- (6) เอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ จำนวน 5 ชุด (ถ้ามี)

ข้อ 3 สาขาวิชาการหรือสหวิทยาการที่ทำการวิจัย ให้ระบุว่าจะอยู่ในสาขาวิชาการใด ดังต่อไปนี้

- (1) สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ฟิสิกส์ ธรณีวิทยา ฯลฯ
- (2) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ กลุ่มวิชา Clinical non-clinical วิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทย์วิทยา ไวรัสวิทยา และสาธารณสุข ฯลฯ
- (3) สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช ได้แก่ กลุ่มวิชาเคมี เภสัช ฯลฯ
- (4) สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ได้แก่ กลุ่มวิชา พืช สัตว์ ประมง ป่าไม้ อุตสาหกรรมเกษตร ชลประทาน ระบบเกษตร ดินและการใช้ที่ดิน วิศวกรรมเกษตร เศรษฐศาสตร์เกษตร และชีววิทยา
- (5) สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ได้แก่ กลุ่มวิชาวิศวกรรมศาสตร์
- (6) สาขาปรัชญา ได้แก่ กลุ่มวิชา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี การศึกษา บรรณารักษศาสตร์ วรรณคดี ศิลปกรรม (เช่น ทัศนศิลป์ เนรมิตศิลป์ ดุริยางคศิลป์ วรรณศิลป์ เนรมิตศิลป์) ภาษาศาสตร์ จิตวิทยา สถาปัตยกรรม ศาสนา ฯลฯ
- (7) สาขานิติศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชา กฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา กฎหมายธุรกิจ กฎหมายต่างประเทศ กฎหมายวิธีพิจารณาความ กฎหมายมหาชน กฎหมายอื่นๆ
- (8) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบาย เศรษฐศาสตร์ อุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันทางการเมือง ชีวิตทางการเมือง สังคมวิทยาทางการเมือง ระบบการเมือง ทฤษฎีการเมือง รัฐประศาสนศาสตร์ มติสาธารณะ ฯลฯ
- (9) สาขาเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ พาณิชย การบัญชี ฯลฯ
- (10) สาขาสังคมวิทยา ได้แก่ กลุ่มวิชา สังคมวิทยา ประชากรศาสตร์ มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม พัฒนาชุมชน สื่อสารมวลชน สังคมสงเคราะห์ อาชีววิทยาและกระบวนการยุติธรรม นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม พัฒนาสังคม เป็นต้น

ประกาศ ณ วันที่ 26 ตุลาคม 2537

(ลงชื่อ) อภิรัตน์ อรุณินท์

(นายอภิรัตน์ อรุณินท์)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย 1

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2528 - 2539

ปี 2528

1. นายไสว สุนทรโรวาท	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายจรัส สุวรรณเวลา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายเทพ เชียงทอง	สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
4. นายสมเกียรติ จิตะฐาน	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
5. นายเขียน ธีระวิทย์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
6. นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา	สาขาเศรษฐศาสตร์

ปี 2529

1. นายวิรุฬห์ สายคณิต	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายอารี วัลยะเสวี	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายสุวิทย์ ไบไม้	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
4. นายสมศักดิ์ ปัญญาแก้ว	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
5. นายมนตรี ตราโมท	สาขาปรัชญา
6. นายชัยอนันต์ สมุทวณิช	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
7. นายอัมมาร สยามวาลา	สาขาเศรษฐศาสตร์
8. นายสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์	สาขาสังคมวิทยา

ปี 2530

1. นายสุทัศน์ ยกส้าน	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายนิกร ดุสิตสิน	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายสรสิทธิ์ วัชรโรทยาน	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
4. นายอาณัติ อภาภิรม	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
5. นายบรรจบ พันธุเมธา	สาขาปรัชญา (ภาษาไทย)

ปี 2531

1. นายประเวศ ะสี	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายสุธรรม อารีกุล	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายประเสริฐ ฝน นคร	สาขาปรัชญา (ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี)
4. นายลิขิต ธีรเวคิน	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2528 - 2539

ปี 2532

1. นายวิศิษฐ์ สิตปรีชา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

ปี 2533

1. นายสำรวย ชวงโชติ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายสุจินต์ จินายน	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายจิตติ ดิงศภัทย์	สาขานิติศาสตร์

ปี 2534

1. นายประเสริฐ ทองเจริญ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายสำรวย สังข์สะอาด	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
3. นายอมร รักษาสัตย์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ปี 2535

1. นางภัทรพร อิศรางกูร ณ อยุธยา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายเปี่ยมศักดิ์ เมนะเสวด	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ปี 2536

1. นายสุพร เกิดสว่าง	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายปวิณ ปุณศรี	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ปี 2537

1. นายธีระวัฒน์ เหมะจุฑา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายทศพร วงศ์รัตน์	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายวิทิต มันทาภรณ์	สาขานิติศาสตร์
4. นายไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์	สาขาเศรษฐศาสตร์

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2528 - 2539

ปี 2538

1. นายถิรพัฒน์ วิลัยทอง	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายศรชัย หล่ออารีย์สุวรรณ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
4. นายจรงค์ษ์ ผลประเสริฐ	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
5. ม.ร.ว.แห่งน้อย ศักดิ์ศรี	สาขาปรัชญา
6. นายสมบัติ จันทรวงศ์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
7. นายเทียนฉาย กีระนันทน์	สาขาเศรษฐศาสตร์

ปี 2539

1. นายยีน ภู่วรรณ	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นางวันเพ็ญ ชัยคำภา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายประพนธ์ วิไลรัตน์	สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
4. นายจรัญ จันทลักษณ์	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
5. นายสมชาติ โสภณธนฤทธิ์	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
6. นายอมร จันทรสมบูรณ์	สาขานิติศาสตร์
7. นายเมธี ครองแก้ว	สาขาเศรษฐศาสตร์
8. นางดวงเดือน พันธุมนาวิน	สาขาสังคมวิทยา

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

ปี 2517

รางวัลที่ 2

1. การใช้วิตามินเอ ขนาดเดียวในปริมาณสูงในหญิงแรกคลอด เด็กแรกเกิดและเด็กในวัยเรียน เพื่อป้องกันการเกิดตาบอด เนื่องจากการขาดวิตามินเอ	นางอุษา ธนังกุล และคณะ
2. การศึกษาและวินิจฉัยด้วยการถ่ายภาพของมะเร็งหลังโพรงจมูกก่อนและหลังการรักษาด้วยรังสี	นายวิโรจน์ สุชาโต และคณะ
3. การศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดโรคเหน็บชาในคนไทย	นางสิรินทร์ วิโมกข์สันถ์ และคณะ
4. สารประกอบเคมีในพืชสมุนไพรไทย อันดับที่ 3 สเตโมนาซีตัส สเตโมนัลและสเตโมนิน	นายเทพ เชียงทอง และคณะ
5. วิจัยศึกษาคุณสมบัติของยาฆ่าเชื้อที่มีพิษของสมุนไพรชาติไทย	นางศศิธร วสุวัต และคณะ
6. การใช้เชื้อกรรมพันธุ์ของข้าวโพดให้เป็นประโยชน์ในประเทศไทย	นายสุจินต์ จินายน และคณะ
7. ผลผลิตของป่าและความอุดมสมบูรณ์ของดิน บริเวณนิคมดอยเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่	นายชูป เข็มนาค และคณะ
8. ทดลองดินถมบนดินอ่อน	นายวิชาญ ภูพันธ์ และคณะ
9. พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่นที่ขัดกับสังคม	นางจรรยา สุวรรณทัต และคณะ
10. ความสามารถในการบริหารงานของเมืองสำคัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในอันที่จะรับผู้อพยพจากโครงการฝายมองเข้ามาอยู่อาศัยในเมือง : การศึกษาเฉพาะจังหวัดขอนแก่น	นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคณะ
11. อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	นายประภาส จักกะพาก และคณะ
12. การกระจายรายได้และทรัพย์สินในประเทศไทย	นายอุดม เกิดพิบูลย์

รางวัลที่ 3

1. การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอัตราการเจริญเติบโต อัตราการตาย และคุณภาพของอาหารแต่ละชนิดต่อการเจริญเติบโตของเต่าหญ้า (Ridley turtle) ในห้องทดลอง	นายบุญเลิศ ผาสุก และคณะ
2. การระบายน้ำลงใต้ดินทางบ่อบาดาล	นางวจิ งามณรงค์
3. การปรับปรุงดินทรายเพื่อใช้ทำพื้นที่ทาง	นายประวิตร ปุษะนาวัน และคณะ
4. ลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทย ที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย	พันเอกบรรจบ อิศดุย์ และคณะ

ผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2517 - 2539

5. สัมฤทธิ์ผลการศึกษาภาคบังคับ	นายทรง ศาตวรรณ และคณะ
6. การสำรวจวิจัยทางสังคมสงเคราะห์บริเวณแหล่งเสื่อมโทรม
ท่าเรือคลองเตย จังหวัดพระนคร	น.ส.จิราพร สาครพันธ์ุ และคณะ
7. สำรวจที่อยู่อาศัยและปัญหาของประชาชน
ในแหล่งเสื่อมโทรมบริเวณหลังบ้านรับรองมณฑลศาลา	นางเทวี รัชตานนท์ และคณะ
8. เรือนไทยเดิม	นายฤทัย ใจจงรัก

รางวัลชมเชย

1. ผลของอาหารต่อซีรัมโคเลสเตอรอล	นายสนอง อุณากุล และคณะ
2. การคิดค้นวิธีการที่มีประสิทธิภาพกว่าเดิม
เพื่อแยกเชื้อเต้านกไวรัสจากคนไข้โรคไข้เลือดออก	นางไพรัตน์ คุณะเกษม และคณะ
3. การศึกษาโรคมะลาเรียทางอิมมูโนพยาธิวิทยา	นางสมเนตร บุญพรคนาวิน และคณะ
4. การวิเคราะห์ปริมาณของกรดอะมิโนในอาหารไทย	นางสุภาพ สอนปาน และคณะ
5. การปรับปรุงผลผลิตของถั่วเหลืองโดยใช้ไรโซเบียม	นายสมศักดิ์ วังไฉ และคณะ
6. การแยกเชื้อ Mycoplasma และการศึกษาโครงสร้างจุลภาพ
(Ultra structure) ในโรงพุ่มไม้กวาด (Witches broom) ของลำไย	นายธีระ สุตะบุตร และคณะ
7. ผลการทดลองเพาะพันธุ์ปลากะพงขาว (Lates Calcarifer Bloch)
โดยวิธีผสมเทียม	นายสวัสดิ์ วงศ์สมนึก และคณะ
8. บั๊จจัยทางนิเวศน์วิทยาบางประการในนาทุ่งที่จำกัดการเจริญเติบโต
และมีชีวิตรอดของกึ่งแซบ๊วยขาว (Penaeus merguiensis de Man)	นายทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์ และคณะ
9. การสร้างความทันสมัยในนครเชียงใหม่ :
การศึกษายทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาเมือง	นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคณะ
10. โครงการวางเครื่องหมายการเดินทางเรือในลำแม่น้ำเจ้าพระยา	นายประวัติ แสงสุพรรณ

พ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

ปี 2518

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาโรคนี้วกระเพาะปัสสาวะในประเทศ	นายอารี วัลยะเสวี และคณะ
2. กำลังของแหวนยึดแบบวงแหวนผ่า	นายสนั่น เจริญเผ่า และคณะ
3. การถ่ายทอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันด้วยคอมพิวเตอร์	นายอุดม วโรดมสิขตติตต์ และคณะ
4. ทรรศนะของคนไทยที่มีต่อจีนและญี่ปุ่น	นายเชียน วีระวิทย์
5. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทยกับญี่ปุ่นทางการค้าและการลงทุน	นายณรงค์ชัย อัครเศรณี และคณะ
6. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาสาเหตุทำให้โทษในประเทศไทย
และปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน	นายเสริม ปุณณะหิตานนท์ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การศึกษากลไกของการขีดและการแทรกซ้อนที่ร้ายแรง
ของระบบอวัยวะอื่นในมาลาเรีย	นางถนอมศรี ศรีชัยกุล และคณะ
2. ลักษณะอากาศใกล้ผิวดินของป่าดิบแล้ง สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อม
สะแกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา	นายเกษม จันทร์แก้ว และคณะ
3. การศึกษาโรคไวรัสที่สำคัญของพืชในประเทศไทยชุดที่ 1	นายธีระ สุตะบุตร และคณะ
4. The Orchids of Thailand	นายเต็ม สมิตินันท์ และคณะ
5. คุณสมบัติด้านวิศวกรรมของดินบาดาลบริเวณกรุงเทพฯ	นายชัย มุกตะพันธ์ุ และคณะ
6. ผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ของเด็กไทยในระดับชั้นต่างๆ	นางจรรยา สุวรรณทัต และคณะ
7. ผลประโยชน์ทางด้านสันตนาการของโครงการผามอง	นายประเทศ สุตะบุตร
8. The Thai Professorial Role : An Assessment of Role Expectations	นางรพี สุวรรณะชญ

ปี 2519

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. พจนานุกรมไทย-แม่ัว (ม้ง) และพจนานุกรมอังกฤษ-แม่ัว	นายสุรียา รัตนกุล
2. โครงสร้างการคุ้มครองจริงในประเทศ : การศึกษานโยบายการค้า	นายณรงค์ชัย อัครเศรณี

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การศึกษาหาระดับวิตามินบี 12 ในซีรัมอาหารบางชนิด
และการดูดซึมวิตามินบี 12 ในประเทศไทย	นายสุวิทย์ อารีกุล และคณะ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

- การวิเคราะห์สิ่งตกค้างจากยากำจัดศัตรูพืชในผัก
ภายในประเทศไทยโดยเทคนิคนิวตรอนแอคติเวชัน
นายสุชาติ มงคลพันธุ์ และคณะ
- ผลของการใช้ระบบวนวัฒนต่อคุณสมบัติของดินในป่าสัก
นายบุญวงศ์ ไทยอุดส่าห์ และคณะ
- ไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจของไทย
นายเต็ม สมิตินันท์ และคณะ
- การทดลองหาวิธีเลี้ยงแตนเบียนพิไรโคแกรมมาออสตราลิคัม
เพื่อปราบศัตรูพืช
นายสุธรรม อารีกุล และคณะ
- การนำวัสดุเหลือใช้ทิ้งเสีย (กากตะกอนกรอง) จากโรงงานน้ำตาล
มาผลิตไขอ้อยเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางลิปสติก และยา
นางศศิธร วสุวัต และคณะ

ปี 2520

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง
นายโชติ กัลยาณมิตร
- การวางแผนพัฒนาในประเทศไทย การวิเคราะห์โครงสร้าง
และกระบวนการวางแผนพัฒนาระยะที่ 3
นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ

ประกาศนียบัตรชมเชย

- สาเหตุที่ทำให้ระดับน้ำทะเลในบริเวณลัดทึบเปลี่ยนแปลง
นางอัปสรสุดา ศิริพงษ์
- การวัดกัมมันตภาพรังสีในประเทศไทย
นายแสวง โพธิ์เงิน
- บทบาทการแข็งตัวของเลือดในหลอดเลือดต่อการกำเนิดพยาธิ
สภาพในโรคไต อักเสบชนิดต่างๆ ที่พบบ่อย
และวิธีการรักษาแผนใหม่
นายประสิทธิ์ พุดระกูล
- ฟิล์มปาร์มาลาเรียด้อยาคลอโรควินในประเทศไทย
และการติดเชื้อในยุงก้นปล่อง
นายสุภัทร สุจริต และคณะ
- การออกแบบโรงงานหีบน้ำมันปาล์มขนาดเล็กสำหรับกลุ่มเกษตรกร
สวนปาล์มของประเทศไทย
นายสันต์ชัย กลิ่นพิกุล และคณะ
- ลู่ทางใหม่ในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทย
และประเทศลาว
นายบุญรักษ์ นิงสานนท์

พ ผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2517 - 2539

ปี 2521

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. มาตรฐานการเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็กไทยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่	นายหัชชา ณ บางช้าง และคณะ
2. การปรับปรุงพันธุ์ถั่วเหลืองสำหรับประเทศไทย	นายอาวุธ ณ ลำปาง และคณะ
3. การปรับปรุงคุณภาพของหินผุบางชนิดโดยใช้ซีเมนต์	นายธีระชาติ รื่นไกรฤกษ์ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. โรคพิษสุนัขบ้า	นายวิชาญ วิทยาศัย และคณะ
2. การศึกษาหาวิธีรักษาโรคเท้าช้างโดยศัลยกรรม	นายวิจิตร บุญยะโหดระ และคณะ
3. การผ่าตัดต้อกระจกโดยใช้กล้องจุลทรรศน์	นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์ และคณะ
4. สารสกัดจากไพลใช้ทาผิวหนังป้องกันยุงกัด	นายประคอง พันธุ์ไธสง และคณะ
5. ศึกษาพันธุ์ไม้ไทยวงศ์มะกอกน้ำ วงศ์ไม้คางคก และวงศ์ผักเบี้ยหินของไทย	นายจำลอง เพ็งคล้าย และคณะ
6. โรคราน้ำค้างของอ้อยในประเทศไทย	นายสมเกียรติ วิริยะกุล และคณะ
7. การปรับปรุงพันธุ์ข้าวโดยใช้กัมมันตภาพรังสีให้ได้ผลผลิตและความต้านทานโรคไหม้ดีขึ้น	นายปรีชา ชัมพานนท์ และคณะ
8. วรรณกรรมประกอบการเล่นหนังใหญ่วัดขนอน จังหวัดราชบุรี	พันตรีหญิงมะอับ โปชะกฤษณะ
9. การศึกษาระบบการดำเนินงานกลุ่มอภิปรายจากสื่อมวลชนในประเทศไทย	นายพจน์ ชุมศรี และคณะ

ปี 2522

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. ความหนาแน่นของสถานะอิเล็กทรอนิกส์แบบแก๊สเขียนวิธีอินทิเกรตตามเส้นทาง	นายวิรุฬห์ สายคณิต
2. การป้องกันโรคหนองในทางคลินิกโดยยาสอดช่องคลอดที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง "รามมา 006"	นายอนุวัตร ลัมสุวรรณ และคณะ
3. การชันสูตรและการศึกษาโรคเพลกในเป็ดเพื่อผลิตวัคซีนกาฬโรคโดยใช้เชื้อไวรัสที่แยกได้จากการระบาด ของโรคเพลกในเป็ดในประเทศไทย	นางอรุณศรี ดันตสวัสดิ์

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. แหล่งพลังงานความร้อนใต้พิภพของภาคเหนือของประเทศไทย	นายทวีศักดิ์ ระมิงค์วงศ์ และคณะ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการติดเชื้อและการตอบสนองของร่างกายในคนไทย	นายปณิต มิคะเสน และคณะ
3. การศึกษาโรครากและโคนเน่าของทุเรียน :
1. ศึกษาลักษณะอาการและสาเหตุ
2. การใช้ต้นตอที่ต้านทานต่อโรค	นายขจรศักดิ์ ภาวกุล และคณะ
4. ดัชนีวัดความแข็งแรงของดินทรายผสมกับยางมะตอยน้ำและสารผสมอื่น	นายธีระชาติ รื่นไกรฤกษ์ และคณะ
5. คุณสมบัติทางวิศวกรรมและการใช้งานของกากหินน้ำมันแม่สอด	นายประจิด จิรปภา
6. ผลกระทบของระบบการคลังต่อการกระจายรายได้ของไทย	นายเมธี ครองแก้ว
7. โอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	นางสุภางค์ จันทวานิช และคณะ

ปี 2523

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาภูมิคุ้มกันของลำไส้ต่อเชื้ออหิวาต์ :
การเตรียมฮีแมกกลูตินินที่บริสุทธิ์และการศึกษาความคุ้มกันของแอนติบอดีต่อฮีแมกกลูตินินในการป้องกันโรคอหิวาต์ในสัตว์ทดลอง	นางวันเพ็ญ ชัยคำภา และคณะ
2. การทดลองค้นคว้าอาร์ทีเมียในนาเกลือ	นายอนันต์ ต้นสุตะพานิช
3. แบบจำลองการพยากรณ์การไหลของแม่น้ำเจ้าพระยาและสาขา	นายรัชชัย ดิงสัญชลี และคณะ
4. ท้องถิ่นห่างไกลกับการบริหารงานของรัฐ : กรณีแม่ฮ่องสอน	นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. คุณสมบัติและการเปลี่ยนแปลงของวัตถุกึ่งตัวนำที่อุณหภูมิต่างๆ	นายทวี ดันชมศิริ และคณะ
2. การให้น้ำเกลือทางปากรักษาโรคท้องร่วง โดยให้น้ำเกลือที่เตรียมจากเกลือแกงและน้ำตาลทราย	นางวันดี วราวิทย์ และคณะ
3. การศึกษาหาระดับยาควินินในซีรัมของผู้ป่วยเด็กโรคมาลาเรีย
พัลซีพารัมหลังการรักษาด้วยการฉีดยาควินินเข้าหลอดเลือดดำ	นางอรุณี ทรัพย์เจริญ และคณะ

พ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

4. การศึกษาการใช้ไม้ไผ่เป็นเข็มฐานรากอาคารในดินอ่อนในกรุงเทพฯ ระหว่างปี 2515-2523	นายประจิด จิรปภา และคณะ
5. การผลิตไบโอแก๊สจากมูลสัตว์โดยถังหมักแบบบรรจุด้วยตัวกลาง	นายสุเมธ ชวเดช และคณะ
6. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับออสเตรเลียในทศวรรษของคนไทย	นายเชียน ธีระวิทย์
7. คำนิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด	นางสาวสุนทรี โคมิน และคณะ

ปี 2524

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. อุณหภูมิวิกฤตของสารตัวนำยิ่งยวดที่มีสองแถบพลังงาน เมื่อมีสิ่งเจือปนแบบแอนเดอร์สัน	นายสุทัศน์ ยกส้าน

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การศึกษาพลังงานแสงแดดเพื่อใช้ในทางประยุกต์	นายนิกร มังกรทอง และคณะ
2. การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลต่อเดือนในมหาสมุทรอินเดีย ตอนเหนือและทะเลจีนตอนใต้ จากข้อมูลของดาวเทียมโนอา ปี 2520 - การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิผิวน้ำทะเลในอ่าวไทย จากข้อมูลดาวเทียมไอทอสโนอา ปี 2520	นางอัปสรสุดา ศิริพงษ์
3. การค้นคว้าสูตรอาหารเสริมทารกโดยใช้ผลผลิตทางการเกษตร	นางรัตนา อิตตปัญญา และคณะ
4. การชุนกระต่ายส่งตลาดโดยการใช้อาหารชั้นและอาหารเสริม	นางเยาวมาลย์ คำเจริญ และคณะ
5. การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการศึกษาดินเค็ม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นางสมศรี อรุณินท์ และคณะ
6. เทคโนโลยีเซลล์แสงอาทิตย์	นายสมศักดิ์ ปัญญาแก้ว
7. จริยธรรมของเยาวชนไทยและความสัมพันธ์ภาษาไทย	นางดวงเดือน พันธุมนาวิน

ผ

ผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2517 - 2539

ปี 2525

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. การศึกษาวิจัยการกำจัดอุจจาระเพื่อนำไปใช้เป็นปุ๋ย	นายอุดม เชื้อน้อย และคณะ
2. เมืองโบราณบริเวณชายฝั่งทะเลเดิมของที่ราบภาคกลางประเทศไทย : การศึกษาดำเนินงานที่ตั้งและภูมิศาสตร์สัมพันธ์	นางผ่องศรี วนาสิน และคณะ
3. การสำรวจเพื่อจัดบริการไปรษณีย์โทรเลขในท้องถิ่นชนบทไทย	นายเศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การรักษามะเร็งของตับ	นายอุกฤษดิ์ เปล่งวานิช และคณะ
2. สารเคมีจากต้นย่านางและฤทธิ์ในการลดความดันโลหิตในหนู	นายพิเชษฐ วิริยะจิตรา และคณะ
3. พันธุ์ข้าวเหนียว กข. 10	นายปรีชา ชัมพานนท์ และคณะ
4. การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการลุ่มน้ำบนภูเขา	นายเกษม จันท์แก้ว และคณะ
5. การศึกษาการเลี้ยงนกกกระทาเป็นสัตว์เศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงนกกกระทา
- การศึกษาระดับพลังงานและระดับโปรตีนในอาหารนกกกระทาเล็ก
นกกกระทารุ่น และนกกกระทาไข่	นางเยาวมาลย์ คำเจริญ และคณะ
6. อิทธิพลของระยะปลูกข้าวไร่และการจัดการดินที่มีต่อการชะพังของดิน	นายติลก วัฒนวิเชียร และคณะ
7. การทดลองแยกทองแดงจากแร่แหล่งภูทองแดงจังหวัดเลย	นางสาวไพลิน วีโรทัย และคณะ
8. กฎหมายกับการประกันสังคมของลูกจ้างในประเทศไทย	นายธีระ ศรีธรรมรักษ์
9. ประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม	นางฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ
10. การอพยพจากที่สูงลงสู่ที่ราบ : ศึกษากรณีชาวเขาเผ่ามูเซอและแม้วเคลื่อนย้ายมาใช้ชีวิตร่วมกับส่วนรวม	นายสนธิ วงศ์ประเสริฐ และคณะ

ปี 2526

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. ประสาทพยาธิวิทยาในประเทศไทย	นายสำรวย ช่วงโชติ
2. พันธุ์ไม้วงศ์มะเกลือของไทย	นายจำลอง เพ็งคล้าย

ผ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. ระบบนิเวศนวิทยาเอสทูรีของอ่าวพังงาภาคแผนที่	นางอัปสรสุดา ศิริพงศ์ และคณะ
2. การพัฒนาบริเวณอนามัยอุตสาหกรรมระดับจังหวัด	นางมาลินี วงศ์พานิช และคณะ
3. การศึกษาโรคสมัทของเดือนซึ่งพบใหม่ในประเทศไทย	นายสมเกียรติ ฐิตะฐาน และคณะ
4. การเลี้ยงปลาตกตื้นในบ่อคอนกรีตกลมระบบน้ำหมุนเวียน	นายวิทย์ ธารชลาณุกิจ และคณะ

ปี 2527

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ระบบวัดสเปกตรัมของนิวตรอนพลังงานสูงและสเปกตรัมของโคอินซิเดนซ์นิวตรอน ที่ปล่อยออกมาจากแหล่งกำเนิด Am-Be	นายถิรพัฒน์ วัลย์ทอง และคณะ
2. การวัดกะโหลกศีรษะในภาพรังสีของคนไทย	นางนิตยา สุวรรณเวลา และคณะ
3. การปรับปรุงพันธุ์อ้อยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ	นายปรีดา จาติกวณิช และคณะ
4. การออกแบบและประยุกต์ระบบประมวลสัญญาณดิจิทัลด้วยคอมพิวเตอร์	นายไพรัช อภัยพงษ์ และคณะ

ปี 2528

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาเห็ดกลุ่ม Agaric ในประเทศไทย	นางสาวอนงค์ จันทร์ศรีกุล และคณะ

ปี 2529

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การวิจัยเพื่อค้นหาพืชของไทยที่มีคุณสมบัติในการป้องกันและกำจัดแมลงวันทอง	นายสุธรรม อารีกุล และคณะ

ปี 2530

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ความสามารถของเซลเอ็น-เค ในการทำลายเชื้อมาลาเรียชนิดฟาลซิพารัมในเม็ดเลือดแดงที่ติดเชื้อซึ่งเลี้ยงไว้ในอาหารเลี้ยงเชื้อ	นางวันเพ็ญ ชัยคำภา และคณะ
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการหมักซีอิ๊วในประเทศไทย โดยใช้กลässer เชื้อรา	นางนภา โล่ห์ทอง และคณะ

พ ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

ปี 2531

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. เมทัลโลบลาสโตมาของสมองเล็ก : การศึกษาเนื้องอก 35 ราย
โดยเน้นการแตกตัวของเซลล์ของเนื้องอก นายวีระ กสานติกุล และคณะ
2. อ้อยพันธุ์อุ້ทอง 1 นายปรีดา จาติกวณิช และคณะ

ปี 2532

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน นายสนธิ สัตโยภาส

ปี 2533

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาความถูกต้องของแผนที่การใช้ที่ดินจากภาพถ่าย
ดาวเทียมรายละเอียดสูง ซึ่งจำแนกโดยคอมพิวเตอร์
บริเวณจังหวัดนราธิวาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี และคณะ
2. การประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบท พ.ศ. 2531 (ภาคกลาง) นายสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ

ปี 2534

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเขตชุมชนเมือง นายสมชาย ดุรงค์เดช และคณะ
2. การศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
การพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา นางสาวประสงค์ วัฒนสุข

ปี 2535

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. โรคพิษสุนัขบ้า นายธีระวัฒน์ เหมะจุฑา และคณะ
2. การศึกษาเรื่องหงส์จากศิลปกรรมในประเทศไทย นางสาวกัญญรัตน์ เวชชศาสตร์

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517 - 2539

ปี 2536

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบการหลังฮอร์โมนคอร์ทีซอล
ในร่างกายมนุษย์ นางยงคิวิมล เลณบุรี
2. การศึกษาพยาธิกำเนิดของโรคโลหิตจางอะพลาสติก นายสุรพล อิศรไกรศีล และคณะ

ปี 2537

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ปัญหาและการป้องกันไวรัสตับอักเสบบีในประเทศไทย นายยง กุ้ววรรณ และคณะ

ปี 2538

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ธาลัสซีเมียและฮีโมโกลบินผิดปกติในประเทศไทย คุณสุภา ภา นคร และคณะ
2. การทำงานของวิตามินอีในการลดโคเลสเตอรอลในกระต่าย นายประพนธ์ วิไลรัตน์ และคณะ
3. พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม
อดีต ปัจจุบัน และอนาคต นายวิมลสิทธิ์ หรยางกูร และคณะ
4. การวิเคราะห์โครงสร้างการคลังของหน่วยการปกครองท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดเชียงใหม่ นายวรพิตย์ มีมาก
5. ประมวลความรู้เรื่องข้าว นายอัมมาร สยามวาลา และคณะ
6. ความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
ต่อกระบวนการยุติธรรม : การวิจัยสำรวจปัจจัย
และผลกระทบระดับยูนิตแวนิเอทและระดับมัลติแวนิเอท นายประชัย เปี่ยมสมบูรณ์

ปี 2539

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิดภาวะแทรกซ้อนในมาลาเรีย พันเอกพิเศษหญิงถนอมศรี ศรีชัยกุล และคณะ
2. การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน นายวิชัย บุญแสง และคณะ
3. การศึกษาวิวัฒนาการหุ่นกระบอกไทยสี่พันบ้านในภูมิภาคตะวันตก นายศักดิ์ดา บัณฑิตแห่งเพ็ชร
4. แนวพระราชดำริทางกฎหมายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นายวิษณุ เครืองาม
5. วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่า :
กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน นายอานันท์ กาญจนพันธ์ และ
นางมิ่งสรรพ์ ขาวสอาด

ที่ปรึกษา

1. นายสุวิทย์ วิบุลย์เสริมจู้	เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
2. นางจุฑามณี เอี่ยมสุพรรณ	รองเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ฝ่ายสังคมศาสตร์
3. นางสาวนาศรี สามนเสน	รองเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ฝ่ายวิทยาศาสตร์
4. นายบุญเจ็ด โสภณ	รักษาการที่ปรึกษาทางด้านสังคมศาสตร์
5. นางเพ็ญศรี คิริวัลย์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการวิจัย
6. นางสุดาวัลย์ เทพพิพิธ	หัวหน้าฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย

จัดทำโดย

1. นางสาวเพ็ญธิดา ทิพย์โยธา	หัวหน้างานรางวัลการวิจัยและผลงานประดิษฐ์คิดค้น
2. นางสาวยุพิน ถือคำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ติดต่อสอบถาม

งานรางวัลการวิจัยและผลงานประดิษฐ์คิดค้น
ฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย
กองส่งเสริมการวิจัย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
196 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ 10900
โทร. 579-2288, 579-8068, 561-2445 ต่อ 457, 458, 530
โทรสาร. 579-0455

ขอขอบคุณ

1. นายตาชูดิน อูสมาน
2. นางสาวศิริลักษณ์ ดันสง
3. นางสาวยุพิน จาบกระโทก
4. นางสาวเกสินี ยูนฉบับชาติกุล
5. นางอำนวยการ หงษ์ขจร

17141

ว
05
4.29206
2539

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
สํานักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539 :
รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัย
ดีเยี่ยม

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

ลักษณะและความมุ่งหมายของรางวัล
“รางวัล” หมายถึง เงินที่ให้เป็นรางวัลผล
งานวิจัยดีเยี่ยมในแต่ละสาขาวิชาการ

“ผลงาน” หมายถึง ผลงานวิจัยที่
เสนอขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมจาก
สํานักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สํานักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
จะมอบเงินรางวัลแก่ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัล โดย
ให้รางวัลประจำสาขาวิชาการละ 100,000 บาท
พร้อมกันมอบประกาศนียบัตรเกียรติคุณแก่
ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคน

ภาพ : ธรัชชัย ศักดิ์มังกร

ปก/รูปเล่ม : ลพ สารรัตน์ โทร. 412-4241 , 411-1252

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ดอกเบญจ โทร. 272-1169-72

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ

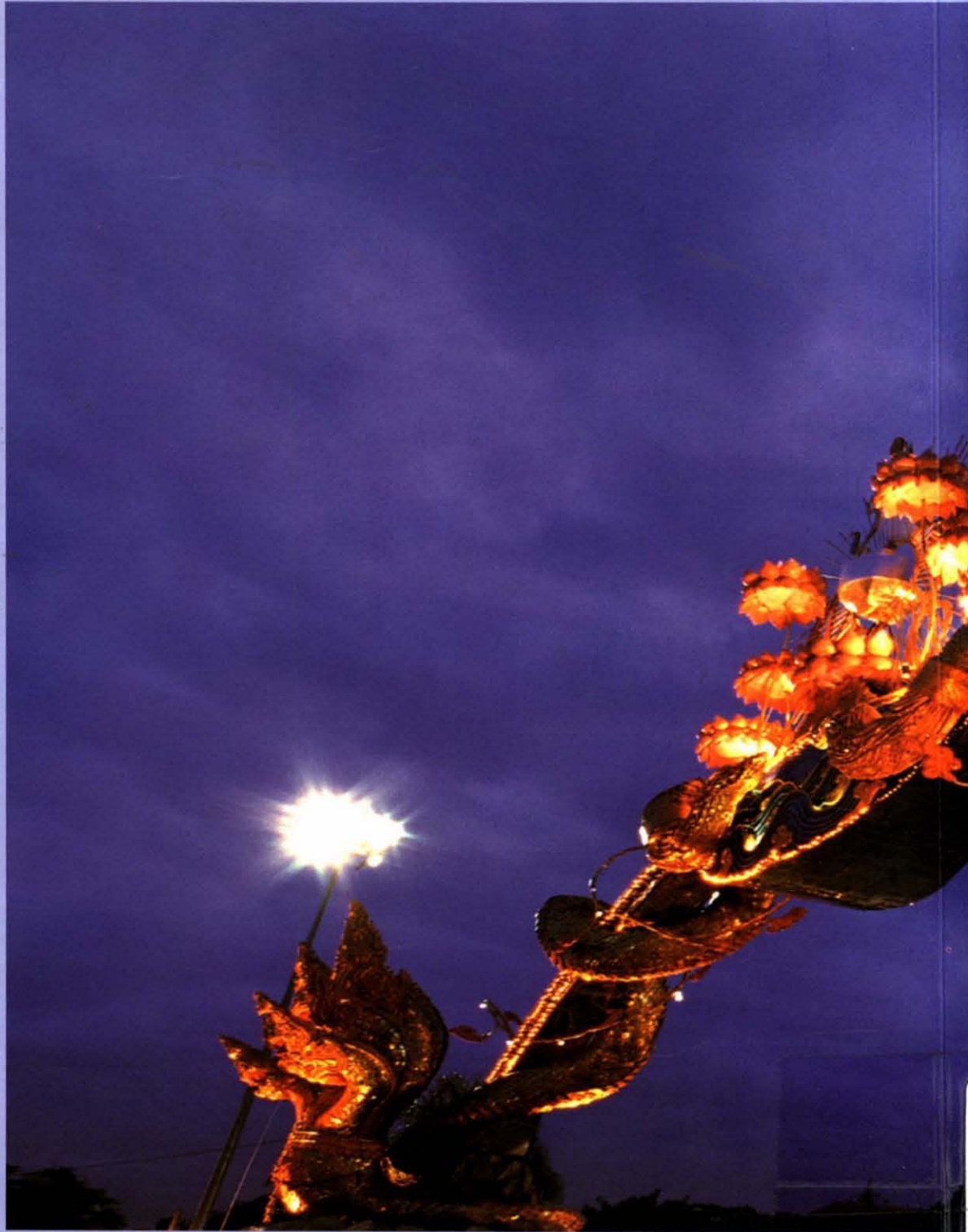
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ● ผลงานวิจัยดีเด่น

2

5

3

9

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม